Jaarstukken 2024

maashorst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Leeswijzer 5
Samenstelling bestuur 7
Bestuurlijke hoofdlijn 10
Programma 1 Veiligheid 12
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding 12
1.2 Openbare orde en veiligheid 15
Programma 2 Verkeer en vervoer 29
2.1 Verkeer en vervoer 29
2.2 Parkeren 36
Programma 3 Economie en toerisme 41
3.1 Economische ontwikkeling 41
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur 47
3.3 Economische promotie 48
Programma 4 Onderwijs 56
4.1 Onderwijs algemeen 56
4.2 Onderwijshuisvesting 59
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur 63
5.1 Sportbeleid en- activering 63
5.2 Sportaccommodaties 66
5.3 Cultuur 67
5.4 Media 70
5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie 71
Programma 6 Sociaal Domein 81
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie 81
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen 86
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening) 88
6.4 Maatschappelijke- en arbeidsparticipatie 91
6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo 93
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo 96
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp 99
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid 111
7.1 Volksgezondheid 111
7.2 Riolering 113
7.3 Afval 116
7.4 Milieubeheer 117
7.5 Begraafplaatsen en crematoria 123
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 130
8.1 Ruimtelijke ordening 130
8.2 Grondexploitatie (woningbouw) 132
8.3 Wonen en bouwen 133
Programma 9 Bestuur en dienstverlening 145
9.1 Bestuur en dienstverlening 145
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken 154
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten 160
10.1 Overhead 160
10.2 Treasury 164

10.3 Belastinginkomsten 166
10.4 Gemeentefonds....167
Stand van zaken Uitvoeringsprogramma jaarschijf 2024 173
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien ..177
Jaarverslag - paragrafen....181
Bedrijfsvoering 181
Financiering 188
Grondbeleid 195
Lokale heffingen....201
Onderhoud kapitaalgoederen....215
Verbonden partijen 220
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing....258
Onderlinge verhouding kengetallen 265
Kengetallen financiële verordening....266
Wet open overheid 266
Jaarrekening 268
Resultaatbestemming 268
Analyse jaarrekeningresultaat in cijfers 269
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting 274
Wet Normering Topinkomens 287
Overzicht van baten en lasten per taakveld 288
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 293
De balans 304
Toelichting op de balans 304
Rechtmatigheidsverantwoording 337
Bijlage Sisa 339
Overige gegevens....362
Controleverklaring onafhankelijke accountant....362
Bijlagen....363
BBV Beleidsindicatoren....363
Geldleningen 368
Onderhanden werken inclusief MIP 369

Leeswijzer

Dit zijn de jaarstukken 2024 van de gemeente Maashorst. Volgens de Gemeentewet moet iedere gemeente jaarlijks een begroting en de jaarstukken (bestaand uit een jaarverslag en jaarrekening) opstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. Hierin zijn de verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

Zoals u gewend bent is de opzet van deze jaarstukken 2024 grotendeels identiek met die van Programmabegroting 2024. De rekening bevat 10 programma's die verder onderverdeeld zijn in taakvelden. Bij het benoemen van die taakvelden is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de BBV.

Deze opzet maakt het ook eenvoudiger om gemeenten onderling te vergelijken. De taakvelden gebruiken we ook om informatie te verstrekken aan andere partijen zoals het Rijk, toezichthouders en het CBS.

Jaarverslag programma's
In het jaarverslag zijn enkele algemene onderdelen opgenomen zoals de bestuurlijke hoofdlijn, samenstelling van het bestuur en de verplichte overzichten van algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. Nieuw is dat we dit jaar ook de stand van zaken over de jaarschijf 2024 van het uitvoeringsprogramma in het jaarverslag opgenomen hebben.

Verder bestaat dit onderdeel uit een toelichting op de 10 programma's. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

1. Inleidende tekst: we geven beknopt weer wat er onder dit programma viel in 2024.
2. We presenteren de lasten en baten van de taakvelden binnen het programma
3. Vervolgens geven we per taakveld:
    - een korte omschrijving;
    - 'wat hebben we bereikt': in de Programmabegroting hebben we doelen gesteld. Die doelen zijn onder andere afgeleid van het bestuursakkoord en zijn leidend geweest voor 2024. Hier volgt nu een toelichting op wat we hebben bereikt;
    - 'wat hebben we hier in 2024 voor gedaan': een toelichting op activiteiten en prestaties die bij onze doelen horen;
    - de inhoudelijke toelichting op de afwijkingen per taakveld tussen begroting en realisatie.

Jaarverslag - Paragrafen
Het tweede gedeelte van deze programmarekening bevat de programma-overstijgende paragrafen. De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente Maashorst, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het BBV schrijft de volgende paragrafen voor:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering

- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Wet openbare overheid

Jaarrekening

De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de baten en lasten over het boekjaar. Wij zetten de financiële positie en de financiering van de gemeente uiteen en presenteren de balans. De exploitatiebaten en –lasten en de balansbedragen worden nader toegelicht.

Daarnaast is in de jaarrekening een groot aantal verplichte uiteenzettingen opgenomen. Dit zijn onder andere: de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, het overzicht incidentele baten en lasten en de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, ofwel de SISA-bijlage. In de jaarrekening is ook de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen waarin wordt toegelicht in hoeverre de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met de door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie per 31 december 2024 en over de baten en lasten over 2024. Het is, vergeleken met het jaarverslag, een meer cijfermatige rapportage. Daarnaast vormt de jaarrekening een analyse van de afwijkingen van de jaarcijfers ten opzichte van de begroting en de rekeningcijfers van voorgaand jaar. In de jaarrekening is een overzicht op hoofdlijnen opgenomen van de voornaamste afwijkingen ten opzichte van de begroting op programmaniveau. Zie hiervoor het onderdeel 'analyse jaarrekeningresultaat in cijfers'.

Bijlagen
In het laatste deel van de programmarekening staat informatie over o.a. financiële specificaties van geldleningen, BBV-beleidsindicatoren en het overzicht van onderhanden werken inclusief Meerjarig Investeringsplan (MIP).

Samenstelling bestuur

Het college van Burgemeester en Wethouders bestaat uit de volgende personen met bijbehorende portefeuilles:

Foto	Naam	Functie	Portefeuilles
	Hans van der Pas	Burgemeester	• Organisatie(ontwikkeling) • HR & Juridisch • Algemene bestuurszaken • Dienstverlening en Participatiebeleid (intern) • Positionering, voorlichting, communicatie & representatie/kabinet • Openbare orde en veiligheid, integrale handhaving en toezicht, brandweer, defensie en vliegbasis • Migratieopgaven
	Gijs van Heeswijk	Wethouder Financiën en Economie / 1e locoburgemeester	• Financiën • Informatievoorziening, ICT, datascience en informatieveiligheid • Economische ontwikkeling & innovatie • Evenementen (horeca, kermis, markt, festivals) • Participatiewet/Arbeidsmarkt • Werklocaties & acquisitie bedrijven • Winkelcentra en bedrijventerreinen • Onderwijshuisvesting

Foto	Naam	Functie	Portefeuilles
	Franko van Lankvelt	Wethouder Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen / 2e locoburgemeester	• Ruimtelijke Ontwikkeling • Bestemmingsplannen • Gebiedsontwikkeling/ grondbeleid/ grondbedrijf • Vergunningverlening, handhaving RO/ vergunningen • Omgevingswet • BO MIRT/Leefomgeving, verstedelijkings-, strategie • Wonen, incl. huisvesting buitenlandse werknemers / statushouders • Supermarktenbeleid
	Harold van den Broek	Wethouder Kernenbeleid, Verkeer, Sport & Cultuur / 3e locoburgemeester	• Dienstverlening (inrichting) en Participatie • Sport en cultuur • Huisvesting gemeente • Maatschappelijk vastgoed, MFA's en sportaccommodaties • Subsidiebeleid • Verkeer en vervoer • Erfgoed/monumenten
	Jeroen van den Heuvel	Wethouder Duurzaamheid, Groen en Recreatie / 4e locoburgemeester	• Duurzaamheid, klimaat en energie • Natuur, groen, water & landschapsbeleid • Omslag agrarische sector / transitie landbouw, incl. voedsel en dierenwelzijn • Milieu & afval • Beheer en inrichting openbare ruimte • Natuurgebied De Maashorst • Recreatie & Toerisme (incl. branding)

Foto	Naam	Functie	Portefeuilles

	Ramona Sour	Wethouder Zorg en Welzijn /
		5e locoburgemeester
			• Zorg:
			  ○ Jeugd(zorg)
			  ○ WMO
			  ○ Ouderen
			  ○ Eenzaamheid
			• Vluchtelingenbeleid, Wet Inburgering
			• Brede welvaart & leefbaarheid
			• Volksgezondheid
			• Schuldhulp dienstverlening
			• Onderwijs
			• Kinder- en peuteropvang en leerlingenvervoer

	José van Aaken	Gemeentesecretaris	De gemeentesecretaris is de algemeen directeur van de ambtelijke organisatie en de eerste adviseur van de burgemeester en het college. De gemeentesecretaris woont alle vergaderingen van het college bij, ondersteunt het college bij de besluitvorming en tekent alle besluiten van het college mee met de burgemeester.

Meer informatie over de gemeenteraad is opgenomen op onze gemeentelijke website en kunt u via deze link raadplegen.

Bestuurlijke hoofdlijn

In deze bestuurlijke hoofdlijn beschrijven we de belangrijkste resultaten uit de programmarekening van Maashorst. We kijken terug op het derde jaar als gemeente: een jaar waarin we verder hebben gebouwd aan een stevig fundament voor onze nieuwe organisatie, maar ook mooie resultaten hebben behaald. Een jaar waarin wederom onze kracht en flexibiliteit moesten aanspreken, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijshuisvesting en woningbouw maar ook onze migratieopgaven. Daarnaast is er natuurlijk gewerkt aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma.

Als college zijn we inmiddels aanbeland in de tweede helft van deze bestuursperiode. De eerste periode heeft voornamelijk in het teken gestaan van het opbouwen van onze organisatie en het integreren van twee culturen naar één nieuwe Maashorstcultuur. We zijn als college trots op het resultaat; er staat een stabiele organisatie en we zijn gestart met een organisatieontwikkelingsprogramma om ons verder te ontwikkelen en voor te bereiden op de toekomst. Ook hebben we in 2024 voor het eerst gewerkt met planning & control software om nog beter in te kunnen springen op de informatiebehoeften van de raad en onze inwoners en daarnaast is de efficiency in de organisatie hierdoor vergroot.

In 2024 hebben we onze woningbouwopgave gerealiseerd en stappen voorwaarts gezet met de realisatie van het IKC Florent, waarin de basisscholen Aventurijn en openbare basisschool Klimboom een nieuw onderkomen hebben gekregen inclusief een kinder- en peuteropvang, een buitenschoolse opvang en een gymzaal. Daarnaast zijn we gestart met de voorbereiding van diverse herinrichtingen om de bereikbaarheid binnen de gemeente te verbeteren en doorlopen we de bestemmingsplanprocedure voor het centrumgebied Uden-Zuid. Ook in andere woningbouwprojecten is flink geïnvesteerd, zoals Het Rijk van Uden, Niemeskant en Reek-Zuid. Verder is ook het bestemmingsplan voor het nieuwe bedrijventerrein Hoogveld-Zuid vastgesteld, welke inmiddels onherroepelijk is.

Daarnaast is het beleidskader Sterke Sociale Basis in 2024 vastgesteld. Hiermee geven we invulling aan de ambitie uit het strategisch beleidskader sociaal domein, waarbij wordt ingezet op het volwaardig mee kunnen doen van onze inwoners aan de samenleving. Hiermee creëren we een basis om iedereen in de wijk of kern de mogelijkheid te geven om deel te nemen aan ontmoetingen en activiteiten. Door het individualistischer worden van onze samenleving is dit belangrijker dan ooit. Hiermee proberen we het fundament te verstevigen.

Financiën op orde

Alles overziend liggen we mooi op schema met het uitvoeringsprogramma en sluiten we het jaar 2024 met een positief financieel resultaat af. Het is fijn om daarbij ook te kunnen constateren dat Maashorst financieel gezond is. De begroting 2025 is structureel sluitend. Maar als we vooruitkijken naar de jaren 2026 tot en met 2029, zien we - net als andere gemeenten - een aanzienlijke verlaging aankomen van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Dat veroorzaakt ook bij ons een structureel begrotingstekort. Gelukkig hebben we een prima reservepositie, die we kunnen inzetten in mindere tijden. Dat neemt niet weg dat we richting de Programmabegroting 2026 keuzes moeten maken om ook op langere termijn duurzaam financieel gezond te blijven. Hoe ingrijpend deze zullen zijn hangt ook mede af van de beleidskeuzes op rijksniveau.

In beginsel sluiten we 2024 af met een saldo van afgerond € 7,0 miljoen. Als we dit vergelijken met de rekeningsaldi van 2022 € 15,5 miljoen en 2023 van € 11,4 miljoen tonen we als gemeente aan dat we steeds beter in staat zijn om onze beschikbare middelen goed te beheren. De maatregelen die getroffen zijn op dit gebied beginnen hun vruchten af te werpen. We zijn er nog zeker niet, maar we zijn goed op weg. We stellen de gemeenteraad voor om van het saldo € 3,9 miljoen te bestemmen in 2025 voor nog niet afgeronde zaken. We hebben namelijk niet alles uitgegeven wat we hadden gepland. Onze migratieopgave zal ook de komende jaren nog veel tijd en energie van ons vergen. Daarnaast hebben we recentelijk uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) middelen ontvangen waarvan de plannen de komende periode verder uitgewerkt worden. Ten slotte willen we middelen reserveren voor de verduurzaamheidsopgave die we als gemeente hebben. Het 'restantbedrag' van € 3,1 miljoen voegen we toe aan onze algemene reserve.

Een feitelijk overschot op onze rekening van € 7,0 miljoen is met onze jaaromzet van € 227 miljoen iets meer dan een afwijking van 3,1%. Ook al zijn dit natuurlijk absoluut gezien grote bedragen, op een begroting van onze omvang is dat acceptabel. In 2025 werken we verder aan onze ambities en doelstellingen. Ook is dit het laatste volledige jaar van het bestuursakkoord 2022- 2026 'Samen bouwen we Maashorst'. Hiermee sluiten we de eerste bestuursperiode af van de nieuwe gemeente Maashorst, waarbij we samen met de raad en alle inwoners uit de zes kernen onze gemeente een goede start gemaakt hebben. Voor 2026 en verder hebben we een stevige financiële uitdaging, maar wij zijn ervan overtuigd dat we voor dit 'ravijn' ook weer samen tot een verantwoorde oplossing komen.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Gijs van Heeswijk

Wethouder Economie en Financiën

Programma 1 Veiligheid

Inleiding Programma 1 Veiligheid

Inleiding

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid.

Samen met onze partners zoals de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we samen aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om voor hun inwoners te zorgen, in het bijzonder tijdens rampen en crises. De gemeente speelt een belangrijke rol bij het bestrijden van rampen en het beheersen van crises. Alle taken van de gemeente op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden Bevolkingszorg genoemd.

Ontwikkelingen Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Ontwikkelingen

Regionaal
We krijgen steeds meer te maken met langdurige crises. Dit vraagt om een andere denkwijze en inzet van de organisatie. De coronacrisis, de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de boerenprotesten hebben de afgelopen jaren aangetoond hoe kwetsbaar de maatschappij kan zijn. En hoe belangrijk het is dat de crisisorganisatie zowel lokaal, regionaal als landelijk zo optimaal mogelijk gefaciliteerd en getraind is om in buitengewone omstandigheden te kunnen blijven functioneren.
De gemeente Maashorst maakt deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Lokaal
Een veerkrachtige en wendbare organisatie is essentieel om ons voor te bereiden op flitsincidenten en langdurige crises. Het is echter onmogelijk om vooraf precies te weten welke incidenten of crises op ons afkomen. Dát ze komen weten we wel. Deze situaties zijn onbekend en onverwacht, waardoor de impact niet altijd goed in te schatten is. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van team Veiligheid door de komst van de noodopvang in onze gemeente. De Veiligheidsregio faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en beheersen van crises. Dit jaar zijn we aan de slag met het verder professionaliseren van onze crisisorganisatie in Maashorst. Daarbij moeten we rekening houden met risico's die verband houden met klimaatverandering, economie en extremer weer (hevige neerslag en overstromingen en natuurbranden als gevolg van langdurige droogte), de risico’s op (grote) branden en ongevallen, geopolitiek en de bedreiging van de vitale en digitale infrastructuur (zoals verstoring van de energievoorziening of de gevolgen van een cyberaanval).

Wat willen we bereiken?

We willen ons zo goed als mogelijk voorbereiden op (natuur)rampen en crises, zodat we adequaat kunnen optreden

We willen zorgen voor een goede en kwalitatief sterke voorbereiding op (natuur-)rampen en crises. We zorgen dat we goed voorbereid zijn op crises en rampen zodat we adequaat kunnen optreden als zij zich voordoen.
We zien dat er door de klimaatverandering ook een grotere kans ontstaat op heftige natuurrampen of calamiteiten. Onze rampenbestrijding moeten we daarop inrichten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actualiseren rampenbestrijdingsplannen (doorlopend)

We zorgen ervoor dat ons beleid en onze rampenplannen actueel zijn.

Tijd (indicator)

Uiteraard is dit een doorlopend proces. Aangezien er een periode geen (beleids)adviseur rampen- crisisbeheersing is geweest, lopen we achter in het actualiseren van de planvorming rondom de rampenbestrijding.

Vanaf 2025 heeft gemeente Maashorst geen abonnement meer op CrisisConnect. In plaats daarvan gaan we een Teams-kanaal inrichten voor Bevolkingszorg, waarin relevante documenten worden opgeslagen voor alle crisisfunctionarissen. Ook de Veiligheidsregio stapt in 2025 over naar Teams.

Opstellen van een natuurbrandbeheersplan

Natuurgebied De Maashorst ligt voor het grootste gedeelte in de gemeente Maashorst, maar ook in de gemeenten Oss en Bernheze. Vanuit de provincie is onze gemeente aangesteld als kartrekker om een natuurbrandbeheersplan op te stellen. Dit plan is nodig, omdat door de toenemende droogte meer kans is op bosbranden. Met een natuurbrandbeheersplan kunnen we de risico's op een natuurbrand verkleinen en de gevolgen ervan beperken. Het plan moet eind 2024 gereed zijn. Voor de uitvoering van dit plan zijn nog geen bedragen geraamd. Dit onderzoeken we bij het opstellen van het plan.

Tijd (indicator)

In januari 2025 vindt een bestuurlijke sessie plaats waarin een presentatie over het plan wordt gegeven. Het streven is om het plan in juni 2025 ter ondertekening voor te leggen aan de bestuurders van de gemeenten Maashorst, Oss en Bernheze.

Onderhouden van de crisisorganisatie van de gemeente Maashorst (doorlopend)

Crisisfuncties moeten altijd ingevuld zijn. Dit houdt in dat een constante doorloop plaatsvindt van het werven van crisisfunctionarissen. Daarnaast moet het alarmeringssysteem (app) gevuld zijn en up-to-date blijven. Dit geldt ook voor de Crisisconnect App waar alle crisisfunctionarissen gebruik van maken en waar alle belangrijke documenten in opgeslagen zijn.

Tijd (indicator)

Dit is een doorlopend proces. Vanaf 2025 heeft gemeente Maashorst geen abonnement meer op CrisisConnect. Het alarmeringssysteem (ItelAlert) is up-to-date, en hierover vindt voortdurend afstemming plaats tussen de VRBN en de gemeente.

Organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen

In het tweede of derde kwartaal van 2024 is er een informatiebijeenkomst voor alle crisisfunctionarissen met een gastspreker die een inspirerend verhaal komt vertellen. Het is belangrijk om ervaringen en kennis te delen en collega's bewust te houden van het belang van een goede crisisorganisatie. Van de tweede informatiebijeenkomst later in het jaar is de invulling nog niet bekend.

Tijd (indicator)

Als onderdeel van de professionalisering van de crisisorganisatie streven we ernaar om eind 2025/begin 2026 één informatiebijeenkomst te organiseren voor alle medewerkers van de gemeente. Deze bijeenkomsten hebben eerder nog niet plaatsgevonden, omdat we eerst de basis van de crisisorganisatie willen versterken en aandacht willen besteden aan de bestaande crisisfunctionarissen. Dit zodat de bijeenkomst later een succesvolle bijdrage kan leveren. Het doel van de bijeenkomst is dan om hen bewust te maken van de rol van de gemeente in bevolkingszorg en het belang van een goed functionerende crisisorganisatie, en om nieuwe crisisfunctionarissen te werven. Na deze bijeenkomst is het een doorlopend proces om de organisatie aangehaakt te houden bij de crisisorganisatie.

Verder inrichten van een gemeentelijke crisisstructuur en werkprocessen

Het inrichten van een gemeentelijke opschalingstructuur en werkprocessen bij rampen en crises. Deze structuur kunnen we ook inzetten bij bijvoorbeeld grote demonstraties en manifestaties.

Tijd (indicator)

Dit is onderdeel van de professionalisering van de crisisorganisatie. Zodra er een duidelijk overzicht is van werkafspraken en protocollen, kan deze structuur zowel binnen de gemeente als in regionale samenwerking worden ingezet. Daarna is het een doorlopend proces om deze te

onderhouden. Medio 2024 is pas een nieuwe beleidsadviseur rampen- en crisisbeheersing/bestrijding gestart. De adviseur is druk bezig met het op orde krijgen van alle interne processen van Bevolkingszorg.

Oefenen, opleiden en trainen van de gemeentelijke personen (ambtelijk en bestuurlijk) die een rol/taak hebben in de rampenbestrijding

Het college neemt jaarlijks 1 à 2 keer gezamenlijk deel aan opleidingen en trainingen van de Veiligheidsregio. Daarnaast is in de tweede helft van 2024 een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)-oefening voor de bestuurders. Het GBT adviseert de burgemeester over (mogelijk) te nemen maatregelen en de communicatie richting publiek en pers als er een ramp of crisis is.
Voor de overige crisisfunctionarissen organiseren we in 2024 verschillende interactieve en realistische oefeningen.

Tijd (indicator)

De oefening voor het GBT is, vanwege verhindering van enkele deelnemers, verplaatst naar 2025. Naast deze oefening zal het college ook de training 'Opperbevelhebber' volgen. Het college is op de hoogte gesteld van wat zij kunnen verwachten tijdens een piketdienst en hoe zij daarop moeten reageren. De trainingen voor de overige regionale functies worden verzorgd door de Veiligheidsregio. Het streven is om eind 2025 interne oefeningen voor de lokale crisisorganisatie te organiseren.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen o.a. openbare orde, de aanpak van ondermijning, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij werken aan een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt. Dit draagt bij aan een prettige woon- en leefomgeving. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is het van belang dat we samenwerken met onze partners in het veiligheidsveld en met inwoners en ondernemers.

Ontwikkelingen Openbare orde en veiligheid

Ontwikkelingen

Prioriteitstellingen vanuit het Integraal Veiligheidsplan (IVP)
De gemeenteraad heeft in december 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 vastgesteld. De prioriteiten in het IVP zijn ook dit jaar uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (UVP). Het UVP 2024 geeft handen en voeten aan het Integraal Veiligheidsplan en laat zien wat we dit jaar hebben gedaan om de doelen uit het IVP te halen.

Zorg & veiligheid
Bij zorg en veiligheidsproblematiek gaat het bijvoorbeeld om woonoverlast, jeugdoverlast, huiselijk geweld, kindermishandeling of verwaarlozing, forensische zorg en problemen veroorzaakt door personen met onbegrepen gedrag. Niet zelden speelt het gebruik van

verdovende middelen hierin een rol. Het is belangrijk om vroegtijdig in te grijpen om te zorgen dat de problematiek en overlast zo klein mogelijk blijven. De afgelopen jaren zien we het aantal casussen groeien en ook in 2024 is er intensieve inzet geweest op dit onderwerp. De focus ligt op zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken.

Jeugdoverlast
Enkele jaren geleden zijn we gestart met een nieuwe aanpak van jeugdoverlast, waarbij de overlastsituatie als uitgangspunt wordt genomen. Dat betekent dat de gemeente, politie, jongerenwerk en hulpverleningsinstanties met elkaar de overlast in beeld brengen en een aanpak hiervoor maken. Daarnaast is een regisseur complexe casuïstiek in het team Veiligheid aangesteld. De regisseur houdt het overzicht rondom de overlast en schakelt tijdig met de juiste partijen om de overlast tegen te gaan en regie te voeren op het uitvoeren van acties. Door deze ontwikkelingen zijn er korte lijnen met de betrokken partijen. Dit draagt eraan bij dat we overlastgevende jeugd snel in beeld hebben en acties kunnen uitzetten om ervoor te zorgen dat we criminaliteit tegengaan. Op dit moment hebben we jeugdoverlast beter onder controle dan voorgaande jaren. Er is beter zicht op de jeugd. Door de goede samenwerking wordt snel geschakeld met elkaar en worden acties uitgezet. Hiermee proberen we de jeugdoverlast te verkleinen en te voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit. In 2024 hebben we deze aanpak voortgezet en uitgebreid met onder andere meer mogelijkheden voor de inzet van HALT.

Digitale veiligheid
Traditionele vormen van criminaliteit worden steeds vaker ingeruild voor digitale criminaliteit. Denk daarbij cybercrime (zoals hacken) en gedigitaliseerde criminaliteit, waarbij digitale middelen worden gebruikt als middel om strafbare feiten te plegen. Omdat we steeds meer digitaal doen, is de kans ook groter dat mensen slachtoffer worden van cybercrime. Opsporing van verdachten is arbeidsintensief en vaak ook erg specialistisch. We zetten dan ook vooral in op het vergroten van de digitale weerbaarheid van onze inwoners en zorgen dat ons eigen huis op orde is.

Maatschappelijke onrust
Polarisatie, extremisme en radicalisering zijn enkele vormen van maatschappelijke onrust. Tegenstellingen tussen bepaalde bevolkingsgroepen worden groter. Ook maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierbij een rol, zoals de toenemende asielstromen, geopolitiek en schaarste op de woningmarkt. Het vraagt veel inzet van de gemeente om hier vroegtijdig op in te spelen en om bijvoorbeeld demonstraties goed te laten verlopen. Eind 2024 is een start gemaakt met beleid op radicalisering. Hierin werken we samen met gemeenten Land van Cuijk en Boekel.

Ondermijning
De effecten van georganiseerde criminaliteit op onze samenleving, waarbij onder- en bovenwereld verweven raken, noemen we ondermijning. Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten in de bovenwereld. De integrale aanpak van ondermijning is gericht op het verstoren van de financiële basis van de criminaliteit. Dit doen we door intensief samen te werken met partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en het UWV. We zetten hierbij in op vier speerpunten:

- zichtbaar effectieve interventies
- werken aan een weerbare overheid gebaseerd op de 'Brabantse norm weerbare overheid'

- onze samenleving weerbaar maken
- nadrukkelijk investeren in het versterken van onze informatiepositie en expertise op het gebied van ondermijning in onze gemeente

Verzorgingsplaatsen
We zien steeds meer vervoersbewegingen binnen het nationale en regionale beroepsgoederenvervoer. Dit heeft geleid tot een stijgend aantal ladingdiefstallen binnen onze gemeente langs het hoofdwegennet. Het maakt ook een onderliggend probleem zichtbaar: een nijpend tekort aan parkeerplaatsen voor grote voertuigen. Om de ladingdiefstallen aan te pakken, werkt de gemeente samen met diverse partners.

Toezicht en handhaving
Wijkgericht werken blijft een belangrijk onderdeel van het werk van de BOA's. Maar de BOA's krijgen te maken met een steeds complexer werkveld. Waar ze vroeger vooral kleine overtredingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) corrigeerden, moeten ze nu ook taken overnemen die politie overgedragen heeft aan de gemeente. Denk aan het begeleiden van het toenemend aantal demonstraties en manifestaties en de controle op illegale prostitutie. Ook hebben ze een rol bij evenementen (die steeds groter worden en in aantal toenemen) door terugtrekkende bewegingen van de politie. Andere afdelingen van de gemeente maken ook steeds meer gebruik van de BOA's. Denk aan de controles op afval, parkeercontroles, BRP, horeca en hulp bij sociale problemen. Daarnaast kent de gemeente Maashorst een enorm groot buitengebied dat we met twee gespecialiseerde BOA's (domein II) veilig en netjes proberen te houden. Kortom, het takenpakket van de BOA's neemt elk jaar toe, waardoor zij bestaande taken en het wijkgericht werken soms onvoldoende kunnen uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

Aanpak van overlast door jeugd

We zorgen dat risicojongeren in beeld zijn en er een persoonsgerichte aanpak voor hen is. Dat doen we in nauwe samenwerking met het jongerenwerk in onze gemeente (belangrijk voor vroegsignalering), de politie (met inzet van de jeugdagent), onze BOA's en andere partners zoals jongerenwerk en HALT.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We intensiveren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk

Om de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en jongerenwerk te continueren is structureel overleg noodzakelijk.
De samenwerking tussen politie, jongerenwerk en de gemeente verloopt goed. Er is nauw contact en structureel overleg.

Tijd (indicator)

Het vroegsignaleringsoverleg rondom jeugd is in het leven geroepen. Daarnaast zijn er twee multidisciplinaire overleggen waarin zorgwekkende jongeren worden besproken. De samenwerking loopt naar wens.

Uitbreiden subsidierelatie met HALT

Om de aanpak van overlastgevende en criminele jeugd te versterken, is het noodzakelijk om de juiste partners aan tafel te hebben. Stichting HALT is een essentiële partner. Halt is in het leven geroepen om jeugdcriminaliteit aan te pakken. Dit doet de stichting door voorlichting te geven op basisscholen en voortgezet onderwijs en door spreekuren op scholen te houden. In 2024 gaan we van Stichting Halt een structurele partner van de gemeente maken. Vanaf het eerste kwartaal van 2024 worden zowel lessen als spreekuren op de scholen gehouden om de jeugdcriminaliteit te bestrijden.

Tijd (indicator)

In 2024 is ingezet op het uitbreiden van de dienstverlening door Stichting HALT, mede door het preventief inzetten van HALT op scholen.

Wat willen we bereiken?

Adequate bescherming van medewerkers en bestuur tegen agressie en geweld

Bij interne veiligheid hoort ook de veiligheid van onze eigen medewerkers en bestuurders. Zij moeten hun werk kunnen doen zonder dat ze te maken krijgen met fysiek of verbaal geweld of intimidatie. Helaas zien wij dat medewerkers hier steeds vaker mee te maken krijgen. We zetten in op een adequate bescherming van medewerkers en bestuur. We hanteren daarvoor de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders op een minimaal niveau

Elk kwartaal organiseren we (herhalings)trainingen om medewerkers met direct klantcontact en bestuurders te trainen over hoe om te gaan met agressie.
We gaan een werkwijze opzetten voor integrale samenwerking en het verbeteren van communicatie tussen teams over incidenten en maatregelen.

Tijd (indicator)

Medewerkers met direct klantcontact en teammanagers zijn getraind.

Incidenten worden geregistreerd via de e-suite (zaaksysteem). Dit voor een dossiervorming, registratie bij (agressief) persoon, rapportage en follow-up van acties.

Regelmatig vindt overleg plaats tussen preventiemedewerker en teammanagers van de teams met direct klantcontact om eventuele casussen te bespreken. De preventiemedewerker sluit aan bij team-overleggen om het agressieprotocol, werkprocessen en hoe te handelen bij agressief gedrag bespreekbaar te maken/houden.

Uitvoeringsprogramma: We maken beleid en voeren dat in voor Veilige Publieke Taak

We hanteren daarvoor de landelijke aanpak tegen agressie en geweld volgens het programma Veilige Publieke Taak. Om beleid rondom veilige publieke taak vorm te geven, wordt de specialist weerbare overheid ingehuurd.

Tijd (indicator)

De Brabantse Norm voor een weerbare overheid is bijna helemaal ingevoerd in de gemeente Maashorst. De specialist weerbare overheid heeft zijn opdracht aan het einde van het jaar afgerond. Alleen het uitvoeren van de wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) vraagt nog extra aandacht.

Wat willen we bereiken?

Bescherming kwetsbare groepen

Veiligheid is voor elk mens belangrijk. Toch zien we dat het niet voor iedereen vanzelfsprekend is die veiligheid te voelen of te hebben. Dat maakt mensen kwetsbaar. We spannen ons in om die kwetsbaarheid te voorkomen of te verminderen. We helpen te voorkomen dat mensen slachtoffer worden van misdrijven of dat misbruik wordt gemaakt van hun situatie. Dit doen we samen met de politie, woningbouwverenigingen en onze welzijnsorganisaties. De steeds complexer wordende sociaal maatschappelijke casuïstiek (denk aan verwarde personen, overlastgevende buren en huiselijk geweld) vraagt ook om een stevige integrale aanpak. Die zetten we door en we blijven ons inzetten om die waar mogelijk te verbeteren, in nauwe afstemming met onder meer onze welzijnspartners. Ook intern werken we goed samen en is er een gezamenlijk portefeuillehoudersoverleg zorg en veiligheid. Als casussen te complex worden, dan helpt het Zorg- en Veiligheidshuis ons.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Sociaalmaatschappelijke casuïstiek integraal aanpakken met de (welzijns)partners

In deze situaties is een domein overstijgende aanpak én samenwerking noodzakelijk. Onderlinge samenwerking op casusniveau en afstemming rond (bestuurlijke) processen is noodzakelijk om tot een goed resultaat te komen. Inmiddels is deze samenwerking opgezet en een continu proces. Er is integrale, continue en duurzame samenwerking tussen de verschillende (regie- en zorg)partners binnen de domeinen Zorg en Veiligheid, waarbij sprake is van een goede afstemming op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen

van een (sluitende) aanpak van en aanbod voor personen met onbegrepen gedrag in onze gemeente.

Tijd (indicator)

Het afgelopen jaar is extra aandacht gegeven aan de zogenoemde jonge aanwas, jongeren die om welke reden dan ook in de problemen komen en dreigen af te glijden naar risicovol of zelfs crimineel gedrag. Er hebben vele multidisciplinaire overleggen op verschillende casussen plaatsgevonden.

Uitvoeringsprogramma: Zorgen dat jongeren, ook jonger dan 18, veilig kunnen uitgaan in onze gemeente

In 2024 gaan we met de horeca, evenementenorganisatoren en andere locaties waar veel jongeren komen, in overleg om afspraken te maken die ervoor zorgen dat jongeren, ook jonger dan 18, veilig kunnen uitgaan. Onderwerpen als alcohol, drugs, seksuele intimidatie en diversiteit komen dan aan bod.

Tijd (indicator)

Vanuit het regioproject SKIP zijn verschillende (beleids)interventies en communicatiematerialen ontwikkeld. Naast de algemene campagnes hebben we in 2024 actief ingezet op de onderzoeksmonitor, brainlock (een interventie gericht op het voorkomen van cannabisgebruik) en er is een bijeenkomst georganiseerd voor het veiligheidsdomein.

Er is vanuit het project nu steeds meer ontwikkeld en in Maashorst steeds meer in gang gezet, maar voor de lokale implementatie hebben we ook nog stappen te zetten. Er wordt vanaf 2025 o.a. ingezet op de implementatie van Helder op school, netwerksamenwerking en gestart met de toepassing van de drugs leidraad bij evenementen.

Wat willen we bereiken?

Bestrijding cybercrime

We zien steeds meer cybercrime in onze samenleving. We willen onze inwoners hier zo goed mogelijk tegen beschermen door ze bewust te maken van de risico's. Ook in onze eigen organisatie, en als gemeentelijke overheid, moet onze weerbaarheid op orde en sterk zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Bewustwordingscampagne opzetten om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen

Om inwoners en bedrijven bewust te maken van de risico’s van cybercriminaliteit organiseren we twee preventieavonden die uitleggen wat cybercrime is en hoe je ervoor kan zorgen dat je

minder snel slachtoffer wordt. Verder starten we na de zomer met het project Hackshield. Hiermee leren kinderen (online) skills waarmee ze zich kunnen wapenen tegen cybercriminaliteit. Het project loopt een jaar.

Tijd (indicator)

Het project Hackshield is afgerond. Via preventiemiddagen zijn inwoners en bedrijven geinformeerd over de risico's rondom cybercrime.

Wat willen we bereiken?

Bestrijding ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Ondermijning gaat over de grenzen van onze gemeente heen. Daarom werken we bij de bestrijding ervan niet alleen lokaal, regionaal en provinciaal samen met allerlei relevante instanties, maar ook landelijk en zelfs internationaal. Dat blijven we doen, omdat deze kwestie zo complex is dat er een aanpak nodig is waarbij verschillende disciplines (zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de belastingdienst) samenwerken. Ook op wijkniveau zoeken we naar creatieve oplossingen om het probleem aan te pakken.

Het grote buitengebied van Maashorst vraagt om extra aandacht en ondersteuning om ervoor te zorgen dat criminelen hier geen vrij spel krijgen. We focussen op het verstoren van het winstgevende systeem van drugscriminelen en pakken ondermijnende criminaliteit krachtig en met vernieuwende methoden aan. Onderdeel van onze aanpak is het vergroten van de weerbaarheid van onze eigen organisatie, inwoners en ondernemers. Bijvoorbeeld door in te zetten op bewustwording, het vergroten van de meldingsbereidheid en het makkelijker maken van het doen van een melding.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Zorgen dat eigen medewerkers, inwoners en bedrijven bekend zijn met ondermijning en het herkennen. Zij zijn bereid om dit te melden en kunnen dit eenvoudig doen

Een effectieve aanpak van fraude, criminaliteit en ondermijning vraagt van de gemeente dat we al onze informatie goed op een rij hebben. Veiligheidsinformatie is van essentieel belang om zicht te krijgen op signalen van fraude en criminaliteit. Door in te zetten op wijkgericht werken, zitten wij dichtbij onze inwoners en bedrijven om signalen op te halen. Daarnaast verbeteren we de manieren om signalen te melden, zowel fysiek als digitaal. Een belangrijk instrument hierbij is de vorming van het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK), in de tweede helft van 2023. Dé plek waar alle signalen samen komen en waar informatie aan elkaar geknoopt wordt.
Met preventieacties uit de preventiekalender brengen we de meldingsbereidheid onder de aandacht.

Tijd (indicator)

De informatiepositie van de gemeente Maashorst wordt steeds beter. De komst van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) heeft hier een grote bijdrage aan geleverd. Het VIK blijft zich doorontwikkelen. Ook het interventieteam Maas en Leijgraaf zorgt in belangrijke mate voor bewustwording bij inwoners en bedrijven door middel van (preventieve) acties.

Versterken informatiepositie

De invloed van (ondermijnende) criminaliteit, fraude en strafbare feiten neemt steeds meer toe, zowel landelijk, provinciaal als lokaal. Deze zaken worden steeds groter en moeilijker. Dit is onder meer te zien aan het aantal signalen dat binnenkomt bij de gemeente. Al deze signalen vragen om goed informatieonderzoek en verdieping van de informatie om te zorgen voor een beter inzicht in verbanden. Dit start bijvoorbeeld bij een melding van Meld Misdaad Anoniem (MMA) of adresfraude (BRP).
Om te komen tot een weerbare gemeente met een goed en leefbaar woon- en ondernemersklimaat is het van belang duurzaam te investeren in een goede informatiepositie. Dat is essentieel om goed zicht te kunnen krijgen op wat er zich afspeelt in de gemeente en barrières op te werpen tegen personen/organisaties die kwade bedoelingen hebben. En om te zorgen dat de gemeente niet –onbewust– faciliterend is aan diverse vormen van fraude en criminaliteit. Het oprichten van een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is hierin een belangrijke stap.

Tijd (indicator)

De gemeente Maashorst heeft in april 2024 intern het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) geïntroduceerd. Daarnaast is met de komst van het VIK ook een organisatiebreed meldpunt opgezet waar signalen van fraude, criminaliteit en ondermijning samen komen. Het VIK is daarmee niet klaar, maar zal de komende jaren verder ontwikkelen in haar 'datavolwassenheid' waar het gaat om data-analyse en datagedreven werken.

Zichtbare effectieve interventies

Doel van het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML) is om complexe handhavingszaken in samenwerking met relevante ketenpartners, zoals de politie en de Belastingdienst, beter en veiliger op te pakken. De aanpak wordt daardoor verder geprofessionaliseerd en geüniformeerd. In 2024 zijn er diverse actieweken waarin themagericht controles plaatsvinden in samenwerking met verschillende interne en externe partners.

Tijd (indicator)

Ook in 2024 zijn weer mooie resultaten behaald en ook preventief heeft het IML goede gesprekken gevoerd en de bewustwording vergroot.

Organisatie weerbaarder maken

Als overheidsorganisatie moeten wij weerbaar zijn tegen criminele invloeden en criminele activiteiten niet (onbewust) faciliteren. Daarom gaan we werken via de 'Brabantse norm weerbare overheid' en zetten we onder meer in op de bewustwording van signalen van ondermijning, onze informatiepositie, informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving (zoals de Wet Bibob).

Tijd (indicator)

Als gemeente hebben we eind 2024 de uitvoering van de criteria uit de 'Brabantse norm weerbare overheid' afgerond. Aandachtspunt is nog de ambtelijke uitvoering van de Wet Bibob.

Samenleving weerbaarder maken

We willen de voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit wegnemen door in te zetten op de weerbaarheid van de samenleving. We werken aan bewustwording van de risico 's, preventie en verhoging van meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers. Daarbij werken we gebieds- en themagericht.

Tijd (indicator)

Een preventieavond voor weerbaar buitengebied heeft plaatsgevonden. Daarnaast is een Veiligheidsdag georganiseerd en is ingezet op bewustwording in specifieke delen van het buitengebied o.a. in de Week van de Veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Criminaliteit voorkomen waar het kan en bestrijden waar het moet

Wij hechten aan zichtbaarheid op straat. Daarom hechten we aan zichtbare BOA’s, zeker nu de politie onder druk staat.
Door meer gebruik te maken van beschikbare data kunnen we waar nodig doelgericht en vroegtijdig optreden. We gaan daarbij uiteraard zorgvuldig om met het gebruik van data om stigmatisering en discriminatie te voorkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inzetten op de aanpak van high impact crimes (zoals woninginbraken en fietsendiefstallen)

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof, (fietsen-)diefstal en geweldsmisdrijven. De impact hiervan is groot. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel van inwoners gaat hierdoor omlaag. Soms is er sprake van een golf van bijvoorbeeld woninginbraken of

fietsendiefstallen. Samen met de BOA's en de politie maakt een beleidsadviseur Veiligheid dan een aanpak op maat om ervoor te zorgen dat de misdaden afnemen. Dit kan bijvoorbeeld door bewustwordingsacties waar we mensen erop wijzen dat er sprake is van dergelijke misdaden in hun omgeving en wat ze kunnen doen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden.

Tijd (indicator)

In periodieke overleggen met de politie hebben wij in 2024 ingezet op o.a. bewustwording met fietsendiefstal acties. De boa's attendeerden dan personen die hun fiets niet goed op slot hebben staan en spraken hen aan. In samenwerking met de politie is er oog geweest voor woninginbraken. De politie en handhaving zetten in op heterdaadkracht én acteren op verdachte situaties. In de online media vroegen we aandacht voor de zogenoemde 'donkere dagen' teneinde woninginbraken te verminderen.

Invoeren van de regionale procesbeschrijving Evenementenveiligheid Oost-Brabant

In de driehoek is de regionale procesbeschrijving Evenementenveiligheid Oost-Brabant vastgesteld. Deze procesbeschrijving geeft de werkwijze aan voor elke gemeente in Oost-Brabant met als vijf hoofdthema's: Evenementen en drugs, Integriteit organisatoren, de inzet van overheidspartijen bij evenementen, het vergunningsverleningsproces en regie. Deze procesbeschrijving moet door de gemeente geïmplementeerd worden in 2024.

Tijd (indicator)

In januari 2025 is een conceptversie van de regionale procesbeschrijving Evenementenveiligheid Oost-Brabant gedeeld. Het regionale streven is om eind 2025 de definitieve versie vast te stellen. Vervolgens wordt dit document vertaald naar lokaal niveau en ter vaststelling voorgelegd.

Uitvoeringsprogramma: Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken

Om te zorgen dat de prioriteiten weer voldoen aan de ambities van de gemeente Maashorst maken we voor 2024 een nieuw handhavingsplan. Hierin komt ook terug of de capaciteit voldoende is of dat we keuzes in de toezichts- en handhavingstaken moeten maken.

Tijd (indicator)

Er wordt gewerkt aan een BOA-handboek en een handhavingsplan (ofwel THOR-plan). Begin 2025 wordt dit afgerond.

Wat willen we bereiken?

We maken veilige en leefbare wijken tot een gedeelde verantwoordelijkheid

Om veiligheid te waarborgen, werken we nauw samen met veiligheidspartners als de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsregio. Maar ook met partners in de wijken en dorpen, zoals welzijnswerk, zorgaanbieders, scholen en verenigingen. En niet te vergeten met onze inwoners. Want zij kunnen ons het beste vertellen welke plekken zij in hun wijk, buurt of dorp zij als onveilig ervaren. En ze kunnen helpen om problemen in hun buurt op te lossen. Daarom investeren we gericht in middelen om inwoners in de gelegenheid te stellen actief met ons mee te werken aan de veiligheid van hun woonomgeving. Denk aan inwonersparticipatie, wijkpreventie-programma's, buurtnetwerken en buurtbemiddeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Goed organiseren van wijkpreventie en buurtbemiddeling in onze kernen

Wijkpreventie en buurtbemiddeling zijn instrumenten om het gevoel van samenleven in de wijken en kernen te verbeteren en bewoners te helpen problemen (met elkaar) bespreekbaar te maken. Een voorbeeld van wijkpreventie zijn de Whatsapp-groepen die overal in de gemeente Maashorst zijn georganiseerd. We blijven het oprichten van Whatsapp-groepen stimuleren en het project buurtbemiddeling loopt ook door.

Tijd (indicator)

Het project Buurtbemiddeling was en blijft beschikbaar om buurtconflicten aan te pakken, de Whatsapp-groepen worden gefaciliteerd indien de bewoners aangeven daar behoefte aan te hebben.

De juiste inzet van politieagenten en boa's die goed toegerust en zichtbaar zijn

De politie heeft de komende jaren nog te maken met grote capaciteitsproblemen. Daarom stellen ze alles in het werk om de basispolitiezorg op orde te houden en, in afstemming met het bevoegde gezag, de juiste keuzes te maken.
Voor de BOA's wordt er een nieuw handhavingsplan gemaakt waarbij ook wordt gekeken naar de capaciteit.

Tijd (indicator)

Inzet politie is structureel onderwerp van gesprek in de veiligheidsoverleggen. Het BOA Handboek en THOR-plan worden naar verwachting begin 2025 vastgesteld.

Datagericht optreden is uitgangspunt

Het doel is om datagericht te gaan werken. Op dit moment zijn we hier echter nog niet op toegerust. De komende tijd bekijken we met andere afdelingen welke mogelijkheden er zijn. Wel is het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) in oprichting waar signalen binnenkomen, geanalyseerd worden en uitgewerkt worden tot een casus.

Tijd (indicator)

Datagericht te gaan werken is een organisatiebreed uitgangspunt. Op dit moment zijn we hier echter nog niet geheel op toegerust. De komende tijd bekijken we met andere afdelingen welke mogelijkheden er zijn. Het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) is opgericht, heeft haar meerwaarde meermaals bewezen en draagt het gedachtengoed van datagericht werken eveneens uit.

We implementeren een nieuwe, wijkgerichte aanpak

De samenwerking tussen zorg en veiligheid is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In de wijk Bogerd-Vijfhuis heeft de afgelopen jaren een wijkaanpak gedraaid waarbij naast preventie en sociale cohesie ook zorg en veiligheid een bijdrage hebben geleverd aan de verbetering van de leefbaarheid van de wijk. Bij de wijkaanpak zijn verschillende partners betrokken: de woningbouwvereniging, de politie, zorginstelling etc. De pilot was succesvol en daarom willen we deze aanpak uitrollen over meer wijken. Dit plan 'sterke sociale basis in de kernen' leggen we in december 2023 ter besluitvorming voor aan de raad en implementeren we in 2024 in tenminste vijf wijken/kernen.

Tijd (indicator)

Het beleid voor Sterke Sociale Basis is in de zomer door de raad vastgesteld. Heden is de kwartiermaker Sterke sociale Basis aan de slag met een plan van aanpak om het beleid te implementeren. Binnen deze Sterke Sociale Basis zullen we prioriteit geven aan wijken die extra aandacht vanuit het veiligheidsdomein vragen.

Uitvoeringsprogramma: We implementeren de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)

De Aanpak ter Voorkoming van Escalatie richt zich op huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is voorkomen dat een dreigende situatie escaleert of het beperken en stoppen van de situatie als deze al is geëscaleerd. De AVE bestaat uit vier fasen. Per fase wordt bepaald wie de regie heeft, wanneer eventuele op- en afschaling nodig is en welke protocollen en samenwerkingsafspraken van kracht zijn.

Om met het AVE-model te kunnen werken moeten we zorgen dat medewerkers bevoegdheden krijgen (doorzettingsmacht) via procesafspraken en mandaatbesluiten. Daarnaast zullen de consulenten in het sociaal domein hierin opgeleid worden.

Tijd (indicator)

Onlangs is gestart met het onderzoeken van de te nemen stappen om het AVE-model in Maashorst door te voeren. Dit betreft een co productie tussen Sociaal Domein en Team Veiligheid. Wanneer de implementatie kan plaatsvinden is nu nog onbekend.

Verbonden partijen Programma 1 Veiligheid

Gemeenschappelijke regelingen
- Veiligheidsregio Brabant-Noord

Rechtspersonen
- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen
- Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 1 Veiligheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP) 2024
- Evenementenbeleidsregels Gemeente Maashorst
- Algemene Plaatselijke Verordening Maashorst

Verplichte BBV - indicatoren Programma 1 Veiligheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Verwijzing Halt
- Geweldsmisdrijven
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)
- Diefstallen uit woning
- Winkeldiefstallen

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Openbare orde en Veiligheid
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 1. Veiligheid	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**3.814**	**4.343**	**4.290**	**4.279**	**11**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**1.804**	**1.915**	**2.385**	**2.246**	**139**
Totaal Lasten	**5.618**	**6.258**	**6.675**	**6.524**	**151**
Baten					
1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	**-3**	**6**	**2**	**2**	**0**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**57**	**13**	**363**	**321**	**42**
Totaal Baten	**54**	**19**	**365**	**323**	**42**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**5.564**	**6.239**	**6.310**	**6.201**	**109**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	34	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**-34**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**5.530**	**6.239**	**6.310**	**6.201**	**109**

Financiële afwijkingen Programma 1 Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Overige verschillen: Voordeel € 11.500 incidenteel

1.2 Openbare orde en veiligheid

Vergeten melding. Voordeel € 60.900 incidenteel

Door een administratieve omissie is een melding niet verwerkt in 2e afwijkingenrapportage 2024. Dit betreft het aframen van het beschikbare budget voor de projectleider wijkversterking. Het voormalige project Intensieve Leefbaarheid Aanpak (ILA) Bogerd Vijfhuis is in juni 2024 afgerond. Binnengemeentelijk is afstemming geweest over de opvolging van een nieuw op te zetten – wijkgerichte aanpak. Het beschikbare budget is in 2024 niet benut en kon derhalve afgeraamd had kunnen worden. In 2025 wordt het budget besteed aan de nieuwe aanpak.

Overige verschillen: Voordeel € 36.500 incidenteel

Programma 2 Verkeer en vervoer

Inleiding Programma 2 Verkeer en vervoer

Inleiding

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.
Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers), vervoer (personen en goederen) en de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende infrastructuur en openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ontwikkelingen Verkeer en vervoer

Ontwikkelingen

De komende jaren verwachten wij een toename van verkeer. Dat betekent dat het steeds belangrijker wordt om andere vormen van vervoer aantrekkelijk te maken. We hebben verder te maken met een woningbouwopgave, een nieuwe Omgevingswet, stikstofproblematiek, hittestress en overig nieuw beleid uit andere beleidsvelden intern en extern.

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid van alle kernen

We gaan van start met het nieuwe mobiliteitsplan Maashorst.

We gaan door met de ruimtelijke studie N605 die moet gaan zorgen voor een leefbaarder Volkel en een verlegging van de route naar Boekel aan de oostzijde van Volkel (Zeelandsedijk).

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming) en onderzoeken naar mogelijkheden voor Bus Rapid Transit (BRT). Ook zijn we betrokken bij het provinciale HUB onderzoek (Hubs zijn fysieke locaties waar een overstap tussen modaliteiten kan plaatsvinden), waarbij ons eigen hub-onderzoek is ingebracht. De hub's moeten gaan zorgen voor een optimale toegankelijkheid van verschillende vervoersvormen en de keuzemogelijkheden daarin. Dit als stimulans voor toekomstbestendig en dekkend openbaar vervoer, van en naar de grote steden.

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken. Waar nodig faciliteren we de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - een beschikbaar en betaalbaar vervoersmiddel blijven.

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's, deelfietsen en -scooters (in kernen en bedrijventerreinen). Daarnaast moedigen we wandelen en fietsen aan, onder meer door uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadvoorzieningen voor e-bikes. Zo verleiden we verkeersgebruikers om de auto te laten staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We gaan van start met het nieuwe mobiliteitsplan Maashorst

We houden daarbij rekening met andere beleidsterreinen zoals de woningbouwopgave, de nieuwe omgevingswet en de stikstofproblematiek. Visiedocument en uitvoeringsprogramma zijn in 2024 gereed.

Tijd (indicator)

Het beleidsprogramma Mobiliteit is in concept gereed. Er is nog niet gestart met het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

We gaan door met de ruimtelijke studie N605

Die moet gaan zorgen voor een leefbaarder Volkel en een verlegging van de route naar Boekel aan de oostzijde van Volkel (Zeelandsedijk).

Tijd (indicator)

Samen met de provincie Noord-Brabant is het voorkeursalternatief uitgewerkt. Er is een kostenraming gemaakt. Er is een start gemaakt met de ruimtelijke procedure.

We stimuleren fijnmazige mobiliteit tot in het hart van de kernen en wijken

Waar nodig faciliteren we de inzet van vrijwilligers als chauffeurs. Openbaar vervoer moet - zeker vanuit onze verantwoordelijkheid als uitvoerder van de WMO - beschikbaar en betaalbaar blijven.

Het is noodzakelijk dat initiatieven als Muzemobiel (financieel) gesteund worden. Daarvoor is in nauw overleg met de initiatiefnemers een start gemaakt. Het is wel duidelijk dat producten als Muzemobiel naast inzet van vrijwilligers niet zonder subsidies (overheid/particulier) kunnen om het hoofd boven water te houden. In 2023 en 2024 zullen we vanuit verschillende taakvelden (sociaal domein / ruimte) gaan peilen of Muzemobiel-achtige concepten ook op andere locaties mogelijk zijn.
Vanuit het mobiliteitsplan is ook op dit gebied, het voorkomen van vervoersarmoede, het één en

ander te verwachten. Dat doen we ook samen in het kader van de gedeelde mobiliteitsopgave en de aankomende OV-concessie.

Tijd (indicator)

Er heeft een regionaal onderzoek plaatsgevonden naar de bereikbaarheid van kleine kernen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen in de aanbesteding van de nieuwe OV-concessie. Ook hebben we de uitkomsten meegenomen bij het opstellen van het beleidsprogramma mobiliteit.

We hebben en blijven de inzet van vrijwilligers als chauffeur stimuleren, bijvoorbeeld in de buurtbus, de Muzemobiel en vervoersdiensten van de zorgcoorperaties.

De website vervoervoormij.nl is gelanceerd. Deze website biedt een overzicht van alle vervoersmogelijkheden in Maashorst (en nadere gemeenten in Noord-Brabant).

We gaan ontwikkelingen (met name woningbouw) die een probleem met de parkeeropgave hebben, helpen met alternatieven

In 2024 krijgt het parkeerbeleid en de nota parkeernormen een nieuwe versie. Daar lopen we niet op vooruit. Verwacht wordt dat dat iets zal betekenen voor de parkeernormen, inzet van deelvervoer, afkoop van parkeereisen et cetera. Tot die tijd zullen we het moeten doen met het vigerende/geharmoniseerde parkeerbeleid.

Tijd (indicator)

Vanwege de nieuwe planning voor het beleidsprogramma Mobiliteit staat het opstellen van nieuw parkeerbeleid op de planning voor 2025.

We ontwikkelen beleid op verschillende fietsverkeersstromen (utilitair en recreatief)

Beleid voor fiets en fietsnetwerken is een thema in het Mobiliteitsplan Maashorst. Visie en uitvoeringsprogramma zijn gereed in 2024.
Op basis van de visie wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt. Indien voor de fietser en/of de voetganger voorzieningen nodig zijn, zal dit als een project in het programma worden opgenomen.

Tijd (indicator)

De visie op mobiliteit, zoals opgenomen in de omgevingsvisie, is de basis voor het opstellen van het beleidsprogramma Mobiliteit. Hierin wordt het beleid voor fiets en fietsnetwerken opgenomen. Het concept beleidsprogramma is gereed.

We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto's, deelfietsen en -scooters

We werken de plannen hiervoor verder uit in het beleidsprogramma Mobiliteit, samen met andere aanbieders van deelvervoer. Ook de nieuwe OV-concessie speelt hierin een belangrijke rol.

Tijd (indicator)

Deelvervoer is opgenomen in het beleidsprogramma Mobiliteit.

Na het stoppen van de coöperatie zijn we voor duurzaam deelvervoer (voor de zakelijke reizen van de gemeente en voor inwoners) een contract aangegaan met MyWheels.

We hebben onze inbreng gegeven op de het programma van eisen voor de nieuwe OV-concessie.

We gaan door met de lopende Corridoraanpak A50 (= regionale samenwerking gericht op betere doorstroming)

De Mobiliteitsaanpak A50-corridor Nijmegen-Eindhoven gaat over maatregelen gericht op versterken van de bereikbaarheid, veiligheid en duurzame ontwikkeling in het gebied rondom de A50. Deze maatregelen worden voorbereid en uitgevoerd door de provincies Gelderland en Noord-Brabant, samen met gemeenten en de regio's.

Tijd (indicator)

In 2024 is de studie MIRT A50 uitgevoerd. MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de verkeersveiligheid

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan. We verbeteren bijvoorbeeld de fiets- en wandelpaden tussen en ín kernen en naar toeristische hotspots. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van duurzame en innovatieve toepassingen in de aanleg en reconstructie van wegen en openbare verlichting. Daar waar mogelijk vermijden we daarbij de combinatie van zwaar landbouw- en vrachtverkeer met recreatie en toerisme. Tenslotte gaan we voor meer verkeersveiligheid rondom scholen, op de routes naar scholen en naar sportverenigingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onveilige verkeerssituaties pakken we aan

We werken aan verkeersveiligheid rond scholen in een continu proces met de verkeersouders van de scholen en de verkeersmedewerker van de gemeente. Verkeerseducatie, veiligheidsacties en pogingen tot gedragsverandering zijn voorbeelden van het creëren van een veilige schoolzone. Indien fysieke veranderingen in de openbare ruimte moeten plaatsvinden, is hier aanvullend budget voor nodig. Dit vindt alleen plaats na vooronderzoek en vaststellen van nut en noodzaak.
Alle wegen in het buitengebied zijn veilig ontworpen. De weggebruikers van deze wegen tarten echter geregeld de verkeersveiligheid. We zetten daarom in op gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie en niet zozeer op aanpassing van de infrastructuur.

We kijken naar verlichting bij fietspaden. Het plaatsen van (extra) verlichting is alleen van toepassing binnen de bebouwde kom. Daarbuiten doen we dat alleen op kruisingen en bij bochten. In natuurgebieden wordt geen verlichting geplaatst.

De verkeersveiligheid op de Markt in Uden behoeft verbetering als het gaat over vermenging van fietsers, voetgangers en brommers. Met belangengroeperingen is gekeken naar de mogelijkheden. We gaan het voetpad verleggen en het fietspad duidelijk herkenbaar maken.

Tijd (indicator)

We hebben de fietsstraat Volkelseweg en Maasstraat opgeleverd.

Bij basisschool de Vlonder hebben we maatregelen genomen ter bevordering van de verkeersveiligheid.

We hebben de verkeersveiligheid op het kruispunt Velmolenweg/Vijverlaan verbeterd voor fietsers.

De SPV-viewer (SPV staat voor Strategisch Plan Verkeersveiligheid) is opgeleverd. Deze viewer brengt risicovolle locaties in beeld. De risicovolle locaties die op deze manier inzichtelijk zijn geworden, worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

Wat willen we bereiken?

We willen dat mensen minder in de auto stappen, en meer gebruik maken van andere middelen voor vervoer, zoals de fiets en het openbaar vervoer

We moedigen wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van fietsroutes en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadvoorzieningen voor e-bikes.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We stimuleren weggebruikers om de auto te laten staan en te kiezen voor andere vormen van vervoer

In het centrum van Uden zijn al twee fietsenstallingen met toezicht (busstation en Mondriaanplein). Op beide locaties kan ook een e-bike worden opgeladen.

De snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel en van Uden via Nistelrode en Heesch naar Oss zijn majeure projecten. F50 noord is uitgevoerd. F50 zuid buiten de kom ook. F50 zuid binnen de kom is in voorbereiding.
De F264 van Uden naar Cuijk wordt niet gerealiseerd. Onderzoek heeft aangetoond dat het aantal fietsers op deze verbinding te laag is voor een snelfietsroute.
In regionaal verband wordt het fietsnetwerk geactualiseerd. Op basis van dit netwerk kunnen regionaal verbetervoorstellen worden geagendeerd.

Tijd (indicator)

Het stimuleren van lopen en fietsen is een belangrijk uitgangspunt in het nieuwe beleidsprogramma Mobiliteit.

In 2024 hebben we 2 fietsstraten opgeleverd in Uden: Volkelseweg en Maasstraat.

We hebben een parkeerdrukmeting naar het aantal geparkeerde fietsen in het centrum van Uden laten uitvoeren. De aanbevelingen uit dit onderzoek worden in 2025 meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Hierbij wordt ook de vraag meegenomen of er een derde bewaakte fietsenstalling nodig is.

We zijn samen met de gemeenten Gemert-Bakel en Boekel in gesprek met de provincie over het verbeteren van de fietsroute Uden-Boekel-Gemert.

In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een BRT (Bus Rapid Transit)

Hiermee willen we de openbaar vervoer-verbindingen naar de grote steden om ons heen verbeteren.

Tijd (indicator)

Het onderzoek naar de BRT is gestart.

Uitvoeringsprogramma: Er is een onderzoek gedaan naar mobiliteitshubs en logistieke hubs (of een combinatie daarvan)

Op een mobiliteitshub komen verschillende vormen van vervoer samen (bijvoorbeeld een park&ride, fietsenstalling en busstation). Op een logistieke hub komt vrachtverkeer samen. Hier worden goederen gebundeld en overgeslagen, om daarna met schone en kleine voertuigen in de stad te worden verspreid. Door een gespecialiseerd bureau is een onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van dit onderzoek verwerken we tot acties.

Tijd (indicator)

Mobiliteitshubs zijn opgenomen in het beleidsprogramma Mobiliteit.

In verband met het MIRT A50-traject tussen Bankhoef en Paalgraven wordt onderzoek gedaan naar de effecten van een verbreding van de A50

Dit moet voor de lange termijn doorstroming op dit traject, in de knooppunten, de op- en afritten en de aantakkende wegen garanderen. Samen met Rijkswaterstaat, provincies Noord-Brabant en Gelderland, regio, gemeenten en andere stakeholders gaan we op zoek naar de beste oplossing met de minste overlast voor omwonenden.

Tijd (indicator)

Het MIRT is afgerond. Vanwege de stikstofproblematiek gaat het Rijk in overleg met de provincies Gelderland en Noord-Brabant.

Als voorbereiding op een nieuwe OV-concessie (vanaf 2027) gaan we met de provincie en de regio werken aan oplossingen voor vervoerarmoede in dunbevolkte gebieden

Denk daarbij aan BRT, HOV (Hoogwaardig openbaar vervoer), streekbussen, buurtbussen, regiotaxi, deelvervoer en flexvervoer.

Tijd (indicator)

Er is een onderzoek uitgevoerd naar de bereikbaarheid van kleine kernen. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen bij de aanbesteding van de nieuwe OV-concessie in 2025.

We hebben een reactie gegeven op het conceptprogramma van eisen voor de nieuwe OV-concessie. in deze reactie hebben we specifiek aandacht gevraagd voor een goede bereikbaarheid van alle kernen met het openbaar vervoer.

De uitkomsten van het onderzoek naar de bereikbaarheid van kleine kernen zijn meegenomen bij het opstellen van het beleidsprogramma Mobiliteit.

Wat willen we bereiken?

We willen ons gemeentelijk wegennet handhaven op het huidige kwaliteitsniveau en de leefomgeving van onze inwoners verbeteren

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We voeren tijdig onderhoud uit of voeren reconstructies uit

We streven hierbij naar een gebiedsgerichte aanpak, waarbij werkzaamheden op elkaar worden afgestemd. We kijken naar nut, noodzaak en wensen van de verschillende disciplines en van inwoners.

Tijd (indicator)

Conform planning

2.2 Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchtterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, -abonnementen en -ontheffingen af. Het fiets parkeren, en dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen, behoort ook tot dit taakveld.

Ontwikkelingen Parkeren

Ontwikkelingen

Voor het centrum van Uden voorzien wij een veranderend gebruik van gebouwen en daarbij ook een verandering in de parkeervraag.

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid moet de functieveranderingen mogelijk maken, en tegelijkertijd de parkeervraag voor bezoekers van het centrum garanderen. We willen de bestaande parkeercapaciteit beter benutten i.p.v. de beschikbare capaciteit verhogen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: In het mobiliteitsplan Maashorst (visiedeel) worden de nieuwe pijlers voor het parkeerbeleid bepaald

Op basis hiervan ontwikkelen we het nieuwe parkeerbeleid met de daarbij behorende Nota parkeernormen Maashorst. Hierbij komt niet meer de focus te liggen op aanleg van extra parkeercapaciteit, maar wordt breder gekeken naar (duurzame) mobiliteitsoplossingen die aansluiten bij de mobiliteitsbehoefte van de verschillende doelgroepen.

Tijd (indicator)

Het beleidsprogramma Mobiliteit is in concept gereed. Er is nog niet gestart met het opstellen van parkeerbeleid.

Uitvoeringsprogramma: We gaan onderzoeken of extra fietsparkeergelegenheid nodig is en zo ja waar de stalling dan moet worden uitgebreid

Om fietsen naar het centrum van Uden aantrekkelijker te maken, willen we dat het parkeren van de fiets geen probleem oplevert.

Tijd (indicator)

We hebben een onderzoek uitgevoerd naar de parkeerdruk van fietsen in het centrum van Uden. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn extra fietsnietjes geplaatst.

We gaan door middel van enquêtes onderzoeken of uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen voor vergunninghouders of betaald parkeren nodig is

Buiten de betaald parkeergebieden kunnen bewoners hinder ondervinden van langparkeerders in woonstraten.

Tijd (indicator)

Er zijn in 2024 geen enquêtes uitgevoerd naar eventuele uitbreiding van betaald parkeergebieden. Hier was geen aanleiding voor.

Vanuit duurzaamheid investeren we in infrastructuur voor het opladen van elektrische voertuigen

Tijd (indicator)

Het plaatsen van openbare laadpalen loopt volgens planning.

Verbonden partijen Programma 2 Verkeer en vervoer

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 2 Verkeer en vervoer

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota:

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 2 Verkeer en vervoer

Programma 2 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Mobiliteit
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
2.1 Verkeer en vervoer	**7.090**	**8.307**	**8.160**	**8.341**	**-181**
2.2 Parkeren	**1.633**	**1.651**	**1.715**	**1.713**	**2**
Totaal Lasten	**8.723**	**9.958**	**9.875**	**10.054**	**-179**
Baten					
2.1 Verkeer en vervoer	**1.099**	**526**	**1.259**	**1.601**	**-341**
2.2 Parkeren	**22**	**35**	**30**	**32**	**-2**
Totaal Baten	**1.121**	**561**	**1.289**	**1.632**	**-343**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**7.602**	**9.397**	**8.585**	**8.422**	**164**
Stortingen in reserves	1.076	1.078	5.143	3.953	1.189
Onttrekkingen uit de reserves	627	1.092	5.420	4.105	1.315
Totaal mutaties reserves	**450**	**-15**	**-278**	**-152**	**-126**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**8.052**	**9.383**	**8.308**	**8.270**	**38**

Financiële afwijkingen Programma 2 Verkeer en vervoer

2.1 Verkeer en vervoer

Vrijval voorzieningen civiele kunstwerken en openbare verlichting, Voordeel € 127.000 incidenteel

De vrijval van de Voorzieningen Groot Onderhoud Civiele Kunstwerken en Openbare Verlichting van de voormalige gemeenten Landerd en Uden resulteren in positief effect. Deze voorzieningen zijn niet langer benodigd en kunnen derhalve vrijvallen. Aan alle lopende, oude verplichtingen is inmiddels voldaan. Dit conform raadsbesluit d.d. 16 november 2023 vaststellen beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2027 en raadsbesluit d.d. 14 december 2023 vaststellen beleidsplan Civiele Kunstwerken 2024-2033.

Schade openbare ruimte. Nadeel € 90.000 incidenteel

Er zijn in 2023 diverse schades geweest aan de openbare ruimte (wegen, trottoirs, pleinen, paden en openbare verlichting). Deze schades worden zoveel mogelijk verhaald, echter zijn deze inkomsten van schadeverhaal in 2024 niet dekkend.

Straatwerkvergoeding. Voordeel € 39.000 structureel

Meer inkomsten uit leges en vergoedingen. Nutsbedrijven betalen gemeente een straatwerkvergoeding als zij kabels en leidingen gaan leggen. Hoe meer meters, des te hoger de

vergoeding is. In 2024 zijn er meer kabels en leidingen gelegd. De inkomsten zijn vooraf lastig in te schatten.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Nadeel € 149.000 incidenteel

Door het vertraagd realiseren van verschillende investeringen (met name GVVP budgetten) resulteert een lagere onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten.

Overige verschillen. Voordeel € 83.000 incidenteel

2.2 Parkeren

Overige verschillen. Voordeel € 28.000 incidenteel

Programma 3 Economie en toerisme

Inleiding Programma 3 Economie en toerisme

Inleiding

Dit programma is erop gericht het economische klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren, werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema.
De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren.

Op het gebied van recreatie en toerisme zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'.

3.1 Economische ontwikkeling

In het landelijk gebied spelen grote transitieopgaven zoals ‘bodem en water sturend’, klimaatadaptatie, stikstofproblematiek en vergroten biodiversiteit, etc. De landelijke en provinciale overheid sturen op de grote opgaven in het landelijk gebied. De provincie vertaalt dit in het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Maashorst heeft in de omgevingsvisie aandacht voor de opgaven in relatie tot agrarische productie.

Ontwikkelingen Economische ontwikkeling

Ontwikkelingen

We hebben aandacht voor de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. De kavels op bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel allemaal verkocht, waardoor de druk op bedrijfskavels groot is. Aandacht gaat uit naar het op peil houden van de centrumvoorzieningen in Uden en in de kernen. De agrifood-sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare risico’s voor mens en dier met zich meebrengt.

Wat willen we bereiken?

Een gezonde agrarische economie

Vanuit de omgevingsvisie en het BLPG (Brabants Programma Landelijk Gebied) geven we vorm aan de transitie van het hele buitengebied. Als Maashorst faciliteren wij bij ontwikkelingen voor een vitale leefomgeving in het buitengebied. Dat doen we door het stimuleren van kringlooplandbouw in samenspraak met de ontwikkeling van extra natuur. Daarbij staan de inpasbaarheid, nieuwe verdienmodellen en oog voor mens, dier en natuur, biodiversiteit bodem en water centraal.
We helpen agrarische ondernemers in onze gemeente actief bij de productie van duurzaam en gezond voedsel. Agrarisch ondernemerschap promoten we en we stimuleren initiatieven die de lokaal geproduceerde producten directer voor de bevolking beschikbaar maken. Ook bieden we ruimte aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen in de richting van circulaire of natuur inclusieve landbouw, akkerbouw (eiwittransitie) of productie van bio-based bouwmaterialen. Verder faciliteren we ondernemers in het buitengebied om de kansen te benutten die bijvoorbeeld ons toeristisch/recreatief potentieel en de energietransitie of woonopgaven bieden. Daarbij houden we rekening met de gebiedskwaliteiten. Voor gemeentelijke gronden formuleren we randvoorwaarden om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang worden gepromoot

In de onlangs vastgestelde recreatievisie is aangegeven dat het belangrijk is om recreatie in de gemeente te versterken. Daarbij moet er een goede balans zijn tussen recreatie, natuur en landschappelijke kwaliteit. De omgevingsvisie biedt kansen voor agrotoerisme, zorgboerderijen en andere (kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen, afhankelijk van de locatie.
Extensivering van landbouw, of stoppen met een agrarisch bedrijf, moet gepaard gaan met een (ander) verdienmodel. Nieuwe verdienmodellen die passen bij de ontwikkelingen in het landelijk gebied stimuleren we dan ook. Agrotoerisme, zorgboerderijen en agrarische kinderopvang zijn hier voorbeelden van. We gaan het gesprek aan met agrarische ondernemers over alternatieven voor en nevenactiviteiten bij landbouw.

Tijd (indicator)

In samenwerking met andere partners in de agrarische sector zijn we in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming

De landbouw is in Maashorst een belangrijke economische sector. Het is daarmee ook een belangrijke speler in de transitie van het landelijk gebied. Die transitie is een van de ambities die we benoemen in de omgevingsvisie van de gemeente Maashorst. Het accent ligt daarbij op kringlooplandbouw Hoe die eruit komt te zien is een zoektocht en kan verschillen per gebied.

We hebben binnen Maashorst oog voor verschillende soorten kringlooplandbouw. We onderzoeken hoe en waar de verschillende vormen van kringlooplandbouw in onze gemeente kunnen landen, van natuurinclusief tot hoogproductief.

Wij gaan in gesprek met agrarische ondernemers, agrarische organisaties en brancheverenigingen om de mogelijkheden van doorontwikkeling /omschakeling naar vormen van kringlooplandbouw te bespreken die passen bij de ondernemers en de ontwikkelingsrichtingen en -doelen van een gebied.

Tijd (indicator)

Naast individuele ondernemers zijn we in contact met de ZLTO, de Maashorstboeren en AJK.

Uitvoeringsprogramma: We werken mee aan de pilot Peel Natuurdorpen (Tiny Houses) als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling

Namens Maashorst is een projectleider aangesteld voor Peelnatuurdorpen. We onderzoeken of de pilot Peelnatuurdorpen kan bijdragen aan de doelen die we in de omgevingsvisie voor het landelijk gebied hebben gesteld. In 2024 onderzoeken we de verdere mogelijkheden. We betrekken daarbij vergelijkbare initiatieven in de gemeente.

Tijd (indicator)

Inmiddels is het concept 'AgroNatuurWonen experimenten' door het college vastgesteld en zijn er randvoorwaarden en succescriteria opgesteld. Deze bieden ruimte biedt voor 3 onderscheidende experimenten. Aan de hand hiervan kunnen initiatiefnemers hun plannen uitwerken en indienen.

Wat willen we bereiken?

Een krachtig MKB

We koesteren de kracht van het aanwezige MKB en blijven de kansen benutten die onze ligging biedt in het hart van de driehoek Nijmegen, Eindhoven en 's-Hertogenbosch. We blijven ons inzetten om het ondernemerschap in de gemeente te faciliteren en stimuleren. Daarbij ondersteunen we de doorontwikkeling van de circulaire economie. We brengen eventuele knelpunten voor het lokale ondernemerschap in kaart en werken aan de verbetering hiervan. Daarnaast verkennen we potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren. Fieldlabs zijn voor het MKB van Maashorst immers een mogelijkheid om jongeren (en dus arbeidspotentieel) aan te trekken en vormen een extra stimulans om te innoveren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Eventuele knelpunten voor het lokale ondernemerschap in kaart brengen en werken aan de verbetering hiervan

We werken op een breed scala aan economische thema's samen met het lokale bedrijfsleven. We ondersteunen de oprichting van SOM (werktitel voor Samenwerkende Ondernemers

Maashorst) om met hen algemene gemeentebrede economische thema's en bottlenecks te bespreken en aan te pakken.

Tijd (indicator)

De overkoepelende stichting Ondernemend Maashorst is opgericht. We hebben gesprekken gevoerd over economische thema's met de lokale ondernemersverenigingen in alle kernen.

Verkennen of satellietopleidingen bij grote bedrijven mogelijk zijn en de satellietopleiding bij Bernhoven continueren

Door samenwerking op bepaalde locaties (waaronder Bernhoven) ondersteunen we studiefaciliteiten in de vorm van hybride leren in onze gemeente. Ambitie is om hybride leren bij meer bedrijven te ondersteunen op alle onderwijsniveaus. Het ondernemersinitiatief Maashorst Academy speelt hierin een belangrijke rol.

Tijd (indicator)

We ondersteunen Maashorst Academy en de Campus Uden door een subsidieverstrekking. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met onderwijsinstellingen.

Boegbeelden uit het lokale bedrijfsleven zetten Maashorst beter op de kaart

Met het bedrijfsleven bespreken we de mogelijkheden om ons te profileren binnen Agrifood Capital. We dragen lokale ondernemers aan om deel te nemen aan regionale ondernemerstafels.

Tijd (indicator)

Met het georganiseerde bedrijfsleven bespreken we naast kansen binnen Agrifood Capital ook de kansen in andere netwerken, waaronder VNO-NCW. We hebben meerdere ondernemers meegenomen naar netwerkbijeenkomsten van Agrifood Capital en we hebben lokale ondernemers bezocht met een internationaal gezelschap.

Periodiek netwerksessies organiseren

We organiseren in 2024 samen met de ondernemersverenigingen een nieuwjaarsbijeenkomst voor al onze inwoners en ondernemers. We zijn zoveel mogelijk aanwezig bij netwerksessies die ondernemersverenigingen organiseren.

Tijd (indicator)

We organiseren geen gezamenlijke nieuwjaarsbijeenkomst, maar zijn juist zoveel mogelijk naar de verenigingen toe gegaan om ons netwerk te versterken.

Verkennen potentiële fieldlabs

We verkennen potentiële fieldlabs voor innovatie in kansrijke economische groeisectoren. Fieldlabs zijn voor het MKB van Maashorst immers een mogelijkheid om jongeren (en dus arbeidspotentieel) aan te trekken en vormen een extra stimulans om te innoveren.

Tijd (indicator)

We hebben samen met Campus Uden gewerkt aan de ontwikkeling van de Sociale Innovatie Campus. Naast de subsidie van de gemeente heeft ook de provincie hierin geïnvesteerd met een projectsubsidie. Ook hebben we geïnvesteerd in Agro Proeftuin de Peel, waar ondernemers experimenteren in innovaties in de kringlooplandbouw.

Wat willen we bereiken?

Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen

Het netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen willen we versterken door nóg vaker en intensiever samen op te trekken. De prettige relatie en interactie die we als gemeente al hebben met ondernemers en onderwijsinstellingen willen we verder versterken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen

Een BIZ is een gebiedsgericht fonds door en voor ondernemers. Wanneer zij om de oprichting van een BIZ vragen, werken we daaraan mee. Op dit moment is dit niet het geval. We hebben wel een soort ondernemersfonds, anders dan een BIZ. In het centrum van Uden heffen we reclamebelasting, waarvan we de opbrengst in de vorm van een subsidie uitkeren aan de ondernemersvereniging. Dit zetten we voort in 2024.

Tijd (indicator)

In het centrum van Uden heffen we sinds 2009 reclamebelasting. Het bedrijfsleven heeft op dit moment nog geen behoefte aan de oprichting van een BIZ.

We ondersteunen sociaal maatschappelijk ondernemen

We voeren gesprekken met ondernemers over de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). We geven vouchers uit om ondernemers te stimuleren een PSO-certificering te behalen en daarna te stijgen op de prestatieladder. In 2024 zijn we als gemeente Maashorst ook PSO-gecertificeerd.

Tijd (indicator)

We hebben vouchers uitgegeven aan ondernemers om PSO-certificering te stimuleren. Als gemeente zijn we PSO-gecertificeerd.

We promoten 'Koop lokaal'

We werken samen met de ondernemersverenigingen in de kernen om de centrumgebieden van Schaijk, Reek, Zeeland, Volkel en Odiliapeel te versterken en aantrekkelijker te maken. We ondersteunen de ondernemers financieel op het gebied van de aankleding van deze centrumgebieden. We verstrekken subsidie aan de centrumondernemers in Uden voor promotionele activiteiten.
We werken samen met Uden Centrummanagement (UCM). Er is een bidbook voor het centrum ontwikkeld aan de hand waarvan UCM in 2024 nieuwe ondernemers wil aantrekken.

Tijd (indicator)

We hebben subsidie verstrekt voor sfeeraankleding aan de ondernemersverenigingen in de kernen om de centrumgebieden aantrekkelijker te maken. In het centrum van Uden hebben we subsidie verstrekt aan Uden Centrum Ondernemers (UCO) voor promotionele activiteiten en werken we samen met Uden Centrum Management (UCM).

We realiseren vormen van hybride werken en leren

We ondersteunen vormen van hybride werken en leren door samenwerking in de triple helix (samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid).

Tijd (indicator)

We hebben subsidie verstrekt aan de Campus en aan Maashorst Academy. Deze initiatieven worden ondersteund door ondernemers, onderwijs en de overheid en versterken daarmee de triple helix. Daarnaast hebben we overleg gevoerd met onderwijsinstellingen in de regio.

We werken aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden om het centrum aantrekkelijker te maken

We passen de openbare ruimte aan en vergroenen het centrum met groene gevels en het plaatsen van boombakken. In 2024 starten we met de herinrichting van de Sacramentsweg en de Galerij.

Tijd (indicator)

We zijn gestart met de voorbereiding van de herinrichting van de Sacramentsweg en hoek Sacramentsweg/Galerij. Daarnaast werken we aan vergroening, verbetering van de openbare ruimte, het extra schoonhouden van het centrum en regionale promotie.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ontwikkelingen

Dit taakveld gaat over de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (woningbouwprojecten staan beschreven onder programma 8.2 Grondexploitatie). Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om een proces waarbij de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maken we een begroting (grondexploitatie), met alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen

Het Grondbedrijf van Maashorst heeft per 1 januari 2024 drie actieve grondexploitaties voor bedrijventerreinen. De fase van de ontwikkeling en de samenstelling van de bedrijventerreinen is per locatie verschillend. De voortgang van de gemeentelijke ontwikkellocaties lichten we jaarlijks tweemaal toe aan de gemeenteraad: in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Wat willen we bereiken?

We willen (groei)ruimte bieden aan het bedrijfsleven en een gunstig vestigingsklimaat creëren voor bestaande en nieuwe ondernemers

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld-Zuid

Tijd (indicator)

Het ontwerpbestemmingsplan Hoogveld-Zuid heeft begin 2024 ter inzage gelegen en is in december 2024 vastgesteld door de raad.

Uitvoeringsprogramma: We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden

Het ontwerpbestemmingsplan heeft begin 2024 ter inzage gelegen en wordt naar verwachting eind 2024 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Tijd (indicator)

Het ontwerpbestemmingsplan heeft in 2024 ter inzage gelegen. We hebben gewerkt aan de beantwoording van de zienswijzen en de bijbehorende onderzoeken die we hiervoor nog moesten doen.

Uitvoeringsprogramma: We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid

Tijd (indicator)

Het bestemmingsplan Reek-Zuid is vastgesteld en onherroepelijk. We hebben voorbereidingen getroffen voor de verkoopprocedure van elf woon-werkkavels en een werkkavel. Er is een verkoopbrochure gemaakt en een gronduitgifteprotocol vastgesteld.

3.3 Economische promotie

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van Maashorst zijn:

- promotie, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeidskrachten;
- het aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente;
- investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken;
- promotie toerisme.

Ontwikkelingen

Maashorst investeert in een positief vestigingsklimaat voor bedrijven die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Daarbij zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Aandacht is ervoor groen, duurzaam, innovatief, toeristisch en actief. Ondernemers zijn van harte welkom om een bijdrage te leveren aan het realiseren van onze ambities.

Wat willen we bereiken?

Bedrijvigheid in de kernen

Elke kern heeft voldoende bedrijvigheid om de huidige inwoners te faciliteren. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid. We streven naar voldoende differentiatie tussen de verschillende kernen. Basisvoorzieningen behouden we in alle kernen. En natuurlijk moet elke kern kunnen voorzien in de mogelijkheid voor wonen met werken.
Startende lokale bedrijven en ZZP-ers voelen zich door Maashorst gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We ondersteunen startende ondernemers op verschillende manieren

We ondersteunen startende ondernemers met een startersloket dat ondersteuning biedt door informatievoorziening, training en coaching. Daarnaast kunnen startende ondernemers voor vragen terecht bij de accountmanagers van de gemeente.

Tijd (indicator)

We hebben subsidie verstrekt aan startersloket Misfits. In verschillende groepen hebben startende ondernemers intensieve trainingen gevolgd.

De mogelijkheden om leegstand te voorkomen zijn onderzocht en ingevoerd

Samen met Stichting Uden Centrummanagement (UCM) en de vereniging Uden Centrum Vastgoed (UCV) werken we aan het terugdringen van leegstand en de aanpak van verloedering van leegstaande panden. Dit doen we door actief in gesprek te gaan met eigenaren van leegstaande panden en met bedrijfsmakelaars. Daarnaast doen we gezamenlijk met de stakeholders uit het centrum van Uden onderzoek naar de mogelijkheden van een leegstandsverordening. In het centrum van Zeeland werken we aan de invulling van leegstaande panden, waaronder de locaties van de voormalige Ambianz en het voormalige gemeentehuis.

Tijd (indicator)

We hebben samen met de stakeholders uit het centrum van Uden gewerkt aan een onderzoek naar de leegstandsverordening. De resultaten van het onderzoek en het participatieproces hebben ertoe geleid dat de verordening niet is ingevoerd. Daarnaast werken we aan transformatie van de centrumrand in Kastanjeweg-Oost. In Zeeland hebben we gewerkt aan het opstellen van een gebiedsprogramma voor het centrum.

Wat willen we bereiken?

Branding - Maashorst op de kaart

2024 staat in het teken van activatie op het gebied van marketingcommunicatie(campagnes) richting onze inwoners en bezoekers en onze eigen medewerkers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De uitvoering van de marketingactivatie is in handen van SILO Maashorst in samenwerking met organisaties

SILO is een dynamische projectorganisatie die tot stand is gekomen vanuit een cocreatie tussen gemeente Maashorst en Campus Uden. Jongeren (Rising Stars) vervullen daarin een centrale rol en leren door te doen.

Tijd (indicator)

De uitvoering is in handen van SILO.

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede bedrijventerreinen

Er is vrijwel geen aanbod meer aan bedrijfskavels op de bedrijventerreinen. We zoeken naar nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor alle kernen. De nadruk ligt daarbij op de behoefte van MKB-bedrijven. Bestaande MKB-bedrijven die willen doorgroeien, moeten we immers maximaal kunnen faciliteren. We zetten ons extra in voor innovatieve bedrijven en bedrijven met een lokale binding. Bijvoorbeeld bedrijven met veel personeel uit onze gemeente of met onze gemeente als afzetmarkt. Nieuwe bedrijven die veel ruimte nodig hebben, zoals logistieke bedrijven en zware industrie, verwijzen we graag door naar de daarvoor aangewezen regionale bedrijventerreinen.

Om te voorkomen dat bedrijventerreinen en de centra in de kernen in verval raken, monitoren we de leegstand. In overleg met de ondernemersverenigingen gaan we de mogelijkheid onderzoeken om eigenaren te stimuleren leegstaande panden te vullen en leegstand te voorkomen.

De kwaliteit van particuliere bedrijven in hun omgeving verdient eveneens aandacht. We streven naar kwalitatief hoogwaardige en duurzame bedrijventerreinen, waarbij de uitstraling van panden en hun omgeving een belangrijke rol speelt. Waar nodig zetten we in op transitie van bedrijventerreinen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is onderzocht en de locaties zijn bekend. De nieuwe bedrijventerreinen zijn in ontwikkeling

We werken aan de ontwikkeling van de nieuwe terreinen Hoogveld-Zuid, Voederheil (Voederheil II fase 2 en Voederheil-West), Reek-Zuid en Vluchtoordweg. Daarnaast hebben we in 2023 een verkenning uitgevoerd naar de vraag naar bedrijventerreinen in de gemeente. Dit onderzoek vormt samen met de omgevingsvisie het uitgangspunt voor een haalbaarheidsonderzoek naar enkele specifieke nieuwe locaties.
Belangrijk thema voor de komende jaren is de verduurzaming van bedrijventerreinen. Ook de regio Regio Noordoost-Brabant (RNOB) is met dit thema bezig. Op de bestaande bedrijventerreinen werken we in het parkmanagement samen met Stichting Beheer Bedrijventerreinen Uden (SBBU). Belangrijke thema's zijn veiligheid, duurzaamheid en beheer. Doel is om in 2024 de werkzaamheden van het parkmanagement uit te breiden naar de terreinen in voormalig gemeente Landerd.

Tijd (indicator)

Voor Voederheil en Hoogveld-Zuid hebben we gewerkt aan de beantwoording van de zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan. Voor Reek-Zuid is het bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk. Aan de Vluchtoordweg werken we aan de vestiging van een bedrijf met een groot economisch perspectief. Een haalbaarheidsonderzoek naar nieuwe bedrijventerreinlocaties is afhankelijk van prioritering en budget. In RNOB is de programmering bedrijventerreinen vastgesteld. Stichting Bedrijven Beheer Maashorst (SBBM, nieuwe naam voor voormalig SBBU) heeft haar werkgebied uitgebreid naar de bedrijventerreinen in Zeeland en Schaijk. We hebben met SBBM het cameraproject uitgevoerd en een energetisch onderzoek naar de energieprofielen van bedrijven opgestart met als doel het probleem van netcongestie aan te pakken.

Het toekomstige omgevingsplan wordt flexibel ingericht, waardoor het relatief eenvoudig is om bedrijfsverzamelgebouwen te realiseren

De wens om bedrijfsverzamelgebouwen te ontwikkelen is opgenomen in de omgevingsvisie, naast vele andere ambities die te maken hebben met de fysieke leefomgeving. De raad stelt de omgevingsvisie naar verwachting eind 2023 vast. De komende jaren vertalen we de omgevingsvisie in het omgevingsplan.

Tijd (indicator)

De Omgevingsvisie is vastgesteld in de eerste helft van 2024. We hebben een start gemaakt met de opzet van de structuur van beleidsprogramma's onder de Omgevingswet. Daarnaast zijn we gestart met het maken van een casco voor het omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?

Maashorst is de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant

Maashorst profileert zich als een toeristisch recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst ontwikkelt zich tot aantrekkelijkste natuurgebied van Noord-Brabant. Vrijetijdsondernemers voelen de ruimte om de huidige kernkwaliteiten van het natuurgebied te versterken. Dit is in lijn met de visie op het natuurgebied.
Uden is en blijft het toonaangevende winkelcentrum voor de directe omgeving door uitvoering van de Centrumvisie en transformatie van delen aan de rand van het centrum. Detailhandel en horeca zijn onlosmakelijk verbonden met een goede centrumfunctie en horen in alle kernen thuis.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We ondersteunen de verdere groei van het toerisme in onze gemeente en zetten ons daarom mét ondernemers in voor profilering en gebiedsmarketing

Samen met de recreatieve sector en stakeholders hebben we daarvoor de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 opgesteld. Elk jaar stellen we samen een uitvoeringsprogramma op. Voor 2024 zijn de highlights:

- het ontwikkelen van een app voor het toeristisch aanbod in Maashorst
- het monitoren en inzichtelijk maken van de bezoekersstromen (herkomst)
- het optimaliseren van informatieborden bij bezienswaardigheden of herinnering aan historische gebeurtenissen

We zien kansen voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen en willen ondernemers het vertrouwen geven om te investeren in hun onderneming. Hierdoor stimuleren we dat toeristen langer in Maashorst verblijven en meer besteden. De geïnde toeristenbelasting komt ten gunste van onze inwoners, bezoekers en ondernemers.

Tijd (indicator)

We hebben met Platform Toerisme Maashorst onderzocht of het een meerwaarde is om voor het toeristisch aanbod in Maashorst een app te ontwikkelen die aansluit bij Explore Maashorst. Gezamenlijk hebben we besloten om deze niet te ontwikkelen, omdat de website voldoende informatie biedt en de bezoeker op de hoogte is. Een app is hierdoor overbodig.

Voor het monitoren van bezoekersstromen is voor natuurgebied De Maashorst een onderzoek uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten Oss en Bernheze, Staatsbosbeheer en waterschap Aa en Maas. Doordat eind december besloten is om in de regio Noordoost-Brabant op het gebied van recreatie en toerisme samen te werken, zal de onderzoeksbehoefte aan data in 2025 verkend worden. Voor de gemeente Maashorst maakt een stagiaire van Buas een inventarisatie van data en monitoring. De resultaten zijn in 2025 zichtbaar.

Er is een inventarisatie van alle informatieborden bij bezienswaardigheden of herinnering aan historische gebeurtenissen. Volgens planning vervangen of verwijderen we informatieborden. De

nieuwe borden worden in de nieuwe huisstijl van de gemeente of Explore Maashorst opgemaakt.

Verbonden partijen Programma 3 Economie en toerisme

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 3 Economie en toerisme

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Centrumvisie gemeente Uden
- Noordoost Brabant, Detailhandelsvisie

Verplichte BBV - indicatoren Programma 3 Economie en toerisme

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bedrijvigheid en economie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 3. Economie en toerisme	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
3.1 Economische ontwikkeling	**1.543**	**1.600**	**1.599**	**1.510**	**88**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**4**	**-476**	**-233**	**46**	**-279**
3.3 Economische promotie	**1.248**	**916**	**1.304**	**1.244**	**60**
Totaal Lasten	**2.795**	**2.041**	**2.670**	**2.800**	**-131**
Baten					
3.1 Economische ontwikkeling	**309**	**324**	**275**	**261**	**14**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**90**	**-94**	**2**	**99**	**-97**
3.3 Economische promotie	**745**	**858**	**871**	**875**	**-4**
Totaal Baten	**1.144**	**1.088**	**1.147**	**1.235**	**-88**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**1.651**	**953**	**1.522**	**1.565**	**-43**
Stortingen in reserves	603	530	527	311	215
Onttrekkingen uit de reserves	407	137	474	443	31
Totaal mutaties reserves	**196**	**393**	**53**	**-131**	**184**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**1.846**	**1.346**	**1.575**	**1.434**	**141**

Financiële afwijkingen Programma 3 Economie en toerisme

3.1 Economische ontwikkeling

Overige verschillen. Voordeel € 75.000 incidenteel

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Fysieke bedrijfsinfrastructuur winstneming. Voordeel/ nadeel € 0

Er heeft geen winstneming plaatsgevonden op complex Voederheil door een latere fasering van grondverkopen als gevolg van langere doorlooptijd van het planologisch traject.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur taxaties gronden. Voordeel/ nadeel € 0

Ten behoeve van de jaarrekening hebben hertaxaties van gronden plaatsgevonden. De waarden van de gronden zijn gestegen ten opzichte van vorige taxaties waarmee de Voorziening Herwaardering teruggebracht kan worden. Dit voordeel komt ten gunste van de Algemene Bedrijfsreserve.

Overige verschillen. Voordeel € 2.000 incidenteel

3.3 Economische promotie

Toerisme. Voordeel € 59.000 incidenteel

Het project is in 2024 nog niet afgerond en vraagt om continuering. Het aantal personen dat permanent op een vakantiepark verblijft is fors hoger dan verwacht. Momenteel zijn maar liefst 213 casussen op de werklijst die onderzocht en behandeld moeten worden. Het projectteam

heeft onvoldoende capaciteit en budget om dit aantal aan te kunnen. Daarnaast is ook duidelijk geworden dat illegale bewoning van vakantieverblijven een terugkerend probleem is. Het betreft niet alleen de vakantieparken uit voormalig Uden waar het project later is gestart, het betreft ook vakantieparken waar het project eerder tot goede resultaten heeft geleid. Dit laat zien dat handhaving op dit onderwerp noodzakelijk is als we onze ambities willen behalen. We willen derhalve het voordelig budget overhevelen naar 2025 via een voorstel van resultaatbestemming.

Overige verschillen. Voordeel € 5.000 incidenteel

Programma 4 Onderwijs

Inleiding Programma 4 Onderwijs

Inleiding

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma. Onderwijs is een vitale speler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen/Integrale Kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. In de kern zijn scholen onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden overgedragen worden. Daarnaast is het schoolgebouw ook een plaats om samen te werken en om organisaties uit het gebied/de wijk te ontvangen. Juist vanwege de diverse didactische en maatschappelijke functies van een schoolgebouw, is adequate onderwijshuisvesting van groot belang.

Het vormgeven van de onderwijshuisvesting nu en in de toekomst, is geen makkelijke opgave. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) geldt hierbij als richtinggevend ambitiedocument. Daarmee komen we tot realistische onderwijshuisvesting op de middellange termijn, waarbij een betere aansluiting plaatsvindt tussen de huisvestingscapaciteit en huisvestingsbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief.

4.1 Onderwijs algemeen

Het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

Openbaar basisonderwijs
Hiertoe behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs:

- Bewegingsonderwijs;
- Passend onderwijs.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerlingvoorzieningen:

- achterstandenbeleid;
- volwasseneducatie;
- peuteropvang;
- leerlingenvervoer;
- stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Ontwikkelingen

Onderwijs is een vitale speler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen/Integrale Kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. Scholen zijn onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden worden overgedragen en waar kinderen zich

sociaal en emotioneel kunnen ontplooien.
Het gaat om een belangrijke plaats, waar kinderen een groot deel van hun tijd doorbrengen. Er liggen uitdagingen als het gaat om passend onderwijs en het voorkomen van segregatie en stimuleren van integratie. Belangrijke ontwikkelingen worden besproken in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Het schoolgebouw is een plaats om samen te werken, en ook steeds meer een plek om organisaties uit het gebied/de wijk te ontvangen. Juist vanwege de diverse didactische en maatschappelijke functies van een schoolgebouw, is adequate onderwijshuisvesting van groot belang. Het vormgeven van onderwijshuisvesting nu en in de toekomst is geen makkelijke opgave. De gezamenlijke verantwoordelijkheid (gemeente voor nieuwbouw en uitbreiding, schoolbesturen voor onderhoud), de groter wordende groep belanghebbenden in een Integraal Kindcentrum en de veranderingen in vraag en gebruik, maken het complex.

Het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is hierbij richtinggevend ambitiedocument. Met dit document komen we tot realistische onderwijshuisvesting op de middellange termijn. Daarbij vindt een betere aansluiting plaats tussen de huisvestingscapaciteit en de huisvestingsbehoefte, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Wat willen we bereiken?

Een goede start van een doorgaande leerlijn

In het onderwijs is sprake van diverse fases die niet op zichzelf staan. Wij investeren nadrukkelijk in de doorgaande (leer)lijn. Dit begint al met het aanbod van voorschoolse educatie (VE) en peuteropvang. Deze moet vloeiend overlopen in het basisonderwijs. VE-indicaties worden in alle gevallen doorgeleid naar een passende locatie met VE-aanbod. Waar nodig zorgen we aanvullend aan het schoolaanbod voor versterking van de omgeving van kinderen met leerachterstanden. Iedereen moet aan het einde van de basisschool de overstap kunnen maken naar het voortgezet onderwijs om talenten verder te ontwikkelen. Om geschikt onderwijs te kunnen volgen, wordt leerlingenvervoer ingezet als dat past in geldende wet- en regelgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben op basis van de Peutermonitor in juni 2024 in beeld hoeveel kinderen gebruik maken van een voorschoolse voorziening en welke doelgroep we nog niet bereiken

De VE-indicaties van de GGD worden gevolgd via de Peutermonitor, zodat in juni 2024 100% van het aantal VE peuters wordt bereikt.

Tijd (indicator)

In 2024 heeft er onderzoek plaatsgevonden, waarom de kinderen met VE-indicatie niet allemaal aankomen bij de opvangaanbieder. We hebben het non-bereik nu in beeld. Op basis daarvan zetten we in 2025 acties uit om het bereik te vergroten.

Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen voor iedereen

We investeren in gelijke ontwikkelkansen van kinderen. Ieder kind in onze gemeente moet de mogelijkheid krijgen om passend onderwijs te volgen. We vinden het belangrijk dat aandacht wordt besteed aan alle vormen van educatie en dat deze toegankelijk zijn voor alle kinderen.

We voorkomen thuiszitten en voortijdig schoolverlaten. We zorgen voor passend onderwijs dat aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Samen met onze partners realiseren we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en verbreden we het opleidingsaanbod.
Ook willen we dat op scholen aandacht wordt besteed aan omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen. Hierbij zien wij onder meer een rol voor de preventiewerkers jeugd, de aansluitfunctionarissen van de GGD en/of jongerenwerkers op scholen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: In samenwerking met het onderwijs nemen we gedurende 2024 deel aan de experimenteerregeling en onderzoeken de kansen en beperkingen tussen het passend onderwijs en jeugdhulp

We onderzoeken wat de kansen en beperkingen zijn in de samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdhulp.

Tijd (indicator)

Afgelopen jaar is er vanuit de experimenteerregeling en het regionaal overleg Passend Onderwijs gekeken naar de kansen en beperkingen van het onderwijs. Op dit moment zijn hulpvragen nog individueel gericht. In 2025 onderzoeken we collectieve mogelijkheden vanuit het onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Om te voorkomen dat er een te grote mismatch ontstaat tussen onderwijs (aanbod) en arbeidsmarkt (vraag) willen we de samenwerking tussen beide sectoren nog sterker stimuleren. Ons sterk ontwikkelde en vertegenwoordigde MKB-segment biedt uitgelezen mogelijkheden daartoe. Wij geloven in hybride leeromgevingen. Daarom zetten we daar in deze bestuursperiode stevig op in. Zo willen we ook de Campus in de kern Uden (een initiatief dat in 2021 is gestart) behouden als schakel tussen het lokale voortgezet onderwijs en middelbaar onderwijs in buurgemeenten enerzijds en lokale werkgelegenheid anderzijds. Het ontbreken van hoger en middelbaar beroepsonderwijs wil niet zeggen dat er geen (delen van) hogere en middelbare beroepsleidingen verzorgd kunnen worden. Daar kunnen we - mét onderwijsinstellingen en bedrijven - vast nog meer slimme oplossingen voor bedenken.

4.2 Onderwijshuisvesting

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voorgezet onderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen;
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

Ontwikkelingen

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bereidt een wetswijziging onderwijshuisvesting voor. De wetswijziging moet de verdeling van verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen verhelderen en de samenwerking verbeteren. De ingangsdatum is nog niet bekend.

De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Dit leidt tot meer effectiviteit en dus betere onderwijshuisvesting. De wet regelt een aantal zaken:

- gemeenten moeten verplicht een Integraal Huisvestingsplan opstellen voor vier jaar met een vooruitblik op minimaal de twaalf jaar die daarop volgen;
- renovatie wordt een volwaardig alternatief voor nieuwbouw en kan als maatregel ingezet worden om de levensduur van een schoolgebouw met ten minste 25 jaar te verlengen;
- het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt afgeschaft. Dit geeft schoolbesturen meer vrijheid om te investeren in schoolgebouwen (als er een overschot is op de besteding van de onderwijsmiddelen).

Wij zijn bezig met de ontwikkeling van een IHP (2023-2038) en werken hierbij samen met schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?

Goede onderwijshuisvesting

We willen goede en eigentijdse onderwijshuisvesting in Maashorst. Een goed schoolgebouw is een belangrijke randvoorwaarde voor het verzorgen van goed onderwijs.

Daarom werken we planmatig en gefaseerd aan het verbeteren van onze onderwijsgebouwen, op basis van een Integraal Huisvestingsplan.
Bij nieuwbouw leggen we met duurzaamheid de lat hoog: we willen frisse scholen (een gezond binnenklimaat), gasloos bouwen en gebouwen met een laag energieverbruik.
Ook willen we in alle wijken en kernen goed bereikbaar basisonderwijs behouden. Hetzelfde geldt voor kinderopvang.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon

Schoolbestuur Saam en schoolbestuur Optimus hebben een aanvraag ingediend voor uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon.

Tijd (indicator)

De aanvraag voor uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon is akkoord bevonden en zal in 2025 worden uitgevoerd. Er is een kleine wijziging gekomen. Een deel is al uitgevoerd en het deel waar de fysiotherapie zit, zal in de kerstvakantie 2025 worden uitgevoerd.

Verbonden partijen Programma 4 Onderwijs

Gemeenschappelijke regelingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassingst

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 4 Onderwijs

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2039
- Kind en Kans Maashorst 2023 - 2026
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Maashorst
- Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang gemeente Maashorst 2022

Verplichte BBV - indicatoren Programma 4 Onderwijs

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim

- Voortijdig schoolverlaters totaal (VO MBO)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Onderwijs
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 4. Onderwijs	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**2.915**	**3.284**	**3.359**	**3.167**	**192**
4.2 Onderwijshuisvesting	**3.049**	**3.585**	**2.849**	**2.741**	**107**
Totaal Lasten	**5.963**	**6.870**	**6.207**	**5.908**	**300**
Baten					
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**992**	**1.234**	**1.260**	**1.252**	**8**
4.2 Onderwijshuisvesting	**273**	**230**	**162**	**162**	**0**
Totaal Baten	**1.265**	**1.465**	**1.422**	**1.414**	**8**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.698**	**5.405**	**4.785**	**4.494**	**291**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	438	186	308	308	0
Totaal mutaties reserves	**-438**	**-186**	**-308**	**-308**	**0**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.260**	**5.219**	**4.477**	**4.186**	**291**

Financiële afwijkingen Programma 4 Onderwijs

4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Subsidieregeling Peuteropvang: herallocatie OAB middelen. Voordeel € 204.000 incidenteel

In 2024 zijn de subsidies voor peuteropvang betaald uit de SPUK-regeling voor onderwijsachterstanden. Hierdoor hoefden wij deze subsidies niet uit ons eigen budget te betalen.

Overige verschillen. Nadeel € 20.000 incidenteel

4.2 Onderwijshuisvesting

Kapitaallasten: Afschrijving Kindcentra 't Mulderke en De Cirkel. Voordeel € 81.000 incidenteel

Optimalisatie van onderwijshuisvestingplan (IHP) heeft geleid tot een administratieve correctie, waardoor de afschrijvingslasten lager uitvielen dan begroot.

Overige verschillen. Voordeel € 26.000 incidenteel

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Inleiding Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Inleiding

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst.

Sport: sportbeleid en (onderhoud) sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

Cultuur
Kunst en cultuur zijn overal om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de dorpen en dragen bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen, en daarmee aan het zijn van een volwaardige gemeente waar inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooien, waar zij zich thuis voelen en waar ze zich mee verbonden voelen. Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Recreatie
De recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie.
Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 is hierbij sturend. Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma stellen we samen met onze stakeholders op. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.

5.1 Sportbeleid en- activering

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te stimuleren:

- ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening;
- ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden;
- sport in de buurt en combinatiefuncties.

Ontwikkelingen

Het is belangrijk dat iedereen kan sporten. We willen een gezonde en vitale leefstijl in de directe omgeving van onze inwoners brengen: in de wijk, op school en bij verenigingen. Met sport en

bewegen bevorderen we een vitale en gezonde leefstijl en een energieke en gezonde omgeving. We werken deze specifieke opgaven uit in het sportbeleid en aanpalend beleid zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord en Sportakkoorden II.

Wat willen we bereiken?

Breedtesport en inclusiviteit in de sport

Een sterke verenigingsgraad met aanbod van een veelzijdig sportprogramma. Breedtesport moet royaal mogelijk zijn in verenigingsverband, zeker in alle kernen. Het spreekt voor zich dat een veilige sport-/spelomgeving daarbij van essentieel belang is. Ook zetten we in op meer bewegen in de openbare ruimte.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Iedereen doet mee: bewegen van jongeren is essentieel, ook met het oog op preventieve gezondheid

In 2024 geven we uitvoering aan de Sport- en Beweegvisie van Maashorst en gaan we aan de slag met een lokale vertaling van het landelijke Sportakkoord II.

Tijd (indicator)

De Coördinator Sport en Preventie voert samen met het kernteam het lokale Sportakkoord uit.

Uitvoeringsprogramma: We zorgen voor een breed aanbod van sport, ook voor mensen met een beperking

We blijven continu stimuleren en monitoren dat iedereen kan bewegen door in te zetten op programma's, zoals Uniek Sporten (inwoners met een beperking), Sjors Sportief (jeugd) en Max Vitaal (ouderen).

Tijd (indicator)

Deze programma's zijn op dit moment in uitvoering. Het kernteam lokaal sportakkoord Maashorst heeft ook acties ondernomen in het kader van sportinclusiviteit.

Wat willen we bereiken?

Harmonisatie van de subsidiëring van het verenigingsleven

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) subsidiebeleid voor de lokale sportverenigingen en culturele instellingen/verenigingen

Op basis van de nieuwe beleidsvisies op sport- en cultuur worden de bijbehorende subsidies vastgesteld en verder tot uitvoering gebracht.

Tijd (indicator)

Een nieuwe subsidieregeling om waardering uit te spreken aan vrijwilligersorganisaties is eind 2024 vastgesteld. Betrokken stakeholders zijn hierover uitgebreid geïnformeerd. Subsidies worden momenteel verstrekt op grond van de nieuwe regeling.

Het jaar 2024 is een overgangsjaar waarin we het nieuwe huur- en tarievenbeleid inhoudelijk gaan uitrollen

De tarieven blijven in 2024 gelijk aan die in 2023, behoudens indexering. Dit heeft geen wijziging in de begroting tot gevolg.

Tijd (indicator)

Geen verdere toelichting

Wat willen we bereiken?

In alle kernen is voor alle inwoners aanbod om te kunnen sporten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: In Maashorst zijn buurtsport- en cultuurcoaches actief

Binnen de gemeente zijn er buurtsport- en cultuurcoaches die aan de slag gaan met sportieve en culturele activiteiten. Zij werken vanuit preventie en positieve gezondheid.

Tijd (indicator)

De buurtsport- en cultuurcoaches zijn actief binnen de gemeente en zetten zich in voor sportieve en culturele activiteiten, met de nadruk op preventie en positieve gezondheid. Tegelijkertijd herziet de gemeente momenteel de inzet van de combinatiefuncties in Maashorst,

in lijn met de nieuwe landelijke richtlijnen. Dit gebeurt in samenwerking met zowel interne als externe stakeholders. De deadline voor dit traject is het tweede kwartaal 2025.

Uitvoeringsprogramma: We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar gecombineerd gebruik van faciliteiten.

We zetten continu in op advies en verenigingsondersteuning voor sportaanbieders. In 2024 gaan we vanuit de Sport- en Beweegvisie aan de slag met de implementatie van een passend subsidiebeleid en hoe we sportaanbod kunnen faciliteren met accommodaties.

Tijd (indicator)

We zijn bezig met het binnensportaccommodatiebeleid en het subsidiebeleid. Deze hebben echter wat vertraging opgelopen. We zijn gestart met het buitensportaccommodatiebeleid. Dit beleid wordt naar verwachting opgeleverd in het tweede kwartaal 2025.

5.2 Sportaccommodaties

Tot het taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening: sporthallen, groene velden en kunstvelden en terreinen.

Ontwikkelingen

Voor de gemeente Maashorst is het belangrijk te bepalen op welke manier zij het sporten en bewegen de komende jaren op lokaal niveau wil gaan faciliteren en ondersteunen. Daarvoor is het nodig nieuw beleid te ontwikkelen, dat niet gaat over alleen de ambities van de gemeente, maar ook over wat dat betekent voor subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld.

Wat willen we bereiken?

Een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal

We vinden het belangrijk dat ons aanbod van sportvoorzieningen aansluit bij de behoefte van onze aanbieders en deelnemers. Als onderdeel van het nieuwe sport- en beweegbeleid geven we duidelijkheid over hoe we dit de komende jaren gaan faciliteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderzoek verrichten naar exploitatie zwembad

De gemeente Maashorst (voorheen Uden) heeft een concessieovereenkomst met Ezzy's voor de exploitatie en het onderhoud van het openbaar binnenzwembad. Deze loopt af per 01-11-2026. Uiterlijk voor november 2025 is het noodzakelijk een besluit te nemen over de toekomstige

exploitatie en onderhoud van het zwembad. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 een traject doorlopen. Dit traject heeft juridische, organisatorische en financiële consequenties. We krijgen hiervoor externe ondersteuning. Het traject sluit aan bij de bepalingen uit het beleidskader zwembaden en de Sport- en Beweegvisie van de gemeente Maashorst.

Tijd (indicator)

We zijn op dit moment bezig om het beleidskader zwembaden gereed te maken voor besluitvorming. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2025 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze deadline staat echter onder druk door het ontbreken van een projectleider.

Realiseren Skatebaan Bevrijdingspark

De gemeenteraad van de voormalige gemeente Uden heeft in 2021 een motie aangenomen om tot uitbreiding én differentiatie van de skatebaan in Uden over te gaan. In 2022 is een uitvoeringsplan opgesteld. Daarvoor dient een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld te worden. Begin 2023 heeft het college het uitvoeringskrediet onderdeel laten uitmaken van de kadernota, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden.

Tijd (indicator)

Uitvoering is gestart eind 2024 en wordt afgerond in het tweede kwartaal van 2025.

5.3 Cultuur

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden met gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

- cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: activiteiten en subsidiering ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, en cultuureducatie;
- musea: activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur: musea en exposities en historische archieven;
- cultureel erfgoed: taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Hieronder vallen historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte en subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.

Ontwikkelingen

Cultuur

Het bevorderen van kunst en cultuur draagt eraan bij dat inwoners goed in staat zijn om in een veranderende wereld te leven en daarin een plaats in te nemen. Kunst en cultuur zijn bewezen bouwstenen voor een stevige sociale basis, en het actief of passief meedoen aan cultuur werkt preventief.
Uit onderzoek van de World Health Organisation (WHO) blijkt dat het meedoen aan cultuurprojecten mensen niet minder arm of eenzaam maakt, maar ze gaan zich er wel beter door voelen. Vaak ontmoeten ze andere mensen en kunnen ze hun talenten ontwikkelen en tonen, waardoor het zelfvertrouwen toeneemt. Dit vergroot hun zelfredzaamheid en biedt zingeving. Kunst en cultuur draagt op die manier bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners.

Erfgoed

Onze samenleving is in beweging. De vraag binnen onze gemeente naar onder andere sportlocaties, werklocaties en woonlocaties is groot. Allemaal ruimtevragende functies binnen een vaak al bestaand en intensief bebouwd gebied. In onze gemeente bevinden zich ook cultuurhistorisch waardevolle panden en gebieden.
Deze zijn in het verleden ontstaan en hebben de basis gelegd voor de uitstraling en kenmerken van onze huidige kernen en omliggende gebieden. Vanuit die hoedanigheid zijn ze vaak ook kostbaar voor de toekomst. Het is van belang dat we onze gemeente blijven ontwikkelen op de benodigde beleidsvelden in de toekomst, met inachtneming van ons verleden.
In onze gemeente hebben we actieve carnavalsverenigingen, heemkundekringen, gildes en meer. Deze verenigingen zijn ons immaterieel erfgoed. We zien de rijkdom die deze verenigingen ons brengen en het belang hiervan voor de lokale identiteit. We volgen de Europese lijn zoals uitgezet in het 'Verdrag van Faro' waarin erfgoed meer wordt gezien als een dynamisch gemeengoed dat betekenis krijgt door de mens die het (mede) maakt en beleeft. Wij vinden het belangrijk om dit immateriële erfgoed te behouden en in te zetten voor lokale identiteit en een goed woon- en leefklimaat. Het is daarom belangrijk om ons immateriële erfgoed te inventariseren en te beschrijven, zodat we gericht kunnen ondersteunen en verbinden. Dit doen we onder meer door de subsidierelatie met Museum Krona te continueren in lijn met het cultuurbeleid 2024-2030.

Wat willen we bereiken?

Een mooi aanbod van kunst en cultuur behouden en uitbreiden

Culturele verenigingen en stichtingen staan stevig en er is aandacht voor cultuureducatie binnen- en buitenschools. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan doelen uit de 'Sustainable Development Goals' van de Verenigde Naties, namelijk het bieden van kwalitatief onderwijs en het terugdringen van kansenongelijkheid en armoede.

Kerkgebouwen in alle kernen moeten behouden blijven. In bredere zin willen we ons eigen culturele erfgoed bewaken, zoals de geschiedenis van onze kernen en tradities rondom carnaval. Daarom willen we lokale gebeurtenissen vastleggen en bewaren.

Wij vinden het belangrijk om historische bebouwing en historische elementen in het landschap te behouden. Waarbij mee ontwikkelen in de huidige tijdsgeest ook een optie is. Het is daarom van belang om ons culturele erfgoed te inventariseren en te beschrijven met als doel om ons culturele erfgoed te bewaken. En tegelijkertijd een weloverwogen keuze te maken om toekomstige ontwikkelingen waar cultuurhistorie een rol speelt te blijven faciliteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Bewaken én bewaren van de geschiedenis van de kernen (deeltaak 1)

We ondersteunen verenigingen en initiatieven die de lokale geschiedenis levend en leefbaar houden. We brengen het immaterieel erfgoed in kaart en leggen de verbinding met inwoners. Zo gaan we zorgen voor gepaste borging van het immaterieel erfgoed in ons beleid.
We willen meewerken aan een betere exploitatie van beeldbepalende panden door bijvoorbeeld de bestemming te verruimen in omgevingsplannen.

Tijd (indicator)

Het ondersteunen van verenigingen en initiatieven blijven we continue doen. In oktober 2024 is de nieuwe functie beleidsadviseur cultuur en immaterieel erfgoed ingevuld. Daarom werken we nu aan de borging van immaterieel erfgoed in ons beleid. Om tot gedegen beleid te komen, inclusief afstemming met stakeholders, wordt eerst een plan van aanpak gemaakt. Dit plan, met daarbij een inventarisatie van het immaterieel erfgoed, is gepland voor Q2 2025.

Daarnaast is ook het opstellen van beleid voor het aanwijzen van cultuurhistorisch waardevolle- en beeldbepalende panden gestart in Q4 2024. Dit beleid is gepland voor vaststelling door het college in Q2 2025.

Implementatie nieuw cultuurbeleid (deeltaak 1)

We gaan in 2024 aan de slag met het uitvoeren van activiteiten en maatregelen uit het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030.

Tijd (indicator)

In 2024 zijn de eerste stappen gezet in de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid. Door een tekort aan voldoende ambtelijke capaciteit zijn echter nog niet alle voorgenomen activiteiten uitgevoerd. Inmiddels is er in aanvullende capaciteit voorzien, waardoor de uitvoering vanaf het najaar van 2024 opgepakt is. Dit loopt door in 2025 en verder.

Concessieovereenkomst Markant Maashorst

De gemeente Maashorst (voorheen Uden) heeft een concessieovereenkomst met Heven Theater Markant Exploitatie (HTME) voor de exploitatie en het onderhoud van theater Markant. Deze loopt af per 01-11-2026 en moet verlengd worden. Dit sluit aan bij de bepalingen uit het cultuurbeleid van de gemeente Maashorst (2024-2030).
Voor november 2025 is het noodzakelijk een besluit te nemen over de toekomstige exploitatie en onderhoud van het theater. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 een traject doorlopen tussen beide partijen.
Deze mogelijke verlenging heeft juridische, organisatorische en financiële consequenties en

externe ondersteuning is op onderdelen noodzakelijk, onder meer daar waar het gaat om staatssteun.

Tijd (indicator)

Overleggen met de exploitant van het theater zijn gestart over het verlengen van de concessieovereenkomst en de gewenste inhoudelijke (marginale) wijzigingen. Dit heeft in het najaar van 2024 geleid tot het voornemen om de huidige concessieovereenkomst te verlengen. Het is echter niet haalbaar geweest om dit naar een formeel besluit om te zetten voor eind 2024. Het streven is om dit het eerste kwartaal 2025 te realiseren.

Uitvoeringsprogramma: Stimuleren cultuureducatie (deeltaak 1)

We continueren in 2024 de huidige cultuureducatieve programma's zoals Xpress en maken samen met lokale stakeholders keuzes en een bijbehorend uitvoeringsplan voor inzet vanaf 2025.

Tijd (indicator)

Er wordt conform de planning gewerkt. De educatieve programma's lopen door in 2025. Eind 2024 zijn hierover nieuwe afspraken met lokale stakeholders gemaakt op grond van hun meerjarenplannen 2025-2030 die de grondslag vormen voor de gemeentelijke subsidie.

5.4 Media

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek en de lokale omroep.

Ontwikkelingen

Binnen gemeente Maashorst is de SLOM actief (Stichting Lokale Omroep Maashorst). Deze stichting verzorgt de nieuwsvoorziening in Maashorst onder de naam Dtv. Naast Dtv kent Maashorst een tweetal weekbladen: Udens Weekblad en de Arena. Ook deze weekbladen hebben een online kanaal voor de nieuwsvoorziening. Als gemeente gebruiken we beide weekbladen voor nieuwsvoorziening richting onze gemeenschap, onder andere door de gemeentepagina en het publiceren van de openbare bekendmakingen.

Dtv ontvangt subsidie van gemeente Maashorst. Hier staan prestatieafspraken tegenover.

Het rijk heeft het voornemen om meer geld beschikbaar te stellen voor lokale omroepen, en daarbij in te zetten op het vormen van streekomroepen. Dit moet een grote kwaliteitsimpuls opleveren voor de lokale omroepen. Over deze ontwikkeling zijn we met Dtv in gesprek.

Uitgangspunt is dat het lokale karakter altijd behouden blijft, dus nieuws specifiek voor Maashorst.

Bibliotheek
Bibliotheekwerk is een taak van de gemeenten. Een bibliotheek bevordert het lezen, leren en informeert inwoners. Deze taak is de afgelopen jaren niet veranderd; de werkwijze wel. De dienstverlening verschuift van het uitlenen van tastbare boeken naar ondersteuning van inwoners op het gebied van kennis en informatie en digitale- en taalvaardigheden. Als gevolg hiervan krijgt de fysieke ruimte van bibliotheken een ander karakter. Het ontwikkelt zich van collectie naar connectie: de bibliotheek als een laagdrempelige publieksvoorziening waar contact is tussen mensen, waar maatschappelijke activiteiten plaatsvinden en waar boeken ondersteunend zijn. Ook in de gemeente Maashorst is de bibliotheek de afgelopen jaren gegroeid tot een wezenlijk onderdeel van de sociale (vangnet)structuur en een plek waar inwoners diverse vormen van informatie kunnen bemachtigen en ondersteund worden in hun ontwikkeling.

5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

Ontwikkelingen

Door veranderende klimaatomstandigheden krijgen we steeds meer te maken met hete zomerdagen en heel natte dagen. Klimaatadaptatie is daarom een belangrijk thema en inrichtingsprincipe in de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving vraagt ook om meer mogelijkheden voor sport en spel en recreatieve beleving in de directe woonomgeving. Bij de aanleg en renovatie en het beheer van de openbare ruimte moeten we hier rekening mee houden. Stad-landintegratie kan hier eveneens een stevige bijdrage in leveren.
Natuurgebied De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling, zowel recreatief als ecologisch. Door verwerving van landbouwgronden realiseren de samenwerkende partijen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en vergroten daarmee de natuurkern en het natuurgebied. We volgen de landelijke ontwikkelingen en zijn alert op de kansen of bedreigingen voor de Maashorst. Daarnaast kan het natuurgebied berging van grondwater bevorderen en daarbij een grote rol spelen in de strijd tegen verdroging.
Voor Maashorst is de ontwikkeling van toerisme en recreatie binnen haar gemeentegrenzen een speerpunt.

Wat willen we bereiken?

De groenste gemeente van Nederland

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is onze grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind.

We willen (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland worden. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aangesloten natuurgebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven daar wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Onze natuurdoelen brengen we in bij de aanpak van de stikstofproblematiek. Ook zorgen we voor natuurcompensatie.

Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. En als inwoners dit wensen, betrekken we hen graag bij het onderhoud van het groen in hun eigen wijk/dorp. Ook werken we samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan plannen met quick wins voor natuur, landschap en recreatie. We stimuleren recreatief gebruik van onze natuur. Kwaliteit van natuur en aantrekkingskracht bepalen in sterke mate de recreatieve mogelijkheden. De balans tussen natuur en recreatieve druk mag echter niet uit het oog worden verloren. We bieden recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van gemeente Maashorst en zijn daarmee ook aantrekkelijk voor mensen van verder weg.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente

We realiseren bestaande en nieuwe ecologische verbindingszones. We versterken de natuur- en recreatieverbindingen tussen de kernen en bos- en natuurgebieden. Bijvoorbeeld door realisatie van groenblauwe dooradering in het landelijk gebied, mogelijk ook in combinatie met het herstel van wijst. We nemen deel aan Geopark Peel en Maasvallei in oprichting om educatieve en recreatieve projecten op het gebied van breuken en wijst uit te voeren.

Tijd (indicator)

We werken doorlopend aan de diversiteit in natuuraanbod en een goede spreiding over de gemeente. We nemen deel aan Geopark Peelhorst en Maasvallei. In 2024 werd de netwerkbijeenkomst van het Geopark in onze gemeente georganiseerd. Daarnaast is gestart met de organisatie van EigenWIJS(T): een evenement dat plaatsvindt van 18 mei tot en met 8 juni 2025. De kick-off vindt op 18 mei 2025 plaats in Maashorst. Daar wordt ook een nieuwe Geopark fietsroute door Bernheze en Maashorst gelanceerd.

In 2024 is het Bosbeheer- en beleidsplan vastgesteld. En is gewerkt aan het nieuwe landschapsbeleidsplan. Dit plan wordt in 2025 vastgesteld.

Realisatie van natuur- en recreatieverbindingen is in grote mate afhankelijk van vrijwillige grondverwerving. Processen duren daardoor soms lang of lopen vast. In 2024 is een gerechtelijke uitspraak gedaan over de ecologische verbindingszone Leijgraaf. Dit project gaat nu tot uitvoering over. De planvorming voor de ecologische verbindingszone Meerkensloop is afgerond. In 2025 wordt dit uitgevoerd.

sVLU/IVN heeft aan de Hogeburchtweg wijstgronden gerealiseerd met ondersteuning van de gemeente.

We gaan de biodiversiteit van natuur waarborgen en versterken, bijvoorbeeld door deelname aan het Deltaplan Biodiversiteit

Versterken van de biodiversiteit is een belangrijk doel in het beheer in Maashorst. Dit ontwikkelen we nog verder. Kansen die zich voordoen grijpen we. In Maashorst Noord zijn diverse gebieden waar goede kansen zijn om de biodiversiteit te vergroten. Hier passen we het reguliere beheer aan.
Maashorst neemt ook in 2024 deel aan Deltaplan Biodiversiteit.

Tijd (indicator)

Doorlopend. Het ecologisch beheer in Maashorst is uitgebreid. Ook in 2024 is deelgenomen aan het Deltaplan Biodiversiteit.

Uitvoeringsprogramma: We gaan De Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied en we onderzoeken of het gebied een Nationaal Park nieuwe stijl kan worden

In de Gebiedsvisie voor het natuurgebied is het eindbeeld voor 2050 opgenomen. Hier werken we samen met de partners in het natuurgebied naartoe. Dit doen we aan de hand van het uitvoeringsprogramma dat is opgenomen in de Gebiedsvisie en het Inrichtings- en beheerplan. We houden water langer vast, herstellen wijst en vergroten de toegankelijkheid.
Daarnaast wordt ingezet op de verwerving van gronden om het Natuurnetwerk Brabant te realiseren. We verkennen of de status van Nationaal Park 3.0 meerwaarde heeft voor De Maashorst. En we bekijken wat er allemaal bij komt kijken om die status te krijgen.

Tijd (indicator)

Met de partners wordt doorlopend gewerkt aan de uitvoering van de Gebiedsvisie en het Inrichtings- en beheerplan van natuurgebied De Maashorst. Om de toegankelijkheid te vergroten is eind 2024 een rolstoelroute aangelegd aan Zeelandse kant. Ook is het Docus de Das pad opgewaardeerd. Een derde rolstoelroute wordt nog verder uitgewerkt.

De verwerving van gronden om het Natuurnetwerk Brabant te realiseren, vindt plaats op vrijwillige basis. Een zorgvuldig en continu proces dat tijd kost. Op dit moment stelt de provincie geen geld beschikbaar voor de afwaardering en inrichting van deze gronden.

De verkenning naar Nationaal Park nieuwe stijl is uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het nu niet wenselijk is om hier vervolg aan te geven.

Uitvoeringsprogramma: We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners

Samen met Area bekijken we of bij een (nieuwe) locatie een pilot voor zelfbeheer kan starten. Ook bij nieuwbouw- en/of transformatieprojecten kijken we of er mogelijkheden zijn om een pilot zelfbeheer te starten.

Tijd (indicator)

Op dit moment is er geen zicht op een pilot binnen de huidige bestuursperiode.

Uitvoeringsprogramma: We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes en wandelpaden

We nemen ook in 2024 deel aan de stimuleringsregelingen landschap (Stila) en Erven Plus. We zoeken continu naar mogelijkheden om te vergroenen. Dit doen we binnen de kernen en in het buitengebied. Om de biodiversiteit in projecten te vergroten, leggen we uitgangspunten voor natuurinclusief bouwen vast.

Tijd (indicator)

Dit is doorlopend.

Veel inwoners en bedrijven maken gebruik van de regelingen om het buitengebied te vergroenen. Er is zoveel animo voor Stila dat er een wachtlijst is.

Ecologisch bermbeheer binnen de kernen is verder uitgebreid. Hierover heeft communicatie naar de inwoners plaatsgevonden. Dit blijven we in de toekomst herhalen.

Realisatie honden- en uitlaatvelden in voormalig Landerd

In Maashorst-Noord realiseren we diverse hondenuitlaatvelden met omheining. Dit is onderdeel van de harmonisatie.

Tijd (indicator)

De voorbereiding is in 2024 gestart. Na een communicatietraject vindt de uitvoering plaats in 2025.

Wat willen we bereiken?

Een sterke recreatieve sector

Ook de recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.
Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! Hiervoor zijn de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en een jaarlijks uitvoeringsprogramma (samen met onze stakeholders) opgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We richten onze positionering nadrukkelijk op 'Maashorst is de meest toeristische recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met natuurgebied De Maashorst

Via het uitvoeringsprogramma van de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 promoot Maashorst zichzelf als recreatieve gemeente. Natuurgebied De Maashorst is daar een belangrijk onderdeel van. Het uitvoeringsprogramma stellen we jaarlijks samen met onze stakeholders op. In 2025 organiseren we binnen de regionale samenwerking Noordoost Brabant diverse thematische activiteiten.

Tijd (indicator)

Met onze partners hebben we campagnes georganiseerd om de naamsbekendheid van de gemeente en de website Explore Maashorst te vergroten. Er is een magazine Explore Maashorst uitgegeven waarin informatie te vinden is over natuur, cultuur en recreatie. Natuurgebied De Maashorst heeft een eigen website met informatie over het natuurgebied. In de gemeente hebben we informatieborden geplaatst om de peelrandbreuk en wijstgronden bekender te maken. De negen gemeenten in Noordoost Brabant hebben een onderzoek laten doen naar de toeristische samenwerking en willen in 2025 een coördanator aanstellen die zich richt op activiteiten rondom boerenlandleven en food, actief bewegen en erfgoed.

Uitvoeringsprogramma: We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente

Behoud en beheer van natuur is een vast onderdeel van de beleidsontwikkeling. Zie ook 5.5.1 Groenste gemeente (uitvoeringsprogramma).

Tijd (indicator)

Hier wordt doorlopend aan gewerkt met bijvoorbeeld ecologisch bermbeheer, schapenbegrazing van de ecologische verbindingszones en bosbeheer.

Uitvoeringsprogramma: We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maaspoort realiseren

We zoeken verbinding met een marktpartij voor de ontwikkeling van de Natuurpoort Palmstraat. Zodra deze partij is gevonden, start het planvormingsproces.
We doorlopen de ruimtelijke procedure voor de ontwikkeling van een uitkijktoren of uitkijkpunt en starten met de realisatie. We knappen de buitenruimte in de omgeving van Naat Piek op. Dit is wel afhankelijk van de recreatieve ontwikkeling van het openlucht- en vestzaktheater.

We versterken Maashorst aan de hand van een toeristisch-recreatief plan. Samen met onze stakeholders versterken we Maashorst aan de hand van de vastgestelde visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 en de vier pijlers: gevarieerd en aantrekkelijk, gastvrij en verbonden, leefbaar en in balans en toegankelijk en bereikbaar. Met de recreatieve ondernemers en organisaties stellen we hiervoor een uitvoeringsprogramma op.

Tijd (indicator)

Het project Natuurpoort Palmstraat is opgestart. In 2025 wordt hier een tender voor uitgeschreven.

Voor het uitkijkpunt is een participatietraject met een klankbordgroep opgestart. Start realisatie staat gepland voor eind 2025.

Met stakeholders hebben we via verschillende activiteiten en projecten uitvoering gegeven aan de visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040. Zij hebben ook input gegeven voor nieuwe uitvoeringsregels toeristische bewegwijzering. Deze worden in 2025 door het college vastgesteld en daarna uitgevoerd. We werken samen met ondernemers om hun vakantiepark vitaal te maken. Daarnaast zijn we een onderzoek gestart naar data, omdat we onder andere graag willen weten wie de gemeente Maashorst bezoekt als toerist en wat de economische impact hiervan is. In 2025 krijgen we een rapportage met aanbevelingen.

Uitvoeringsprogramma: We maken een start met een verbeterplan voor Wandelpark Uden

Voor het Wandelpark Uden maken we een nieuw ontwerp. Hierin nemen we de kansen en mogelijkheden voor gezond bewegen mee.

Tijd (indicator)

Inmiddels zijn wensen en ideeën, door middel van enquêtes, bij gebruikers van het park opgehaald. Ook sportverenigingen hebben eerder al een gezamenlijke visie gegeven over

gewenste ontwikkelingen in dit wandelpark en de directe omgeving. Bovenstaande is dusdanig van aard dat overwogen wordt om een integrale visie op te stellen voor het gehele gebied tussen Rondweg-Zuid- Boekelsedijk-Volkelseweg en de wijk Zoggel-Oost. Hier zal medio 2025 een besluit over genomen worden.

Natuurcentrum De Maashorst blijft een belangrijke educatieve partner

De subsidierelatie met Natuurcentrum De Maashorst voortzetten. Jaarlijks vindt met het bestuur van het Natuurcentrum overleg plaats over de invulling van natuureducatie.

Tijd (indicator)

Het vergroten van kennis over natuur in breedste zin en het stimuleren van natuurbeleving is voor de gemeente belangrijk. Het Natuurcentrum is een belangrijke recreatieve entree van De Maashorst met een informatie- en educatiefunctie. In 2024 zijn diverse gesprekken gevoerd met Stichting Natuurcentrum De Maashorst over het voortbestaan. De stichting onderzoekt nu hoe binnen de beschikbare subsidie invulling kan worden gegeven aan de informatie- en educatiefunctie van het Natuurcentrum. Als gemeente hebben we hierbij een faciliterende rol.

Verbonden partijen Programma 5

Gemeenschappelijke regelingen

- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Rechtspersonen

- Theater Markant N.V.
- Museum Krona
- Natuurcentrum De Maashorst

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Sport- en Beweegvisie 2024 - 2030 Natuurlijk gezond bewegen
- Visie en uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie Maashorst 2040
- Uitvoeringsprogramma Toerisme & Recreatie 2024
- Cultuurbeleid 2024 - 2030
- Beleidsvisie en -uitgangspunten Speelruimtebeleid gemeente Maashorst

Verplichte BBV - indicatoren Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Niet-sporters

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Sport en cultuur
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
5.1 Sportbeleid en activering	**1.236**	**1.195**	**1.337**	**1.286**	**51**
5.2 Sportaccommodaties	**4.045**	**4.291**	**4.366**	**4.271**	**95**
5.3 Cultuur	**4.008**	**5.140**	**4.453**	**4.382**	**71**
5.4 Media	**1.923**	**1.939**	**2.111**	**2.114**	**-3**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**8.529**	**9.405**	**11.436**	**10.796**	**640**
Totaal Lasten	**19.740**	**21.970**	**23.702**	**22.849**	**853**
Baten					
5.1 Sportbeleid en activering	**603**	**435**	**628**	**617**	**11**
5.2 Sportaccommodaties	**1.347**	**1.206**	**1.092**	**1.166**	**-75**
5.3 Cultuur	**631**	**1.174**	**666**	**666**	**0**
5.4 Media	**370**	**333**	**393**	**406**	**-14**
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**787**	**340**	**776**	**743**	**33**
Totaal Baten	**3.738**	**3.488**	**3.553**	**3.599**	**-45**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**16.002**	**18.482**	**20.149**	**19.251**	**898**
Stortingen in reserves	1.392	17	1.456	1.421	36
Onttrekkingen uit de reserves	1.370	478	2.309	2.187	123
Totaal mutaties reserves	**22**	**-460**	**-853**	**-766**	**-87**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**16.024**	**18.022**	**19.296**	**18.485**	**811**

Financiële afwijkingen Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

5.1 Sportbeleid en activering

Overige verschillen. Voordeel € 40.000 incidenteel

5.2 Sportaccommodaties

Beheer en exploitatie sportaccommodaties. Voordeel € 69.000 structureel

Bij twee sportaccommodaties in Schaijk en Zeeland is de afschrijvingstermijn verlengd van 15 naar 30 jaar. Dit is in lijn gebracht met de financiële verordening. Hierdoor ontstaat een financieel voordeel van € 69.000. De structurele effecten worden verwerkt in de kadernota 2026.

Onderhoud sportvelden. Voordeel € 113.000 incidenteel

De Voorziening Groot Onderhoud Sport- en Speelvelden is afgesloten per 31 december 2024 conform raadsbesluit d.d. 10 oktober 2024 door het vaststellen van het beheer- en beleidsplan Sportvelden 2025-2028. Aan alle lopende, oude verplichtingen is inmiddels voldaan. De vrijval resulteert in een voordelig saldo.

Overige verschillen. Voordeel € 9.000 incidenteel

5.3 Cultuur

Overige verschillen. Voordeel € 71.000 incidenteel

5.4 Media

Overige verschillen. Voordeel € 11.000 incidenteel

5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Uitvoering landschapsbeleidsplan. Voordeel/ nadeel € 0

Voor de uitvoering van het landschapsbeleidsplan is een bijdrage uit een reserve geraamd op het investeringskrediet. Dit is cf. de verslaggevingsregels BBV niet toegestaan waardoor deze bijdrage uit de reserve is komen te vervallen. Dit geeft in de exploitatie een voordeel van € 61.000, maar geeft tevens voor het zelfde bedrag een tekort op de dotatie reserve.

Dotatie voorziening groen. Nadeel € 89.000 incidenteel

De Voorziening Groot Onderhoud Groen is afgesloten per 31 december 2024 conform raadsbesluit d.d. 12 december 2024 door het vaststellen van het beheerplan Openbaar Groen en Recreatieve Voorzieningen. In de 2e tussentijdse rapportage 2024 is hierop voorgesorteerd door een bedrag van € 400.000 te laten vrijvallen. Bij het vaststellen van de jaarrekening blijkt dit te optimistisch te zijn geweest. Kosten van het plantseizoen m.b.t. groot onderhoud zijn hoger uitgevallen. Dit resulteert in een correctie op de vrijval van de voorziening en tot een nadelige afwijking in de jaarrekening 2024.

Houtopbrengst. Voordeel € 30.000 incidenteel

De houtopbrengst is sterk afhankelijk van de (fluctuerende, en de laatste jaren relatief hoge) houtprijs en het vastgestelde beheer voor de houtopstand (bosgebied dat 2024 aan de beurt was). Dit heeft geresulteerd in een hogere houtopbrengst in 2024. In 2025 is geen houtoogst gepland, maar moet wel een aanzienlijk bosgebied onderhouden worden. Juist vanwege deze fluctuaties is er de Reserve Bossen. Via resultaatbestemming is het wenselijk om het voordelig resultaat van € 30.000 toe te voegen aan reserve bomen om toekomstige fluctuaties op te

kunnen vangen ter verbetering en instandhouding van het bomenbestand in jaren dat er geen houtopbrengsten zijn.

Openbaar groen inclusief speelplekken. Voordeel € 103.000 incidenteel

Op basis van inspecties ten behoeve van bomenveiligheid is gebleken dat er geen vervolgonderzoeken noodzakelijk zijn geweest.
In 2024 zijn een beperkt aantal speelplekken aangepast/vernieuwd. Alleen de urgente zaken zijn opgepakt door het ontbreken van een beleidslijn. Eind 2024 is het beheerplan Openbaar Groen en Recreatieve Voorzieningen vastgesteld waardoor vanaf 2025 ingezet wordt op planmatig onderhouden en vervangen van speelplekken.

Bijdrage van derden. Voordeel € 400.000 incidenteel

We hebben ten onrechte een bijdrage van derden opgenomen op een investeringskrediet. Het betreft een teruggevorderde verstrekte subsidie uit het verleden en geen bijdrage van derden.

Overige verschillen. Voordeel € 55.000 incidenteel

Programma 6 Sociaal Domein

Inleiding Programma 6 Sociaal Domein

Inleiding

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.
In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar de meeste hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

Ontwikkelingen

Als gemeente Maashorst sluiten we aan bij deze sociale basis en faciliteren en/of investeren we waar nodig. Een gastvrije ontmoetingsplek per wijk/kern zien wij als een belangrijke basisvoorwaarde. We bepalen samen met maatschappelijke partners, de inwoners en op basis van data welke basisvoorzieningen en preventieve programma's in de wijk/kern nodig zijn. We houden hierbij rekening met de diversiteit van de inwoners.

Investeren in preventie en vroegsignalering is noodzakelijk om de zelfredzaamheid van inwoners en samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners zwaardere ondersteuning nodig hebben of krijgen. Hierin hebben we als gemeente Maashorst met maatschappelijke partners een gedeelde verantwoordelijkheid. Preventie en vroegsignalering zijn voor ons de basis in het werken in de wijk/kern en de gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken ontstaan of worden uitgebreid. En hoe groter de kans dat behoeften of problemen vroegtijdig aan het licht komen. Vaak worden problemen dan al in de kiem gesmoord, en behoeften tijdig gesignaleerd.

Evenals andere gemeenten wordt ook de gemeente Maashorst geconfronteerd met een scala aan nieuwkomers, zoals vluchtelingen, ontheemden uit Oekraïne en statushouders. De hiervoor beschreven aanpak is ook voor deze groepen onverkort van toepassing.

Binnen dit programma krijgen ook de opvang- en huisvestingsopgaven voor deze migranten een plek.

Wat willen we bereiken?

Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen/wijken

Elkaar leren kennen zorgt ervoor dat je makkelijker iets aan een ander durft te vragen en zelf iets voor een ander doet. Het voorkomt eenzaamheid, in een wereld waarin mensen steeds meer op zichzelf zijn aangewezen. Om betrokken bij en in contact met elkaar te blijven, zijn ontmoetingsplekken dichtbij nodig, evenals verenigingen en de inzet van samenwerkende professionals en vrijwilligers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We stimuleren activiteiten en ontmoeting in de dorpshuizen en MFA’s

De dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) worden optimaal benut voor ontmoeting tussen inwoners. Er wordt momenteel nieuw accommodatiebeleid ontwikkeld. Hiermee willen we aan onze inwoners ruimte blijven bieden voor activiteiten en ontmoeting. Daarbij streven we naar optimale bezetting van deze accommodaties en samenwerking met partners.

Tijd (indicator)

Het accommodatiebeleid wordt naar streven in Q2 van 2025 behandeld in de raadsvergadering.

Uitvoeringsprogramma: De ontmoetingspunten in de wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) hebben een professional die deskundigheid heeft om de meest voorkomende vragen te beantwoorden

We zetten in alle wijken/kernen in op een professional die als verbinder in de wijk een herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt is voor inwoners met vragen uit het dagelijks leven. Zo kunnen we inwoners dicht bij huis ondersteunen.

Tijd (indicator)

Het beleidskader 'Sterke sociale basis' is vastgesteld en in het najaar van 2024 zijn voor alle 11 wijken/kernen in onze gemeente professionals aangesteld die deze rol gaan vervullen. Zij zijn actief in hun rol sinds 1 januari 2025.

Professionals in de kern/wijk genieten het vertrouwen van inwoners en worden steeds beter gevonden voor vragen uit het dagelijks leven waar inwoners zelf geen antwoord op hebben

We investeren in samenwerkende professionals uit het maatschappelijk veld die dichtbij de inwoners in de wijk/kern preventief ondersteuning bieden. Daarbij zijn zij actief en vindbaar op de diverse locaties waar inwoners samenkomen.

Tijd (indicator)

In juni 2024 is het beleidskader 'Sterke sociale basis' door de gemeenteraad vastgesteld. In het najaar van 2024 zijn voor alle 11 wijken/kernen van de gemeente professionals aangesteld om de rol van preventiewerk te vervullen. Zij zijn actief in hun rol vanaf 1 januari 2025.

Bijdrage aan exploitatie wijkaccommodaties 2024

Zowel de wijkaccommodaties die we als gemeente beheren als de accommodaties die door een stichting in beheer zijn, hebben een niet sluitende begroting/exploitatie in 2024. Er worden jaarlijks structureel exploitatiesubsidies aan de zelfbeheer stichtingen verstrekt. Aanvullend hierop zijn voor 2024 incidenteel extra middelen nodig omdat:
• De personeelskosten zijn gestegen door een toename van maatschappelijke activiteiten die vanuit onze accommodaties georganiseerd worden.
• Inkoopkosten voor voedselwaren zijn gestegen.
• Horeca-inkomsten teruglopen door een dalende koopkracht bij de bezoekers.
• De begrotingen van de accommodaties in eigen beheer op sommige gebieden te ambitieus zijn. Dit zit vooral in incidentele verhuuropbrengsten en horecaomzet.

In het kader van behoorlijk bestuur moet gewerkt worden met overgangstermijnen. Het jaar 2024 is daarom een overgangsjaar waarin ook nieuwe concrete afspraken over het beheer en de inzet van maatschappelijk vastgoed uitgewerkt worden voor 2025 en verder.

Vanaf 2025 is het nieuwe accommodatiebeleid van kracht en hiermee dus ook de nieuwe subsidiestructuur en bijbehorende afspraken voor de zelfbeheer stichtingen.

Tijd (indicator)

Het nieuwe accommodatiebeleid zou in eerste instantie op 10 oktober 2024 ter besluitvorming voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Dit voorgestelde beleid zou leiden tot een afname van de jaarlijkse benodigde incidentele budgetten, welke reeds verwerkt is in de kadernota 2025. Op dit moment wordt het accommodatiebeleid in overleg met de gemeenteraad herzien en in het tweede kwartaal van 2025 behandeld in de raadsvergadering.

Wat willen we bereiken?

Preventie door vroeg signaleren van problemen en behoeften

We willen dat er netwerken ontstaan of worden uitgebreid, zodat de behoeften en problemen van inwoners tijdig worden gesignaleerd. Voorkomen is beter dan genezen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We werken aan een sterke sociale basis in de wijken

In 2024 implementeren we het nieuwe beleid op de sterke sociale basis en we richten het transformatiebudget sociaal domein hierop in.

Tijd (indicator)

In het najaar van 2024 is een kwartiermaker aangesteld en gestart. Deze stelt een plan van aanpak op voor de uitvoering van het beleidskader 'Sterke sociale basis'. Het transformatiebudget wordt hieraan gekoppeld en ingezet.

Uitvoeringsprogramma: In 2024 versterken we de rol van jongerenwerk in de sociale basis

We zorgen dat hulpvragen, ook van jeugdigen en hun ouders, zoveel mogelijk in de wijk worden opgelost in een vroeg stadium, zodat zwaardere zorg wordt voorkomen of beperkt. Vroegsignalering en preventie zijn hierin belangrijke thema's. Het jeugd- en jongerenwerk biedt daarin een laagdrempelige basisvoorziening met een preventieve functie. Kinderwerkers en jongerenwerkers leggen contact met jeugdigen in hun leefwereld, bieden activiteiten en ontwikkelingskansen, signaleren vroegtijdig behoefte aan ondersteuning en verwijzen door als specialistische hulp nodig blijkt.

Tijd (indicator)

Geheel 2024 zijn we bezig met het optimaliseren van de rol van het jongerenwerk.

In 2024 onderzoeken we het inzetten van kinderwerk

Met kinderwerk wordt via activiteiten gewerkt aan doelen als talentontwikkeling, een gezonde leefstijl of het bevorderen van competenties. Daarnaast is er veel aandacht voor de ondersteuning van ouders bij de opvoeding. Dit alles vergroot de kansengelijkheid en de mogelijkheid op te groeien tot evenwichtige volwassenen.
Het kinderwerk heeft nog niet veel aandacht in Maashorst, terwijl we juist zoveel mogelijk vroegtijdig problemen willen signaleren. Hoe eerder potentiële probleemsituaties worden aangepakt, hoe meer baat kinderen daarvan hebben in de rest van hun leven. Uitbreiding van het kinderwerk is daarom noodzakelijk.

Tijd (indicator)

In het laatste kwartaal van 2024 is er gestart met het kinderwerk in de gemeente Maashorst. Het doel voor dit kwartaal was om samen met kinderen, ouders en onderwijsinstellingen te verkennen wat de behoeften zijn rondom kinderwerk en hoe dit het beste kan aansluiten bij de al bestaande voorzieningen. De behoefte peiling heeft plaatsgevonden maar vindt nog zijn doorloop in 2025 zodat het Kinderwerk daarna structureel kan worden ingevuld.

Uitvoeringsprogramma: We zorgen dat vrijwilligers en professionals (preventiewerkers, jongerenwerk, dorps- en wijkondersteuners en andere professionals) op een goede manier kunnen samenwerken

Zo kunnen we vroegsignalering daadwerkelijk verbeteren. Met als extra voordeel dat we tot nu toe moeilijk te bereiken doelgroepen (zoals 'de verborgen armoede'-groep) beter weten te vinden en ondersteuning kunnen bieden.

Tijd (indicator)

Naast het nieuwe beleidskader armoede- en schulden is er ook een beleidskader Sterke Sociale Basis vastgesteld. Vanuit dit beleid gaat er veel aandacht naar lokale samenwerking van professionals en vrijwilligers in de wijken/kernen om te sturen op preventie en het vroegtijdig ondersteunen bij hulpvragen van inwoners. Hierbij is er ook aandacht voor zorgen om geld. In het najaar van 2024 zijn de nodige voorbereidende stappen gezet om vanaf 1 januari 2025 met de uitvoering van dit beleidskader te starten.

Wat willen we bereiken?

Voldoende opvang- en huisvestingsoplossingen voor nieuwkomers

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Werken aan het programma migratieopgaven

Tijd (indicator)

In 2024 is veel werk verzet om aan onze taakstellingen op het gebied van migratie te voldoen. Voor de opvang van asielzoekers hebben we in 2024 met de noodopvang in het Van der Valk hotel veel goede ervaringen opgedaan. We zijn tevens de verkenning gestart voor een nieuwe asielopvanglocatie, voor na september 2026. Dat is het moment waarop de opvang in het Van der Valk hotel stopt.

In 2024 hebben we ongeveer 150 bedden voor opvang van ontheemden uit Oekraïne, op 4 verschillende locaties verspreid over de gemeente. We hebben nieuwe locaties geopend en oude locaties gesloten en zijn dus druk bezig geweest met verhuizingen.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- PraktijkOndersteuner Huisarts voor Jeugd (POH Jeugd)

Ontwikkelingen

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

Ook met een sterke sociale basis kan het echter gebeuren dat inwoners tijdelijk of permanent gespecialiseerde hulp en ondersteuning nodig hebben op de verschillende facetten van het leven.
Deze hulp en ondersteuning is alleen toegankelijk op basis van een indicatie die door onder meer de gemeentelijke toegang wordt afgegeven. Het gaat hierbij om hulp en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook om inzet van uitkeringen, bijzondere bijstand, armoedevoorzieningen, reïntegratietrajecten en Beschut Werk vanuit de Participatiewet en schuldhulpverlening uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Voor iedere inwoner hebben we als gemeente de mogelijkheid voor het inzetten van passende cliëntondersteuning.
Inwoners, kunnen naast de gemeentelijke toegang, ook hun vraag stellen bij de professionals in de wijken/kernen. De professionals bekijken samen met de inwoner wat nodig is om de vraag op te lossen. Wanneer hulp en ondersteuning nodig is op basis van een indicatie volgt een warme overdracht naar de gemeentelijke toegang.
De uitvoeringsteams worden gevormd door de consulenten Wmo, Jeugdwet, Participatie en schuldhulpverlening. De consulenten zijn vakspecialisten en ze werken systeemgericht en integraal. Zij zijn de schakel voor de inwoners naar gespecialiseerde hulpverlening. Ze verlenen zelf geen hulp.

Wat willen we bereiken?

Een integrale benadering van 0-100+

We hebben oog voor iedereen. We zetten extra in op onder meer jongerenwerk en het stimuleren van positieve gezondheid. Speciale aandacht hebben we voor onze ouderen, vanwege de vergrijzing van onze bevolking in combinatie met langer thuis wonen. Ook hebben we oog voor mensen met dementie en dragen we bij aan oplossingen in onze gemeente: we zijn een dementievriendelijke gemeente. In Maashorst kun je gelukkig en zoveel mogelijk zorgeloos oud worden.
We zijn ons als gemeente bewust van de verschillende behoeften van specifieke doelgroepen en we ondernemen actie om aan deze behoeften tegemoet te komen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We ontwikkelen en geven uitvoering aan een beleidsplan ouderen

We willen aan de fors groeiende groep kwetsbare ouderen passende zorg- en welzijnsvoorzieningen blijven bieden. We doen dat in samenwerking met alle belanghebbenden. We richten ons daarbij op integrale wijk- of dorpsgerichte, kleinschalige voorzieningen en versterken de rol van bestaande diensten die het welzijn bevorderen. Daarnaast bevorderen en ondersteunen we informele zorg en mantelzorg.

Tijd (indicator)

In juni 2024 is het uitvoeringsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst afgerond. Daarnaast is in juni 2024 de Sterke Sociale basis en in september 2024 het mantelzorgbeleid vastgesteld. Er wordt doorlopend ingezet op bovenstaande acties.

Wat willen we bereiken?

Een vindbare, herkenbare en professionele toegang voor vragen en voorzieningen

Voor situaties waarin professionele ondersteuning nodig is, willen we een vindbare, herkenbare en professionele toegang hebben. Inwoners kunnen daar terecht met al hun vragen over zaken waarvoor wij als gemeente verantwoordelijk zijn.
We werken integraal. Het uitgangspunt is één aanspreekpunt per gezin. Het is immers het fijnste als inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij vertrouwde gezichten in de wijk. Die professionals kunnen via warme overdracht de vraag doorzetten naar de gemeentelijke toegang als er meer nodig is dan waarin het systeem en/of de wijk of kern voorziet.

De uitvoeringsteams gaan vervolgens kijken wat de best passende hulp is. Dat kan gaan om geïndiceerde tweedelijnszorg, maar we verwachten ook dat we veel vaker een passend aanbod kunnen doen met beschikbaarheid van eerstelijnszorg (samenwerking tussen (para-)medisch en sociaal domein). Daarvoor beschikken we over een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Zodat wachtlijsten verminderen of zelfs worden voorkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeentelijke toegang voor ondersteuning verder professionaliseren, waarbij we inzetten op een verhoging van de kwaliteit zoals die door de gebruikers wordt ervaren

In 2024 optimaliseren we de gemeentelijke toegang. Dit betekent dat we gaan monitoren waar we moeten bijsturen of opschalen en dat ook doen. Ook gaan we de samenwerking tussen de sociale basis in de wijk/kern en de gemeentelijke toegang optimaliseren.

Tijd (indicator)

Waar nodig is de gemeentelijke toegang bijgesteld. De samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en onder andere het onderwijs en het preventieteam jeugd is geoptimaliseerd.

6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:

- Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
- Bijzondere bijstand voor bijzondere en noodzakelijke kosten vanuit de Participatiewet
- Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
- IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
- IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
- Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
- Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
- Schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
- Gemeentelijk minimabeleid: regelingen gericht op maatschappelijke participatie voor inwoners die tot de doelgroep minimabeleid horen (tot 120% sociaal minimum) vanuit de Gemeentewet.

Ontwikkelingen

Participatiewet
De regering wil de regelgeving en toepassing van de Participatiewet eenvoudiger en klantvriendelijker maken, met meer ruimte voor maatwerk. Het wetvoorstel 'Participatiewet in Balans' wordt voorbereid. Hier willen we lokaal op aansluiten, voor zover we dat nog niet doen.

Schulden en armoedebestrijding
We hebben als gemeente de taak om (bijzondere) bijstand, minimaregelingen en brede ondersteuning bij schuldhulpverlening te verlenen aan inwoners die het nodig hebben. Deze wettelijke taak blijven we uitvoeren. We zetten in op preventie en vroegsignalering van schulden. In onze aanpak streven we naar financiële zelfredzaamheid en zetten we ons in voor een integrale aanpak. Hierbij geven we specifiek aandacht aan kinderen in armoede. We vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

De lokale toepassing van de Participatiewet is eenvoudiger, biedt maatwerk en is vriendelijker voor inwoners die hier gebruik van moeten maken. We werken vanuit de bedoeling van de wet, niet vanuit de letter ervan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We brengen onze ondersteuningsregelingen onder de aandacht van inwoners

Op het gebied van preventie van armoede en schulden blijven we stappen zetten om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan blijven doen. We kijken hierbij allereerst naar onze eigen dienstverlening. In Maashorst hebben we veel regelingen en mogelijkheden voor ondersteuning voor minima. Helaas blijkt keer op keer dat inwoners onze ondersteuning en regelingen niet vinden en onvoldoende benutten. Daarom gaan we onze regelingen beter onder de aandacht van inwoners brengen. Dit doen we onder meer met foldermateriaal, een begrijpelijke sociale kaart, het inzetten van ketenpartners en door onze eigen communicatie aan te laten sluiten op de wereld van de doelgroep.
Voor kinderen en jongeren willen we de financiële zelfredzaamheid vergroten door het aanbieden van financiële educatie.

Tijd (indicator)

Er is met ketenpartners een gezamenlijke aftrap geweest om meer aandacht te vragen voor de diverse regelingen en ondersteuning die er is voor minima. In het najaar van 2024 is er een speciale campagne ontwikkeld om hier nog meer kracht aan te geven en de inwoners te bereiken. Het doel daarvan is om op een laagdrempelige wijze aan een breed publiek uitleg te gegeven over de wereld van geldzorgen. De campagne bestaat o.a. uit een themakrant waarin tips en uitleg staan over hoe je hier als inwoner mee om kunt gaan en welke hulp en ondersteuning er beschikbaar is. De campagne en de krant zijn eind januari 2025 opgeleverd en gepresenteerd aan een brede groep stakeholders en verspreid onder onze inwoners.

We gaan aan de slag met het nieuwe beleidskader Armoede & Schulden waarin we beide problemen integraal aanvliegen

Door meer samenwerking te zoeken met onze ketenpartners, de inbreng van ervaringsdeskundigen op te nemen in onze aanpak en in te zetten op preventie, vroegsignalering en nazorg bij schulden, verwachten we armoede en schulden succesvol terug te dringen.

Tijd (indicator)

Het nieuwe armoede- en schuldenbeleid van de gemeente Maashorst is in november 2023 vastgesteld. Sindsdien wordt er gewerkt aan de implementatie van dit beleid. Gedurende 2024 hebben we daar waar het mogelijk was externe stakeholders, waaronder ervaringsdeskundigen, hierbij betrokken. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een speciale campagne over geldzorgen. Hier gaan we in 2025 ook weer actief mee aan de slag.

We gaan de voorgestelde wijzigingen in het hierboven genoemde wetsvoorstel onderzoeken en indien mogelijk toepassen, voor zover we dat nog niet doen

Daarnaast onderzoeken we of de toepassing van de Participatiewet ook op andere punten eenvoudiger en klantvriendelijker kan, binnen de kaders van de wet.

Tijd (indicator)

We hebben de aanvraagprocedure levensonderhoud eenvoudiger gemaakt voor de klant, en de klant weet sneller of hij/zij recht heeft op een uitkering.

We intensiveren de inzet van vroegsignalering

We zien dat het vroegsignaleren van schulden werkt. Hierop gaan we verder bouwen door nog meer outreachend (outreachen = actieve manier van contact leggen met mensen die daar niet altijd zelf om vragen) en klantgericht te werken. We zetten extra in op huisbezoeken naar aanleiding van een signaal van betalingsachterstanden. Daarbij hebben we meer aandacht voor (extra) kwetsbare doelgroepen als jongeren, zelfstandig ondernemers, alleenstaande ouders en ouderen.

Tijd (indicator)

Door de inzet van een consulent vroegsignalering geven we uitvoering aan deze activiteit. Daarbij wordt ook in lijn met het beleidskader armoede en schulden gehandeld. De consulent

heeft inmiddels een stevige positie vergaard onder inwoners en in het netwerk van stakeholders. Hierdoor is de zichtbaarheid in de uitvoering verbeterd.

Wat willen we bereiken?

Het aantal inwoners in de gemeente dat te maken heeft met armoede en schulden is met succes teruggedrongen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Verborgen armoede is (deels) in beeld gekomen en aangepakt

Mensen die uit de schulden zijn geholpen, zijn zodanig zelfredzaam dat we ze niet meer terugzien. Inwoners met een krappere beurs, en met name kinderen, ervaren geen belemmeringen om mee te doen.

Tijd (indicator)

Het nieuwe armoede- en schuldenbeleid van de gemeente Maashorst is in november 2023 vastgesteld. Sindsdien wordt er gewerkt aan de implementatie van dit beleid. Dit wordt extra kracht bijgezet doordat er vanaf het najaar 2024 een beleidsadviseur armoede en schulden is aangesteld.

6.4 Maatschappelijke- en arbeidsparticipatie

Het taakveld Maatschappelijke- en arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het betreft gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Beschut Werk
Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie, maar niet gericht op doorstromen naar arbeid:

- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- arbeidsmatige dagbesteding

Arbeidsparticipatie
Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)

- stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loon-waardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)

Ontwikkelingen

Op de arbeidsmarkt is sprake van een uitzonderlijke krapte. Dit geeft naast vele knelpunten ook kansen voor iedereen, met name voor mensen die een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het kabinet stelt een kabinetsbrede aanpak van de krapte voor met zes acties en bijbehorende maatregelen:
1. Stimuleren van technologie- en procesinnovatie
2. Inzet op arbeidsaanbod
3. Verbeteren van de match
4. Stimuleren van meer uren werken
5. Inzet op leven lang ontwikkelen
6. Verbeteren aansluiting initieel onderwijs en arbeidsmarkt

Wij gaan in Maashorst aan de slag met deze zes acties. We nemen maatregelen om krapte op de arbeidsmarkt te bestrijden. Dit doen wij regionaal binnen onze arbeidsmarktregio (Noordoost Brabant Werkt, WSP) en lokaal samen met onderwijs, economie, werkgevers en overige partners (waaronder IBN). Dit vergt nog verdere uitwerking en samenwerking, zowel binnen als buiten onze organisatie.
Toeleiding van onze brede doelgroep in de P-wet naar (reguliere) arbeid is hierbij belangrijk. Dit betekent onder meer dat wij ons bestand gaan analyseren, werkgevers (nog meer) actief gaan benaderen en gaan kijken of onze re-integratie instrumenten nog voldoende aansluiten bij de huidige ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt.

Wat willen we bereiken?

Arbeidsparticipatie

We pakken arbeidsmarktbeleid in de volle breedte op met alle betrokken partijen. Daarbij gaan we uit van duurzame uitstroom van personen met een bijstandsuitkering naar werk. We willen op 1 januari 2026 het aantal mensen dat afhankelijk is van deze uitkering met 25% verminderen ten opzichte van 1 januari 2022.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeren Plan van aanpak vermindering bestand P-wet in samenwerking met ketenpartners

We intensiveren de begeleiding van uitkeringsgerechtigden richting werk. Daarnaast proberen we te voorkomen dat mensen een uitkering nodig hebben, door ze vroegtijdig richting werk te geleiden. Dit doen we met verschillende activiteiten, in afstemming en samenwerking met werkgevers en maatschappelijke partners.

Tijd (indicator)

In 2024 hebben we goede stappen gezet om de instroom in de Participatiewet te verminderen en de uitstroom te vergroten. Deze stappen hebben we verankerd in onze reguliere werkprocessen. In 2025 zetten we het project nog voort op enkele onderdelen (jongeren en oud-statushouders).

Opstellen van arbeidsmarktbeleid op de lange termijn in afstemming met partners binnen en buiten de organisatie op het terrein van economie, ruimte, regio en werkgelegenheid

We maken beleid over hoe we in onze gemeente de vraag naar arbeid zo goed mogelijk kunnen afstemmen op het aanbod. Hierbij betrekken we de beleidsterreinen economie, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling. Ook stemmen we af op het regionale arbeidsmarktbeleid.

Tijd (indicator)

We hebben hier een start mee gemaakt in het najaar van 2024 (nieuwe planning), en ronden dit af in het derde kwartaal van 2025.

Intensiveren van het Partnership IBN voor wat betreft de samenwerking met IBN en plaatsing van kandidaten

We onderzoeken samen met IBN verschillende mogelijkheden om meer mensen uit de doelgroep Participatiewet te kunnen plaatsen in een dienstverband bij IBN. We voeren die mogelijkheden uit.

Tijd (indicator)

Dit is een continue proces binnen het partnership met IBN. In 2024 hebben we veel statushouders aangemeld in het kader van de Z-route Inburgering. Ook hebben we het jongereninloopspreekuur bij IBN weer geïntensiveerd, waardoor meer jongeren een plek vinden bij IBN.

6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten voor mensen met fysieke beperkingen, die helpen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo). De voorzieningen worden verstrekt op basis van een beschikking:.

- Wmo Rolstoelen

- Wmo Vervoersvoorzieningen Wmo, waaronder de scootmobiel
- Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
- Wmo Woningaanpassingen
- Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
- Wmo Eigen bijdragen
- Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges

Ontwikkelingen

We zetten in op het behouden en/of vergroten van de zelfredzaamheid in de directe woonomgeving en de mate van participatie in de samenleving. Deze ambitie komt onder druk te staan vanwege schaarste bij een aantal maatwerkvoorzieningen. Daarom wordt zoveel mogelijk ingezet op het gebruik van algemene voorzieningen. We werken hierin samen met ketenpartners. We houden oog voor de individuele situatie en zorgen voor maatwerk als dat noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen zoveel mogelijk en zolang als mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en meedoen in de samenleving

Er zijn verschillende redenen waarom we dit streven naar zelfstandigheid en thuis wonen ondersteunen. Ten eerste kan het bijdragen aan het welzijn en de kwaliteit van leven van individuele inwoners. Veel mensen voelen zich comfortabeler en gelukkiger in hun eigen vertrouwde omgeving.
Daarnaast kan het bevorderen van zelfstandigheid en thuis wonen de druk op formele zorg verminderen.

Prestatieafspraken maken vanuit volkshuisvesting met de woningcorporaties, waarin ook de zorgaspecten worden meegenomen

We maken op jaarbasis prestatieafspraken met woningcorporaties Area en Mooiland . Daarnaast is er doorlopend afstemming vanuit een gezamenlijke werkgroep. Vanuit "Wonen en Zorg" gaat het onder meer om afspraken over het aantal woningen dat aan specifieke doelgroepen beschikbaar gesteld moet worden en om afspraken rondom eventuele woningaanpassingen. In 2024 is de woonzorgvisie een belangrijke bron van input voor de nieuwe prestatieafspraken.

Tijd (indicator)

Het beleidsprogramma Wonen en Zorg is vastgesteld. Op basis daarvan worden de prestatieafspraken gemaakt. Deze prestatieafspraken worden in het uitvoeringsplan Wmo beleidsplan 2025-2029 verder uitgewerkt.

We evalueren de pilot scootmobielpool

In 2024 evalueren we de pilot scootmobielpool en bepalen we hoe we hier een vervolg aan geven.

Tijd (indicator)

In 2023 en 2024 is een aantal stallingen gerealiseerd. In 2025 creëren we, in overleg met Area en Mooiland, meer stallingen en starten we een pilot voor een scootmobielpool. Daarna evalueren we hoe we hier eventueel een vervolg aan kunnen geven.

We onderzoeken mogelijkheden om het gebruik van individuele maatwerkvoorzieningen te collectiveren en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. Naar aanleiding van het beleidsplan Wmo gaan we in 2024 onderzoeken welke (algemene) voorzieningen we in de wijk beschikbaar kunnen maken en we gaan doorlopend stimuleren deze voorzieningen te gebruiken.

Tijd (indicator)

Het Wmo beleidsplan ligt in juni 2025 ter besluitvorming voor. Daarnaast blijven we doorlopend onze algemene voorzieningen door ontwikkelen.

We ontwikkelen een huisvestingverordening met urgentiebeleid om bij woningtoewijzing voorrang te geven aan specifieke doelgroepen

De Wet versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten per 1 januari 2025 tot een Huisvestingsverordening voor het onderdeel ‘urgenties’. Het gaat om urgenties voor onder andere mantelzorgverleners/-ontvangers, mensen met een ernstige en chronische medische achtergrond, dak- en thuislozen, mensen uit maatschappelijke opvang, uit beschermd wonen, uit de GGZ, uit jeugdhulp, uit detentie, of uitstap uit prostitutie. In 2024 wordt de verordening opgesteld en door de gemeenteraad vastgesteld. In de verordening worden regels vastgelegd over de toewijzing van huurwoningen en over het bepalen van de urgentievolgorde voor woningzoekenden.

Tijd (indicator)

Er worden regionale afspraken over het op te stellen urgentiebeleid en de verschillende aandachtgroepen gemaakt. Dit regionale urgentiebeleid stelt kaders voor de lokale urgentieregeling binnen de lokale huisvestingsverordening, welke medio 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. In de lokale urgentieregeling worden de definities,

criteria en uitvoeringsafspraken met woningcorporaties uitgewerkt per urgentiecategorie en/of voorrangsgroep.

6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit 2 deeltaakvelden met gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

Maatwerkdienstverlening Wmo
Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (eventueel op basis van een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:

- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo
Hierbij gaat het om alle opvang en beschermd wonen voorzieningen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:

- Wmo Beschermd Wonen
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang

Ontwikkelingen

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ook groeit de groep steeds ouder wordende inwoners. De vergrijzing speelt een grote rol in het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Samen met een krapte op de arbeidsmarkt legt dit druk op de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning.
Gespecialiseerde hulp en ondersteuning die wordt geboden is gericht op herstel, ontwikkeling, stabilisering of begeleiding. De hulp en ondersteuning is altijd maatwerk. We voeren regie en zijn betrokken bij de inwoner. Er worden realistische doelen gesteld. We zijn ons daarbij bewust van de kosten, goed is goed genoeg. Dit betekent dat we vooral kijken wat de inwoner nodig heeft om zo zelfredzaam mogelijk te zijn.

De transitie en transformatie van Wmo Beschermd Wonen vindt de komende jaren plaats. Dit betekent dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk thuis in hun eigen gemeente wonen. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is ondersteunend aan herstel. Wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen of het niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd, zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar. De invulling wordt beschreven in de lokale ontwikkelagenda 'Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid'.

Wat willen we bereiken?

We beschikken over een passend aanbod voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Met de transformatie van Beschermd Wonen worden wij verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep: inwoners met een psychische kwetsbaarheid blijven zo veel mogelijk thuis in hun eigen gemeente wonen. We zorgen lokaal voor een passend ondersteuningsaanbod zodat we die nieuwe doelgroep passende ondersteuning kunnen bieden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ontwikkelen van het nieuwe lokale Wmo-product 'Beschermd Thuis'

We ontwikkelen in 2024 een nieuw lokaal product ‘Beschermd Thuis’, een belangrijke toevoeging aan het palet 'Individuele ondersteuning' (oplevering in Q4 2024). Qua zorgzwaarte valt het tussen beschermd wonen en het huidige product 'Individuele ondersteuning extra'. In 2025 volgt de implementatie van dit product.

Tijd (indicator)

Het nieuw lokaal product "Beschermd Thuis" is beschreven. De aanbesteding van de regionale inkoop van het nieuwe product Beschermd Thuis loopt volgens planning. In 2025 volgt de implementatie van dit product via het uitvoeringsplan WMO Beleidsplan 2025-2029.

Uitvoeringsprogramma: De lokale ontwikkelagenda ‘Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid’ doorontwikkelen

De lokale ontwikkelagenda ‘Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid’ (vastgesteld op 22 september 2022) beschrijft de lokale acties in het kader van de doordecentralisatie van beschermd wonen en de aanpak in het terugdringen van dak- en thuisloosheid. De lokale ontwikkelagenda loopt van 2022 tot en met 2024. In 2024 wordt het huidige aanbod geëvalueerd (de inloop bij de buurthuizen, het zelfregie- en herstelcentrum Gewoon herstel en de specialistische inloopfunctie GGZ). We onderzoeken onder meer waar eventueel sprake is van een hiaat of overlap. Op basis van de evaluatie worden de diverse voorzieningen doorontwikkeld/geborgd.

Tijd (indicator)

We hebben gekozen voor het opstellen van een Wmo beleidsplan met daarbij een uitvoeringsplan. Het Wmo beleidsplan 2025-2029 wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is onderdeel van dit Wmo beleidsplan.

De lokale ontwikkelagenda 2022-2024 is geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt het uitvoeringsplan WMO Beleidsplan 2025-2029 opgesteld en medio juni 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan het college en ter informatie aan de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken?

We houden de Wmo beheersbaar

Voor de beschikbaarheid van Wmo-ondersteuning zijn voldoende professionals nodig. De personeelstekorten binnen de zorg zijn groot. Samen met de toenemende vergrijzing is het een belangrijk risico voor de (blijvende) beschikbaarheid van voldoende Wmo-ondersteuning. Daarnaast zijn er inwoners die willen en/of kunnen werken, maar nog geen baan hebben.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We onderzoeken mogelijkheden om inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt toe te leiden naar een baan in de zorg en nemen daarop actie

Samen met ketenpartners onderzoeken we de mogelijkheden om personeelstekorten te verminderen en zetten we met dit doel gerichte acties in. We kijken bijvoorbeeld naar de inzet van studenten en het aantrekken van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt (eventueel met begeleiding).

Tijd (indicator)

Sinds 2024 hebben we de taaleis losgelaten bij de contracten van Hulp bij huishouden. Daarnaast wordt er in het project 'iedereen kans op werk' gekeken naar verschillende beroepen.

Wat willen we bereiken?

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen

We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. We streven er naar om 80% van alle hulpvragen hier op te lossen. Inwoners die tijdelijk of permanent gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben, krijgen die op basis van een indicatie die door de gemeentelijke toegang wordt afgegeven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We stimuleren het gebruik van (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoner, bijvoorbeeld dagbesteding of huishoudelijke hulp, en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners vergroten. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijk. We ondersteunen onze inwoners zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We stellen in 2024 het beleidsplan Wmo

vast waarin staat beschreven welke (algemene) voorzieningen we in de wijk beschikbaar willen en kunnen maken en we gaan vervolgens doorlopend stimuleren deze voorzieningen te gebruiken. Doel is dat inwoners op een laagdrempelige manier op eigen kracht ondersteuning zoeken voor hun hulpvraag. Ook kunnen hierdoor specialistische ondersteuningsvragen eerder afgeschaald worden.

Tijd (indicator)

In juni 2024 is het uitvoeringsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst vastgesteld. Daarnaast wordt in juni 2025 het Wmo beleidsplan ter besluitvorming voorgelegd. We zetten doorlopend acties uit om het gebruik van algemene voorzieningen te stimuleren.

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op het gebied van:

Jeugdhulp zonder verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig

Jeugdhulp met verblijf
Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ
Dit betreft jeugdhulp die vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf

- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Ontwikkelingen

In de periode 2023 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda heeft als doel: verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Dit heeft onder andere gevolgen voor de reikwijdte en de omvang van de Jeugdwet. De hoofdlijnen zijn vastgesteld door het rijk en worden nu landelijk verder uitgewerkt.

Voor het jeugddomein is grip krijgen op de stijgende uitgaven van gespecialiseerde jeugdhulp namelijk belangrijk. Wij gaan daarom extra investeren in preventie en vroegsignalering om de zelfredzaamheid van onze inwoners en de samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners professionele ondersteuning nodig hebben of krijgen.
Opvoeden en opgroeien is niet altijd even makkelijk. Uitdagingen die horen bij het gewone opvoeden en opgroeien kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht (normaliseren), het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten. In het taakveld 'toegang' is dit nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

In de gemeente Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op

Dat doen ze thuis, bij hun eigen ouders, waarbij zij zich ontwikkelen tot veerkrachtige (jong)volwassen die naar vermogen actief meedoen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor primair verantwoordelijk. Het kan zijn dat de ontwikkeling van een jeugdige hapert of zelfs vastloopt en in het voorliggend veld niet opgelost kan worden. De toegang beoordeelt samen met ouders en jeugdige of gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is en geeft zo nodig een beschikking af.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Deelname Regionale Werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties

In de regio Brabant Noordoost heeft de werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties de opdracht om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling regionaal, integraal en meerjarig te organiseren en coördineren. Dit is een samenwerking met de tien gemeenten en de partner-organisaties in de regio. De werkgroep is verantwoordelijk voor integrale beleidsontwikkeling,

realisatie en monitoring in de integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hiermee wordt regionaal een vervolg gegeven aan het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis.

Tijd (indicator)

Onze deelname aan de werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties loopt via de contactfunctionaris Maashorst.

Door problemen binnen de werkgroep zijn de werkzaamheden van de werkgroep Veilig in afhankelijkheidsrelaties on-hold gezet. Op basis van een onderzoek wordt een besluit genomen hoe we verder gaan met de werkgroep.

In de regio maken wij een nieuw Regionaal Beleidskader Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp

Het 'regionaal beleidsprogramma jeugdhulp 2024 - 2028 Noordoost Brabant' is op 23 mei 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. Het uitvoeringsplan wordt opgesteld en is naar verwachting in december 2024 gereed.

Tijd (indicator)

Het 'Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp 2024-2028 Noordoost Brabant' is op 23 mei 2024 vastgesteld. In november is de gemeenteraad geïnformeerd over het uitvoeringsplan. In december 2024 heeft het Regionaal Bestuurlijk Overleg de doelen en projecten vastgesteld. De samenwerkingsstructuur wordt nog onderzocht; zodra deze duidelijk is, stellen de colleges het volledige uitvoeringsplan vast.

Sluitende aanpak Jeugdhulpverlening

Wij zorgen voor passende jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en hun gezin. Jeugdhulp die past bij de zwaarte en aard van de problematiek en die zo dichtbij mogelijk wordt ingezet. We sluiten aan bij het onderwijs door het inzetten van een aansluitfunctionarissen. We werken in de driehoek van jeugdige/gezin, jeugdprofessional en jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang.

De samenwerking rond veiligheid van jeugdigen krijgt extra aandacht en wijzigingen in de jeugdbescherming. We blijven werken aan verbeteringen in het aanbod van jeugdhulp, onder meer door te sturen op meer gezinsgerichte hulpverlening, meer ambulante hulp in de omgeving van de jeugdige en een betere ondersteuning van jongeren bij de stap naar zelfstandigheid als ze 18 jaar worden.

Belangrijke uitgangspunten zijn beschikbaarheid en continuïteit van hulp. Dit staat onder druk, mede door de krappe arbeidsmarkt. We zoeken met zorgaanbieders naar oplossingen hiervoor. Tegelijk blijven we sturen op kostenbeheersing. Specialistische jeugdhulp is een schaars goed

en moet beschikbaar zijn voor de jeugdigen die dit het hardst nodig hebben. Het is daarom belangrijk dat we hulpvragen zo vroeg mogelijk signaleren en problemen zo klein mogelijk houden. Ook zetten we in op normaliseren. We investeren in preventie. We versterken de (gemeentelijke) toegang en verbinden deze met partners uit de jeugdketen, zoals het voorliggend veld, voorschoolse voorzieningen en onderwijs. Daarnaast zetten we voor de geestelijke gezondheidszorg (POH GGZ) Jeugd in op praktijkondersteuner huisartsenzorg om verwijzingen vanuit huisartsen te stroomlijnen. Dit past in de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

Tijd (indicator)

We zijn gestart met het bieden van passende jeugdhulp die aansluit bij de problematiek van jeugdigen en werken samen met onderwijs en zorgpartners. We focussen op veiligheid, gezinsgerichte hulp en zelfstandigheid. We versterken preventie, verbeteren de gemeentelijke toegang en stroomlijnen verwijzingen via POH GGZ Jeugd. De doelmatige en doeltreffende aanpak van de ingezette activiteiten, met focus op kostenbeheersing, moet komend jaar zichtbaar worden.

Uitvoeringsprogramma: Uitvoering geven aan het nieuwe Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp

In 2024 ontwikkelen we een preventief jeugdbeleid op basis van de Hervormingsagenda jeugd.

Tijd (indicator)

In de gemeenteraadsvergadering van 12 december 2024 is het preventief jeugdbeleid vastgesteld.

Verbonden partijen Programma 6 Sociaal Domein

Gemeenschappelijke regelingen

- Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
- Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noord oost(Regiotaxi)

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 6 Sociaal Domein

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Verordening maatschappelijke ondersteuning Maashorst per 1 januari 2024
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Maashorst 2024.2
- Beleidskader Sterke Sociale Basis
- Verordening Wet Inburgering gemeente Maashorst
- Preventief jeugdbeleid gemeente Maashorst
- Regionaal Beleidsprogramma Jeugd Regio Noordoost Brabant 2024 - 2028
- Verordening Jeugdhulp gemeente Maashorst 2024
- Mantelzorgbeleid Maashorst 'Zorg samen'
- Gezond en gelukkig oud in Maashorst 2023 - 2033

Verplichte BBV - indicatoren Programma 6 Sociaal Domein

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.)
- Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)
- Werkloze jongeren (% 16 tm 22 jarigen)
- Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)
- Lopende re-integratievoorzieningen (Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar)
- Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 tm 21 jarigen)
- Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdhulp(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugbescherming(% van alle jongeren tot 18 jaar)
- Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Werk en inkomen
- Gezondheid
- Jeugd en jeugdhulpverlening

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 6. Sociaal Domein	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**14.821**	**10.530**	**17.217**	**15.401**	**1.816**
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	**4.311**	**4.531**	**4.663**	**4.449**	**215**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**22.286**	**17.588**	**20.603**	**20.639**	**-36**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**11.711**	**11.134**	**12.777**	**12.644**	**133**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**2.203**	**2.228**	**2.208**	**1.904**	**304**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**14.602**	**17.109**	**17.162**	**16.713**	**449**
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	**18.010**	**17.704**	**19.863**	**20.721**	**-859**
Totaal Lasten	**87.944**	**80.825**	**94.493**	**92.470**	**2.023**
Baten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**8.158**	**1.513**	**6.068**	**6.838**	**-769**
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	**17.611**	**15.085**	**18.675**	**19.156**	**-481**
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	**236**	**0**	**120**	**322**	**-202**
6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO	**35**	**38**	**38**	**31**	**7**
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	**1.135**	**1.983**	**2.009**	**2.020**	**-11**
Totaal Baten	**27.175**	**18.620**	**26.912**	**28.367**	**-1.455**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**60.769**	**62.205**	**67.581**	**64.103**	**3.478**
Stortingen in reserves	2.940	818	3.643	3.617	25
Onttrekkingen uit de reserves	4.483	887	6.991	6.986	4
Totaal mutaties reserves	**-1.543**	**-69**	**-3.348**	**-3.369**	**21**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**59.226**	**62.137**	**64.233**	**60.734**	**3.500**

Financiële afwijkingen Programma 6 Sociaal Domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

GALA. Voordeel € 38.000 incidenteel

Binnen het projectbudget GALA is een eenmalige vrijval van € 38.000 ontstaan. Dit komt doordat er minder middelen nodig waren voor de inzet van eigen personeel. De personele kosten zijn opgevangen binnen de bestaande teambudgetten.

Preventieve veld. Voordeel € 56.000 incidenteel

In 2024 zijn financiële voordelen behaald binnen het preventieve veld, waaronder incidentele meevallers op preventief jeugdbeleid (€ 14.000), wijkverpleging (€ 22.000), niet ingezette uren ONS Welzijn (€ 10.000) en kosten voor opbouwwerk van € 7.000. Tegelijkertijd is er een incidentele nadeel voor de hoger kosten voor mantelzorg (€ 11.000). Daarnaast is er ook een vertraging in de inzet van GALA-middelen conform plan van aanpak (€ 21.000). Via resultaatbestemming is het wenselijk om een bedrag van € 21.000 toe te voegen aan lokaal GALA-budget, om beoogde GALA doelen conform Plan van aanpak binnen projectperiode wel te kunnen bereiken.

IZA. Voordeel € 344.000 incidenteel

In december 2024 is een incidentele storting van € 225.000 ontvangen uit het regionale IZA-budget, aangevuld met € 56.000 voor coördinatiekosten. Deze middelen zijn ingezet ter dekking voor reguliere uitgaven en coördinatiekosten binnen de doelstellingen van het IZA-programma. Dit heeft op de reguliere budgetten tot een eenmalig financieel voordeel geleid. Daarnaast is een deel van het lokale projectbudget 2023-2026, ter hoogte van € 344.000, niet besteed. Gezien de lopende en toekomstige verplichtingen binnen IZA wordt voorgesteld dit bedrag via resultaatbestemming te behouden

Programma Migratie. Voordeel € 1.538.000 incidenteel

Het programma Migratie bestaat uit vier deelprojecten: Huisvesting Oekraïne, Capaciteit Migratieopgave, Van der Valk en de OHBA-regeling. Binnen het deelproject Huisvesting Oekraïne speelden in 2024 twee belangrijke financiële ontwikkelingen:

1. Terugbetaling Rijksmiddelen – Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne
   De gemeente ontving een specifieke uitkering op basis van een geschat aantal opvangplaatsen. Omdat minder bedden nodig waren dan verwacht, moet € 305.000 worden terugbetaald aan het Rijk. Dit leidt tot een tekort op dit deelproject van € 291.000.
   Voor 2024 stelde de Raad via een budgetoverheveling € 500.000 beschikbaar voor inhuur en algemene kosten binnen dit deelproject. Binnen het project is besloten dit tekort met dit budget te verrekenen. Na verrekening blijft hiervan € 209.000 over. Het overschot van 2024 van € 2.061.000 hebben we nog nodig om de migratieopgave verder vorm te geven.
2. Budgetoverheveling – Capaciteit Migratieopgave
   Voor 2024 stelde de Raad via een budgetoverheveling € 1.764.000 beschikbaar voor de Capaciteit Migratieopgave. Hiervan is € 435.000 gebruikt voor inhuur, waardoor € 1.329.000 onbenut blijft. Dit resterende budget is niet nodig.

Wet inburgering - lokale uitvoering. Voordeel € 72.000 incidenteel

In 2024 zijn de personele kosten voor de uitvoering van de Wet Inburgering gefinancierd vanuit reguliere personeelsbudgetten. Hierdoor is het specifieke budget voor lokale uitvoering nauwelijks gebruikt, wat heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 72.000. Vanaf 2025 wordt dit budget wel ingezet.

Overige verschillen. Voordeel € 66.000 incidenteel

6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen

Praktijkondersteuning POH Jeugd GGZ. Voordeel € 86.000 incidenteel

De kosten voor de praktijkondersteuning POH Jeugd GGZ zijn ten laste van de Specifieke Uitkering voor IZA gebracht. Hierdoor is binnen het bestaande budget een incidenteel financieel voordeel van € 86.000 ontstaan. Wij stellen voor om € 86.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening beschikbaar te houden voor Praktijkondersteuning Jeugd GGZ. De komende jaren moeten op bepaalde onderdelen nog veranderingen worden doorgevoerd. Het behoud van deze middelen draagt bij aan een betere implementatie en borging van deze veranderingen en zorgt ervoor dat we aan onze (sub)regionale verplichtingen kunnen voldoen.

Wmo - Inloopfunctie GGZ. Voordeel € 117.000 incidenteel

Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 117.000 doordat de uitgaven voor de Inloopfunctie éénmalig gefinancierd konden worden vanuit de Specifieke Uitkering voor IZA. We stellen via resultaatbepaling en -bestemming voor om het vrijgevallen bedrag van € 118.000 te reserveren voor IZA. IZA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. In 2024 is de planvorming voortgezet en is op onderdelen implementatie opgestart. De komende jaren moet op onderdelen de echte verandering nog tot stand komen. Vanuit de (sub)regionale samenwerking wordt hier ook lokale inbreng verwacht. Het behoud van de middelen voor IZA draagt bij aan betere totstandbrenging en betere borging van deze verandering en zorgt ervoor dat we aan (sub)regionale verplichtingen kunnen voldoen..

Overige verschillen. Voordeel € 12.000 incidenteel

6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)

Inkomensregelingen. Nadeel € 24.000 incidenteel

In 2024 bleef het totale klantenbestand voor de Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ en Bbz vrijwel stabiel, met 662 cliënten aan het begin van het jaar en 659 aan het einde. Het aantal cliënten met een loonkostensubsidie daalde van 219 naar 206. De Gebundelde Uitkering is in 2024 met 8,6% structureel verhoogd ten opzichte van 2023. Deze stijging was grotendeels al voorzien via begrotingswijzigingen in 2024. Hierdoor resteert een incidenteel voordeel van € 83.000. Voor de jaarrekening is de voorziening oninbare debiteuren voor inkomensregelingen geactualiseerd, evenals de afwikkeling van de specifieke uitkering voor Bbz Kapitaalverstrekking. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 106.000.

Minimabeleid - Activiteitenfonds volwassenen. Voordeel € 51.000 incidenteel

Het Activiteitenfonds sluit 2024 af met een overschot van € 51.000. Tegelijkertijd is er een lichte stijging in het aantal toekenningen ten opzichte van vorig jaar. Voor 2025 verwachten we een verdere toename van het gebruik van de regeling, mede door de bewustwordingscampagne die begin 2025 is gestart. Daarnaast is een beleidswijziging voor het Activiteitenfonds in ontwikkeling.

Minimabeleid - Kindpakket. Voordeel € 55.000 (€ 25.000 incidenteel/ € 30.000 structureel)

In 2024 zien we een onderbesteding binnen het Kindpakket, met name bij Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Stichting Leergeld had in 2024 te maken met organisatorische uitdagingen, wat heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 25.000. Vanaf 2024 is de regeling van het Jeugdfonds aangepast, zodat kinderen zowel gebruik kunnen maken van sport

als cultuur. Deze wijziging heeft echter nog onvoldoende bekendheid, en het is onzeker of dit zal leiden tot meer aanvragen. Het structurele overschot van € 30.000 op dit onderdeel, dat al enkele jaren zichtbaar is, wordt als structureel aangemerkt.

Minimabeleid - Bijzondere bijstand. Voordeel € 72.000 (€ 22.000 incidenteel/ € 50.000 structureel)

Het aantal toegekende aanvragen en unieke huishoudens binnen de Bijzondere Bijstand is in 2024 gedaald ten opzichte van 2023. Deze afname heeft geleid tot lagere uitgaven bij de meeste posten binnen de Bijzondere Bijstand. We zien bijvoorbeeld een daling in de uitgaven voor directe levensbehoeften, voornamelijk als gevolg van de afname in het aantal aanvragen voor energiekosten ten opzichte van het voorgaande jaar. In 2023 lagen deze kosten aanzienlijk hoger, omdat ze (na het wegvallen van de energietoeslag in 2022) werden opgevangen via de Bijzondere Bijstand. In 2024 is deze kostenpost duidelijk afgenomen.

Tegelijkertijd zijn binnen de Bijzondere Bijstand enkele posten verhoogd op basis van verwachte stijgingen, zoals bij ziektekosten. De werkelijke uitgaven in 2024 bleken echter lager dan begroot, wat heeft geleid tot een financieel voordeel. Hierdoor merken we een structureel voordeel op van € 50.000,-. Omdat een duidelijke dalende lijn over meerdere jaren ontbreekt, wordt het restant van € 22.000 als incidenteel voordeel aangemerkt. Gezien het open-eindkarakter van de regeling en de economische conjunctuurgevoeligheid, blijft monitoring noodzakelijk om tijdig in te kunnen spelen op eventuele toekomstige ontwikkelingen.

Schuldhulpverlening. Voordeel € 117.000 incidenteel

In 2023 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de uitvoering van schuldenregelingen. De geselecteerde organisatie is per 2024 gestart met de uitvoering. De lagere inzet van beschikbare producten in 2024 is deels toe te schrijven aan de opstartfase, maar ook aan interne processen die nog geoptimaliseerd moeten worden. In 2025 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de optimalisatie en verbetering van de schuldhulpverlening. Naar verwachting zal dit leiden tot een hoger gebruik van het beschikbare budget. Daarom wordt het overschot van € 81.000 in 2024 als incidenteel aangemerkt. Daarnaast is in 2024 het project Ondersteuning Gedupeerden Bewindvoerderskantoor afgerond. Van het incidenteel beschikbaar gestelde budget resteert een voordeel van € 36.000, dat eveneens als incidenteel wordt aangemerkt.

Gedupeerden Toeslagenproblematiek. Voordeel € 97.000 incidenteel

In Maashorst hebben 57 volwassenen en 7 kinderen zich geregistreerd als gedupeerden van de toeslagenproblematiek. Voor 40 personen is een Plan van Aanpak opgesteld, terwijl een beperkt aantal nog actieve ondersteuning nodig heeft. De Rijksoverheid heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld, gebaseerd op een normbedrag per geregistreerde gedupeerde, Plan van Aanpak en nazorg. Deze middelen dekken de inzet van eigen personeel en, indien nodig, externe ondersteuning. Daarnaast is een aanvullend uitvoeringsbudget voor coördinatie- en beleidskosten. De gemeente Maashorst heeft de werkzaamheden binnen de bestaande formatie uitgevoerd en geen externe inhuurkosten gemaakt. Hierdoor resteert een budgetoverschot van € 97.000. Gezien de verwachting dat de meeste gedupeerden zich inmiddels hebben gemeld en de dossiers grotendeels zijn afgerond, kan dit budget vrijvallen. Mocht in 2025 toch nog sprake zijn van nieuwe meldingen of aanvullende uitgaven voor lopende dossiers, dan kan hiervoor een Specifieke Uitkering 2024 worden aangevraagd.

Lokale Uitvoering. Voordeel € 54.000 incidenteel

Eind 2023 heeft de Raad het beleidskader Armoede & Schulden vastgesteld. De implementatie hiervan is in 2024 gestart, maar nog niet afgerond. Hierdoor is een incidenteel voordeel van € 19.000 ontstaan. Daarnaast heeft de bewustwordingscampagne over geldzorgen vertraging opgelopen en is pas in januari 2025 gelanceerd. Het hiervoor gereserveerde budget is nodig voor 2025. Wij stellen voor om € 35.000 via resultaatbestemming alsnog beschikbaar te stellen voor de uitgaven van deze campagne in 2025.

Overige verschillen. Voordeel € 23.000 incidenteel

6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie

Teruggave btw op re-integratie. Voordeel € 202.000 incidenteel

In 2024 heeft de gemeente een teruggave van de Belastingdienst ontvangen over de jaren 2022 en 2023. Dit resulteert in een incidenteel financieel voordeel van € 202.000.

Re-integratievoorzieningen. Voordeel € 111.000 incidenteel

In 2024 zijn de kosten voor re-integratievoorzieningen lager dan verwacht. Door de krappe arbeidsmarkt vonden meer mensen eerder en sneller werk, waardoor een re-integratietraject niet altijd nodig was. Ook hebben eigen instrumenten, zoals 'Snelweg naar werk' en het 'Werkcafé' bijgedragen aan een versnelde uitstroom, waardoor minder trajecten bij IBN zijn ingekocht. Tegelijkertijd zijn er extra lasten door de tijdelijke inhuur van personeel. Per saldo heeft dit geleid tot een incidenteel voordeel van € 111.000.

Overige verschillen. Voordeel € 22.000 incidenteel

6.5 Maatwerkvoorzieningen WMO

Wmo - Maatwerkvoorzieningen. Voordeel € 131.000 incidenteel

Een deel van de kosten voor de Wmo Maatwerkvoorzieningen zijn ten laste van de Specifieke Uitkering voor GALA gebracht. Hierdoor is binnen het bestaande budget een incidenteel financieel voordeel van € 131.000 ontstaan. Wij stellen voor om € 131.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening beschikbaar te houden voor GALA. GALA is bedoeld om structurele veranderingen op gang te brengen. In 2024 is de planvorming voortgezet en zijn op enkele onderdelen al implementatiestappen gezet. De komende jaren moeten verdere aanpassingen nog plaatsvinden. Het behouden van deze middelen draagt bij aan een betere implementatie en borging van de veranderingen.

Hulpmiddelen. Voordeel € 135.000 incidenteel

Inwoners worden steeds ouder en blijven langer zelfstandig thuis wonen. Hiervoor zijn vaak hulpmiddelen nodig. Bij rolstoel- en vervoersvoorzieningen vlakken de uitgaven af. In afwachting van de verdere uitwerking van het Wmo-beleid in het tweede kwartaal van 2025 wordt het resterende overschot van € 135.000 vooralsnog als incidenteel beschouwd.

Overige verschillen. Voordeel € 31.000 incidenteel

6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo

Hulp bij het Huishouden. Voordeel € 551.000 (€ 531.000 incidenteel/ € 20.000 structureel)

Sinds 1 januari 2024 is regionaal een nieuwe overeenkomst afgesloten voor Hulp bij het Huishouden (ZIN) op basis van een lumpsum en afrekensystematiek. Dit houdt in dat wanneer structureel meer dan 10% minder zorg wordt geleverd dan afgesproken, er een terugvordering kan plaatsvinden. In 2024 is bij meerdere leveranciers sprake van onder levering, waardoor een

deel van het betaalde voorschot wordt teruggevorderd. Omdat dit het eerste jaar is van het nieuwe contract, wordt het verwachte voordeel van € 530.000 uit deze verrekening als incidenteel voordeel gemeld. Daarnaast is er een klein voordeel van € 20.000 op de Hulp bij het Huishouden via het Persoonsgebonden Budget (PGB). De uitgaven aan PGB's nemen de laatste jaren licht af, waardoor dit voordeel als structureel kan worden aangemerkt.

Begeleiding. Nadeel € 143.000 incidenteel

Binnen de Wmo Begeleiding blijft het aantal indicaties al enkele jaren stijgen. Daarnaast hebben inwoners die begeleiding ontvangen deze zorg steeds langer nodig. Een deel van deze stijging komt door de nieuwe doelgroep Beschermd Wonen, die sinds kort deels wordt ondersteund vanuit het budget voor Begeleiding. In afwachting van het nieuwe Wmo-beleid (Q2 2025) en de aanbesteding Beschermd Wonen/Thuis wordt het nadeel van € 143.000 incidenteel gemeld. Meer duidelijkheid over de structurele financiering vanuit het Rijk voor Beschermd Wonen wordt verwacht in de Meicirculaire 2025 en de evaluatie van de afspraken uit de Centrumregeling.

Overige verschillen. Voordeel € 77.000 incidenteel

6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Jeugdhulp - Regionaal budgettair kader. Nadeel € 123.000 incidenteel

Binnen het regionaal budgettair kader is een incidenteel tekort van € 123.000 ontstaan. Dit komt vooral door hogere kosten binnen JeugdzorgPlus (€ 55.000) en nagekomen kosten (€ 398.000), waaronder de afrekening van de pilot Klinq en verrekeningen met de gemeente Oss. Tegelijkertijd is een voordeel van € 330.000 behaald. Dit is te danken aan lagere uitvoeringskosten, vrijgevallen middelen binnen regionale projecten, Veilig Thuis en spoedeisende zorg (€ 118.000), en solidariteitsafspraken bij excessieve casuïstiek (€ 212.000).

Transformatiebudget 2022-2024. Voordeel € 219.000 incidenteel

Op 19 december 2024 heeft het RBO ingestemd met de afronding van het transformatieprogramma 2022-2024. De lopende projecten en plannen worden vanaf 1 januari 2025 geïntegreerd in het nieuwe regionale uitvoeringsprogramma 2024-2028. Door de afronding ontvangt de gemeente Maashorst in 2024 een restantbudget van € 228.000. Dit bedrag wordt ingezet voor het uitvoeringsprogramma 2024-2028, waarvoor in totaal € 219.000 nodig is (€ 109.000 in 2025, € 70.000 in 2026 en € 40.000 in 2027). Wij stellen voor om € 219.000 via resultaatbestemming bij de jaarrekening beschikbaar te houden voor het nieuwe regionale uitvoeringsprogramma.

Jeugdhulp -lokaal budgettair kader. Nadeel € 954.000 structureel

Het aantal jongeren dat gespecialiseerde jeugdhulp ontvangt, is in 2024 verder gestegen. In 2023 kregen 1.401 unieke jeugdigen deze hulp, in 2024 zijn dat er 1.506, een stijging van 7,5% (Bron: Dashboard RIOZ).

Naast de stijging in het aantal jongeren in de zorg, is de budgetoverschrijding van € 954.000 ook te verklaren door een toename van het aantal jeugdzorgproducten, een toename van de complexiteit van de casussen en de langere en intensievere inzet van zorg en door een verrekening vanwege het woonplaatsbeginsel.

Daarnaast neemt het aantal jeugdzorgtrajecten met verblijf af, wat kosten bespaart, maar stijgt het aantal ambulante trajecten, wat leidt tot hogere kosten. Dit is een bewuste verschuiving van zorg met verblijf naar ambulante hulp. Landelijk is dezelfde trend zichtbaar: het aantal

jeugdigen in jeugdzorg stijgt en de casussen worden complexer. Zonder aanpassing van het beleid blijft het tekort structureel. Daarom wordt het huidige nadeel van € 954.000 voorlopig als structureel beschouwd.

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Inleiding Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Inleiding

Het doel van volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. We streven naar 'Positieve Gezondheid', waarbij mensen zelf in staat zijn om met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied om te gaan en zoveel mogelijk controle over hun eigen leven hebben. Preventieve maatregelen op het gebied van volksgezondheid zijn voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Deze leefomgeving bestaat uit onder andere school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze plaatsen. Naarmate iemand meer beperkingen heeft, neemt over het algemeen de bereikbaarheid af. Het is daarom belangrijk om de leefomgeving zo in te richten dat het bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners, omdat de wereld voor hen steeds kleiner wordt.

7.1 Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen:

- het monitoren van de gezondheidssituatie
- uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdige signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren
- uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid
- bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties
- het geven van voorlichting, advies en begeleiding
- het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders
- het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
- het bevorderen van medisch milieukundige zorg
- het bevorderen van technische hygiëne zorg
- het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance
- het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg

Ontwikkelingen

Ruimte en gezondheid zijn historisch met elkaar verbonden. Voorheen ging het meer om het bestrijden van infectieziekten en bevorderen van hygiëne. Tegenwoordig ligt het accent op het stimuleren van gezond gedrag via onder meer de ruimtelijke inrichting; een goed ingerichte leefomgeving kan ziektelast beperken.

We willen gezonde en vitale inwoners, omdat een slechte of minder goede gezondheid

negatieve gevolgen heeft voor onze inwoners en hun netwerk. Het heeft effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids-)participatie en het algemeen welbevinden van onze inwoners. Dit vermindert de kansen voor de toekomst. Vitale en gezonde inwoners kunnen meedoen, zijn zelfredzaam en doen minder vaak een beroep op professionals voor zorg en ondersteuning.

Samen met onze ketenpartners en in het bijzonder de GGD zetten we in op een gezonde leefstijl. Het bevorderen van gezondheid staat in al ons handelen voorop. Daarbij hebben we aandacht voor sociaaleconomische gezondheidsverschillen en richten we ons op de kwetsbaren in onze samenleving. Dit betekent een brede aanpak van onder meer bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol- en drugsgebruik) en gok- en gameverslavingen. We werken wijkgericht, in de directe omgeving van de inwoners. We leggen de verbinding tussen medisch en sociaal domein en werken samen aan maatschappelijke opgaven.

Wat willen we bereiken?

Positieve gezondheid

Positieve gezondheid is een benadering die niet ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf. Bij positieve gezondheid hoort het kunnen omgaan met de veranderingen in het leven.
Die veranderingen kunnen op alle terreinen liggen. Verhuizing, ander werk, trouwen en een overlijden zijn allemaal voorbeelden van ingrijpende gebeurtenissen in het dagelijks leven.

Mensen zijn in beginsel zelf verantwoordelijk voor het kunnen omgaan met life-events. Een gezonde leefstijl is de basis: gezond eten, goed voor jezelf zorgen, voldoende slapen, voldoende bewegen, sociale contacten onderhouden en naar school en werk gaan.
Maar niet iedereen leeft in de omstandigheden om zelf gezonde keuzes te maken. Niet iedereen is bij machte om dagelijkse verleidingen te weerstaan. Daarom staat bevordering van gezondheid in al ons handelen voorop.
Deze aanpak is daarom zowel gericht op het individu (kennis, vaardigheden en gedrag) als op de brede omgeving (veilige en groene omgeving, steun en samenhang in de buurt en samenwerking tussen zorg en welzijn).
Ook ligt onze focus op gezond werkgeverschap, waarin we zorgen voor een goede aansluiting op economische ontwikkelingen en het beschikbare arbeidspotentieel.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We werken samen met gezondheidsinstanties

Voor gezondheid gaan we samenwerken binnen de wettelijk verplichte regio van het Zorgkantoor Coöperatie VGZ dat bestaat uit RNOB + Maasdriel en Zaltbommel. Dit staat bekend als het IZA-traject: Integraal Zorgakkoord. Dit IZA-traject moet samenwerking tussen medisch domein en gemeentelijk werkveld versterken. De lokale vertaling wordt meegenomen in de uitvoering van het plan van aanpak op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Tijd (indicator)

Binnen de regio wordt rondom de drie ziekenhuizen een plan gemaakt. De sub-regio rondom Bernhoven heeft zich SiG (samen in gezondheid) genoemd; daarin zijn 5 gemeenten vertegenwoordigd: Bernheze, Boekel, Maashorst, Meierijstad en Oss. Deze 5 gemeenten werken samen met SiZ (samen in zorg), een vereniging van alle zorgaanbieders die samenwerken met en rondom Bernhoven. De ambitie is om het IZA-transformatieplan van SiG eind mei 2025 gereed te hebben voor start besluittraject.
De lokale vertaling wordt meegenomen in de uitvoering van het plan van aanpak op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Uitvoeringsprogramma: We gaan goede gezondheidspreventieprogramma's ontwikkelen

In tweede kwartaal 2024 stellen we een nieuw gezondheidsbeleid vast in de gemeenteraad. Na vaststelling worden de actiepunten uit het gezondheidsbeleid uitgevoerd.

Tijd (indicator)

De vaststelling van het nieuwe gezondheidsbeleid in de gemeenteraad is verplaatst naar tweede kwartaal 2025.

Uitvoeringsprogramma: We realiseren optimale dekking van AED's.

Het huidige beleid en de bijbehorende subsidieregeling voor automatische externe defibrillatoren (AED's) worden herzien in overleg met de vrijwilligers die op dit gebied actief zijn. Het beleid gaat in de eerste helft van 2024 naar de gemeenteraad voor besluitvorming.

Tijd (indicator)

Het college heeft het AED-beleid in het voorjaar van 2024 vastgesteld binnen de kaders van de gemeenteraad. De uitvoering is gestart.

7.2 Riolering

Uit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgen wij voor de afvoer van stedelijk afvalwater en afvloeiend hemelwater en voor het grondwater. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater

- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater
- bestrijding van verontreiniging van oppervlaktewater
- de baten van riool- en waterzorgheffing voor niet-woningen en voor woningen
- de kosten en invordering van de riool- en waterzorgheffing

In het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) staat omschreven hoe we invulling geven aan de plicht die we hebben voor het zorgen voor het riool en de taken voor water.

Ontwikkelingen

Het klimaat verandert. Met als gevolg meer hitte, droogte en wateroverlast. In 2020 hebben we gekeken op welke plekken onze (woon)omgeving kwetsbaar is voor extreem weer. Het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verplicht gemeenten om elke zes jaar dit onderzoek naar kwetsbare plekken te doen. In 2025 starten we met een nieuwe ronde stresstesten, zoals we die onderzoeken noemen. De uitkomsten gebruiken we bij overleggen met de omgeving en belanghebbenden, in onze gemeente en in de regio. De klimaatmonitor is een hulpmiddel om kwetsbare plekken in kaart te brengen.

Wat willen we bereiken?

We kijken samen waar het nodig is maatregelen te treffen in het buitengebied

In het buitengebied ligt een ander soort riool dan in de gebouwde omgeving. Het vuile water wordt hier via pompen naar het riool in het centrum geduwd. Er is in deze buizen geen ruimte om ook regenwater te verpompen. Daarom is het verboden regenwater aan te sluiten op dit riool. We weten door onderzoek in welke gebieden er nog verboden regenwateraansluitingen zitten. Deze verbindingen willen we afsluiten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Waar in het buitengebied nog regenwateraansluitingen zijn op het riool, gaan we op bezoek

We gaan het gesprek aan met de bewoners en leggen uit waarom het belangrijk is het regenwater op eigen grond op te vangen. Als de verbinding van het regenwater niet wordt afgesloten, kan een boete worden opgelegd.

Tijd (indicator)

Door veel neerslag in de winter en het voorjaar van 2024 waren er flinke uitdagingen met de afwatering in het buitengebied. Er is veel aandacht besteed aan het afvoeren van regenwater en de klachten die inwoners met betrekking tot wateroverlast hebben ervaren. Het afkoppelen van regenwateraansluitingen op het riool is daarmee op een lager pitje komen te staan. We pakken dit weer op in 2025 als de wateroverlastproblemen minder zijn.

Rioolheffing anders berekenen

Water wordt steeds kostbaarder. Verspilling willen we zo veel mogelijk tegengaan. We willen dat inwoners bewuster omgaan met hun watergebruik. Met een eerlijke toebedeling naar waterverbruik en maatregelen voor opvang van hemelwater.
We gaan in 2024 de rioolheffing op een andere manier berekenen. Daardoor gaan veel inwoners vanaf 1 januari 2024 een ander bedrag betalen voor de riool- en waterzorgheffing. Een gedeelte van het bedrag wordt berekend aan de hand van de hoeveelheid leidingwater die wordt gebruikt, het andere deel bestaat uit een vast bedrag voor het eigendom van een woning of pand. Sommige inwoners gaan hierdoor een hoger bedrag betalen. Voor anderen verandert er nauwelijks iets, of zij gaan een lager bedrag aan heffing betalen.

Tijd (indicator)

De wijzing van riool- en waterzorgheffing is ingevoerd en afgerond. Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 wordt een evaluatie van het nieuwe heffingssysteem afgerond en teruggekoppeld aan de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken?

We kijken samen waar het nodig is maatregelen te treffen in het stedelijk gebied

We kijken samen waar het nodig is om maatregelen te treffen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat maatregelen nut hebben en betaalbaar zijn. Het belangrijkste punt in hoe we omgaan met regenwater (hemelwaterbeleid), is dat we 'waterneutraal' ontwikkelen. Dit betekent dat er voor elke extra vierkante meter aan daken, tegels en inritten (verhard oppervlak) berging moet worden aangelegd. De berging moet minimaal 60 mm water (60 liter) per vierkante meter verhard oppervlak aan inhoud hebben. Vanuit deze berging moet het water in de bodem weg kunnen zakken.

Het regenwater niet meer direct naar het riool laten stromen, werkt goed om de gevolgen van klimaatverandering te verminderen. We bedoelen hier de regen die op onze daken en inritten valt, maar ook op de wegen en voetpaden. We leggen projecten aan om het regenwater te verzamelen, te bergen en in de bodem te laten zakken. Of als dit niet snel genoeg lukt, dit water naar een plek te laten stromen waar het geen overlast geeft.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen vallen samen met andere werkzaamheden in een straat of wijk. Zo is al het werk in één keer klaar

In 2023 zijn bij rioolprojecten al nieuwe technieken gebruikt. Een project is duurzaam uitgevoerd door alleen elektrische machines te gebruiken. Bij twee andere projecten is geen tweede rioolbuis speciaal voor het regenwater gelegd, maar stroomt het water naar de fundering onder de weg. Het water kan vanuit deze laag de bodem in zakken. We controleren

hoe het systeem werkt en blijft werken in de komende jaren. Deze techniek is een goede oplossing om de gevolgen van hevige neerslag te verminderen en de kosten beperkt houden.

Tijd (indicator)

De werkzaamheden zoals benoemd zijn uitgevoerd. De eerste resultaten laten zien dat deze manier van regen in de bodem laten zakken prima werkt. We hebben nieuwe projecten opgestart waarbij we soortgelijke technieken toepassen.

7.3 Afval

Het inzamelen en laten verwerken en of recyclen van huishoudelijk afval is onderdeel van onze dienstverlening. We heffen voor deze dienstverlening afvalstoffenheffing.

Ontwikkelingen

De wereldbevolking neemt toe en ook onze welvaart groeit. Voor onze materiële behoeften en de technologische ontwikkelingen doen we een steeds groter beroep op grondstoffen en materialen. Dat beroep is veel groter dan de planeet bieden kan. Als Europa zijn we daarin ook afhankelijkheid van andere landen en continenten en dat maakt ons extra kwetsbaar. Het dwingt ons tot actie. We moeten slimmer en efficiënter omgaan met grondstoffen en materialen. Het omschakelen naar een circulaire economie, waarbij sprake is van volledig hergebruik, helpt hierbij.
Daarom werkt de Rijksoverheid samen met het bedrijfsleven en kennisinstituten om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: Nederland is volledig circulair in 2050.

Sinds 2019 wordt jaarlijks het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie gepubliceerd, waarin wordt aangegeven welke acties worden uitgevoerd om de transitie naar een circulaire economie te realiseren.
Voor de gemeenten betekent dit meer, maar ook beter (kwalitatief) scheiden van huishoudelijk afval, recyclen, producten langer gebruiken, afval voorkomen en secundaire grondstoffen toepassen.

Wat willen we bereiken?

We willen onze afvalinzameling uniformiseren. Daarnaast willen we dat er meer afval wordt gescheiden en voor recycling beschikbaar komt

Belangrijk is dat de gescheiden grondstoffen van voldoende kwaliteit zijn om gerecycled te kunnen worden. In 2028 willen we de hoeveelheid restafval per inwoner verminderd hebben van 158 tot 80 kilo: een eerste stap richting een circulaire economie in 2050.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Na de aanbesteding voor de luierinzameling en beheer milieustraat kunnen ook de inwoners van Reek, Schaijk en Zeeland in 2024 hun luiers en incontinentiemateriaal scheiden en naar de milieustraat in Uden brengen

We bereiden de uniformering van de huis-aan-huis inzameling per 2025 voor. Dit doen we door in 2024 nieuwe inzamel- en containercontracten aan te gaan. Ook bereiden we een communicatiecampagne voor. In de loop van 2024 start dit, zodat per 1 januari 2025 de inzameling overal in de gemeente gelijk is.

Tijd (indicator)

De contracten voor de luierinzameling en beheer milieustraat zijn vernieuwd. Sinds 2024 kunnen de inwoners van Reek, Schaijk en Zeeland luiers gescheiden inzamelen en hun grof afval naar de millieustraat Maashorst brengen.

Uitvoeringsprogramma: We evalueren de papier-, textiel- en snoeihoutinzameling, en de inzameling bij de huidige hoogbouw. Daarover nemen we vervolgens besluiten

Aanvullend ontwikkelen we in 2024 een stimuleringsprogramma .om op een positieve manier het scheiden en verminderen van afval verder te verbeteren. Onderdelen van dit programma zijn:

- een onderzoek over hoe (bijvoorbeeld mobiele milieustraat) we inwoners op een positieve manier kunnen stimuleren en belonen om grofvuil te scheiden
- activiteiten zoals gastlessen op scholen en faciliteren van inwoners bij het opruimen van zwerfafval , om zwerfafval te voorkomen en verminderen
- we doen een haalbaarheidsonderzoek naar een circulair ambachtscentrum in Maashorst.

In 2026 evalueren we de afvalinzameling en toetsen die op de gestelde doelen.

Tijd (indicator)

In 2024 is besloten om de snoeihoutinzameling in de bebouwde kommen per 2025 te beeindigen. De evaluatie van textielinzameling is in 2024 gestart, en vindt in 2025 besluitvorming plaats. De evaluatie van de papier- en hoogbouwinzameling schuift door naar 2025.

7.4 Milieubeheer

Tot onze gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving behoren onder meer:

- (kwalitatieve) bescherming en sanering van de bodem
- bescherming van de atmosfeer

- beheersing van geluidhinder
- bescherming tegen straling
- verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven
- ongediertebestrijding
- Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN)
- treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken (klimaatadaptatie)
- werken volgens de principes van de circulaire economie
- uitvoering schone lucht akkoord
- regie voeren op de uitvoering van de energietransitie

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, luchtkwaliteit, volksgezondheid in relatie tot veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bijvoorbeeld transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

Ontwikkelingen

Transitie van het landelijk gebied
Gezondheid is een belangrijk thema in onze leefomgeving. Dit komt terug in de transitie van de landbouw, maar ook de omgevingsvisie. In deze visie zijn bodem en water leidende principes bij het vormgeven van ruimtelijke ontwikkelingen. Gerelateerd aan gezondheid zijn geluid en geluidbeleving belangrijke onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde langs autowegen, maar ook bij de vliegbewegingen rondom vliegbasis Volkel.
Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We proberen daarbij optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die worden geboden. Zelf zorgen we ervoor dat het schone lucht-akkoord een vast onderdeel is van al onze beleidskeuzes.
Het is verder een gemeentelijke taak om te zorgen voor de opvang van zwerfdieren en bestrijding van ongedierte. Hierover hebben we afspraken gemaakt met partijen die hierin voorzien.

Duurzaamheid als uitgangspunt
De internationale Sustainable Development Goals (SDGs), ofwel duurzaamheidsdoelen, en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor het nieuwe duurzaamheidsprogramma van de gemeente Maashorst. Daarmee geven we een nieuwe, bredere invulling aan de duurzaamheidsagenda's. De SDGs vormen in de opzet en de monitoring het vertrekpunt. Naast energie en warmte focussen we op thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, grondstoffen en materialen.

Woningen, bedrijven en vervoer moeten van een andere vorm van energie worden voorzien en we moeten veel van de energie zelf binnen onze gemeentegrenzen gaan produceren. Een grote opgave die gecombineerd moet worden met andere grote opgaven, zoals de adaptatie aan een ander klimaat, de transitie van het landelijk gebied, de herstructurering van woonwijken en bedrijfsterreinen en het versterken van de biodiversiteit. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is

dat we inwoners bij deze veranderingen betrekken en samen vorm en invulling aan deze opgaven geven.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker voor bedrijven, omdat opdrachtgevers hier steeds hogere eisen aan stellen. Ook Maashorst wil hieraan invulling geven en een goed voorbeeld zijn. Doordat de gevolgen van klimaatverandering een steeds grotere invloed krijgen op het dagelijks leven, treffen we maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.
De invoering van de Omgevingswet in 2023 heeft een grote impact op de werkwijze, omdat alle nu nog separate milieuwetgeving daar één plek krijgt. In de Omgevingswet krijgen volksgezondheid, klimaat en milieu een prominentere rol bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

Transitie van het landelijk gebied

We zoeken naar een nieuwe balans tussen wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Daarbij staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (leefbaarheid en gezondheid) voorop. Wij zien de transformatie van het landelijk gebied alleen slagen in verbinding en samenspel tussen de bewoners en gebruikers. We willen -in samenwerking met partners– goede gesprekken over de stikstofproblematiek faciliteren en waar nodig initiëren met het gebied en de sector. We willen oplossingen realiseren voor de knelpunten rond ammoniak, stank en gezondheid van mens en dier en richten ons als eerste op de voormalige Landbouw Ontwikkel Gebieden (LOG) Graspeel en Odiliapeel.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We blijven in gesprek met belanghebbenden over stikstof e.d.

We maken gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen. En we zijn doorlopend in gesprek met omwonenden en ondernemers in het landelijk gebied.

Tijd (indicator)

We zijn actief betrokken bij de ontwikkelingen rond Novex de Peel.

Uitvoeringsprogramma: We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied

In 2023 is een strategisch adviseur/transitiemanager landelijk gebied geworven. We gaan in 2024 aan de slag met een Beleidsprogramma Transitie Landelijk Gebied, in lijn met het regionaal Ruimtelijk Voorstel. De gevraagde budgetten zijn in de begroting opgenomen en worden onder meer ingezet voor de verbetering van de uitvoeringsorganisatie op het thema transitie Landelijk gebied.

Tijd (indicator)

De start is gemaakt om te komen tot een programma Landelijk Gebied.

We blijven aangehaakt bij de landelijke, provinciale en regionale stikstofaanpak

Omdat het stikstofvraagstuk te groot is om als gemeente zelfstandig op te pakken, trekken we hierbij op met de regio, de provincie en het Rijk. We maken daarbij gebruik van gezamenlijke processen zoals NOVEX de Peel en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de financiële mogelijkheden die daaruit voorkomen.

Tijd (indicator)

Het (nieuwe) kabinet heeft een streep gezet door het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG) en het Transitiefonds geschrapt. De provincie Noord-Brabant heeft besloten te stoppen met het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG) en in plaats daarvan te gaan investeren in de 12 GGA gebieden. We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot BPLG en zijn nauw betrokken bij de ontwikkelingen van Novex de Peel , mede vanwege eventuele financiële mogelijkheden.

We putten uit twee pilots voor meting en streefwaardebepaling van milieubelasting (geur en ammoniak). Daarbij benutten we de kennis uit de regio

Er heeft een mobiel meetstation in de Graspeel gestaan. Voor de tweede pilot zijn geen concrete locaties voorzien in 2024. Maar binnen de zandprovincies loopt een "versnellingsagenda voor Innovaties voor een Duurzame Veehouderij: Mest, Stallen en Emissies”. Dit wordt ingezet om projecten in gezamenlijkheid tussen ondernemers, overheid en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)op te pakken.
Voor nieuwe gewenste ontwikkelingen gaan we pilots draaien. We zorgen voor extra ondersteuning en kennisdeling om te bekijken wat nodig is om tot vergunningverlening over te kunnen gaan.
Op basis van deze cases stellen we factsheets op die gebruikt kunnen worden om innovaties toe te gaan passen.
De innovaties zijn onderverdeeld in een aantal hoofdsegmenten:

- Innovatieve stalsystemen en managementmaatregelen
- Integrale aanpak monovergisting en mestverwaarding
- Bemesten in Balans.

We blijven hier als gemeente goed bij aangehaakt. Want voor de gemeente Maashorst kunnen de pilots en de uiteindelijke factsheets een bijdragen leveren aan de transitie landbouw in onze gemeente.
Voor Agroproeftuin de Peel is met name het laatste onderdeel interessant om te onderzoeken of bewerkte mest een positieve bijdragen kan leveren aan kringlooplandbouw.

Tijd (indicator)

We volgen de ontwikkelingen. Daarnaast zijn we de mogelijkheden aan het verkennen om in een gebied op basis van metingen bij stallen geuronderzoek te doen.

Wat willen we bereiken?

Voorlopen in duurzaamheid

Samen met onze inwoners streven we ernaar om van Maashorst een duurzame en groene gemeente te maken. We hechten belang aan inclusiviteit door speciale aandacht te besteden aan inwoners met een laag inkomen en het voorkomen van energiearmoede. Ons duurzaamheidsprogramma is gebaseerd op de internationale Sustainable Development Goals (SDGs) en het Nationaal Klimaat Akkoord.
Bij de uitvoering van ons energieprogramma volgen we de leidraad van de Regionale Energie Strategie (RES). Om het meeste rendement te behalen en rekening te houden met de huidige beperkte netwerkcapaciteit, richten we ons op maatwerkoplossingen voor zowel inwoners als bedrijven op korte termijn. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden en voordelen van een lokaal energiebedrijf, met als doel de opbrengsten terug te laten vloeien naar de lokale gemeenschap. Hoewel we niet principieel tegen windmolens zijn, kijken we ook naar andere alternatieven om aan de regionale doelstellingen te voldoen, waarbij betaalbaarheid voor inwoners voorop staat.

Voor wat betreft de gebouwde omgeving zetten we in op zowel energiebesparing (bijvoorbeeld door gerichte isolatie en het dichten van kieren) als de overgang naar duurzame warmte. We bieden extra ondersteuning in lijn met het nationale isolatieprogramma en stimuleren de ontwikkeling van andere energiedragers, zoals waterstof en accu's.

Als gemeente streven we ernaar om zelf het goede voorbeeld te geven door ons gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken. Ons streven is om vanaf 2035 energieneutraal te zijn. Klimaatadaptatie is een overkoepelend thema dat we belangrijk vinden. We ontwikkelen instrumenten waarmee we kunnen beoordelen of onze maatregelen effectief zijn. Vraagstukken die te maken hebben met water pakken we op regionaal niveau aan, zoals watervoorziening en -beheersing, afnemende bodemkwaliteit en droogte. Water en bodem spelen een leidende rol bij ruimtelijke planvorming. We stimuleren het vergroenen en waterrijker maken van zowel stedelijke als landelijke gebieden, wat leidt tot meer schaduw, verdamping en reflectie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We brengen de mogelijkheden voor een lokaal energiebedrijf in beeld

Een lokaal gemeentelijk energiebedrijf kan verschillende mogelijkheden en voordelen bieden, maar brengt ook uitdagingen met zich mee, zoals investeringskosten, regelgevende kwesties en de noodzaak van deskundig personeel. We brengen de mogelijkheid van een energiebedrijf op lokaal niveau in de gemeente Maashorst in beeld.

Tijd (indicator)

Een advies betreffende een lokaal energiebedrijf kan pas gegeven worden als een aantal grootschalige energie initiatieven opgestart zijn dit is in 2024 nog niet het geval. Om deze reden vindt het onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal energiebedrijf in 2025 plaats.

Uitvoeringsprogramma: We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal

Al het vastgoed in beheer van de gemeente is gemeentelijk vastgoed. Wij hebben als gemeente een voorbeeldfunctie en streven ernaar om in 2035 energieneutraal te zijn. Zo geven we het goede voorbeeld aan inwoners. Hiervoor stellen we per gebouw een routekaart op. Vervolgens kijken we naar gepland onderhoud en onderzoeken we koppelkansen. Zo wordt verduurzaming onderdeel van het meerjarenonderhoudsplan en de meerjarenbegroting.

Tijd (indicator)

Het MJOP is geharmoniseerd en geactualiseerd. De routekaarten naar een CO2 neutrale energievoorziening per gebouw zijn opgesteld. De benodigde budgetten zijn in de voorziening en de begroting (kadernota 2025) opgenomen. Voor investeringen zijn vanaf 2026 600K per jaar opgenomen tot 2050.

We zorgen voor meer laadpalen voor elektrische auto’s

In het regeerakkoord staat dat vanaf 2030 alle nieuw verkochte auto's emissieloos moeten kunnen rijden. Dit is een onderdeel van het Klimaatakkoord. Daarnaast is de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) vastgesteld als een belangrijk onderdeel van het Klimaatakkoord. In de NAL staat dat de ontwikkeling van laadinfrastructuur de groei van elektrische auto's niet mag belemmeren. Het is de verantwoordelijkheid van decentrale overheden om een leidende rol te spelen bij het grootschalig en proactief uitrollen van openbare laadinfrastructuur.
De provincies Noord-Brabant en Limburg, samen met de deelnemende gemeenten, hebben een gezamenlijke aanbesteding gedaan voor de plaatsing, het beheer, onderhoud en exploitatie van openbare laadinfrastructuur. De provincie Noord-Brabant fungeert als de aanbestedende dienst namens de deelnemende gemeenten. De gemeente Maashorst neemt deel aan deze gezamenlijke aanbestedingen.

Tijd (indicator)

Het plaatsen van de laadpalen loopt volgens planning. Per 1 augustus 2024 is de nieuwe concessie met Vattenfall gestart voor 4 jaar.

We onderzoeken de haalbaarheid van warmtenetten

We bekijken welke wijken goede mogelijkheden bieden en beoordelen of de wijkstructuur en eigendomssituatie van de woningen geschikt zijn voor een gezamenlijke warmtevoorziening. Wijken waar woningcorporaties een groot aantal woningen bezitten zijn veelbelovend. Omdat er

geen warmtebronnen zijn met hoge temperaturen, maken we altijd gebruik van gezamenlijke warmtepomp-systemen.
In wijken of buurten die geschikt lijken volgens onze analyse, voeren we haalbaarheidsstudies uit in samenwerking met de woningcorporatie om gezamenlijke voorzieningen te ontwikkelen. De eigenaar van het vastgoed neemt het initiatief voor deze gezamenlijke voorzieningen. Wij ondersteunen en faciliteren de realisatie van deze voorzieningen in onze gemeente.

Tijd (indicator)

Het perspectief en de mogelijkheden voor het ontwikkelen van collectieve warmtevoorzieningen in gemeente Maashorst zijn beperkt blijkt uit de analyses. We voeren in 2025 een haalbaarheidsstudie uit naar enkele specifieke buurten in Uden. De uitkomsten verwerken we in het Warmteprogramma (opvolger Transitie Visie Warmte).

We zorgen voor twee lokale initiatieven voor zonneparken in onze gemeente, bij voorkeur op daken

De ontwikkeling van zonneparken is nog relatief nieuw, zonneparken hebben een duidelijk zichtbare impact op de fysieke leefomgeving. Het is daarom belangrijk dat er een zorgvuldige afweging/beoordeling plaatsvindt op basis van de zonneladder. Individuele burgers en/of omwonenden kunnen met eigendom financieel deelnemen in de ontwikkeling van een zonnepark. Dit gebeurt meestal door oprichting van een lokale coöperatie. De randvoorwaarden van dit eigendom zijn vastgesteld door middel van een Addendum op het Beleid Grootschalige opwekking zonne- en windenergie. De ontwikkeling van zonneparken vullen we in lijn met dit beleid in.

Tijd (indicator)

De 1ste openstellingsronde van het tender Zon-op-Land is uitgevoerd in lijn met het Addendum. Er is door een extern deskundigenpanel een voorkeursvolgorde bepaald voor de 8 initiatieven voor zonneparken die hebben deelgenomen aan de tender. De initiatieven die het hoogste gescoord hebben kunnen nu een conceptverzoek indienen tot een maximum van in totaal 30 hectare, met een maximum van 20 hectare per park. Het lokaal eigendom van deze initiatieven wordt nu nader uitgewerkt.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van:

- lijkbezorging: begraven, herbegraven en opgraven op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden
- asbezorging op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden

- vergunningverlening opgravingen algemene begraafplaatsen en parochiebegraafplaatsen
- vergunningverlening grafbedekkingen en gedenkplaten urnen-nissen
- verloven tot lijkbezorging en verloven tot crematie
- lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden)
- baten begraafplaatsrechten
- baten afkoopsommen onderhoud

Ontwikkelingen

De laatste jaren neemt het begraven op traditionele begraafplaatsen af. De vraag naar crematies is nog altijd hoog en de behoefte aan natuur(lijker) begraven neemt toe. Dat geldt ook voor de wens om nabestaanden niet of minder te belasten met het onderhoud van de graven.
Door het lagere aantal traditionele begrafenissen staat de gewenste kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk.

Wat willen we bereiken?

Vanuit een geharmoniseerde begraafplaatsverordening willen we onze begraafplaatsen toekomstbestendig maken

Dat doen we door in te spelen op de ontwikkelingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2024 wordt een begin gemaakt met de herinrichting van de Udense begraafplaats die inspeelt op de veranderende tendensen

Deze herinrichting kan als model fungeren voor (het opstellen van een plan voor) herinrichting van de Schaijkse begraafplaats. Daarbij besteden we ook aandacht aan het versterken van groen op en rondom de gemeentelijke begraafplaatsen.

Tijd (indicator)

De voorbereiding van het ontwerp is in 2024 begonnen. De uitvoering zal in 2025 plaatsvinden.

Ontwikkelingen Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

De effecten van klimaatverandering hebben een steeds grotere invloed op onze gezondheid en welzijn. Dit geldt met name voor kwetsbare mensen die zich moeilijk buiten hun eigen buurt kunnen verplaatsen, maar het heeft ook bredere gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan scholen met goede ventilatie, de kwaliteit van bedrijventerreinen en de mogelijkheid om te voet of per fiets naar winkels, werk, school en verenigingen te gaan.
In Nederland wordt gemiddeld bijna 6% van de ziektelast toegeschreven aan milieufactoren. Op

lokaal niveau kan dit percentage sterk variëren, tussen de 4% en 14%. Dit zijn factoren waar individuele burgers weinig of geen invloed op hebben.
Een belangrijke partner op dit gebied is de GGD-Hart voor Brabant. De gemeente geeft opdracht aan de GGD om verantwoordelijkheden uit te voeren die voortvloeien uit de Wet publieke gezondheid (WPG). De WPG is gebaseerd op preventie. Preventie kan zich richten op individuen of groepen, maar ook op de omgeving, zoals wijken en buurten. De GGD geeft advies aan de gemeente op verschillende terreinen:

- Leefstijl, inclusief het gebruik van middelen zoals roken, alcohol en drugs. Dit krijgt een plaats in het nieuwe plan genaamd GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), waarbij een breed scala aan partners op het gebied van preventie beschikbaar is, zoals Sportservice Noord-Brabant, Ons Welzijn, Compass en wijkondersteuners.
- Advies over de inrichting van de omgeving met betrekking tot groen, beweging, hygiëne (zoals afval, riolering, toezicht op risicovolle gebouwen), milieu (zoals geluid en licht) en het binnenmilieu van openbare voorzieningen (zoals scholen met goede ventilatie). Dit is onderdeel van de werkwijze volgens de Omgevingswet, die vanaf 1 juli 2023 wordt toegepast.

De GGD heeft als belangrijkste taak ervoor te zorgen dat kinderen gezond zijn, en staat aan de lat om problemen vroegtijdig op te sporen en ouders te ondersteunen. De taken van de GGD die op maat gemaakt zijn voor individuele gevallen, vallen onder programma 6.

Om de omgeving gezond en veilig te houden, hebben we belangrijke verantwoordelijkheden op het gebied van milieubescherming. We verzamelen en verwerken bijvoorbeeld afval en afvalwater en zorgen voor een goede leefomgeving bij ruimtelijke ontwikkelingen.
We concentreren ons op het verminderen van de hoeveelheid afval en afvalwater en op het verbeteren van de kwaliteit van het afval. Naast problemen zoals wateroverlast en droogte, heeft het ervaren van extreme hitte een grote invloed op de gezondheid en het comfort van onze leefomgeving. Door meer groen in de buurt te hebben, kunnen we bijdragen aan het aanpakken van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hitte, waterbeheer, biodiversiteit en gezondheid. Bij het ontwerpen en bouwen van onze woonomgeving kijken we dan ook zorgvuldig naar geschikte oplossingen, zodat na periodes van zware regenval, hitte en droogte de leefomgeving snel en gemakkelijk kan herstellen.

We streven ernaar om in 2035 energieneutraal te zijn en we promoten maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) onder ondernemers en passen dit zelf toe binnen onze eigen organisatie. In 2020 hebben we als onderdeel van de Regio Noordoost-Brabant een plan ingediend bij de Rijksoverheid. In dit plan, de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0, staat beschreven hoe we zullen bijdragen aan de nationale doelstelling van 49% CO2-reductie. Momenteel werken we aan een RES 2.0 om te voldoen aan onze regionale afspraken in de RES.

Verbonden partijen Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Gemeenschappelijke regelingen

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Afvalinzameling Oss

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Beleidsplan Van Afval naar Grondstof, Maashorst
- Duurzame Doelen Agenda Warm & Comfortabel
- Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig & Soortenrijk
- Uitvoeringsregel voor kleinschalige zonne-energie installaties, windwokkels en kleinschalige windturbines
- Verordening fysiek leefomgeving

Verplichte BBV - indicatoren Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Omvang huishoudelijk restafval
- Hernieuwbare elektriciteit

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Duurzame leefomgeving
- Energietranisatie
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
7.1 Volksgezondheid	**2.645**	**2.865**	**3.565**	**3.364**	**201**
7.2 Riolering	**5.712**	**5.743**	**5.912**	**5.913**	**-1**
7.3 Afval	**7.486**	**8.475**	**9.227**	**9.227**	**-1**
7.4 Milieubeheer	**4.378**	**5.294**	**6.573**	**5.722**	**850**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**342**	**371**	**472**	**535**	**-63**
Totaal Lasten	**20.563**	**22.748**	**25.749**	**24.762**	**987**
Baten					
7.1 Volksgezondheid	**265**	**0**	**403**	**414**	**-11**
7.2 Riolering	**6.207**	**6.300**	**6.500**	**6.586**	**-86**
7.3 Afval	**8.012**	**8.706**	**8.692**	**8.788**	**-96**
7.4 Milieubeheer	**461**	**1.291**	**1.858**	**1.578**	**280**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**267**	**286**	**286**	**245**	**41**
Totaal Baten	**15.212**	**16.583**	**17.739**	**17.612**	**127**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**5.351**	**6.165**	**8.010**	**7.150**	**860**
Stortingen in reserves	567	0	0	159	-159
Onttrekkingen uit de reserves	884	287	1.118	1.096	21
Totaal mutaties reserves	**-317**	**-287**	**-1.118**	**-937**	**-180**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**5.035**	**5.878**	**6.892**	**6.213**	**680**

Financiële afwijkingen Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

7.1 Volksgezondheid

Gezondheid - Ketenaanpak JOGG. Voordeel € 40.000 incidenteel

Door financiering vanuit de Specifieke Uitkering voor GALA is een incidenteel financieel voordeel van € 40.000 ontstaan binnen de Ketenaanpak JOGG. Dit komt doordat de kosten eenmalig uit deze uitkering zijn gedekt. Wij stellen voor om dit bedrag via resultaatbestemming bij de jaarrekening beschikbaar te houden voor GALA. Dit programma richt zich op structurele veranderingen. In 2024 is de planvorming voortgezet en zijn al enkele stappen gezet. Voor een succesvolle implementatie en borging van de veranderingen zijn in de komende jaren verdere aanpassingen nodig. Het behouden van deze middelen draagt hieraan bij.

GGD Basis- en Plustaken. Voordeel 157.000 incidenteel

De inzet van GGD op basis- en plustaken kan éénmalig gefinancierd worden via GALA (Voordeel € 129.000). Voorstel is het vrijgekomen budget te reserveren voor GALA. Daarnaast hebben we een voordeel op de doorschuifsystematiek van het BCF (Voordeel € 28.000).

Overige verschillen. Voordeel € 15.000 incidenteel

7.2 Riolering

Riolering. Voordeel/ nadeel € 0

Per saldo laat de rioolexploitatie een voordeel zien van € 97.000 ten opzichte van de begroting. Het voordeel van € 63.000 is ontstaan door hogere opbrengsten. Dit komt hoofdzakelijk door een verschil in prognose van het aantal (niet-) woningen (27.672 geprognotiseerd, 28.390 cf. werkelijkheid BSOB). Behaald efficiency voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Egalisatie rioolheffing. Het resterende voordeel van € 34.000 is gestort in de voorziening egalisatie riolering.

7.3 Afval

Afval. Voordeel/ nadeel € 0

Per saldo laat de afvalexploitatie een voordeel zien van € 317.000 ten opzichte van de begroting. Het voordeel van € 96.000 is ontstaan door hogere opbrengsten. Dit komt hoofdzakelijk door meer huishoudens en andere samenstellingen van huishoudens. Behaald efficiency voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Afvalstoffenheffing. Daarnaast is er een voordeel van € 221.000 door lagere kosten. Met het beëindigen van de gemeenschappelijke regeling milieustraat Oss, dalen structureel de personele en onderhoudskosten. Daarnaast is op de milieustraat in 2024 minder afval aangeboden en vallen de variabele kosten lager uit.

7.4 Milieubeheer

Omgevingsdienst (ODBN). Voordeel € 151.000 structureel

Het werkprogramma is door het ODBN conform programmabegroting uitgevoerd. Een groot aantal verzoektaken die door de ODBN zijn uitgevoerd hebben we op basis van anterieure overeenkomsten kunnen doorberekenen waardoor er een voordeel in de exploitatie is ontstaan.

Duurzaamheid. Voordeel € 312.000 incidenteel

Het voordeel op duurzaamheid wordt veroorzaakt doordat een groot gedeelte van de kosten in 2024 ten laste gebracht zijn van rijksmiddelen (Sisa regeling CDOKE). Dit omdat aan deze rijksmiddelen een bestedingstermijn gekoppeld is en we dit budget zo veel mogelijk willen gebruiken. Daarnaast zijn een een aantal projecten niet gerealiseerd. De planning van deze projecten (opstellen uitvoeringsprogramma's) bleek gaandeweg 2024 te voortvarend voor het team klimaat & energie, dat nog in ontwikkeling was.

Transitie landbouw. Voordeel € 84.000 incidenteel

Het jaar 2024 is benut om een plan van aanpak te maken en de contouren van het programma Transitie Landelijk gebied vorm te geven. In 2025 gaat het programma een nieuwe fase in en zal dit budget noodzakelijk zijn om externe advisering/begeleiding te bekostigen.

Overige verschillen. Voordeel € 24.000 incidenteel

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Dotatie voorziening afkoop onderhoud begraafplaats. Nadeel € 129.000 incidenteel

Door teruglopende inkomsten voor de afkoop van onderhoud begraafplaats en relatief hoog blijvende kosten voor het onderhoud, blijkt bij doorrekening (20 jaren t/m 2044) dat de voorziening Afkoop Onderhoud Begraafplaats onvoldoende middelen bevat (negatief saldo op termijn). Conform wet en regelgeving mag een voorziening niet negatief zijn. Een aanvullende storting van € 129.000 is noodzakelijk.

Overige verschillen. Voordeel € 25.000 incidenteel

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

8.1 Ruimtelijke ordening

Dit taakveld heeft betrekking op de ruimtelijke ordening, implementatie van de Omgevingswet (die op 1 januari 2024 in werking is getreden) en gebiedsontwikkelingen. De Omgevingswet vervangt diverse wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering, waarbij de leefomgeving centraal staat.
Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen, met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten die in samenhang, integraal tegen elkaar afgewogen worden. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen

De invoering van de Omgevingswet heeft een grote impact op de wijze waarop ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm krijgen. De Omgevingswet gaat uit van uitnodigingsplanologie, waarbij initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten. De gemeente geeft op hoofdlijnen aan waar ruimtelijk veranderingen gewenst zijn en waar niet. Hiermee worden omgevingswaarden voor de langere termijn beschermd. De gemeente nodigt burgers en ondernemers uit met initiatieven te komen en stelt zich daarbij faciliterend op. Hierbij maakt de gemeente gebruik van verschillende omgevingsinstrumenten, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Aspecten van de leefomgeving, zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, natuur, wonen en werken worden integraal in beschouwing genomen. Afwegingen tussen deze aspecten zijn gericht op het verbeteren van de omgevingskwaliteit. Participatie en de omgevingsdialoog maken deel uit van het proces om tot afwegingen te komen.

Wat willen we bereiken?

Daadkrachtige ruimtelijke ontwikkeling

In de omgevingsvisie van Maashorst hebben we een beeld van de toekomst van onze gemeente geschetst. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving: alles wat we buiten zien,

horen, ruiken of op een andere manier ervaren. In de omgevingsvisie liggen onze ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast. De visie is daarmee een overkoepelende visie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We actualiseren de archeologische verwachtingskaarten

De archeologische verwachtingskaarten zijn verouderd. Nieuwe methodes geven betere voorspelling van de te verwachte archeologische waarde. Door te actualiseren zorgen we dat we bij ontwikkelingen gerichter archeologisch onderzoek kunnen laten uitvoeren. Zo maken we het voor inwoners en ontwikkelaars makkelijker om nieuwe ontwikkelingen voor elkaar te krijgen. We laten nieuwe verwachtingskaarten maken. We zoeken hiervoor een geschikt bureau. We starten hiermee in Q1. We ronden af in Q4.

Tijd (indicator)

Vanwege de gecombineerde cultuurhistorische inventarisatie en welstand is de actualisatie van de archeologische waardenkaart naar achter geschoven. De aanbesteding is gestart in Q4 2024 en de uitvoering van het project is gestart in Q1 2025.

De vaststelling van de geactualiseerde archeologische waardenkaarten is gepland voor Q4 2025.

We beoordelen plannen op de intaketafel

In het kader van de Omgevingswet beoordelen we binnenkomende ruimtelijke plannen op de intaketafel. We kiezen voor één proces om ruimtelijke plannen te ontvangen, in behandeling te nemen en verder te brengen. We zijn inmiddels gestart met de intaketafel.

Tijd (indicator)

Het proces (intaketafel) is volop in gebruik en is dit jaar gefinetuned. Initiatieven worden op de intaketafel op hoofdlijnen getoetst. Dit geeft initiatiefnemers een snelle uitslag over de haalbaarheid van het idee.

Wat willen we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet

We zorgen voor een soepele invoering van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt, waarbij alle aspecten in de fysieke leefomgeving meegenomen zijn. Onze speerpunten daarbij zijn: vormgeving van participatie in ruimtelijke processen, digitalisering, vereenvoudiging

van processen en deregulering. En ook zetten we vervolgstappen in het ‘Anders Werken’, waarbij we vanuit een positieve houding proberen initiatieven mogelijk te maken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regels voor verbouwingen zijn versoepeld

Onder de Omgevingswet zijn veel verbouwingswerkzaamheden vergunningsvrij. Dit is dan ook gedereguleerd vanuit het Rijk.

Tijd (indicator)

De Omgevingswet heeft de vergunningsvrije verbouwingswerkzaamheden verruimd.

We blijven ‘Anders Werken’

- Uitwerken vastgestelde omgevingsvisie naar beleidsprogramma's
- Vanuit het tijdelijk omgevingsplan verder bouwen richting eerste definitieve omgevingsplan inclusief verordeningen en beleidsregels
- Vergunningverlening verloopt digitaal vanuit de nieuwe wet- en regelgeving
- Toezicht en handhaving gebeurt vanuit de in werking getreden Wet Kwaliteitsborging
- Het anders werken krijgt vorm in onder meer de intake- en omgevingstafel

Tijd (indicator)

Er wordt verder gebouwd aan het definitieve omgevingsplan. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet om te gaan komen tot de omgevingsprogramma's. Die worden in 2025 verder uitgewerkt.

Voor vergunningverlening en toezicht en handhaving zijn de eerste procedures onder de nieuwe wet afgehandeld. Onderdeel hiervan is het anders werken door middel van de intake- en omgevingstafel.

8.2 Grondexploitatie (woningbouw)

Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitatie voor woningbouw. Bedrijventerreinen staan beschreven onder programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.) Bij de gebiedsexploitatie (afgekort grex) gaat het om een proces waar de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling wordt een begroting (grondexploitatie) gemaakt. Hierin staan alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een

nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

Ontwikkelingen

Het grondbedrijf van de gemeente Maashorst heeft per 1 januari 2025 tien actieve woningbouwontwikkelingen. Naast de gemeentelijke ontwikkelingen worden ook door marktpartijen locaties ontwikkeld. Deze worden met een anterieure overeenkomst vastgelegd. De uitvoeringfase is per locatie anders. De samenstelling van het woningbouwprogramma wordt onder programma 8.3 Wonen en Bouwen verder beschreven. De voortgang van de gemeentelijke locaties wordt jaarlijks tweemaal aan de gemeenteraad toegelicht, in het begin van het jaar door het MJP en in het najaar met een voortgangsrapportage.

Bij de start van een grondexploitatie wordt die door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is vaak direct verbonden aan een bestemmingsplanwijziging. Dit betekent dat zowel het bouwprogramma als de gebiedsinrichting wordt vastgelegd. De grondexploitatie is de financiële onderbouwing van de ambities die in het bestemmingsplan zijn beschreven.
Het Grondbeleid is faciliterend aan gemeentelijke beleidsdoelen. Dit betekent dat het grondbedrijf geen zelfstandige beleidsdoelen heeft, maar ondersteunend is om een en ander te realiseren.
De voortgang van alle grondexploitaties wordt beschreven in het Meerjarenprogramma Grondbedrijf.
Voor strategische grondaankopen heeft de gemeenteraad een revolverend krediet beschikbaar. Dit krediet wordt gebruikt om strategische ontwikkellocaties te verwerven. Zoals in het grondbeleid is vastgelegd, wordt de gemeenteraad actief geïnformeerd als er sprake is van een strategische aankoop.

8.3 Wonen en bouwen

Onze taken op het gebied van wonen en bouwen hebben betrekking op:

- omgevingsrecht - vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- wonen: woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw
- transformatie: van gebieden
- locaties en leegstand: herbestemmen vastgoed

Ontwikkelingen

Belangrijke (demografische) ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn de woondeal, de vergrijzing van de bevolking, de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens (voornamelijk senioren), het accent op duurzame verstedelijking (gericht op efficiënt ruimtegebruik) en de bestaande woningvoorraad, de druk op de woningmarkt en veranderingen in wet- en regelgeving (zoals de Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Huisvestingswet). Deze ontwikkelingen zijn van invloed op het taakveld wonen en bouwen. Zo hebben we bijvoorbeeld meer aandacht voor wonen met zorg.

Wat willen we bereiken?

Een circulaire woonomgeving en circulaire woningbouw(projecten)

We hebben oog voor toekomstige generaties, we bouwen duurzaam en CO2-neutraal en we creëren een leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Dat betekent dat we onder meer kansen pakken om onze groene identiteit te versterken. We borgen ruimtelijke kwaliteit. En we pakken kansen om circulariteit te vergroten en onze ecologische footprint te verkleinen. We dagen de markt uit tot het leveren van maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We stimuleren het bouwen van circulaire woonmilieus en woningbouw(projecten)

We koppelen het samenwerken met externe partners aan de prestatieafspraken om schaalgrootte te verkrijgen voor de realisatie van 'circulariteit bouwmateriaal' (samenwerkingsovereenkomst).

Tijd (indicator)

We werken samen met corporaties aan prestatieafspraken om schaalgrootte te verkrijgen voor de realisatie van 'circulariteit bouwmateriaal' (samenwerkingsovereenkomst). In 2025 bepalen we ons ambitieniveau. We zetten in om dit, als onderdeel van het duurzaamheidsakkoord, vast te leggen. Begin 2025 sluiten we het duurzaamheidsakkoord met de corporaties.

Er is ruimte voor innovatie (vernieuwende initiatieven) op het gebied van levensloopbestendigheid en klimaatneutraal bouwen

Het beleidsprogramma voor wonen en zorg zorgt ervoor dat er ruimte is voor vernieuwende ideeën. We werken aan een instrument waarmee we de voortgang van de maatschappelijke doelen kunnen volgen en bijsturen.

Tijd (indicator)

In regionaal verband is een tool beschikbaar gekomen waarmee we nieuwe woonvormen kunnen beoordelen. We monitoren de woningbouwplannen middels Shintolabs op lokaal en provinciaalniveau.

We onderzoeken de cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst, met een voorstel tot bescherming

We willen op gepaste wijze voor ons erfgoed zorgen. Wat we van ons erfgoed in beeld hebben is versnipperd en niet volledig. Het is nodig om de historische bebouwing en historische elementen in het landschap te onderzoeken.

We laten de cultuurhistorie in de fysieke leefomgeving onderzoeken. Hiervoor zoeken we een geschikt bureau. De onderzoeksresultaten verwerken we in digitale kaarten. De inventarisatie ronden we in 2024 af.
Samen met raad en inwoners bespreken we deze kaarten en stellen we de gepaste bescherming vast. We starten hiermee in Q2 .

Tijd (indicator)

De cultuurhistorische inventarisatie is uitgevoerd en in december akkoord bevonden door het college. Het materieel erfgoed en de cultuurhistorische landschappen in de gemeente zijn in kaart gebracht en gedeeld.

De cultuurhistorische inventarisatie is de basis voor het uitwerken van beleid. In 2025 actualiseren we daarom ons welstandsbeleid, waar erfgoed een plek in gaat vinden. Een richtinggevend voorstel voor het welstandsbeleid is gepland voor begin Q2. De vaststelling van het welstandsbeleid is gepland voor Q4 2025.

Wat willen we bereiken?

Een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod per kern voor alle doelgroepen

We sturen op kwalitatieve aspecten van de woningen én de woonomgeving. De 'klant' staat daarbij centraal (vraaggericht ontwikkelen en bouwen). We zetten in op het beter benutten van de bestaande voorraad en verbetering van aspecten waarin de bestaande voorraad nu nog niet of onvoldoende voorziet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen

Op basis van het beleidsprogramma wonen en zorg (woonzorgvisie) toetsen we woningbouwinitiatieven aan de woonbehoefte. Daarbij zijn we afhankelijk van ontvangen woningbouwinitiatieven. Maar we kunnen hier ook op sturen met onze actieve grondpolitiek.

Tijd (indicator)

Continue proces. Nieuwe initiatieven worden getoetst aan het beleidsprogramma Wonen en zorg.

We zetten de starterslening voort

We volgen de huidige verordening starterslening om te bepalen of deze nog steeds voldoet of dat er wijzigingen nodig zijn.

Tijd (indicator)

Naar aanleiding van de motie (okt 2024) is gestart met de aanpassing van de verordening Starterslening. De stukken liggen 5 maart 2025 in het college en staan voor 3 april 2025 op de agenda van de Raad.

We stimuleren vraaggericht ontwikkelen en bouwen door ontwikkelende partijen

In lijn met het beleidsprogramma wonen en zorg, dagen we ontwikkelende partijen uit om vraaggericht te ontwikkelen en te bouwen.

Tijd (indicator)

Nieuwe woningbouwinitiatieven worden getoetst aan het beleidsprogramma wonen en zorg. Indien wenselijk én mogelijk sturen we initiatieven bij om zo meer in lijn met het beleidsprogramma te brengen.

We professionaliseren de huisvesting van arbeidsmigranten in Maashorst

We starten met de evaluatie en actualisatie van het beleid huisvesting van arbeidsmigranten en betrekken daarbij het rapport Roemer.

Tijd (indicator)

In 2024 is de evaluatie afgerond en is gestart met de actualisatie van het beleid. Op 5 maart 2025 liggen de geactualiseerde stukken in het college. Een deel daarvan wordt op 3 april 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming.

We zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor specifieke doelgroepen, zoals mensen die zorg en wonen willen combineren

Bij planvorming houden we rekening met mogelijkheden voor specifieke doelgroepen.

Tijd (indicator)

Bij nieuwe initiatieven/planvorming proberen we specifieke groepen een plek te geven. Dit doen we door actief te sturen bij ontwikkelingen in onderhandeling met initiatiefnemers.

We versoepelen de mogelijkheid van kamerbewoning

We onderzoeken versoepelingen voor kamerbewoning en passen het beleid aan als dat nodig is.

Tijd (indicator)

Eind 2024 zijn we gestart met het verkennen van de noodzaak/behoefte/meerwaarde om de regels voor kamerbewoning te versoepelen.

Uitvoeringsprogramma: We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid

Het raadsvoorstel voor beleidsregels pre-mantelzorgwoningen is in 2024 al afgerond.

Tijd (indicator)

In 2024 al afgerond. Eind 2025 komt een nieuw raadsvoorstel in procedure om verschillende woonvormen, waaronder (pre)mantelzorgwonen in één integraal beleidsstuk mee te nemen.

Wat willen we bereiken?

Stevige groei van het aantal woningen

We willen dat alle inwoners en woningzoekenden een plek kunnen vinden in onze gemeente. Dat vraagt met name om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties. We bouwen passend en betaalbaar in elke kern voor iedereen. Bouwen voor de eigen behoefte staat daarbij centraal. Een mogelijke groei boven op die eigen behoefte met nieuwe plannen wordt primair gefaciliteerd in de kern Uden. We willen gemiddeld 250 nieuwe woningen per jaar bouwen gedurende deze bestuursperiode. Om de gewenste versnelling van woningbouw mogelijk te maken, kijken we buiten de kaders, maken we concrete afspraken met de woningbouwcorporaties en dagen we de markt uit om te komen met versnellingsmogelijkheden. Daarbij voeren we een actiever grondbeleid en maken we optimaal gebruik van de beschikbare instrumenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Versnelling van het woningbouwprogramma realiseren we aan de hand van een versnellingsagenda

Jaarlijks realiseren we (gemiddeld) 250 woningen (start bouw).

Tijd (indicator)

Het aantal in aanbouw genomen woningen (start bouw) ligt lager dan gemiddeld.

We maken versnellingsafspraken met corporaties, die we ook hebben opgenomen in de prestatieafspraken

We hebben versnellingsafspraken vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (prestatieafspraken).

Tijd (indicator)

In 2022 hebben we meerjarige samenwerkingsafspraken gemaakt met de corporaties en huurdersorganisaties. De afspraken hebben onder andere betrekking op het versnellen van de woningbouwopgave. Middels het beleidsprogramma Wonen en zorg hebben we dit deels beleidsmatig verankerd.

We voeren actieve grondpolitiek met lef en beter gebruik van het beschikbare instrumentarium, zoals onteigening of de Wet Voorkeursrecht Gemeenten

In het voorjaar van 2023 heeft het kabinet de Wet regie versterking volkshuisvesting aangenomen. Deze wet schrijft voor dat bij woningbouw ontwikkelingen 67% in het betaalbare segment tot € 390.000 VON gebouwd moet worden. (was in 2023 €355.000 VON) Het wordt steeds complexer voor een ontwikkelaar om tot een financieel haalbaar en kwalitatief goed plan te komen. Dit vraagt om duidelijke kaders en meer creativiteit in projecten. Het wordt daarom nog meer nodig dat wij als gemeente actieve grondpolitiek gaan voeren.
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit betekent een aangepaste werkwijze voor het indienen van omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Deze wet heeft de bevoegdheid voor onteigening bij de gemeenteraad gelegd. De onteigening van gronden kan de gemeente gericht als instrument inzetten om de woningbouwdoelstellingen te realiseren als de markt niet tot ontwikkeling over gaat.

Tijd (indicator)

In alle lopende projecten en initiatieven wordt gekeken naar een woningbouwprogramma met 67% betaalbaar. Dit betekent wel dat het (financieel) complexer is om te komen tot een haalbaar project/plan. De invoering van de Omgevingswet en de mogelijkheid om lopende plannen alsnog onder het oude recht (WABO) op te pakken heeft veel ambtelijke inzet gekost. Het afgelopen jaar zijn er veel plannen van zachte plancapaciteit omgezet naar harde plancapaciteit.

Uitvoeringsprogramma: Zelfbewoningsplicht en (indien nodig) opkoopbescherming integreren we in ons beleid

In 2023 hebben we de noodzaak voor het invoeren van opkoopbescherming onderzocht. Er is onvoldoende noodzaak om de opkoopbescherming in te voeren . We monitoren de

ontwikkelingen en effecten van de overheidsmaatregelen in de woningvoorraad. We maken een nieuwe afweging bij het invoeren van de huisvestingsverordening. De zelfbewoningsplicht heeft alleen betrekking op nieuwbouw. We leggen reeds een zelfbewoningsplicht op bij gemeentelijke bouwkavels die we aan particulieren verkopen. In 2024 verkennen we de mogelijkheid om de zelfbewoningsplicht te verbreden.

Tijd (indicator)

De zelfbewoningsplicht is inmiddels verbreed. Het college heeft eind 2024 hiervoor uitvoeringsregels vastgesteld.

Vrijkomende gemeentelijke panden zoals het voormalige gemeentehuis in Zeeland vormen we om naar (sociale) woningbouw

In 2023 hebben we de noodzaak voor het invoeren van opkoopbescherming onderzocht. Er is op dit moment onvoldoende noodzaak om de opkoopbescherming in te voeren. We monitoren de ontwikkelingen en effecten van de overheidsmaatregelen in de woningvoorraad. We maken een nieuwe afweging bij het invoeren van de huisvestingsverordening. De zelfbewoningsplicht heeft alleen betrekking op nieuwbouw. We leggen reeds een zelfbewoningsplicht op bij gemeentelijke bouwkavels die we aan particulieren verkopen. In 2024 verkennen we de mogelijkheid om de zelfbewoningsplicht te verbreden.

Tijd (indicator)

In 2024 zijn de mogelijkheden van een gezondheidscentrum in de Oudbouw van het voormalige gemeentehuis namens InitiatiefZeeland verder onderzocht. Dit ter voorbereiding op een mogelijke verkoop van dit gebouwdeel. In dit onderzoek is in 2024 ook een doorkijk gemaakt naar sociale woningbouw ter plaatse van/in de nieuwbouw van het voormalige gemeentehuis.

Uitvoeringsprogramma: Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter

We benutten kansen in bestaand stedelijk gebied en in bestaand vastgoed. Denk hierbij aan de gebiedsontwikkeling Kastanjeweg-Oost, herontwikkeling van de Pius X-kerk, herbestemming voormalig gemeentehuis Landerd en dergelijke.

Tijd (indicator)

Op verschillende locaties/gebieden in bestaand stedelijk gebied en/of in bestaand vastgoed geven we een nieuwe invulling. Voorbeelden zijn Kastanjeweg-Oost en Pius X-Kerk, Dierenparkje Volkel waar we werken aan een transformatie naar wonen, maar ook het

voormalige gemeentehuis Landerd waar we mogelijkheden verkennen voor het realiseren van woningen en een gezondheidscentrum.

We zetten in op tijdelijke huisvesting

We onderzoeken de haalbaarheid van diverse locaties voor tijdelijke huisvesting.

Tijd (indicator)

We hebben de mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting in beeld gebracht. Op dit moment wordt de haalbaarheid op twee locaties concreet verder verkend.

Wat willen we bereiken?

Vitale, krachtige, inclusieve kernen en wijken

We willen sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor is meer nodig dan alleen woningbouw. Zo zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, want die vergroten de aantrekkingskracht. Daarnaast willen we kwetsbaardere gebieden versterken (buurten, wijken en/of kernen).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We faciliteren sterke en zelfredzame gemeenschappen, waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen

We zetten we in op (behoud van) goede voorzieningen in de centra van de kernen, Woningbouwontwikkelingen ten slotte moeten bijdragen aan een inclusieve samenleving én ze moeten nieuwe energie en kracht geven aan bestaande wijken en kernen.

Tijd (indicator)

De beleidsnota sterke sociale basis is vastgesteld door de raad. Per 1 januari 2025 worden in 11 gebieden in Maashorst ingezet op een sterke sociale basis waarmee inwoners in hun eigen wijk ondersteund worden zodat inwoners in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.

Verbonden partijen Programma 8

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 8

Het beleid voor dit programma is onder andere vastgelegd in de volgende beleidsnota's:

- Omgevingsvisie gemeente Maashorst
- Nota Grondbeleid Maashorst 2022
- Doelgroepenverordening Maashorst
- Beleidsregels uitgifte grond en vastgoed gemeente Maashorst 2023
- Beleidsnota uitgifte groen- en reststroken gemeente Maashorst 2024
- Welstandsnota gemeente Maashorst 2023
- Nota Archeologie gemeente Maashorst 2023

Verplichte BBV - indicatoren Programma 8

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)
- Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)
- Demografische druk in %
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in euro's
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Bouwen en wonen
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
8.1 Ruimtelijke ordening	**5.817**	**3.356**	**5.356**	**4.718**	**638**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**-284**	**-3.124**	**-685**	**1.238**	**-1.923**
8.3 Wonen en bouwen	**3.130**	**3.311**	**3.634**	**3.477**	**158**
Totaal Lasten	**8.663**	**3.544**	**8.305**	**9.433**	**-1.128**
Baten					
8.1 Ruimtelijke ordening	**2.549**	**442**	**1.108**	**873**	**234**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**66**	**-1.306**	**0**	**1.890**	**-1.890**
8.3 Wonen en bouwen	**2.391**	**2.132**	**2.370**	**2.191**	**179**
Totaal Baten	**5.006**	**1.268**	**3.478**	**4.954**	**-1.477**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**3.657**	**2.276**	**4.828**	**4.479**	**348**
Stortingen in reserves	4.445	3.014	2.615	2.972	-358
Onttrekkingen uit de reserves	3.675	1.191	2.901	3.212	-311
Totaal mutaties reserves	**770**	**1.822**	**-287**	**-240**	**-46**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.427**	**4.098**	**4.541**	**4.239**	**302**

Financiële afwijkingen Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke ordening

Omgevingswet. Voordeel € 170.000 incidenteel

De overgebleven budgetten zijn toe te schrijven aan de omgevingsprogramma's. In 2024 is de verkenning ten aanzien van omgevingsprogramma's gestart en die wordt in 2025 voortgezet in concrete actie. Een startnotitie vormt de basis op welke wijze het werken met de omgevingsprogramma's in 2025 wordt vormgegeven. Eerder in 2024 was de impact onduidelijk, waardoor geen geld is uitgegeven aan dit onderwerp. Via resultaatbestemming willen het voordeel overhevelen naar 2025 om alsnog de werkzaamheden uit te voeren.

Ruimtelijke ordening. Voordeel € 141.000 incidenteel

Eind 2023 hebben we vele bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Dat heeft veel gevraagd van de capaciteit. Afronding van deze bestemmingsplannen in 2024 heeft zo mogelijk nog meer gevraagd van de capaciteit. Dat betekent dat minder capaciteit resteert voor het ontwikkelen van beleid en visie. Wel zijn we 2024 gestart met het ontwikkelen van visies en beleid. In 2025

komt dit in een andere fase waarin dit budget noodzakelijk wordt om de externe advisering/begeleiding te bekostigen.

Anterieure overeenkomsten. Voordeel/ nadeel € 0

Vanuit particuliere initiatieven op het grondgebied van de voormalige gemeente Uden moet volgens beleid een fondsbijdrage voldaan worden welke wordt doorgestort naar de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Door het achterblijven van enkele initiatieven is de raming voor 2024 niet behaald. De afwikkeling van anterieure overeenkomsten kent een inhaalslag in 2024. Hogere en niet terug te vorderen planbegeleidingskosten hebben geleid tot een hogere onttrekking uit de Algemene bedrijfsreserve.

Vrijval voorziening bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk. Voordeel € 215.000 incidenteel

In 2011 is hier een voorziening voor gevormd. De hieraan ten grondslag liggende overeenkomst is in 2024 ontbonden waardoor de gevormde voorziening niet meer noodzakelijk is.

Overige verschillen. Voordeel € 29.000 incidenteel

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Grondexploitaties winstnemingen (niet bedrijventerreinen). Voordeel/ nadeel € 0

Per saldo heeft meer winstneming plaatsgevonden dan begroot. Voor grondexploitatie De Ruiter is de winstneming hoger als gevolg van meer verkoopbare m2 dan begroot. Grondexploitatie Velmolen sluiten we af met een voordeliger saldo dan geraamd door lagere kosten.

Grondexploitaties voorziening exploitatie nadelen. Voordeel/ nadeel € 0

Per saldo heeft een hogere afdracht aan de Voorziening exploitatie nadelen plaatsgevonden tlv de Algemene bedrijfsreserve. Verder mutaties zijn lagere rentetoerekening aan de GREXEN en een tweetal projectwijzigingen zoals Kerkstraat oost (omzetten vrije sector naar sociale huur) en Reek Zuid (verwerving en aanpassing civiele raming).

Afwaardering grond Oosterensepad. Nadeel € 250.000 incidenteel

Door sloopkosten en andere kosten op deze grond te activeren is de boekwaarde hoger dan de markt-/ taxatiewaarde. Het verschil tussen geactiveerde waarde en marktwaarde dient afgewaardeerd te worden.

Overige verschillen. Voordeel € 18.000 incidenteel

8.3 Wonen en bouwen

Omgevingsvergunningen. Nadeel € 188.000 incidenteel

In 2024 is de omgevingswet van kracht geworden. Onduidelijkheden in de wet, onzekerheid over (gedeeltelijke) invoering van de WKB, onduidelijkheden over landelijke wetgeving (stikstof, Pfas) hebben geleid tot voorzichtigheid bij initiatiefnemers. Met name de grotere initiatieven (en daarmee grotere leges) hebben van deze ontwikkelingen last gehad.

Volkshuisvesting. Voordeel € 79.000 incidenteel

De kosten voor een extra ingehuurde beleidsadviseur wonen en woningbouw regisseur zijn dit jaar per saldo lager uitgevallen, omdat we gebruik hebben kunnen maken van een provinciale subsidie versnelling woningbouw die per eind 2024 is afgewikkeld.

Overige verschillen. Voordeel € 87.000 incidenteel

Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Inleiding Programma 9 Bestuur en dienstverlening

Inleiding

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vorm geven.

Ons bestuur is dichtbij en gaat uit van 'samen denken, samen doen'. Onze dienstverlening en onze communicatie sluiten aan op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij zijn er namelijk voor de inwoners en niet andersom.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. Ook denken en doen we mee bij initiatieven uit de gemeenschap.

9.1 Bestuur en dienstverlening

Met programma 9 richten we ons op een bestuur dat dichtbij is, op 'samen denken en doen' (zowel in de gemeente als daarbuiten) en goede dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Ontwikkelingen

Een bereikbaar bestuur
Ons bestuur en onze ambtelijke organisatie moeten meer dan voorheen in verbinding staan met de gemeenschap, net als onze gemeenteraad. Weten wat er leeft en verbonden zijn met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Alleen dan kunnen we de juiste koers inzetten en de juiste bestuurlijke stappen zetten.

Intensieve en constructieve samenwerking in de regio
Bij het realiseren van opgaven staan gemeenten sterker als ze samenwerken. De verandering van taken die we krijgen vanuit de rijksoverheid leidt daarbij tot andere samenwerkingsverbanden, soms gedwongen en soms vrijwillig. Een voorbeeld daarvan is het integraal zorgakkoord (zie programma 7), dat vraagt om een gedwongen samenwerking. Deze nieuwe taken lopen langer dan de huidige coalitieperiode. Dat maakt toekomstgericht denken noodzakelijk.

Interessante ontwikkeling is dat in de regionale samenwerking nu ook de sociale opgave gezamenlijk wordt opgepakt. Dat biedt een bredere kijk op onder andere arbeidsmarktbeleid. De regionale samenwerking is de basis voor het doen van een beroep op de diverse landelijke en provinciale geldstromen, waar de Regiodeal de bekendste van is.

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente
Er verandert veel in het dagelijks leven van onze inwoners. Inwoners komen meer dan voorheen op voor hun belangen. Ook hebben zij de behoefte mee te praten over of mee te werken aan hun eigen leefbaarheid. De ontwikkelingen rondom wijkgericht werken en aanwezig zijn in de

wijken en kernen spelen hierbij een belangrijke rol.

Met deze ontwikkelingen, en grote maatschappelijke opgaven die op ons afkomen, moeten we als gemeente rekening houden. Participatie is geen vrijblijvende opgave, maar een noodzaak in de maatschappij van nu.

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening
Ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening zijn de verdergaande digitalisering en het betrekken van inwoners bij besluitvormingsprocessen. Verder zien we dat er meer aandacht is voor klantenservice door onder meer het implementeren van meer gebruiksvriendelijke processen en systemen.

Wat willen we bereiken?

Een bereikbaar bestuur

Als bestuur willen we bereikbaar en toegankelijk zijn voor onze inwoners. We (zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie) zijn zichtbaar voor onze inwoners en laten zien wat we doen. Via communicatie, maar vooral ook door daar te zijn waar het gebeurt. Bijvoorbeeld bij verenigingen, bij de sleuteloverdracht tijdens carnaval en bij inwonersinitiatieven. In Maashorst is er, ambtelijk én bestuurlijk, een 'er-op-af'-mentaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor inwoners is het bestuur en wat zij doen zichtbaar

Uitgangspunt hiervoor zijn de profileringsplannen en de communicatieplannen die zijn opgesteld.

Tijd (indicator)

Op momenten dat het past heeft het bestuur ervoor gekozen om fysiek meer in contact te staan met de inwoners. Denk aan de kennismakingsbijeenkomst voor nieuwe inwoners, de Nieuwjaarsontmoeting, de regelmatige bedrijfsbezoeken en minimaal één keer per jaar aanwezig zijn bij een vergadering van een inwonersplatform.

Uitvoeringsprogramma: Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk

We willen als Maashorst dicht bij onze inwoners zijn. Het is daarbij cruciaal om in contact te staan met onze inwoners, om middenin de maatschappij te staan. Er op af te gaan. Te luisteren naar onze inwoners en naar wat zij belangrijk vinden. Naar de jongeren, naar de ouderen, naar de ondernemers, naar onze nieuwe dorpsgenoten en alles daar tussenin. Dat betekent dat onze collega's regelmatig in de wijken en kernen te vinden zijn.

Tijd (indicator)

Met de inwonersplatforms zijn in 2024 samenwerkingsafspraken gemaakt. In deze afspraken is de verbinding tussen inwonersplatform, inwoners en gemeente een belangrijke pijler.

Uitvoeringsprogramma: Positioneringsplan voor het college

Naast afzonderlijke profileringsplannen voor de collegeleden wordt in 2024 een positioneringsplan voor het college vastgesteld. De uitvoering vindt plaats in 2024, maar ook in 2025 en 2026.

Tijd (indicator)

Er wordt planmatig gewerkt aan de positionering van onze collegeleden. Er is bewust voor gekozen geen gezamenlijk positioneringsplan voor het college te maken. Wel is de focus voor 2025 bepaald aan de hand van een strategische communicatieagenda.

Wat willen we bereiken?

Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio

We werken op een intensieve en constructieve manier samen in de regio. Als nieuwe en grotere gemeente willen we een prominente positie innemen. We werken daarbij zo goed mogelijk samen met onze partners en collega-gemeenten. Wij zijn op zoek naar ambassadeurs en boegbeelden vanuit het bedrijfsleven en andere grote werkgevers die kunnen helpen om Maashorst duidelijker op de kaart zetten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben een prominente rol in de regionale samenwerkingsverbanden die belangrijk zijn voor het realiseren van onze ambities

Actieve deelname aan Regiodagen, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering, over alle beleidsvelden (mobiliteit, economie, duurzame landelijke omgeving, arbeidsmarkt, economie, wonen, veiligheid en (sinds maart 2023) de sociale opgave). De regionale samenwerkingsagenda 'Richting 2030' is de basis. Uit deze agenda wordt een jaarplan samengesteld. Door de grote stelselwijzigingen in 2023, is door de regio een prioriteitennota opgesteld als aanscherping van deze samenwerkingsagenda. Op basis van de in oktober 2023 vastgestelde prioriteitenagenda bepalen wij welke capaciteit vanuit onze organisatie nodig is om de jaarplandoelen van RNOB te kunnen behalen.
De voorbereiding bestaat uit het gezamenlijk uitdenken van trajecten om opgaven waar we als regio voor staan te vertalen naar een strategie. Deze voorstellen worden ter besluitvorming voorgelegd aan bestuurders. Als besluiten zijn genomen, landt de uitvoering in gemeenten waarbij coördinatie over voortgang en te behalen resultaten vanuit de regio wordt gedaan. Intensieve afstemming met gemeenten voordat besluiten kunnen worden voorgelegd, beslaat het merendeel van het werk.

Tijd (indicator)

De gesprekken die met raadsleden uit de hele regio zijn gevoerd om te komen tot een nieuw convenant voor de regio, hebben ook geholpen om beter zicht te hebben op de besluittrajecten rondom regionale ontwikkeling. De raad heeft recent ingestemd met het nieuwe convenant voor de regionale samenwerking binnen Noordoost Brabant (RNOB).

Wat willen we bereiken?

Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening

In 2024 doen we dat door ons te richten op de thema's bereikbaarheid, digitalisering & klantgemak en innovatie. Daarnaast evalueerden we ons dienstverleningsbeleid. De behoefte van onze inwoners om goed geholpen te worden stond daarbij centraal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Innovatie: we ontwikkelen nieuwe producten en diensten om onze inwoners nog beter van dienst te kunnen zijn

We starten in het vierde kwartaal van dit jaar met aanbesteding voor digitale balie.

Tijd (indicator)

De aanbesteding is gestart in het eerste kwartaal 2025.

Uitvoeringsprogramma: Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken

Daarvoor hebben we plannen van aanpak gemaakt voor alle teams en we monitoren dat en sturen bij waar nodig.

Tijd (indicator)

De bereikbaarheid is over het algemeen verbeterd ten opzichte van 2023, maar nog niet op niveau van onze servicebeloften. We blijven in 2025 inzetten op instructie en monitoring

Uitvoeringsprogramma: Digitalisering & klantgemak: we blijven onze digitale dienstverlening verbeteren en stimuleren het gebruik ervan

Digitalisering stelt onze inwoners in staat om op elk moment en op elke plaats gebruik te maken van onze diensten. Uiteraard houden we ook rekening met de niet-digitaal vaardige inwoners. We gebruiken klantsignalen om onze dienstverlening te verbeteren.

Tijd (indicator)

In 2024 is de kennisbank vernieuwd voor medewerkers. We hebben onze website verbeterd, bijvoorbeeld door de afvalpagina te vernieuwen en de zoekfuncties te optimaliseren, zodat inwoners nog sneller kunnen vinden wat ze zoeken.

Uitvoeringsprogramma: Er is een tool beschikbaar zodat inwoners inzicht hebben in hun aanvraag

We implementeren gefaseerd een tool waarmee het mogelijk is om bij aanvragen online inzicht te krijgen over de status.

Tijd (indicator)

In de loop van 2025 start het project voor implementatie van de nieuwe tool waarmee inwoners inzicht hebben in de status van hun aanvraag. Het project loopt vertraging op, omdat de leverancier de applicatie niet in 2024 kon leveren.

Uitvoeringsprogramma: Onnodige regels zijn geschrapt

We richten een digitaal meldpunt onnodige regels in en gaan aan de slag met wat hier wordt gemeld.

Tijd (indicator)

Op internet is een plaats gecreëerd waar inwoners meldingen kunnen maken en ideeën kunnen aandragen. Ook op het intranet hebben we daar een mogelijkheid voor gemaakt, zodat medewerkers ook ideeën kunnen aandragen om onze dienstverlening te verbeteren en onnodige regels te beperken.

Uitvoeringsprogramma: We communiceren begrijpelijk voor iedereen en we informeren onze inwoners tijdig

We schrijven op taalniveau B1, passend bij de schrijfstijl van Maashorst, beschreven in onze schrijfwijzer. Alle schrijvende collega's worden hierin getraind. Daarnaast herschrijven we onze standaard brieven op basis van de schrijfstijl.

Tijd (indicator)

Volgens planning rollen we duidelijke taal uit.

Uitvoeringsprogramma: We verbeteren onze (integrale) dienstverlening met behulp van 5 klantreizen

We leren medewerkers de methodiek klantreizen en vervolgens voeren we 5 klantreizen uit om de dienstverlening te verbeteren. We gaan aan de slag met de uitkomsten.

Tijd (indicator)

We kiezen ervoor om klantfeedback in verschillende vormen in te zetten, met bijvoorbeeld een klantreis of continue klantfeedback.

We doen onderzoek naar wensen met betrekking tot aanvullende kanalen en dienstverlening

We onderzoeken door middel van het bevragen van de inwoners de wensen op het gebied van manieren van contact met ons. We toetsen de behoefte aan aanvullende dienstverleningskanalen.

Tijd (indicator)

Onderzoek naar (nieuwe) manieren van contact uitgevoerd met een enquête en gesprekken met inwoners.

We gaan tien producten digitaliseren

We digitaliseren 10 aanvraagformulieren op onze website.

Tijd (indicator)

We hebben 10 verbeteringen gerealiseerd op het gebied van digitale dienstverlening. Dit kunnen nieuwe digitale aanvraagformulieren zijn, maar ook verbeterde zoektermen of andere aanpassingen op onze website.

We voeren een extern bereikbaarheidsonderzoek uit

Extern bereikbaarheidsonderzoek uitvoeren.

Tijd (indicator)

Zoals afgesproken voeren we jaarlijks een extern bereikbaarheidsonderzoek uit.

We werken toe naar een integraal dashboard dienstverlening

We gaan zelf een dashboard bouwen in plaats van aanschaffen. In fases werken we toe naar een integraal dashboard dienstverlening. Eind 2024 is er een dashboard waarop zichtbaar is hoe de dienstverlening is ten opzichte van onze servicebeloftes.

Tijd (indicator)

We hebben een dashboard gerealiseerd om vastgestelde servicebeloften te meten en we ontwikkelen dit door.

Wat willen we bereiken?

Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente

We willen een participatieve gemeente worden die:

- in verbinding staat met haar inwoners, naar ze luistert en ze betrekt
- denkt in mogelijkheden en die actief betrokken is bij initiatieven uit de gemeenschap
- op maat plannen en beleid ontwikkelt en realiseert samen met haar inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen
- haar inwoners en de gemeenschap stimuleert en helpt verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Trainingsprogramma maken collega's Maashorst

Participatie is een vaardigheid. Om zo goed mogelijk te kunnen participeren is kennis en ervaring nodig. We trainen collegeleden, projectleiders, beleidsadviseurs en andere collega’s in participatief denken en werken. Zo leren we hen hoe je in de praktijk zo effectief mogelijk een participatietraject kunt vormgeven.

Tijd (indicator)

In 2024 zijn 80 medewerkers van Maashorst getraind in onderdelen van participatie. Deze trainingen worden in de komende jaren periodiek herhaald. Ook krijgt participatie in 2025 een plek in het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

Experimenteren met nieuwe vormen van participatie

We proberen nieuwe vormen van participatie uit, steeds met het doel om beter te worden in participatie. In het belang van zowel de inwoners als de gemeente. Participatie moeten we vooral doen en doorleven.

Tijd (indicator)

In 2024 is gestart met de ‘samensmelting’ van de aanpak van participatie in de pilotwijken Uden met de uitrol van de wijkaanpak zoals die is voorzien in de sterke sociale basis. Het doorleven van oude en nieuwe vormen van participatie betekent ook dat we meer moeten evalueren dan voorheen. In 2024 zijn we hiermee gestart.

Actief inzetten digitale participatiekanaal ‘Maashorst aan het woord’

Participatie is maatwerk. In sommige situaties is het effectief om ook op een digitale manier inwoners te betrekken bij plannen en beleid. Gelet op de digitalisering en de specifieke wensen en behoeftes van inwoners, gaan we deze vorm meer inzetten. We blijven op zoek naar de meest effectieve vormen van participatie. De tot nu toe meer gebruikelijke vormen (zoals inwonersbijeenkomsten, enquêtes) blijven we ook toepassen.

Tijd (indicator)

Ook in 2024 hebben we het digitale participatiekanaal Maashorst aan het woord meerdere keren ingezet. Bijvoorbeeld bij projecten als fietsstraat Groenewoud, centrumvisie Zeeland en het onderzoek naar de manieren waarop inwoners contact hebben met de gemeente Maashorst. En ook bij het onderzoek 'Wat vind je van de gemeenteraad?'

Doorontwikkeling Udenfonds naar Maashorstfonds

Het Udenfonds is ooit opgericht om initiatieven uit de gemeenschappen van Uden, Odiliapeel en Volkel een financieel steuntje in de rug te kunnen geven. Samen met vertegenwoordigers vanuit

de dorpen Schaijk, Reek en Zeeland werken we aan een Maashorstfonds, dat alle dorpen bedient.

Tijd (indicator)

Afgerond. Maashorstfonds is opgericht en actief. In het eerste jaar (2024) heeft dit fonds 114 aanvragen afgehandeld. Het doel van het fonds om in alle kernen initiatieven te stimuleren die de leefbaarheid bevorderen, is gehaald. Tussen de in totaal 10.000 á 15.000 mensen hebben aan de initiatieven deelgenomen.

Uitvoeringsprogramma: Per kern maken we met inwoners een agenda op basis van de kernenCV's

De kernen Zeeland, Schaijk, Reek, Odiliapeel, Volkel en Uden-Buiten hebben in 2023 een kernenCV gemaakt. In elk kernenCV zijn focuspunten opgenomen: wat vinden de inwoners het belangrijkste op het gebied van leefbaarheid. In overleg met de kernen maken we voor elke kern een actielijst: wat pakken de inwoners zelf op, wat kan de gemeente oppakken, wat kan samen opgepakt worden.

Tijd (indicator)

In 2024 hebben de kernen al een aantal zaken concreet opgepakt of in beweging gezet. Al dan niet met hulp van gemeente Maashorst. Een overzicht van de resultaten tot nu toe wordt naar verwachting voor de zomer 2025 met de raad gedeeld tijdens een informatieavond.

Oplevering Maashorstagenda

We maken in 2024 een agenda in samenwerking met de kernen. Daarin staan de belangrijkste focuspunten voor de toekomst. Deze volgen deels uit de kernenCV's, aangevuld met de inzichten en behoeftes van maatschappelijke partners.

Tijd (indicator)

In 2024 is gewerkt aan een voorstel voor een online community met daarop plek voor de agenda’s van de activiteiten in de kernen op met name het gebied van leefbaarheid. Hiervoor werken we samen met de maatschappelijke partners en het sociaal domein.

Ontwikkeling van participatie in de verstedelijkte kern Uden

De kern Uden heeft een stedelijk karakter. De sociale samenhang is er anders dan in de dorpen. De participatie zoals die tot nu toe in deze kern was vormgegeven, is aan vernieuwing toe. Dit gaat over de manier waarop we samenwerken met inwoners, de wijze waarop we hen

betrekken bij beleid en vooral hoe we initiatieven van hen proberen verder te brengen. We ontwikkelen per wijk participatievormen-op-maat. Dit doen we samen met professionele partners die in de wijken actief zijn en natuurlijk ook samen met de inwoners.

Tijd (indicator)

De doorontwikkeling van participatie in de kern Uden wordt vormgegeven in samenhang met het door de raad medio 2024 vastgestelde Beleidskader Sterke Sociale Basis. Hierbij wordt rekening gehouden met de opgedane ervaring en getrokken lessen bij de participatieontwikkeling in de zes pilotwijken tot nu toe.

Uitvoeringsprogramma: Maken participatieverordening en participatiebeleid

We stellen een 'handelingskader' op. Dit noemen we participatiebeleid. Dit geeft handvatten hoe de gemeente in diverse situaties met participatie omgaat. Wat kunnen en mogen de inwoners van de gemeente verwachten? En wie heeft welke rol? Natuurlijk verwoorden we in ons participatiebeleid ook onze ambities en doelen voor de toekomst.

Het nieuwe beleid vraagt een andere manier van samenwerken en ook een flinke dosis lef. Niet als gemeente het beleid en de richting bepalen, maar samen met onze inwoners.

Tijd (indicator)

De raad heeft de goedkeuring van het participatiebeleid doorgeschoven van december 2024 naar januari 2025. Toen is het participatiebeleid vastgesteld. In de tweede helft van 2025 volgt een voorstel tot vaststelling van de participatieverordening.

De participatieverordening vervangt de inspraakverordening en verankert de afspraak die de gemeente met zichzelf maakt op het gebied van participatie. De raad kan daarin ook regels opnemen hoe om te gaan met het uitdaagrecht.

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen.

Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

Ontwikkelingen

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces
De verkiezingen in 2023 hebben geleid tot een evaluatie door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de Kiesraad. We hebben de verkiezingen ook zelf geëvalueerd. Door de evaluatie van het ministerie en de Kiesraad is een nieuw wetsvoorstel in behandeling genomen: de Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces. Deze wet moet zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van het verkiezingsproces. De wet houdt in dat:

- in het vervolg de Kiesraad de werkzaamheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken overneemt;
- de Kiesraad verantwoordelijk wordt voor de ondersteuning van gemeenten en stembureaus bij het uitvoeren van taken;
- gemeenten een inlichtingplicht hebben aan de Kiesraad. Hierin wordt waarschijnlijk opgenomen dat gemeenten primair verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de organisatie van de verkiezingen en de uitoefening van hun taken.

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres
We zetten intensief in op een risicogerichte en integrale benadering adresonderzoek. Naar aanleiding van risico-signalen bepalen we vooraf wat de situatie is op een adres. Hierdoor kunnen fraude, financiële en/of sociale problematiek beter gesignaleerd en opgelost worden. Om te voorkomen dat onze inwoners buiten de boot vallen omdat ze geen woonadres hebben, bieden we ze een oplossing op maat, zoals een briefadres bij de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Aanpak adreskwaliteit en integrale benadering briefadres

We willen meer zicht hebben op adresfraude en de financiële en/of sociale problematiek van de inwoners van gemeente Maashorst. Daarnaast willen we onze inwoners meer maatwerk bieden, onder andere door intern en extern samen te werken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vooraf adresonderzoek op basis van risico-signalen

Door de ontwikkeling van de Wet Landelijke Aanpak Adreskwaliteit werken wij op basis van vastgestelde risicosignalen. Er wordt proactief op locatie een adres onderzocht ter voorkoming van adresfraude en om meer inzicht te krijgen in eventuele zorgelijke situaties achter de voordeur.

Tijd (indicator)

Project arbeidsmigranten is gestart. Implementatie van automatisering risicosignalen bij migratie loopt, verwachte implementatie na installatie software nieuwe leverancier.

Kwetsbare inwoners oplossingen op maat bieden

Door de toename van kwetsbare doelgroepen in de samenleving en de landelijke aandacht voor deze groep met betrekking tot briefadres, bieden wij hierin maatwerk. In samenwerking met externe en interne partners en de klant wordt gekeken wat een passende oplossing kan zijn voor financiële en/of sociale problematiek in combinatie met het ontbreken van een vaste verblijfplaats.

Tijd (indicator)

Beleidsregels (tijdelijk briefadres) zijn vastgesteld. Protocol integrale samenwerking afgerond en voorgelegd aan interne samenwerkingspartners.

Wat willen we bereiken?

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces

De kwaliteit van het verkiezingsproces verbeteren en het proces vergemakkelijken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Plan van aanpak opstellen naar aanleiding van de verbeterpunten uit de interne enquête

De organisatie van de vorige verkiezingen heeft geleid tot aandachtspunten die opgepakt moeten worden. Dit wordt verwerkt in een plan van aanpak en toegepast bij de volgende verkiezingen in 2024.

Tijd (indicator)

Voor de verkiezingen Europees Parlement 2024 is een draaiboek opgesteld waarin stond aangegeven wie, wanneer, voor welke taken verantwoordelijk werd gesteld. Ook voor de volgende verkiezingen wordt een plan van aanpak/draaiboek opgesteld.

Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces implementeren

Er is een nieuwe wet in ontwikkeling met een nieuwe rolverdeling tussen de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens en de Kiesraad. Dit heeft al direct invloed op het uitvoeringsproces van de komende verkiezingen in 2024.

Tijd (indicator)

Het wetsvoorstel is op 3 mei 2024 ingediend. Op 5 februari 2025 is een nota naar aanleiding van het verslag inzake de wijziging van de Kieswet aan de Tweede Kamer voorgelegd.

Verbonden partijen Programma 9

Gemeenschappelijke regelingen

- Niet van toepassing

Rechtspersonen

- Niet van toepassing

Overige verbonden partijen

- AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 9

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 9

Programma 8 heeft geen verplichte BBV indicatoren. In bijlage BBV indicatoren is een totaal overzicht opgenomen van de verplichte BBV indicatoren.

Hieronder vind je een hyperlink naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Landelijke voorzieningen digitalisering
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 9. Bestuur en dienstverlening	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
9.1 Bestuur en dienstverlening	**3.691**	**2.948**	**3.265**	**4.166**	**-901**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**1.710**	**1.744**	**2.277**	**2.255**	**22**
Totaal Lasten	**5.401**	**4.692**	**5.542**	**6.421**	**-879**
Baten					
9.1 Bestuur en dienstverlening	**202**	**23**	**43**	**41**	**2**
9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken	**729**	**1.104**	**1.454**	**1.390**	**64**
Totaal Baten	**931**	**1.127**	**1.497**	**1.430**	**67**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**4.470**	**3.565**	**4.045**	**4.991**	**-946**
Stortingen in reserves	120	0	0	0	0
Onttrekkingen uit de reserves	463	0	120	120	0
Totaal mutaties reserves	**-343**	**0**	**-120**	**-120**	**0**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**4.126**	**3.565**	**3.925**	**4.871**	**-946**

Financiële afwijkingen Programma 9 Bestuur en dienstverlening

9.1 Bestuur en dienstverlening

Voorziening wethouderspensioenen. Nadeel € 1.050.000 incidenteel

De storting in de pensioenvoorziening is substantieel, voornamelijk als gevolg van de gedaalde rekenrente (van 3,160% naar 2,325%) en de indexering van de pensioenen. Door de lagere rekenrente en de toegenomen pensioenuitkeringen is het noodzakelijk om nu al een grotere voorziening aan te houden.

Regionale samenwerking. Voordeel € 137.000 incidenteel

De regionale samenwerking wordt intensiever. Over het bouwen van de benodigde woningen is meer afstemming op regionale niveau noodzakelijk. We hebben hiervoor structureel budget gereserveerd. Het budget is in 2024 niet besteed omdat we nog bezig om het budget optimaal in te zetten. Structureel hebben we dit budget wel nodig om hier capaciteit voor vrij te maken en de belangen van Maashorst in de regio te behartigen.

Overige verschillen. Voordeel € 10.000 incidenteel

9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken

Overige verschillen. Nadeel € 42.500 incidenteel

Dit heeft onder andere te maken met de kosten van de open dag, waar geen budget voor was opgenomen.

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Inleiding Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

Inleiding

Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.
In de eerste jaren na de herindeling is een goede basis gelegd voor de nieuwe gemeente Maashorst. In 2024 is op dit fundament verder gebouwd. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen wij voor een goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening. En zetten we stappen om de bedrijfsvoering verder te innoveren.
Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren.

10.1 Overhead

Met overhead bedoelen we alle activiteiten en functies die nodig zijn om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers mogelijk te maken.
De activiteiten uit programma 10 zijn nodig om de activiteiten van de programma's 1 tot en met 9 te kunnen uitvoeren. Daarom werken wij ook voortdurend aan het verbeteren van de interne organisatie.

Ontwikkelingen

Werken aan een toekomstbestendige organisatie
We willen onze jonge organisatie stevig neerzetten, voor nu en voor de toekomst. Daar zijn we mee bezig en daarin kijken we voortdurend naar ontwikkelingen in de samenleving. Belangrijke ontwikkelingen zijn de veranderingen in de arbeidsmarkt, de digitalisering en de druk op onze financiën.

Een aantrekkelijke organisatie om in te werken
De arbeidsmarkt staat onder druk. Er is minder instroom van nieuwe arbeidskrachten, terwijl de uitstroom van (oudere) medewerkers groot blijft. De jongste instromers (generatie Z) hebben een andere kijk op werk en dit vraagt iets anders van onze manier van werven en werken.

Een financieel gezonde gemeente
Een goede balans tussen inkomsten en uitgaven is voor elke gemeente belangrijk. De financiële positie van de gemeente Maashorst is de afgelopen jaren en in 2024 solide geweest, de weerstandscapaciteit is goed en de weerstandsratio hoog.

De financiële positie van de gemeente staat echter de komende jaren onder druk. Daarom is in 2024 besloten om een strakker financieel beleid te volgen, waarbij geen ruimte is voor nieuw

beleid dat extra geld kost. Het principe 'nieuw voor oud' is dan ook leidend geworden. Dat wil zeggen: we gaan alleen met nieuwe plannen of initiatieven aan de slag als ze in plaats komen van bestaande plannen of als we ze binnen bestaande taakvelden en -budgetten kunnen opvangen. Hierbij nemen we ook in ogenschouw welke rol we als gemeente hebben bij bestaande en nieuwe opgaven en welke rol we in de toekomst daarin willen spelen.

We willen financieel toekomstbestendig zijn en blijven. Daarom zijn we in 2024 gestart met een project waarbij we zelf voorbereidingen en maatregelen treffen om de komende financieel moeilijke jaren te overbruggen, zodat we weer een structureel positief beeld kunnen laten zien. De vraag 'Doen we de juiste dingen, en doen we die dingen goed?' staat hierbij centraal.

Een veilige en moderne informatievoorziening
Informatietechnologie ontwikkelt zich continue. Applicaties worden steeds vaker als een dienst aangeboden. Automatisering en robotisering worden ingezet in het optimaliseren van bedrijfsvoering en dienstverlening. Ontwikkelingen als Artifical Intelligence (AI) beginnen een plek te krijgen binnen organisaties.

De Wet Open Overheid (WOO) vraagt overheden transparanter te zijn in de informatieverstrekking naar de samenleving.

Informatie- en IT- beveiliging wordt steeds belangrijker. Deze wereld ontwikkelt zich snel en bedreigingen als hacking, online profilering en spionage nemen toe. Wij blijven ons als organisatie ontwikkelen om nieuwe risico's te beheersen. We zijn aan de slag met data-gedreven werken en innovatie, en we zetten in op betere besluitvorming en efficiëntere bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie

Huisvesting die voldoet aan de eisen en wensen van een moderne organisatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aanpassing archiefkelder Uden/ vervroegd overbrengen archief

We verbouwen de archiefruimte zodat die aan de gestelde eisen voldoet.

Tijd (indicator)

In 2024 is de vernieuwde kluis opgeleverd en in gebruik genomen.

Uitvoeringsprogramma: Afronden actualiseren meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) en routekaart verduurzaming

Het MJOP is geactualiseerd en geharmoniseerd. De wijzigingen zijn verwerkt en de dotatie aan de voorzieningen zijn aangepast. De routekaarten zijn voor een deel uitgevoerd. De restant routekaarten zijn in opdracht en worden voor eind 2024 afgerond en opgeleverd.

Tijd (indicator)

Het betreft hier twee losse projecten:

- Meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP): in het eerste kwartaal van 2024 zijn alle aangeleverde meerjarenonderhoudsplannen van gemeentelijke onroerende zaken geactualiseerd, samengevoegd tot één MJOP Maashorst en behandeld in de raadsvergadering van 4 april 2024. De actualisatie van het MJOP is een continu proces.
- Routekaarten verduurzaming: de routekaarten zijn in concept opgesteld. Deze worden in 2025 besproken en gefaseerd definitief gemaakt. Het streven is om alle routekaarten eind eerste kwartaal 2025 definitief te hebben.

Vergroten opslagruimte gemeentewerf

Om alle buitendienstmedewerkers en machines na de fusie goed te huisvesten is de gemeentewerf in Uden verbouwd. Door de bouw van nieuwe schuren is de overgebleven opslagruimte op het terrein te krap geworden. We gaan de opslagruimte vergroten.

Tijd (indicator)

De verbouwing is in 2024 afgerond.

Wat willen we bereiken?

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening

Een veilige, moderne en klantvriendelijke informatievoorziening, waarbinnen onze informatie- en privacybeveiliging op orde zijn en continuïteit is geborgd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Afronden van de risicoanalyse (Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten) en het verbeterplan ontwikkelen en uitvoeren

Tijd (indicator)

Door personele wisselingen heeft het afronden van de risicoanalyse en het verbeterplan vertraging opgelopen. Afronding wordt verwacht eind 2025. Dit heeft geen invloed gehad op de informatieveiligheid.

Wat willen we bereiken?

Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur

Onze vijf kernwaarden vormen de basis van onze organisatie en daarmee ook van onze organisatiecultuur. Deze kernwaarden zijn Ondernemend & lef, Eigenaarschap, Omgevingsbewust, Samen en Open. In onze manier van werken willen we deze kernwaarden naar voren laten komen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: De vijf kernwaarden een plaats geven in onze nieuw te ontwikkelen HR-instrumenten

Het opgestelde plan van aanpak cultuur uitvoeren.

Tijd (indicator)

De cultuurwerkgroep heeft uitvoering gegeven aan het opgestelde plan van aanpak. Binnen het programma Organisatieontwikkeling is het doorontwikkelen van onze professionele werkcultuur één van de ontwikkellijnen.

Op 1 juli 2024 is het personeelshandboek van de gemeente Maashorst vastgesteld. Vanaf dat moment zijn de zogenaamde 'lokale' arbeidsvoorwaarden voor alle medewerkers van de gemeente Maashorst gelijk. In het personeelshandboek zijn ook arbeidsvoorwaarden opgenomen om een meer aantrekkelijke werkgever te zijn. De arbeidsmarkt is krap. We zijn in 2024 gestart met de arbeidsmarktcampagne 'Pak de ruimte'. In 2025 wordt deze verder vorm gegeven, ook intern. Doel is namelijk niet alleen mensen te vinden, maar ze ook te behouden. In 2024 is ook het programma Organisatieontwikkeling vastgesteld. Dit programma helpt om van Maashorst een vitale en toekomstbestendige organisatie te maken.

Wat willen we bereiken?

We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en de ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen

Vanaf het vinden van mensen die bij ons willen komen werken tot aan het vertrek uit onze organisatie: dat is de reis van de medewerker. Deze reis is de basis van onze visie op medewerkers en het werken bij Maashorst. De reis van de medewerker bestaat uit verschillende fases:

- het vinden van nieuwe collega’s die we een goede start willen geven in onze organisatie
- je draai vinden en je talenten ontwikkelen
- fluitend naar je werk én blij weer naar huis
- tevreden naar je volgende bestemming

Onze medewerkers zijn net zo verschillend als de inwoners van onze gemeente. We willen een organisatie zijn waarin mensen zichzelf kunnen zijn, mogen leren en worden gewaardeerd. Zij

voeren open gesprekken met hun leidinggevende over hun plannen en hun twijfels. En zij mogen en willen verantwoordelijkheid nemen voor hun werk.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma: Visie leren en ontwikkelen

Een intern trainingsaanbod opzetten om medewerkers de kans geven te groeien in hun ontwikkeling.
Informatie verzamelen uit onze personeelssystemen die we kunnen gebruiken om te sturen op instroom, doorstroom en uitstroom van onze medewerkers.
Het opleidingsbudget medewerkers verhogen naar 2% van de loonsom.

Tijd (indicator)

Er is een gereedschapskist ingericht met diverse ontwikkelmogelijkheden. De organisatie biedt de medewerkers ontwikkeltijd en leidinggevenden stimuleren medewerkers om te blijven ontwikkelen.

Er worden analyses gemaakt en besproken om te kunnen sturen op instroom, doorstroom en uitstroom.

10.2 Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afleggen over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
De gemeente Maashorst wil financieel gezond zijn; eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om onze ambities te realiseren. Wanneer er meer capaciteit nodig is, zijn we bereid daarin te investeren.
De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

Ontwikkelingen

Financieel beleid
Een gezond financieel beleid van de gemeente is gebaseerd op drie pijlers, te weten: structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement en een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente.

Beoordeling financiële positie
Gemeenten zijn verplicht om een aantal financiële kengetallen te presenteren. Het doel hiervan is om op termijn gemeenten onderling te vergelijken.
Wij hebben een norm gegeven aan deze kengetallen. Hierbij sluiten we aan bij de signaleringswaarden, zoals die in de stresstest voor 100.000+ gemeenten zijn opgenomen. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A

is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, ambiëren we categorie A en accepteren we categorie B.

We leggen verantwoording af over deze financiële kengetallen in zowel de programmabegroting als de programmarekening. Bij de integrale afweging van middelen bij de programmabegroting 2024 zijn de gevolgen voor de financiële kengetallen zoveel als mogelijk vooraf in beeld gebracht. Dit combineren we met een update van ons financieel beleid. Op die manier zijn alle pijlers van ons financieel beleid (dekking, weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering) betrokken bij de integrale afweging. Maar nog belangrijker is dat we op deze manier in staat zijn om daarop te sturen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële kengetallen opgenomen.

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente

De gemeente Maashorst is ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. We doen wat nodig is. Als we constateren dat daar meer capaciteit voor nodig is, zijn we bereid daarin te investeren. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze financiën structureel op orde blijven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om te kunnen sturen op de financiën werken we met een aantal prestatie indicatoren (PI's)

Deze PI's hebben we ondergebracht in drie pijlers 'Dekking', 'Risicomanagement' en 'Financiering'. In de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' en de paragraaf 'financiering' gaan we uitgebreid in op onze strategie. De vastgestelde streefwaarden bij de PI's monitoren we en we doen voorstellen tot bijsturing als daar aanleiding toe is.

Tijd (indicator)

De drie pijlers zijn verankerd in onze programmarekening 2024:

- Dekking: zie jaarrekening 'Gevolgen rekeningresultaat voor financiële positie'
- Risicomanagement: zie paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'
- Financiering: zie paragraaf 'Financiering'

10.3 Belastinginkomsten

Naast de algemene uitkering vanuit het Rijk haalt de gemeente Maashorst een deel van de inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met name de onroerend zaakbelasting (OZB) is belangrijk. Deze inkomsten uit belastingen en heffingen zijn onderdeel van het gemeentelijk beleid en daarin kunnen keuzes gemaakt worden.

Er zijn twee soorten gemeentelijke inkomsten:

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt.
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. De totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die de gemeente daarvoor moet maken.

Ontwikkelingen

Op het gebied van belastingen zijn er in 2024 geen veranderingen geweest. De Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) onderzoekt standaard de mogelijkheden tot uitbreiding van het aantal deelnemende gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen hiervoor zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing. In december 2024 is door de BSOB besloten om waterschap de Dommel per 1 januari 2026 toe te laten treden tot de Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant.

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en kijken we of deze kostendekkend zijn.

In 2024 is een algehele analyse gemaakt welke onderwerpen wel en (nog) niet kostendekkend zijn. De niet kostendekkende onderwerpen zijn eind 2024 vervolgens opgenomen in het project 'Sluitend maken begroting' en worden in 2025 verder uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

De heffingen zijn kostendekkend

We streven naar 100% kostendekkendheid zoals wettelijk is toegestaan en zoals opgenomen in ons bestuursakkoord.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kostendekkendheidsonderzoek en impactanalyse afronden voor de leges op het gebied van de Omgevingswet

Op het gebied van belastingen zijn er geen veranderingen. De belastingsamenwerking Oost-Brabant onderzoekt de mogelijkheden van uitbreiding (schaalvergroting) met gemeenten en/of waterschappen. De belangrijkste redenen zijn kostenbesparing en behoud van kwaliteit met betrekking tot de belastingheffing.
Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals een rijbewijs) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn.

Tijd (indicator)

Met betrekking tot leges (bedragen die in rekening worden gebracht door de gemeente voor geleverde diensten zoals het in behandeling nemen van vergunningsaanvragen) worden de processen doorgelicht en wordt gekeken of deze kostendekkend zijn. De leges vanuit de nieuwe omgevingswet worden inmiddels in praktijk gebracht. De effecten van de Wet KwaliteitsBorging (WKB) zijn nog onduidelijk, omdat deze wet maar gedeeltelijk is ingevoerd. De ontwikkelingen hieromtrent worden nauwgezet gevolgd en vragen evaluatie nadat er voldoende ervaring is opgedaan. Zodra de resultaten uit deze analyse bekend zijn, zullen deze worden geactualiseerd in een nieuw actueel beeld.

10.4 Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen een belangrijke financiële afdracht van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds (de algemene uitkering). Hiermee kunnen we een deel van onze uitgaven

financieren. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Het college en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording. Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van hun kenmerken en belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds onder meer naar:

- aantal inwoners;
- aantal jongeren;
- aantal uitkeringsgerechtigden;
- oppervlakte van de gemeente;
- grootte van de watergebieden.

Deze kenmerken heten maatstaven. Er zijn meer dan 60 maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoort.

Drie keer per jaar wordt, door de Rijksoverheid, een circulaire verstrekt aan de gemeente: de zogenaamde mei-, september- en decembercirculaire. In deze circulaires worden de wijzigingen van het gemeentefonds aangegeven.

Ontwikkelingen

De meest actuele circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de decembercirculaire. Deze hebben we verwerkt in de jaarrekening 2024. Maar aangezien de circulaire pas op 12 december 2024 beschikbaar is gesteld, hebben we geen mogelijkheid gezien om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken, middels het budgetrecht van de raad. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2024 konden worden aangepast, was namelijk de vergadering van 12 december 2024. Dit betekent dat een deel van het rekeningsaldo in principe hiermee al verklaard is (€ 840.000,-).

Op hoofdlijnen zijn de financiële effecten als volgt (+ = voordeel, - = nadeel):

Bedragen x €1.000	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Totaal algemene uitkering 2024 en verder (2e tussentijdse rapportage 2024)	128.957	132.243	125.524	125.967	126.983
Eindstand na decembercirculaire 2024	129.797	132.507	125.783	126.409	127.589
Voordeel algemene uitkering 2024 (2025 en verder nog te verwerken in de kadernota)	**840**	**264**	**259**	**442**	**606**

Verbonden partijen Programma 10

Gemeenschappelijke regelingen

- Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Rechtspersonen

- Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- Dimpact

Overige verbonden partijen

- Niet van toepassing

Voor een uitgebreid overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidskaders Programma 10

Geen beleidskader van toepassing.

Verplichte BBV - indicatoren Programma 10

Hieronder vindt u de ontwikkeling van de wettelijk voorgeschreven indicatoren:

- Formatie (fte per 1.000 inwoners)
- Bezetting (fte per 1.000 inwoners)
- Apparaatskosten (per inwoner)
- Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)
- Overhead (% van totale lasten)

Hieronder vind je hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?' Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Maashorst.

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten	Realisatie 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Realisatie 2024	Restant 2024
Lasten					
10.1 Overhead	**22.353**	**25.280**	**24.436**	**24.616**	**-181**
10.2 Treasury	**1.333**	**1.748**	**1.375**	**1.671**	**-296**
10.3 Belastinginkomsten	**1.385**	**924**	**1.132**	**1.246**	**-115**
10.4 Gemeentefonds	**206**	**152**	**236**	**236**	**0**
Totaal Lasten	**25.277**	**28.103**	**27.178**	**27.769**	**-592**
Baten					
10.1 Overhead	**168**	**131**	**143**	**271**	**-127**
10.2 Treasury	**4.541**	**2.601**	**2.962**	**4.545**	**-1.583**
10.3 Belastinginkomsten	**17.026**	**17.597**	**17.713**	**17.698**	**14**
10.4 Gemeentefonds	**120.501**	**123.680**	**128.957**	**129.882**	**-924**
Totaal Baten	**142.236**	**144.009**	**149.775**	**152.395**	**-2.620**
Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves	**-116.959**	**-115.905**	**-122.597**	**-124.626**	**2.029**
Stortingen in reserves	8.897	1.092	5.953	5.953	0
Onttrekkingen uit de reserves	11.907	1.073	2.913	2.916	-3
Totaal mutaties reserves	**-3.010**	**19**	**3.040**	**3.037**	**3**
Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves	**-119.969**	**-115.886**	**-119.557**	**-121.589**	**2.031**

Financiële afwijkingen Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

10.1 Overhead

Wet Open Overheid (Woo). Voordeel € 100.000 incidenteel

Gedurende 2024 werd een fors tekort voorzien op de kosten voor de Wet Open Overheid. Hiervoor heeft de raad in de 2e afwijkingenrapportage € 200.000 extra beschikbaar gesteld. De trend van de Woo-verzoeken is niet zo sterk doorgezet als was voorzien waardoor slechts de helft van deze extra toegekende middelen zijn besteed. In 2025 wordt het proces voor de behandeling van Woo-verzoeken geoptimaliseerd om het zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

ICT. Voordeel € 163.000 incidenteel

Door een efficiëntere inrichting van het ICT-landschap hebben we besparingen kunnen realiseren. Dit resulteert echter niet in een structureel financieel voordeel. De organisatie is momenteel bezig met de implementatie van meerdere grote applicaties, waarvoor de beschikbare budgetruimte noodzakelijk is. Daarnaast hebben capaciteitsbeperkingen geleid tot vertraging in enkele implementaties, wat heeft gezorgd voor een incidenteel financieel voordeel.

Voorzieningen voor personeelsregelingen. Nadeel € 100.000 incidenteel

De cao-regelingen voor Spaarverlof en Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) bleken in de praktijk populairder dan vooraf ingeschat.

Personele budgetten gemeentebreed. Nadeel € 100.000 incidenteel

Door aanvullende investeringen in ons personeel zijn op verschillende gemeentebrede personeelsbudgetten beperkte overschrijdingen ontstaan. Deze overschrijdingen hebben betrekking op extra uitgaven voor werving en selectie, opleidingen en mobiliteit.

Personele Capaciteit. Nadeel € 111.000 incidenteel

Teams met een ondersteunend karakter functioneren ten opzichte van andere teams. De voordelen en nadelen binnen deze teams worden grotendeels onderling gecompenseerd. Op bepaalde punten heeft dit echter geleid tot extra kosten, voornamelijk als gevolg van uitdagingen bij de invulling van vacatures en uitval van personeel. Hierdoor was het noodzakelijk om langer dan gewenst externe inhuur in te zetten.

Vervanging personeel met UWV vergoedingen. Voordeel/ nadeel € 0

De opbrengsten vanuit het UWV (zoals ouderschapsverlof en langdurige ziekte) zijn niet opgenomen in de begroting. Het gaat dan om € 73.000. Dit resulteert in een extra opbrengst binnen de begroting, maar leidt tegelijkertijd tot hogere personeelskosten. Deze middelen worden namelijk benut om de weggevallen capaciteit op te vangen.

Overige verschillen. Voordeel € 5.000 incidenteel

10.2 Treasury

Doorbelastingen kostenplaatsen. Voordeel € 613.000

De doorbelastingen kostenplaatsen laat een voordeel van € 613.000 zien die met name veroorzaakt wordt door personele effecten bij teams betrokken bij het primaire proces zoals loonkosten die toch ten laste van een subsidie gebracht kunnen worden en onderschrijding van personeelslasten.

Verhuur van en onderhoud gebouwen. Voordeel € 50.500 incidenteel

Verhuur van gebouwen heeft in 2024 meer opgeleverd dan begroot doordat een nieuw pand is ingezet voor de opvang van Oekraïners. Daarnaast hebben we enkele leegstaande panden waar huurderving is. Per saldo een positief saldo ter grootte van € 92.500. Ook zijn de onderhoudskosten hoger dan begroot doordat meer onderhoud noodzakelijk was voor het gereed maken van de panden ten behoeve van verhuur Oekraïneproject.

Onderhoud gebouwen. Voordeel € 541.000 incidenteel

Door het ontbreken van een actueel plan onderhoud gebouwen is een deel van de voorziening gebouwen vrijgevallen. in 2025 zal dit plan geactualiseerd worden.

Renteresultaat. Voordeel € 47.500 structureel

De omvang van het renteresultaat wordt vooral beïnvloed doordat iets meer rente aan taakvelden kon worden toegerekend dan verwacht bij de 2e tussentijdse rapportage 2024 (€ 51.000 voordeel). Eventuele structurele effecten worden opgenomen in de kadernota 2026 (ontwikkeling treasury).

Overige verschillen. Voordeel € 28.000 incidenteel

10.3 Belastinginkomsten

Deelnemersbijdrage BSOB. Nadeel € 5.500 incidenteel

De deelnemersbijdrage BSOB laat aan de kostenkant een overschrijding van € 75.000 zien, maar deze worden gecompenseerd door de € 70.000 invorderingsopbrengsten die ontvangen worden via de BSOB.

Betaald parkeren. Nadeel € 36.000 structureel

Parkeergarage Promenade wordt structureel minder gebruikt, dan de beschikbare openbare terreinen. Dit levert een structureel nadeel op van € 38.200.

Overige verschillen. Nadeel € 87.500 incidenteel

10.4 Gemeentefonds

Uitkering Gemeentefonds. Voordeel € 924.000 incidenteel

De meest actuele circulaire van het ministerie van BZK is de decembercirculaire. Aangezien deze circulaire dateert van 12 december 2024, was het niet mogelijk om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2024 kunnen worden aangepast, is namelijk de decembervergadering van 12 december geweest. In de decembercirculaire is per saldo € 840.000 extra middelen toegevoegd aan de uitkering gemeentefonds. Verder zijn er positieve verrekeningen uit voorgaande jaren geweest ter grootte van € 85.000.

Stand van zaken Uitvoeringsprogramma jaarschijf 2024

Inleiding

Het Uitvoeringsprogramma is de uitwerking van het bestuursakkoord voor de periode 2022 - 2026. In het Uitvoeringsprogramma is per jaarschijf opgenomen welke activiteiten we gaan uitvoeren. Het betreft hier een globale planning voor 4 jaar waarbij jaarlijks verschuivingen kunnen plaatsvinden. Bijgevoegd het totaaloverzicht van de jaarschijf 2024 (hier kunnen dus ook nog openstaande activiteiten van 2022 en 2023 in voorkomen).

Het betreft hier een totaaloverzicht van de jaarschijf die ook al afzonderlijk bij programma's zijn opgenomen, met als label "Uitvoeringsprogramma".

Overzicht Uitvoeringsprogramma

.

Programma 1 Veiligheid	
1.2 Openbare orde en veiligheid	
We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders op een minimaal niveau	groen
We maken beleid en voeren dat in voor Veilige Publieke Taak	groen
Sociaalmaatschappelijke casuïstiek integraal aanpakken met de (welzijns)partners	groen
Zorgen dat jongeren, ook jonger dan 18, veilig kunnen uitgaan in onze gemeente	groen
Bewustwordingscampagne opzetten om de dreigingen van cybercrime onder de aandacht brengen	groen
Een actueel handhavingsplan voor de BOA's maken	oranje
We implementeren de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)	oranje
Programma 2 Verkeer en vervoer	
2.1 Verkeer en vervoer	
We gaan van start met het nieuwe mobiliteitsplan Maashorst	groen
Er is een onderzoek gedaan naar mobiliteitshubs en logistieke hubs (of een combinatie daarvan)	groen
2.2 Parkeren	
In het mobiliteitsplan Maashorst (visiedeel) worden de nieuwe pijlers voor het parkeerbeleid bepaald	groen
We gaan onderzoeken of extra fietsparkeergelegenheid nodig is en zo ja waar de stalling dan moet worden uitgebreid	groen
Programma 3 Economie en toerisme	
3.1 Economische ontwikkeling	
We werken mee aan de pilot Peel Natuurdorpen (Tiny Houses) als alternatief financieringsmodel voor agrariërs en natuurontwikkeling	groen
We werken mee als ondernemers Bedrijven Investeringszone (BIZ) aanvragen	groen
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	
We gaan bedrijventerrein Voederheil uitbreiden	groen
We ontwikkelen bedrijfskavels in Reek-Zuid	groen
We ontwikkelen bedrijventerrein Hoogveld-Zuid	groen
Programma 4 Onderwijs	
4.1 Onderwijs algemeen	
In samenwerking met het onderwijs nemen we gedurende 2024 deel aan de experimenteerregeling en onderzoeken de kansen en beperkingen tussen het passend onderwijs en jeugdhulp	oranje
4.2 Onderwijshuisvesting	
Uitbreiding van de onderwijsruimte in Kindcentrum De Morgenzon	groen
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	
5.1 Sportbeleid en- activering	
Iedereen doet mee: bewegen van jongeren is essentieel, ook met het oog op preventieve gezondheid	groen
We zorgen voor een breed aanbod van sport, ook voor mensen met een beperking	groen
Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) subsidiebeleid voor de lokale sportverenigingen en culturele instellingen/verenigingen	groen
In Maashorst zijn buurtsport- en cultuurcoaches actief	groen
We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar gecombineerd gebruik van faciliteiten.	oranje
5.3 Cultuur	
Bewaken én bewaren van de geschiedenis van de kernen (deeltaak 1)	groen
Stimuleren cultuureducatie (deeltaak 1)	groen
5.5 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	
We gaan De Maashorst verder uitbreiden en ontwikkelen als natuurgebied en we onderzoeken of het gebied een Nationaal Park nieuwe stijl kan worden	groen
We gaan pilots opstarten voor beheer van het openbaar groen/natuur door inwoners	oranje

Programma 1 Veiligheid	
We realiseren quick wins, zoals aanplant landschap, ecologisch bermbeheer, erfbeplanting, picknick-voorzieningen, fietsroutes en wandelpaden	groen
We willen diversiteit in natuuraanbod vergroten, met een goede spreiding over de hele gemeente	groen
We gaan de Natuurpoort (Palmstraat, Schaijk) en de uitkijktoren in De Maaspoort realiseren	groen
We maken een start met een verbeterplan voor Wandelpark Uden	oranje
We richten onze positionering nadrukkelijk op 'Maashorst is de meest toeristische recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant'. We benadrukken de sterke verwevenheid met natuurgebied De Maashorst	groen
We vergroten de diversiteit in natuuraanbod met een goede spreiding over de hele gemeente	groen
Programma 6 Sociaal Domein	
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	
We stimuleren activiteiten en ontmoeting in de dorpshuizen en MFA's	oranje
De ontmoetingspunten in de wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) hebben een professional die deskundigheid heeft om de meest voorkomende vragen te beantwoorden	groen
In 2024 versterken we de rol van jongerenwerk in de sociale basis	groen
We zorgen dat vrijwilligers en professionals (preventiewerkers, jongerenwerk, dorps- en wijkondersteuners en andere professionals) op een goede manier kunnen samenwerken	groen
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	
We ontwikkelen en geven uitvoering aan een beleidsplan ouderen	groen
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)	
Verborgen armoede is (deels) in beeld gekomen en aangepakt	groen
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	
De lokale ontwikkelagenda 'Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' doorontwikkelen	oranje
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	
Uitvoering geven aan het nieuwe Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp en Uitvoeringsplan Jeugdhulp	groen
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	
7.1 Volksgezondheid	
We gaan goede gezondheidspreventieprogramma's ontwikkelen	oranje
We realiseren optimale dekking van AED's.	groen
7.3 Afval	
Na de aanbesteding voor de luierinzameling en beheer milieustraat kunnen ook de inwoners van Reek, Schaijk en Zeeland in 2024 hun luiers en incontinentiemateriaal scheiden en naar de milieustraat in Uden brengen	groen
We evalueren de papier-, textiel- en snoeihoutinzameling, en de inzameling bij de huidige hoogbouw. Daarover nemen we vervolgens besluiten	oranje
7.4 Milieubeheer	
We zorgen voor een beleidsprogramma Landelijk Gebied	groen
We maken ons eigen gemeentelijke vastgoed energieneutraal	groen
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
8.3 Wonen en bouwen	
We stimuleren bewonersinitiatieven en initiatieven voor de behoefte aan kleinschalige woningbouw voor onder meer jongeren en starters, (vitale) senioren en kwetsbare groepen	groen
We verkennen nieuwe mogelijkheden voor woningsplitsing en zetten die indien gewenst om in nieuw beleid	groen
Kansen in bestaand stedelijk gebied (herstructurering) en bestaand vastgoed benutten we beter	groen
Zelfbewoningsplicht en (indien nodig) opkoopbescherming integreren we in ons beleid	groen
Programma 9 Bestuur en dienstverlening	
9.1 Bestuur en dienstverlening	
Ambtenaren zijn als aanspreekpunt regelmatig zichtbaar in de wijk	groen
Positioneringsplan voor het college	groen

Programma 1 Veiligheid		
	Bereikbaarheid: we willen dat onze inwoners ons gemakkelijk kunnen bereiken	oranje
	Digitalisering & klantgemak: we blijven onze digitale dienstverlening verbeteren en stimuleren het gebruik ervan	groen
	Er is een tool beschikbaar zodat inwoners inzicht hebben in hun aanvraag	oranje
	Onnodige regels zijn geschrapt	groen
	We communiceren begrijpelijk voor iedereen en we informeren onze inwoners tijdig	groen
	We verbeteren onze (integrale) dienstverlening met behulp van 5 klantreizen	groen
	Maken participatieverordening en participatiebeleid	oranje
	Per kern maken we met inwoners een agenda op basis van de kernenCV's	groen
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten		
10.1 Overhead		
	Afronden actualiseren meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) en routekaart verduurzaming	oranje
	Afronden van de risicoanalyse (Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten) en het verbeterplan ontwikkelen en uitvoeren	oranje
	De vijf kernwaarden een plaats geven in onze nieuw te ontwikkelen HR-instrumenten	groen
	Visie leren en ontwikkelen	groen

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen 2024

Artikel 66 van de BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 van de BBV een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen op de nemen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2023	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Rekening 2024
Dividend	117	86	86
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	138	172	225
Totaal taakveld 0.5 treasury	**255**	**258**	**311**
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	**7.224**	**7.681**	**7.672**
Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen	**7.260**	**7.392**	**7.356**
Totaal taakveld 0.63 Parkeerbelasting	**2.287**	**2.398**	**2.362**
Reclamebelasting	186	214	210
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	**186**	**214**	**210**
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	**120.501**	**128.957**	**129.882**
Forensenbelasting	41	34	13
Toeristenbelasting	379	488	514
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	**420**	**522**	**527**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**138.133**	**147.422**	**148.318**

Overhead 2024

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie).
Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevenden (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën
- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestingskosten
- ICT kosten

Het gaat in 2024 om de volgende lasten en baten:

	Rekening 2023			**Begroting 2024 incl. wijzigingen**			**Rekening 2024**		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Lasten en baten overhead	23.982	168	23.814	25.543	143	25.400	25.690	271	25.420
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.629	0	-1.629	-1.108	0	-1.108	1.074	0	1.074
Netto lasten en baten overhead	**22.353**	**168**	**22.185**	**24.436**	**143**	**24.292**	**24.616**	**271**	**24.346**

Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

In de programmabegroting 2024 is de berekeningsmethodiek voor de overhead opgenomen. De uitkomst van de gekozen methode resulteert in een opslagpercentage van 81,75%.
Het uitgangspunt in de verslaggevingsregels van het BBV is dat de werkelijke kosten moeten worden toegerekend en niet een begroot bedrag. Voor de overhead betekent dit dat moet

worden gerekend met de werkelijke overheadlasten. De verdeelsleutel die wordt gehanteerd (81,75% in 2024) behoeft binnen het BBV niet te worden na gecalculeerd. Dit betekent dat de voor gecalculeerde verhouding wordt gehanteerd en afgezet tegen de werkelijke kosten. Eventuele budgetverschillen binnen de overhead worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting 2024

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Dit met als doel een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De verschuldigde vennootschapsbelasting (Vpb) wordt extracomptabel berekend over (winstgevende) ondernemersactiviteiten.

Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf
- Afval (reststromen en bedrijfsafval)
- Reclame-uitingen (abri's)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermissen (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	**Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)**		
	Uden	**Landerd**	**Totaal Maashorst**
2016	€ 89.163	€ 227.775	€ 316.938
2017	€ 2.027.462	€ 110.052	€ 2.137.514
2018	€ 2.243.963	€ 845.433	€ 3.089.396
2019	-€ 596.922	€ 341.404	- € 255.518
2020	-€ 78.945	- € 389.488	- € 468.433
2021	€ 2.966.985	- € 72.889	€ 2.894.096
2022	n.v.t.	n.v.t.	- € 2.160.314
2023	n.v.t.	n.v.t.	- € 818.390
2024	n.v.t.	n.v.t.	*
Totaal	**€ 6.651.706**	**€ 1.062.287**	**€ 4.735.289**

* De aangifte 2024 moet nog opgesteld worden. De verwachting is dat ook voor 2024 een fiscaal verlies resteert.

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. het BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend en vice versa.

Onvoorzien 2024

In 2024 resteert voor €599.000 aan onvoorziene voordelen. Het bedrag bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Voordeel salarislasten direct productieve afdelingen € 603.000;
- Diverse kleinere onvoorziene uitgaven en inkomsten - € 4.000.

Jaarverslag - paragrafen

Bedrijfsvoering

Inleiding Bedrijfsvoering

In programma 10 'Bedrijfsvoering en inkomsten' wordt de stand van zaken en de beleidsvoornemens van de bedrijfsvoeringsfuncties en de overhead toegelicht . In de paragraaf 'Bedrijfsvoering' geven we een nadere toelichting inzake de overhead en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Daarnaast worden op basis van onze financiële verordening onderstaande onderdelen toegelicht:

- omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten
- kosten van inhuur derden
- huisvestingskosten
- automatiseringskosten
- budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant

Omvang, opbouw en ontwikkeling personeelsbestand en loonkosten

	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	471,01	473,01	473,01
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	424,72	445,00	478,22
Totale loonsom in euro's	€ 35.056.943	€ 41.098.129	€ 40.423.784

De loonsom rekening 2024 betreft de werkelijke loonsom op basis van bezetting. De loonsom begroting 2024 betreft de begrote loonsom op basis van formatie. De niet ingevulde formatie wordt grotendeels ingevuld door inhuur.

Kosten inhuur van derden

	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Kosten inhuur extern personeel	€ 12.080.626	€ 5.863.911	€ 11.355.219

De overschrijding op de inhuurkosten wordt deels gedekt vanuit de onderuitputting op de salarislasten. Daarnaast wordt inhuur in veel gevallen gedekt door overige budgetten zoals specifieke uitkeringen.

Huisvestingskosten

	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Huisvestingskosten van kantoorruimten	€ 1.689.506	€ 1.462.846	€ 1.555.584

De huisvestingskosten zijn lager dan in 2023 doordat een grote investering uit de jaren 80 per eind 2023 afgeschreven is. De vervangingsinvestering is nog niet afgerond, waardoor de bijbehorende afschrijvingslasten pas gaan lopen vanaf 2025.

Automatiseringskosten

	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Automatiseringskosten	€ 6.184.118	€ 6.514.437	€ 6.321.515

Met name de kosten van onderhoud programmatuur zijn fors gestegen ten opzichte van boekjaar 2023.

Budgetten voor raad, griffie, rekenkamer en accountant

	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Raad	€ 713.685	€ 771.725	€ 780.766
Griffie	€ 431.097	€ 466.026	€ 435.923
Rekenkamer	€ 32.757	€ 43.086	€ 43.418
Accountant	€ 105.669	€ 247.529	€ 261.043

Met name de accountantskosten zijn flink gestegen. Dit komt onder andere door een uitbreiding van het aantal Specifieke Uitkeringen (en daardoor extra controlewerkzaamheden door de accountant) en divers meerwerk bij de jaarrekening controle 2023.

Verantwoording informatieveiligheid

De VNG heeft samen met het rijk een efficiënte verantwoordingssystematiek ontwikkeld: de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Hiervoor zijn de verantwoordingssystematieken voor de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (Suwinet) samengevoegd.

ENSIA helpt gemeenten in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid). Door in te stemmen met de verantwoordingen over de BAG, BGT, BRO en ondertekening van een Collegeverklaring betreffende DigiD en Suwinet heeft het college aangegeven in hoeverre de beheersingsmaatregelen voor deze onderdelen voldoen aan de normen.

Het college verklaart dat voor alle DigiD aansluitingen en voor Suwinet aan alle normen wordt voldaan. Tevens verklaart het college dat voor de BAG, BGT en BRO alles scores ruim binnen de norm voldoen.

Het college heeft verantwoording afgelegd inzake ENSIA middels een collegeverklaring.

Er is ook beleid en maatregelen over informatiebeveiliging opgesteld. Deze vindt u hieronder.

Beleid en organisatie

Met het opgestelde strategisch informatie beveiligingsbeleid is de gemeente Maashorst aan de slag gegaan. ENSIA 2024 is inmiddels met een positief resultaat afgerond. In 2024 hebben we de verplichte e-learning privacy gecontinueerd. Inmiddels is deze door ruim 650 collega's met goed resultaat afgerond. Voor de Wet Politiegegevens is in 2023 een interne audit uitgevoerd. De aanbevelingen zijn opgepakt. Een opvolgingsaudit zal in 2025 plaatsvinden.

Personeel en Toegang

Begin 2024 is de Privacy-officer (PO) aangesteld. Daarnaast is medio augustus 2024 een nieuwe Chief Information Security Officer (CISO) in dienst gekomen.

Continuïteit en incidenten

De meldingsbereidheid van incidenten is hoog. De drempel om een incident te melden is in 2024 verlaagd, doordat het team bestaande uit de Privacy-officer, Functionaris gegevensbescherming (FG) en de Chief Information Security Officer continue de aandacht vestigen op informatieveiligheid. Incidenten worden centraal ontvangen, toegewezen en zo nodig van vervolg voorzien, ieder binnen het eigen aandachtsgebied. Hoewel het aantal meldingen stabiel is gebleven, is het gesprek over informatieveiligheid sterk verbeterd.

Informatiesystemen

Met de iNavigator, een applicatie om de gemeentelijke werkprocessen in beeld te brengen, is het fundament gelegd om een totaaloverzicht van informatie binnen de gemeente te creëren. Hierdoor ontstaat een gestructureerd inzicht in risico's en te nemen maatregelen.

Gegevensbescherming

De gegevensbescherming kent een technische component en een juridische. Daardoor zijn beide niet los van elkaar te zien. Het is dan ook goed dat er regelmatig gestructureerd overlegd wordt over zaken die beide werkvelden aangaan. FG en CISO rapporteren jaarlijks over de voortgang van de belangrijkste acties.

Meerjarenperspectief

De gemeente doet hier terugblik op wat er in het jaar 2024 op informatiebeveiligingsgebied is gebeurd. De hoofdboodschap is: de integrale aanpak van informatieveiligheid en gegevensbescherming staat. Er zijn geen grote risico's aangetroffen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Met ingang van 2023 verantwoordt het college middels de rechtmatigheidsverantwoording over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Dit betekent onder meer dat via een verbijzonderde interne controle is vastgesteld of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de gemeenteraad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 4 april 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Als norm voor het rechtmatig handelen is in de Financiële verordening gemeente Maashorst besloten een verantwoordingsgrens te hanteren van 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves). In de jaarrekening 2024 bedragen de totale lasten inclusief mutaties reserves € 227.377.164. De verantwoordingsgrens ligt dus op € 2.273.772. Uit de intern uitgevoerde controles blijken cumulatieve bevindingen die deze grens overschrijden. Geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan €100.000 worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Nadere toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

Begrotingscriterium
Bij het begrotingscriterium wordt feitelijk gekeken naar iedere afwijking ten opzichte van de begroting. Echter geldt dat onderschrijdingen van de lasten en/of investeringen en afwijkingen van de baten niet als onrechtmatig worden beoordeeld mits zij tijdig worden gemeld aan de raad. In de financiële verordening van de gemeente Maashorst zijn afspraken gemaakt over wat tijdig is.

Onrechtmatigheid heeft alleen betrekking op de overschrijdingen van de lasten en of investeringen. In de financiële verordening staan uitgangspunten opgenomen wanneer afwijkingen acceptabel zijn.

Het totaal aan overschrijdingen van de lasten op de programmaonderdelen bedraagt € 2,9 miljoen. Het totaal aan overschrijdingen van investeringsbudgetten bedraagt € 0,3 miljoen.

Van deze overschrijdingen wordt een bedrag van € 1,2 miljoen aan afwijkingen als niet-acceptabel beschouwd omdat deze niet conform het uitgangspunt in de financiële verordening van gemeente Maashorst geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten. De overige geconstateerde overschrijdingen zijn formeel onrechtmatig maar passen binnen het vastgestelde beleid en zijn daarom als acceptabel geduid. De toelichting op de afwijkingen is opgenomen bij de programmaonderdelen. In onderstaand schema worden de overschrijdingen op de Investeringsbudgetten toegelicht.

Krediet	**Overschrijding**	
Project Fietsstraat Volkelseweg	€ 180.921	Bij dit werk is vooraf bodemonderzoek gedaan, waaruit bleek dat verontreinigde materialen in de fundering aanwezig waren. Deze materialen zijn afgevoerd en deze onvoorziene kosten zijn als meerwerk naar voren gekomen en daarmee ook als onrechtmatige overschrijding van het krediet.
Heuvelstraat rehabilitatie	€ 77.502	In de uitvoering zijn een aantal extra werkzaamheden uitgevoerd, die in het bestek niet voorzien waren. De budgetten zijn daarnaast in 2019 aangevraagd. De indexatie tussen 2019 en 2024 is 35% (Bron: CBS).
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	€ 50.402	Dit project bestaat uit meerdere budgetten. Binnen de organisatie worden deze als combinatiebudgetten beschouwd. Derhalve zijn de kosten- en inkomstenverantwoording administratief niet naar rato verwerkt wat leidt tot een nadelige afwijking op het ene budget en een voordelige afwijking op het andere budget met per saldo op 'projectniveau' geen tekort.
TOTAAL	€ 308.825	

Voorwaardencriterium

Het college heeft op basis van het voorwaardencriterium de rechtmatigheid gecontroleerd. De normen voor het voorwaardencriterium zijn gebaseerd op de eisen die afkomstig zijn uit verschillende interne en externe regelgeving die bij de uitvoering van financiële beheershandelingen van de gemeente van toepassing zijn

In het kader van het proces inkoop betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in onze controle. De interne aanbestedingsregels, zoals vastgelegd in het inkoopbeleid van de gemeente Maashorst, maken geen deel uit van de rechtmatigheidscontrole. Dat vanwege het besluit van de raad om deze interne aanbestedingsregels buiten het normen- en toetsingskader te houden.

Onze rechtmatigheidscontrole op het proces inkoop (en aanbesteden) heeft het afgelopen verslagjaar onrechtmatigheden opgeleverd tot een bedrag van € 4.166.578 Deze kunnen als volgt worden toegelicht:

- Inhuur van personeel: € 1.197.476. Het gaat om inhuur waarbij de Europese drempelwaarde is overschreden. Voornamelijk kwam dat door de verlenging van inhuurovereenkomsten en bij één specifieke inhuur is de verkeerde inkoopstrategie toegepast
- Aanbestedingen van diensten: € 2.919.311. Dit betrof in twee gevallen onrechtmatigheden voor in het totaal € 1,5 miljoen bij de aanbesteding van groenonderhoud. Hierbij werd een verkeerde inkoopstrategie toegepast en bovendien overschreden de werkelijk gemaakte kosten de Europese drempelwaarde. Daarnaast werden onrechtmatigheden geconstateerd bij schoonmaakdiensten voor € 106.703, beveiliging bij opvang voor € 932.264, catering Oekraïners voor € 154.740, internetdiensten en diensten voor verkeersregulering en calamiteiten openbare ruimte.
- Leveringen: € 49.790. De afname van brandstoffen is via een Europese aanbesteding gelopen. Het ging hier om de afname van een specifieke brandstof (niet Europees aanbesteed) in het eerste kwartaal van 2024.

Daarnaast werd bij de subsidievaststelling voor Peuteropvang en Voorschoolse Educatie een onrechtmatigheid geconstateerd voor een totaalbedrag aan €?428.542,00. De subsidie was vastgesteld door de gemeente ondanks dat voor de vaststelling niet werd voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in de Subsidieregeling gemeente Maashorst 2024. Omdat vast is komen te staan dat de doelmatigheid en rechtmatigheid niet in het geding zijn, heeft het college besloten om eenmalig gebruik te maken van de hardheidsclausule en een nieuw besluit voor de vaststelling van de subsidie genomen.

Verbetermaatregelen
Om de rechtmatigheid, als organisatie in opbouw, in de toekomst (beter) te borgen, zijn er nadere verbetermaatregelen nodig voor de beheersing alsmede verantwoording van de (inkoop)uitgaven en het opleiden van medewerkers hierin. Processen moeten op orde worden gebracht, de interne controle aangescherpt (ook ten aanzien van subsidies) en er moet gestuurd worden op werken volgens procedures. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de organisatie BIZOB die ondersteunt bij het inkoopproces en de accountant, die ook een adviserende rol in diverse processen vervult.

Ter voorkoming van overschrijdingen op het begrotingscriterium zal bekeken worden wat nodig is voor verbetering van onze projectadministraties, formulering van raadsbesluiten en ook de kaders in de financiële verordening. Op deze manier werken we gestaag toe naar het meer in control komen van onze organisatie met ook de basis op orde, qua processen, besluit- en dossiervorming.

Onduidelijkheden

Onduidelijkheden verwijzen naar situaties waarin onvoldoende informatie of bewijs aanwezig is om de juistheid en rechtmatigheid van financiële transacties of verslaggeving te bevestigen. Dit kan ontstaan door incomplete of inconsistente gegevens, beperkte toegang tot noodzakelijke documenten, of complexe omstandigheden die een eenduidige conclusie bemoeilijken. Bij de controle op aanbestedingsrechtmatigheid is sprake van onduidelijkheden voor een bedrag van € 196.812. Deze onduidelijkheden betrof de inhuur van personeel waarbij niet voldoende informatie is achterhaald om vast te stellen hoe de inkoopprocedure is verlopen.

Misbruik & oneigenlijk gebruik
Het college heeft de juistheid en volledigheid van de gegevens, die door belanghebbenden zijn verstrekt, op basis van het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik gecontroleerd. Dit om aan te tonen dat men voldoet aan de voorwaarden, zodoende dat misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving door de gemeente Maashorst kan worden voorkomen en bestreden.

Het beleid dat de gemeente voert om misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen is met name ingebed in processen van de gemeentelijke organisatie(onderdelen) en in haar eigen regelgeving. Uit de rechtmatigheidscontroles van ons college blijken geen onrechtmatigheden in het kader van het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

De commissie BBV heeft eerder de aanbeveling gedaan aan gemeenten om een overkoepelende beleid(notitie) op te stellen waarin de gemeente haar visie, uitgangspunten, werkwijze en model risicoanalyse misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving duidt. Dit beleid is in 2024 opgesteld en door de raad op 27 februari 2025 vastgesteld. Hierin heeft de gemeente Maashorst de maatregelen ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving opgenomen.

Conclusie

De geconstateerde afwijkingen betreffen in het totaal € 7,4 miljoen waarvan € 2 miljoen als acceptabel is aangeduid. Het bedrag overschrijdt de gestelde grenzen van € 2.273.772 en heeft daardoor invloed op de rechtmatigheidsverantwoording.

Afzonderlijke jaarverslagen vanuit een specifieke rol en/of functie, vanuit een commissie of vanuit een specifieke inhoudelijke invalshoek

Elk jaar wordt er naast voorliggende jaarstukken 2024 ook verantwoording in een jaarverslag afgelegd vanuit een specifieke rol en/of functie, vanuit een commissie of vanuit een specifieke inhoudelijke invalshoek. Zo is er een jaarverslag over 2024 vanuit de onafhankelijke rol van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een jaarverslag over 2024 van de bezwarencommissie. Daarnaast kent Maashorst een systeem van juridische kwaliteitszorg. Vanuit die inhoudelijke invalshoek wordt ook verantwoording afgelegd over 2024. Deze verantwoordingen zijn te uitgebreid om de inhoud van deze afzonderlijke jaarverslagen ook integraal in de voorliggende jaarstukken op te nemen, maar uiteraard staat in deze documenten, die door het college worden vastgesteld, ook relevante verantwoordingsinformatie over afgelopen jaar.

Frauderisico's

Het college van burgemeester en wethouders is zich bewust van de frauderisico's die de gemeente loopt en bespreekt dit thema periodiek. In 2023 is een frauderisicoanalyse opgesteld waarbij alle risico's in beeld zijn gebracht met daarbij de urgentie voor een vervolgactie. De belangrijkste risico's zijn ondervangen door de inrichting van de administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen. In 2024 zijn er geen signalen van vermoedens van fraude gemeld. Wel is er een onderzoek ingesteld naar de vermissing van een aantal kunstwerken van de gemeente Maashorst. Het college heeft eind 2024 hiertoe opdracht gegeven aan een extern onderzoeksbureau. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels bekend. Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van fraude, en deze conclusie wordt onderschreven door de accountant. De uitkomsten van de rapportage van het onderzoeksbureau geven voor de accountant geen aanleiding tot aanvullende werkzaamheden op dit vlak. Het college onderschrijft de conclusies van het rapport en zet in op uitvoering van de aanbevelingen de komende periode.

Rekenkameronderzoeken

Zoals eerder aangekondigd en afgesproken met de auditcommissie zullen we in 2025 (over 2024 en 2025) middels een raadsinformatiebrief rapporteren over de voortgang en implementatie van de aanbevelingen van de rekenkamer, tezamen met de follow up van de managementletter en andere belangrijke voortgangsinformatie. Deze zullen we ook in de auditcommissie toelichten en bespreken, in nauwe samenspraak met de rekenkamer. Daarna zullen we in 2026 (over 2025 en 2026) rapporteren in de jaarrekening over de aanbevelingen van de rekenkamer en de voortgang van de acties. Dit doen we volgens Artikel 185a van de Gemeentewet.

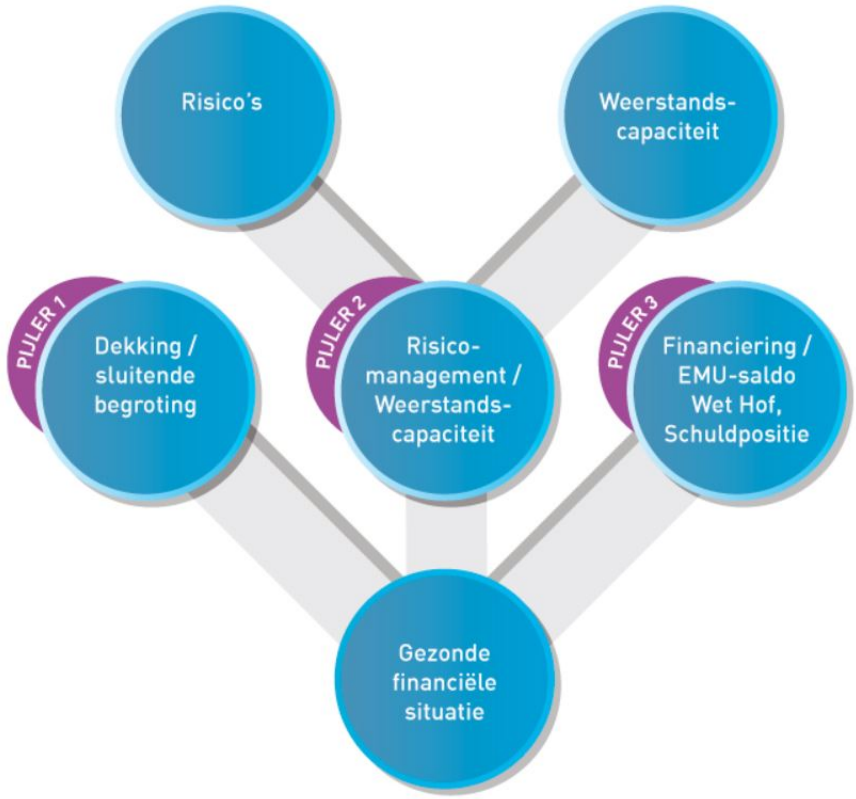
Financiering

Inleiding Financiering

Het doel van deze paragraaf is om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de raad vastgestelde treasurystatuut te evalueren. Daarnaast is de paragraaf een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen en het beperken van de financiële risico's voor de gemeente.

De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Zoals ook te lezen is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, sturen we voor gezonde gemeentefinanciën op drie belangrijke pijlers. In onderstaand schema is dit weergegeven.

Dekking/ sluitende begroting wordt nader toegelicht bij de financiële hoofdlijnen van de programmabegroting en in deze jaarstukken.
Risicomanagement/ weerstandscapaciteit wordt nader toegelicht in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

In deze paragraaf zal nader ingegaan worden op de derde pijler 'financiering, Wet hof / EMU-saldo en Schuldpositie'.

Financieringsbeleid

De belangrijkste doelen van ons beleid, zoals vastgelegd in het treasurystatuut zijn:

- overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet Fido en de bijbehorende uitvoeringsregeling;
- het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste drie financiële instellingen een offerte aan te vragen;
- we maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico's te verkleinen en niet om te speculeren.

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

Algemene ontwikkelingen

Kortlopende financiering
Tot de start van de oorlog in Oekraïne was de kortlopende financieringsrente bij de Europese Centrale Bank (ECB) negatief. Vanwege de forse inflatie door de oorlog (hogere voedsel- en energieprijzen) heeft de ECB de centrale rente diverse malen verhoogd met als doel om de inflatie te remmen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 2,6%. Veel experts verwachten de komende tijd een licht dalend renteverloop door verwachte rentedalingen vanuit de Europese Centrale Bank.

Langlopende financiering (kapitaalmarkt)
Vanwege de renteverhogingen van de ECB is vanzelfsprekend ook de kapitaalmarktrente gestegen. De huidige kapitaalmarktrente (looptijd 25 jaar) ligt rond 3,2%. We verwachten dat deze rente het komende jaar weer licht zal dalen zodra de ECB renteverlagingen gaat doorvoeren.

Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.

In onderstaande tabel vindt u een weergave van de ontwikkeling van de financieringspositie in 2024 middels een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in een organisatie in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit overzicht kan geconcludeerd worden dat we 2024 afsluiten met een licht financieringstekort. Zoals zichtbaar is in het overzicht in de programmabegroting 2025 zal er in 2025 naar verwachting een nog forser financieringstekort zijn, waardoor een langlopende lening afgesloten zal moeten worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet.
Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage 'Staat van onderhanden werken inclusief MIP'. Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen.

Vertragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/ geologische vondsten, lopende procedures, het stikstof- en het PFAS-besluit.

Kasstroom uit operationele activiteiten		2024
Saldo programmarekening / -begroting		6.957
Afschrijvingen		6.293
Mutatie werkkapitaal		10.468
- Mutatie voorraden	-5.923	
- Mutatie vorderingen	11.639	
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	4.753	
Mutatie reserves		-2.987
Mutatie voorzieningen		-128
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**20.603**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen immateriële vaste activa		-271
Desinvesteringen immateriële vaste activa		28
Investeringen materiële vaste activa		-26.154
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)		3.666
Investeringen financiële vaste activa		0
Desinvesteringen financiële vaste activa		622
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-22.109**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opname langlopende geldleningen		0
Aflossing langlopende geldleningen		-6.422
Mutatie kasgeldleningen		0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		**-6.422**
Mutatie geldmiddelen		**-7.928**
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:		
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:		2.568
Liquide middelen ultimo dienstjaar:		-5.360
Mutatie geldmiddelen		**-7.928**

Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden (bedragen in miljoenen):

		Begroot 2024 inclusief wijzigingen	**Werkelijk 2024**
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 2.006	€ 2.022
b.	De externe rentebaten (idem)	€ -374	- € 380

	Totaal door te rekenen externe rente	**€ 1.632**	**€ 1.642**
c1.	De rente die aan de grondexploitatie **moet** worden doorberekend	- € 724	- € 724
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	- € 117	- € 117
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	€ 224	€ 211
		- € 617	**- € 629**
	Saldo door te rekenen externe rente	**€ 1.015**	**€ 1.012**
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0	€ 0
d2.	Rente over voorzieningen	€ 30	€ 30
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**€ 1.045**	**€ 1.043**
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.187	€ 1.238
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury (-=positief, +=negatief)**	**- € 142**	**- € 195**

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen).
Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).
Ad. c1: De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Voor 2024 is dit 1,71%.
Ad. c2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 2 geldleningen die doorgeleend zijn aan woningbouwcorporatie Area.
Ad. c3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldleningen aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook C2).
Ad. d1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.
Ad. d2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.
Ad. e/f: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt €1.041.000. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren.

Het te hanteren omslagpercentage is voor 2024 (bij besluit in de 2e tussentijdse rapportage 2024) vastgesteld op 0,6%. Door het afronden van het omslagpercentage ontstaat verder een renteresultaat. Zoals te zien is in het renteschema is het werkelijke renteresultaat €53.000 lager dan begroot.

Wet Hof/ EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. Deze wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.
Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.

De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen. Zoals in onderstaand overzicht is waar te nemen is in 2024 het drempelbedrag niet overschreden. Derhalve is voldaan aan het Schatkistbankieren.

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**1.588**	**1.271**	**1.219**	**1.007**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.145	2.462	2.515	2.727
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2024			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	186.665			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	186.665			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3.733			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	144.514	115.648	112.123	92.605
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.588	1.271	1.219	1.007

Wet Hof

Beleid

Het doel van de Wet Hof is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa

afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Het Rijk en de decentrale overheden hebben elkaar gevonden in een macro Economische en Monetaire Unie (EMU)-norm van -0,5 procent van het Bruto Binnenlands Product (BBP) per jaar voor de periode 2024 tot en met 2026. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,34 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2026 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen.

Inzicht in individuele EMU-saldi
Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of sprake is van een overschot of een tekort.
Het werkelijke EMU-saldo 2024 van de gemeente Maashorst is - € 18,4 miljoen. Hiermee overschrijden we de norm van - € 2,1 miljoen ruim. In de primitieve begroting was een overschrijding van € 0,5 miljoen geraamd, maar vanwege extra investeringen en grondaankopen is het tekort groter geworden. Zoals hierboven beschreven worden door het Rijk geen sancties opgelegd.

Het meerjarige inzicht (inclusief geprognotiseerde balans) is opgenomen in de Programmabegroting 2025.

Schuldpositie

Financieringsbeleid
Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met "kort geld" te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf. Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2019	€ 79 miljoen
2020	€ 68 miljoen
2021	€ 61 miljoen
2022	€ 74 miljoen

2023	€ 68 miljoen
2024	€ 61 miljoen

Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Kasgeldlimiet

Verantwoording benutting kasgeldlimiet 2024 (bedragen x € 1.000)

Stap	**Variabelen kasgeldlimiet**	**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
1.	Netto vlottende schuld (+) of Overschot middelen (–)	-284	-2.104	-1.195	2.405
2.	Kasgeldlimiet	15.867	15.867	15.867	15.867
3a.	Ruimte onder de kasgeldlimiet (2>1)	-16.151	-17.970	-17.062	-13.461
3b.	Overschrijding van de kasgeldlimiet (1>2)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Berekening kasgeldlimiet				
2a.	Begrotingstotaal	186.665			
2b.	Percentage regeling	8,5%			
	Kasgeldlimiet (2a x 2b)	15.867			

Volgens de wet Fido mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal drie achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In 2024 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.
Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervaldata en renteherzieningen van de bestaande schuld.
In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2024
1.	Renteherzieningen	0
2.	Aflossingen opgenomen geldleningen	6.475
3.	**Renterisico op de vaste schuld (1+2)**	**6.475**
4.	Renterisiconorm	37.333
5.	**Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)**	**30.858**
	Berekening renterisiconorm	
4a.	Begrotingstotaal 2024	186.665
4b.	Vastgesteld percentage	20%
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	37.333

Grondbeleid

Inleiding Grondbeleid

In deze paragraaf worden de effecten van het grondbeleid op de grondexploitaties beschreven en wat de financiële positie van het Grondbedrijf is.

Grondbeleid

Visie en uitvoering grondbeleid

In de raadsvergadering van 24 november 2022 is de Nota Grondbeleid Maashorst 2022 vastgesteld. De Nota Grondbeleid helpt de gemeente Maashorst om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met steeds veranderende omstandigheden. Het grondbeleid helpt bij:

- waarmaken bestuurlijke en sectorale ambities, bijvoorbeeld versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme
- een afwegingskader voor de inzet van vrijkomende locaties/vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden

- een afwegingskader voor het omgaan met private initiatieven

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities te halen. Daarnaast helpt het vastgestelde grondbeleid om keuzes te maken en de volgorde te bepalen voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond wordt ingezet. De doelstellingen van het grondbeleid zijn onder meer:

- het mogelijk maken en sturen van bestuurlijke en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen
- bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren
- het begrijpelijk maken en beheersen van de risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten

De gemeente Maashorst heeft voor een dynamisch grondbeleid gekozen, waarbij per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk zal worden toegepast om te bepalen welke rol de gemeente speelt en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de keuze tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid.

Prognose grondexploitaties

Verwachte resultaten per grondexploitatie
Per 31 december 2024 zijn er 13 actieve grondexploitaties. Eind 2024 is de grondexploitatie Velmolen-Oost afgesloten. In december 2024 is de grondexploitatie Dierenparkje Volkel geopend. In onderstaande tabel laten we per grondexploitatie een aantal cijfers zien:

- de balanswaarde per 31 december 2024 (het saldo van de tot nog toe gerealiseerde kosten en opbrengsten inclusief de correctie verliesvoorziening). Een negatieve balanswaarde betekent dat er tot nog toe meer opbrengsten dan kosten zijn geweest
- de nog te realiseren kosten en opbrengsten tot einde looptijd van de grondexploitaties
- het geraamd resultaat op basis van Netto Contante Waarde (NCW) per 31 december 2024. Dit zijn alle gemaakte en nog te maken kosten en opbrengsten teruggerekend naar 31 december 2024. Het geraamd resultaat is op basis van eindwaardeberekening. Dit zijn alle gemaakte en nog te maken kosten en opbrengsten per de einddatum van het project. De projecten met een negatieve NCW en eindwaarde (in de tabel hieronder met een -teken) zijn winstgevend (want kosten minus opbrengsten). De te verwachten resultaten zijn inclusief eventuele tussentijdse winstnemingen.

Grondexploitatie	Balanswaarde per 31-12-2024	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)		Looptijd /tm
De Ruiter	3.106	4.963.785	6.102.005	-2.166.838	-2.080.393	V	2028
Hoenderbos/Velmolen	-760.197	513.589	11.420	-16.175.200	-16.165.181	V	2026
Uden-Noord 1	4.428.373	5.326.894	8.619.673	10.136.649	9.001.054	N	2030
Eikenheuvel	8.990.943	17.913.365	26.901.656	23.661	21.010	N	2030
Uden-Noord 2	1.362.089	568.528	1.726.000	2.170.563	1.965.946	N	2029
Hoogveld Zuid	10.792.945	4.082.795	20.445.257	-5.569.518	-5.248.281	V	2027
Hoevenseweg	189.294	75.081	503.234	-238.860	-229.585	V	2026
Leeuwerikswег	1.252.005	1.137.255	3.234.080	-844.820	-780.483	V	2028
Reek-Zuid	1.233.196	2.227.195	3.008.288	5.936.654	5.484.551	N	2028
Bedrijventerrein Voederheil	-64.281	3.755.084	5.633.054	-3.182.776	-2.999.682	V	2029
Repelakker II	-66.046	10.251	187.380	-1.623.081	-1.618.313	V	2025
Kerkstraat Oost	0	1.137.161	646.162	1.050.124	1.009.346	V	2028
Dierenparkje Volkel	131.876	397.450	546.087	-16.761	-15.485	N	2026
Totaal	**27.493.304**	**42.108.433**	**77.564.296**	**-10.500.203**	**-11.655.496**		

Het geprognotiseerd resultaat van de grondexploitaties met een 'V' is voordelig en met een 'N' nadelig

Het totaal te verwachten resultaat van de grondexploitaties is vergeleken met de jaarrekening 2023 verbeterd. Dit komt vooral door de stijging van de grondverkoopprijzen en een daling van de rente (van 1,76% naar 0,9%). Bij een aantal grondexploitaties is de looptijd verlengd door langere planologische procedures en contractonderhandelingen. Dit zorgt onder meer voor hogere plankosten. Daarnaast zijn bij enkele projecten kostenposten toegevoegd, zoals extra kosten voor flora & fauna en bodemsanering. In het Meerjarenperspectief (MJP) Grondbedrijf 2025 staat een uitgebreidere toelichting op de cijfers die hierboven staan. In deze toelichting staat per grondexploitatie een verschillenanalyse van de verwachte resultaten per 1 januari 2024 en per 1 januari 2025.

Gehanteerde uitgangspunten

De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we precies en hebben grote invloed op het resultaat. De disconteringsvoet is volgens het BBV gelijk aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB) van 2%. Voor de rente in de grondexploitaties gaan we uit van het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, meerjarig 0,9%. Bij het bepalen van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de 'Outlook grondexploitaties 2025' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van belangrijke instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Door deze cijfers kunnen we een zo goed mogelijke inschatting maken van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Dit leidt tot de volgende in de grondexploitaties te gebruiken parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar reden voor is. In sommige projecten is dat het geval. Bijvoorbeeld als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan meestal geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een afgesproken contractuele bepaling in de overeenkomst.

Parameters grondexploitaties MJP 2025	2025	2026	2027	2028 >
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente boekwaarde (bij winst en verlies)	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%
Kostenstijging				
- GWW	4,50%	3,50%	3,50%	2,00%
- Plankosten	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Opbrengstenstijging				
- Woningbouw vrije sector	9,50%	6,50%	6,50%	2,00%
- Woningbouw betaalbare koop	3,50%	3,00%	3,00%	2,00%
- Woningbouw middenhuur en sociale huur	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
- Bedrijventerreinen	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%

Resterende programma
Per 31 december 2024 blijft het in de volgende tabel opgenomen uit te geven programma over. Per soort (wonen, bedrijven of maatschappelijk) is te zien in welk jaar de gronduitgifte te verwachten is. Het gaat dus niet om het bouwen van bijvoorbeeld woningen, maar de verkoop van de grond om de woningen daarna te kunnen bouwen. Op basis van een gemiddelde bouwtijd is de oplevering van de woningen één tot anderhalf jaar later dan de gronduitgifte.

Programma nog te realiseren	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Wonen (aantal)	138	77	164	164	94	93	**730**
Bedrijven (m2)	9.217	83.067	57.942	10.011	4.638		**164.875**

Winstneming

Winstneming
Het voorzichtigheidsbeginsel houdt in dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van de grondexploitatie. Volgens het realisatiebeginsel moet de winst ook tussentijds worden genomen. Voor winstneming geldt de Percentage of Completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst op basis van de eindwaarde worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Het BBV stelt hieraan een aantal voorwaarden.

In 2024 is een winstneming gedaan van in totaal afgerond € 1,46 miljoen. Voor het grootste gedeelte is dit een tussentijdse winstneming op basis van de POC. Deze is in 2024 vooral gerealiseerd door de grondverkopen in het project De Ruiter. In de eind 2024 afgesloten grondexploitatie Velmolen-Oost is € 477.990 winst genomen.

Risico's

Risico’s
Het voeren van actief grondbeleid via grondexploitaties brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering,

fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging en (ondergrondse) infrastructuur.

Systematiek
Om tot een benodigde risicoreserve voor alle grondexploitaties te komen kijken we naar risico's op macro- en projectniveau. Dit doen we op basis van een kwalitatieve risicoanalyse. Hierbij identificeren we risico's, wegen deze op basis van een kans maal impact en stellen beheersmaatregelen op om de risico's te verminderen, te vermijden, te accepteren of over te dragen. Met deze werkwijze sluiten we zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten voor risicomanagement zoals opgenomen in de vastgestelde nota 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de gemeente Maashorst.

Risico's op macroniveau
Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de vastgestelde grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet.

Projectspecifieke risico's
Voor een aantal projecten zijn projectspecifieke risico's geformuleerd. Dit gebeurt eveneens op basis van een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact. De opstelsom van de macrorisico's en de projectspecifieke risico's gecorrigeerd met de te verwachten winst van de projecten leidt tot het benodigde weerstandsvermogen.

In het MJP 2025 staat een uitgebreidere toelichting opgenomen over de risico's met betrekking tot de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomanagement. Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse en het daaruit voortvloeiende benodigde weerstandsvermogen is er ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar binnen de gemeente Maashorst.

Reserves en voorzieningen

Reserves & voorzieningen
Binnen de gemeente Maashorst kennen we drie reserves en drie voorzieningen gerelateerd aan de grondexploitaties. Jaarlijks vindt er een herijking plaats. In onderstaande tabel is de stand van dit moment weergegeven.

Reserves & voorzieningen	1-1-2024	1-1-2025
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf (ABR)	9.320.058	10.260.306
Reserve Bovenwijkse Infrastructuur	168.078	135.068
Reserve Bovenwijkse Voorzieningen	6.816.060	3.795.329
Voorziening gerealiseerde complexen	424.967	428.131
Voorziening exploitatienadelen	16.887.050	17.481.907
Voorziening herwaardering	1.677.536	1.580.346

De Algemene Bedrijfsreserve grondbedrijf (ABR)
De ABR dient als buffer en is bedoeld om tegenvallers en risico's binnen het grondbedrijf op te vangen.
Deze reserve is ingesteld met meerdere bestedingsdoelen:

- opvangen van eventuele (verwachte) nadelen op grondexploitatiecomplexen
- risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief Grondbedrijf/ jaarlijkse risico-inventarisatie
- treffen van voorzieningen voor herwaardering van gronden
- egalisatie van tijdelijke tekorten van overige reserves van het grondbedrijf

De ABR wordt gevoed door winstnemingen uit projecten. Op vaste momenten vinden stortingen plaats als de reserve onder een vooraf bepaald niveau komt. Als de reserve boven een bepaald niveau komt wordt dit toegevoegd aan de Algemene Reserve. De onttrekkingen aan de reserve bestaan bijvoorbeeld uit afdrachten aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen en de stortingen in de Voorziening exploitatienadelen.

Reserve Bovenwijkse Infrastructuur
Deze reserve is inmiddels vervangen door de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Op het moment dat aan de lopende verplichtingen (laatste project) van deze reserve is voldaan wordt deze reserve afgesloten en wordt het eventuele saldo toegevoegd aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen.

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
Deze reserve is ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/ gebiedsoverstijgende infrastructurele voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed met een storting van (maximaal) € 14,90 per m² verkochte grond, dan wel te realiseren m2 bruto vloeroppervlak (bvo). Ook bij particuliere initiatieven (kostenverhaal) gold deze bijdrage. Met de inwerkingtreding van de omgevingswet per 1 januari 2024 is de nota kostenverhaal vervallen. Dat betekent dat geen nieuwe stortingen en afdrachten meer gebeuren voor nieuwe projecten (ingediend na 1 januari 2024). Dit geldt zowel voor gemeentelijke projecten als particuliere initiatieven. Bij de tweede tussentijdse rapportage 2024 is een bedrag van € 2.900.000 overgeheveld van de Reserve bovenwijkse voorzieningen naar het Bestemmingsreserve parkeerfonds.

Voorziening exploitatienadelen
Op basis van het BBV is het verplicht een voorziening te treffen voor verlieslatende exploitaties. Dit wordt gedaan op basis van de Netto Contante Waarde-methode. De voorziening is per saldo met € 595.000 (afgerond) gestegen naar aanleiding van de actualisaties van de in het bovenstaande overzicht vermelde grondexploitaties.

Voorziening herwaardering
Deze voorziening dekt het verschil tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

Voorziening gerealiseerde complexen
Deze voorziening is nodig om de laatste werkzaamheden of nakomende kosten bij al administratief afgesloten complexen te betalen.

Lokale heffingen

Inleiding Lokale heffingen

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. In deze paragraaf zijn de bestaande beleidsuitgangspunten en -voornemens betreffende belastingen opgenomen en toegelicht middels de volgende onderdelen:

- totaaloverzicht gerealiseerde opbrengsten belastingen
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin de lasten en baten inzichtelijk zijn gemaakt en waar de extra comptabele berekening van het opslagpercentage overhead tot uitdrukking komt. Dit alles op basis van de uitgangspunten dat tarieven van heffingen hoogstens kostendekkend mogen zijn
- aanduiding van de lokale lastendruk, ook afgezet tegen buurgemeenten
- beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover een concrete dienstverlening van de overheid staat
- de overige belastingen en tarieven mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2024 is uitgegaan van een inflatiecijfer van 4,22%
- het beleid lokale lasten is opgenomen in de diverse belastingverordeningen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen is nader uitgewerkt in de diverse belastingverordeningen 2024. Uitvoering van het beleid wordt voor de meeste belastingen gedaan door de Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB). De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband tussen waterschap Aa en Maas en de gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Oss, Someren, Son en Breugel en Maashorst. BSOB is opgericht om de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschap belastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Kwijtscheldingsbeleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat in Maashorst wordt gehanteerd bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en begrafenisrechten voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belastingsamenwerking Oost-Brabant.

Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen:

Heffingsjaar	Kosten kwijtscheldingen	Ontvangen verzoeken kwijtschelding over het heffingsjaar	Openstaand over het heffingsjaar	Afgewerkte verzoeken over het heffingsjaar	Hiervan toegekend	Hiervan afgewezen
2024	€ 230.500	1.626	29	1.597	1.307	290
2023	€ 196.551	1.064	30	1.034	769	334
2022	€ 186.352	1.122	19	1.103	733	326

De kosten en aantallen kwijtscheldingen zijn toegenomen ten opzichte van 2023 door een gewijzigde heffingssystematiek rioolheffing. Vanaf 2024 moeten ook gebruikers van woningen rioolheffing betalen. Dat leidt tot een hogere opbrengst rioolheffing, maar ook tot een hoger aantal kwijtscheldingen. Hiermee is rekening gehouden in de begroting.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt. Het tarief van de afvalstoffenheffing voor 2024 is gebaseerd op het tarief 2023 aangepast met de inflatiecorrectie van 4,22%.

Tarieven	2024
Eenpersoonshuishoudens	€ 200,40
Meerpersoonshuishoudens	€ 267,60

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing (x € 1.000):

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing (minimabeleid) taakveld 6.3	227
Diverse directe kosten van taakveld 7.3 afvalstoffenheffing zoals loonkosten, ophalen en verwerken van afval en de kosten van de uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss.	8.476
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	297

Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	101
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	106
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing en inkomsten gescheiden inzamelingen milieustraat (taakveld 7.3)	-2.590
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-613
Bijdrage voorziening afval ten behoeve van minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	--227
Bijdrage algemene reserve voor de uittredingkosten uit de Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat Oss	-1.090
Netto kosten taakveld	**4.687**
Toe te rekenen kosten:	
• overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten en inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	664
• BTW: de BTW over de voor afval gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de afvalstoffenheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds	848
Totale kosten	**6.198**
Opbrengst heffingen	**6.198**
Dekkingspercentage	**100,00%**

Riool- en waterzorgheffing

Gemeenten hebben vanuit de Wet gemeentelijke watertaken de zorg voor het transport voor afval- en hemelwater en ook de zorg om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand tegen te gaan. De rioolheffing is het instrument om deze taken te bekostigen.

Beleidsuitgangspunt van de rioolheffing is een kostendekkende begroting, die zorgt voor een onderbouwing van de benodigde inkomsten voor riolering en waterzorg. De heffingssystematieken van de voormalige gemeenten Uden en Landerd zijn met ingang van 2024 geharmoniseerd. Er is gekozen voor een combinatie van een eigenarenheffing en een gebruikersheffing.

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van alle eigenaren of gebruikers van percelen, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. Onderstaand zijn de tarieven 2024 opgenomen. Het tarief voor 2024 is gebaseerd op het raadsbesluit heffingssysteem riool- en waterzorgheffing (maart 2023) inclusief inflatiecorrectie van 4,22%.

Tarieven	
Rioolheffing eigenarendeel	€ 132,60

Tarieven	
Het gebruikersdeel bedraagt voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning door een meerpersoonshuishouden	€ 94,80
Het gebruikersdeel bedraagt voor een perceel dat in hoofdzaak wordt gebruikt als woning door een eenpersoonshuishouden	€ 54,60
Het gebruikersdeel bedraagt voor de overige percelen voor elke volle eenheid van 250 kubieke meters water bij een hoeveelheid water:	
0 m3 tot en met 250 m3	€ 94,80
251 m3 tot en met 1.000 m3	€ 104,80
Diverse tarieven boven 2.500 m3	Zie verordening

Berekening kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing (x € 1.000):

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Kwijtschelding afvalstoffenheffing (minimabeleid)	53
Diverse directe kosten van taakveld 7.2 riolering, zoals loonkosten, onderhoud riolering en kapitaallasten	5.232
Kosten bestrijding zwerfvuil (50%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt hierdoor een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend en 50% aan de afvalstoffenheffing.	297
Kosten reiniging winkelcentra (30%) taakveld 2.1. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel en de afval op straat te verminderen. Binnen het winkelcentra is de hoeveelheid van het zwerfvuil groter ten opzichte van andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	101
Kosten vegen wegen (30%) taakveld 2.1. Voor het functioneren van de riolering vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.	106
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	
Betreft bijdrage voorziening egalisatie riolering en reserve dekking kapitaallasten (taakveld 7.2)	-220
Bijdrage voorziening egalisatie riolering voor de kosten bestrijding zwerfvuil, reiniging winkelcentra en vegen wegen (taakveld 2.1)	-613
Bijdrage voorziening egalisatie riolering t.b.v. minimabeleid kwijtschelding afvalstoffenheffing (taakveld 6.3)	-53
Netto kosten taakveld	**4.903**
Toe te rekenen kosten:	
• Overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten en inhuur van de toegerekende kosten uit taakveld 2.1 en 7.3	721
• BTW: de BTW over de voor riool gemaakte kosten mag als last toegerekend worden aan de rioolheffing, ook al geeft die omzetbelasting recht op een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds	745
Totale kosten	**6.369**
Opbrengst heffingen	**6.369**
Dekkingspercentage	**100,00%**

Onroerende zaakbelasting

Onder de naam 'Onroerendezaakbelastingen' (OZB) worden van onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen de volgende belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar zijn van onroerende zaken (formeel: "het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht")
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen

De heffingsgrondslag voor 2024 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2023.

Ontwikkeling van de OZB opbrengsten en tarieven:

	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	**Rekening 2024**
Eigenaren woningen	€ 7.680.914	€ 7.672.062
Eigenaren niet-woningen	€ 4.322.050	€ 4.314.583
Gebruikers niet-woningen	€ 3.070.215	€ 3.041.259
Totalen	**€ 15.073.179**	**€ 15.027.903**

Tarieven	**2023**	**2024**
Woningen		
Eigenaren	0,07260%	0,07287%
Niet-woningen		
Eigenaren	0,25200%	0,24545%
Gebruikers	0,20010%	0,19512%

Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze

Het tarief voor 2024 voor het parkeren bedraagt € 1,00 per uur. Voor het parkeerterrein Bernhoven geldt het tarief van € 1,25 per uur.

	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	**Realisatie 2024**
Straatparkeren inclusief vergunningen en boetes	€ 1.560.160	€ 1.701.717
Parkeergarage Brabantplein	€ 49.957	€ 51.547
Parkeerdek Centrumplan - Hoekpromenade	€ 112.386	€ 74.168
Ziekenhuis Bernhoven	€ 675.211	€ 534.289
Totaal	**€ 2.397.714**	**€ 2.361.721**

Toeristen- en forensenbelasting

Toeristenbelasting

Gemeenten moeten allerlei voorzieningen regelen en diensten uitvoeren van het geld dat ze jaarlijks van het Rijk voor elke inwoner ontvangen. Maar als er veel toeristen verblijven in een gemeente, dan komen er meer kosten bij. Denk hierbij aan kosten voor bijvoorbeeld het schoonhouden van de natuur en de straten en meer onderhoud voor straatmeubilair. Om deze extra kosten te kunnen dekken, rekenen gemeenten toeristenbelasting.

De tarieven zijn:

- hoog tarief: € 1,30 per persoon per overnachting (hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur)
- laag tarief: € 0,90 per persoon per overnachting (campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen)

	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	**Realisatie 2024**
Opbrengst toeristenbelasting	€ 487.782	€ 513.932

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

Tarieven en opbrengsten:

	Tarieven
Oppervlakte kleiner dan 45 m2	€144,90
Oppervlakte van 45 tot 100 m2	€ 219,15
Oppervlakte van 100 m2 en groter	€ 438,35

	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024
Opbrengst forensenbelasting	€ 34.428	€ 13.041

Reclamebelasting

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging Udense Centrum Ondernemers (UCO) in de vorm van een subsidie overgedragen. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.

De tarieven voor 2024 zijn gebaseerd op het tarief 2023 inclusief inflatiecorrectie van 4,22%.

Omschrijving tarief	Tarief 2023	Tarief 2024
Openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m2	€ 540,00	€ 563,00
Openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m2 tot 10m2	€ 744,00	€ 775,00
Openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m2 tot 20m2	€ 815,00	€ 849,00
Openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m2	€ 887,00	€ 924,00

Marktgelden en standplaatsen

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen, of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgelden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 4,22%.

	2024
Marktgeld per strekkende meter (markt Uden)	€ 1,95
Marktgeld per strekkende meter (markt Schaijk)	€ 1,47

	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024
Begrote opbrengsten marktgelden Inclusief promotie en kraamhuur	€ 71.989	€ 61.467

Berekening kostendekkendheid marktgelden (x € 1.000):

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente

Diverse directe kosten van taakveld 3.1 economische ontwikkeling, zoals loonkosten, elektriciteitsverbruik en promotie	81
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	**81**
Toe te rekenen kosten	
• Overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten en inhuur	51
Totale kosten	**132**
Opbrengsten heffingen	**61**
Dekkingspercentage	**46,60%**

Begrafenisrechten

Voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats worden rechten geheven.
Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (4,22% voor 2024), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordening begrafenisrechten.

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsen (x € 1.000):

Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	
Diverse directe kosten van taakveld 7.5 begraafplaatsen, zoals loonkosten en onderhoud van de begraafplaatsen	535
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen: beschikking over voorziening afkoop onderhoud begraafplaats	-114
Netto kosten taakveld	**420**
toe te rekenen kosten	
• Overhead inclusief (omslag)rente: betreft de toerekening van overhead (81,75%) over de loonkosten en inhuur van dit taakveld.	81
Totale kosten	**502**
Opbrengsten heffingen	**131**
Dekkingspercentage	**26,14%**

De kostendekkendheid is in 2024 maar 26%, omdat er een eenmalige extra dotatie noodzakelijk was van € 129.000 in de voorziening afkoop onderhoud begraafplaats en het feit dat de opbrengst heffingen € 47.000 lager zijn dan begroot door minder begrafenissen in 2024.

Inzicht kostendekkendheid

Kostprijsberekening methode
Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, bouwvergunningen etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode. Bij deze methode

worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden.

Kruissubsidiëring

Wanneer sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening, zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreden wordt, kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de surplus aan legesontvangsten op bepaalde producten te gebruiken om het tekort aan ontvangsten op andere producten te dekken.

Uitzonderingen kruissubsidiëring
Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaan enkele uitzonderingen:

- de Europese Dienstenrichtlijn beperkt de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen
- de wetgeving over de omgevingsvergunning gaat ervan uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening erbuiten

Toerekenbare kosten
Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt is van de "Handreiking kostentoerekening leges en tarieven" (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK) en van het kostenmodel van de VNG. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie. Er mogen alleen kosten worden toe gerekend die direct met de dienstverlening samenhangen.

Tot de toe te rekenen kosten behoren onder andere:

- Directe loonkosten
- Overheadkosten*
- Directe materiaalkosten
- Perceptiekosten (kosten heffen en invorderen)
- Kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering
- Kosten oninbaarheid
- Kosten kwijtschelding
- BTW kosten
- Voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling

Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing.

* Definitie overheadkosten volgens de "notitie overhead van de commissie BBV":
Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden, die weliswaar niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar er wel verband mee hebben.

Niet-toerekenbare kosten
De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij om onder meer:

- Kosten voor beleidsvoorbereiding
- Kosten voor handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat
- Kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt

Resultaten Kostendekkendheidsonderzoek 2024 Legesverordening Gemeente Maashorst
Er zijn jaarlijks een aantal momenten dat de kostendekkendheid van de leges wordt berekend: bij de begroting, de jaarrekening en bij het vaststellen van de legesverordening. Hieronder worden de resultaten per titel van de legesverordening bij de jaarrekening 2024 gepresenteerd.

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	**Begroting 2024 Kosten**	**Begroting 2024 Opbrengsten**	**Begroting 2024 Kostendekking**	**Realisatie 2024 Kosten**	**Realisatie 2024 Opbrengsten**	**Realisatie 2024 Kostendekking**
Kostendekking Titel 1 algemene dienstverlening	€ 1.412.675	€ 1.191.134	84,32%	€ 1.627.670	€ 1.459.458	89,67%
Kostendekking Titel 2 Omgevingswet	€ 2.400.000	€ 2.075.380	86,47%	€ 2.251.883	€ 1.913.990	85,00%
Kostendekking Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	€ 29.686	€ 26.694	89,92%	€ 18.926	€ 15.906	84,04%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 3.842.361**	**€ 3.293.208**	**85,71%**	**€ 3.898.479**	**€ 3.389.354**	**86,94 %**

De kostendekkendheid van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen.
Als gevolg van de herindeling moesten diverse processen vanuit de voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd worden. Inmiddels heeft harmonisatie plaatsgevonden en de processen zijn geactualiseerd. De komende periode zal hiervan nog een verdere verfijning en optimalisatie plaatsvinden en vindt er eventuele bijsturing plaats.
Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

Toelichting per hoofdstuk

Hoofdstuk 1 algemene dienstverlening

Onder de naam 'secretarieleges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in titel 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Burgerlijke stand	€ 49.937	€ 69.330	€ 56.676	€ 111.634	63,45%
2	Reisdocumenten	€ 483.312	€ 250.949	€ 205.215	€ 894.769	95,24%
3	Rijbewijzen	€ 71.940	€ 83.222	€ 68.056	€ 221.972	99,44%
4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 725	€ 42.480	€ 34.724	€ 36.394	46,70%
5	Verstrekkingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensverwerking of AVG	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Overige publiekszaken	€ 5.991	€ 6.995	€ 5.716	€ 11.975	64,03%
8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Leegstandswet	€ 80	€ 652	€ 533	€ 1.180	93,35%
10	Kansspelen	€ 0	€ 1.200	€ 981	€ 5.044	231,27%
11	Ondergrondse infrastructuren	€ 0	€ 61.955	€ 48.473	€ 105.891	95,89%
12	Verkeer en vervoer	€ 3.616	€ 18.765	€ 15.340	€ 31.650	83,91%
13	Diversen	€ 10.999	€ 16.400	€ 13.407	€ 38.949	95,45%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 1	**€ 626.600**	**€ 551.948**	**€ 449.121**	**€ 1.459.458**	**89,67%**

Toelichting:

De kostendekkendheid op basis van de realisatie ligt met 89,67% iets boven de begrote kostendekkendheid van 84,32%. Hier ligt allereerst een hoger gehanteerd tarief voor de rijbewijzen, dan begroot, aan ten grondslag. Het begrote tarief voor een rijbewijs was € 48,15,

terwijl het daadwerkelijke tarief € 51,10 bedroeg. Voor een spoedaanvraag was de begrote vermeerdering € 34,10, terwijl het daadwerkelijke tarief € 39,65 bedroeg. Ten tweede was er een paspoortpiek voorzien waardoor er zowel meer opbrengsten als kosten waren begroot, achteraf is gebleken dat de bijstelling van de personele kosten aan de hoge kant was.

Hoofdstuk 2 Omgevingswet

Betreft leges die de gemeente kan heffen in het kader van de omgevingswet, bijvoorbeeld voor de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
2	Voorfase	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 0	€ 1.238.967	€ 1.012.917	€ 1.913.990	85,00%
4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
13	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 2	**€ 0**	**€ 1.238.967**	**€ 1.012.917**	**€ 1.913.990**	**85,00%**

Toelichting:

De kostendekkendheid op basis van de realisatie ligt met 85,00%, onder de begrote kostendekkendheid van 86,47%. Het inventariseren van de processen betreffende hoofdstuk 2 (omgevingswet) is inmiddels afgerond en geïmplementeerd in de legesverordening 2024. De effecten daarvan zullen meer zichtbaar worden in 2025. Gelet op het feit dat de Wet Kwaliteitsborging nog voor een groot gedeelte tot nader orde is uitgesteld, maakt dat de effecten op de inkomsten en kosten nog niet duidelijk zijn en enkel bij benadering zijn vast te stellen.

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 is een klein onderdeel van de legesverordening die bij veel gemeenten niet kostendekkend is, in verband met de maatschappelijke betekenis ervan.

Paragraaf	Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Horeca	€ 0	€ 4.542	€ 3.712	€ 7.504	90,91%
2	Organiseren evenementen	€ 0	€ 5.254	€ 4.296	€ 7.668	80,28%
3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
4	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 617	€ 504	€ 734	65,48%
5	Collecteren	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
	Totale kostendekkendheid hoofdstuk 3	**€ 0**	**€ 10.413**	**€ 8.512**	**€ 15.906**	**84,04%**

Toelichting:

De kostendekkenheid op basis van de realisatie ligt met 84,04% onder de begrote kostendekkendheid van 89,92%. Dit komt met name doordat het aantal evenementen waarvoor leges worden ontvangen beduidend lager lag dan vooraf begroot.

Lokale lastendruk t.o.v. buurgemeenten

In onderstaande tabel staat de lastendruk van de gemeente Maashorst weergegeven ten opzicht van de buurgemeenten.

Coelo 2024	**Bernheze**		**Meierijstad**		**Oss**		**Maashorst**	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
OZB								
Tarief woningen	0,0847	0,0842	0,08567	0,08540	0,0915	0,0927	0,0726	0,07297
Tarief niet woningen	0,3052	0,3092	0,18587	0,19232	0,2346	0,2666	0,2520	0,24545
Reinigingsheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens	177	215	203	202	246	237	192	200
Tarief meerpersoonshuishoudens	230	215	245	242	276	269	257	268

Coelo 2024	Bernheze		Meierijstad		Oss		Maashorst	
Rioolheffing woningen								
Tarief eenpersoonshuishoudens	203	203	178	177	178	178	186	187
Tarief meerpersoonshuishoudens	203	203	189	189	178	178	200	227
Gemeentelijke woonlasten								
Tarief eenpersoonshuishoudens	808	837	779	794	805	819	713	737
Tarief meerpersoonshuishoudens	861	891	832	847	835	851	791	844
** Voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft*	**73**	**67**	**57**	**37**	**59**	**42**	**31**	**35**

Gerealiseerde opbrengsten Lokale heffingen

In onderstaande tabel staan de gerealiseerde opbrengsten met betrekking tot de lokale heffingen.

Bedragen (x€ 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Rekening 2024
Onroerende zaakbelasting	14.485	15.073	15.028
Afvalstoffenheffing	5.906	6.102	6.198
Rioolheffing	5.812	6.305	6.369
Marktgelden en standplaatsen	66	72	61
Begrafenisrechten	161	177	131
Parkeerbelasting	2.314	2.398	2.362
Reclamebelasting	186	214	210
Staangelden woonwagens	12	12	12
Secretarieleges (titel 1 legesverordening)	805	1.564	1.460
Leges omgevingsvergunningen (titel 2 legesverordening)	2.091	2.075	1.914
Overige leges (titel 3 legesverordening)	10	24	16
Forensenbelasting	41	34	13
Toeristenbelasting	379	488	514
Doorbelasting secretarieleges rijk	-209	-610	-566
Totale opbrengsten	**32.059**	**33.930**	**33.721**

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groenvoorzieningen en bossen, openbare verlichting, parkeervoorzieningen, verkeersregelinstallaties, civiele kunstwerken, speeltuinen, recreatieve voorzieningen, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden. Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk: kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

Kwaliteit
De instandhouding van onze kapitaalgoederen vindt plaats aan de hand van kwaliteit. Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen we naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwrondes controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.

Integraliteit
Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.

Risico
In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd.

Omgevingsbewust
Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren. Onze onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een persoonlijk gesprek.

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In de gemeente Maashorst loopt groot onderhoud volgens planning. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en geeft inzicht in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma 2025-2028 (MIP). Voor riolering geldt dat vervangingsinvesteringen worden geactiveerd vanuit de spaarvoorziening riolering en dat maatregelen zijn opgenomen in het Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R).

Voor het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De vastgestelde beleidskaders worden gehanteerd.

Onderdeel	Planning	Opmerking
wegen	gereed	vastgesteld 20-12-2023
openbaar groen	gereed	vastgesteld 12-12-2024
civiele kunstwerken	gereed	vastgesteld 20-12-2023
openbare verlichting	gereed	vastgesteld 16-11-2023
sport- en speelvelden	gereed	vastgesteld 10-10-2024
riolering	gereed	vastgesteld 4-11-2021
gebouwen	gereed	vastgesteld 4-4-2024

Wegen

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegenareaal binnen de gemeente Maashorst. In het vigerend beleidsplan 'Beleidsplan wegen 2024-2027' wordt onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In het beleidsplan is de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorziening bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning. Eind 2023 is er een weginspectie uitgevoerd en deze gegevens zijn gebruikt voor het bepalen van de werkzaamheden van 2024 en verder.

Gemeente Maashorst:

- Bedragen zijn voor voorbereiding en uitvoering
- Projecten en dagelijks onderhoud maakt ook geen onderdeel uit van dit budget.
- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2024 is onderhoud uitgevoerd aan o.a. de volgende wegen: Munterweg, Vluchtoord, Voorpeel, Broksteeg, Vogelenzang.

Omschrijving	Stand 1/1/24	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/24
Voorziening groot onderhoud wegen Maashorst	€ 0	€ 3.454.718	€ 1.321.844	€ 2.132.874

Per 1 januari 2024 was er ook nog sprake van een voorziening onderhoud wegen Landerd (saldo €1.862.938). Dit saldo is in 2024 gestort in de nieuwe voorziening onderhoud wegen Maashorst. Daarnaast zat er per 1 januari 2024 een saldo van €519.169 in de voorziening onderhoud wegen Uden. Hierin is per eind 2024 nog een saldo beschikbaar van €468.731 ter uitvoering van oudere groot onderhoud projecten.

Recreatie, bossen en groene voorzieningen

In december 2024 is het nieuwe 'Beheerplan openbaar groen en recreatieve voorzieningen 2025-2028' door de Raad vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat de instandhouding van kapitaalgoederen opgenomen is in de exploitatie. De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma 2024-2027 Gemeente Maashorst.

Het bosbeheer vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van Maashorst Noord verdeeld in 6 werkblokken. Voor incidentele uitgaven is een Bestemmingsreserve bossen beschikbaar.

Voorziening groen en recreatieve voorzieningen

- kwaliteitsniveau A, B en C (CROW)
- gerealiseerd 2024: Het betreft hier een groot aantal kleinere projecten, die via de jaarlijkse schouw zijn vastgesteld, of op verzoek van bewoners in de uitvoeringslijsten zijn opgenomen. Op diverse plekken zijn bomen, beplantingen, gras en speeltoestellen vervangen.

De Voorziening Groot Onderhoud Groen is afgesloten per 31 december 2024 conform raadsbesluit d.d. 12 december 2024 m.b.t. vaststellen Beheerplan openbaar groen en recreatieve voorzieningen 2025-2028. In de 2e tussentijdse rapportage 2024 is hierop voorgesorteerd door een bedrag van € 400.000 te laten vrijvallen. Bij het vaststellen van de jaarrekening blijkt dit te optimistisch te zijn geweest. Kosten van het plantseizoen m.b.t. groot onderhoud zijn hoger uitgevallen. Dit resulteert in een correctie van € 89.000 op de vrijval van de voorziening en tot een nadelig afwijking in de jaarrekening 2024.

Bestemmingsreserve bossen

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Gerealiseerd 2024: Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen. Het reguliere beheer heeft plaatsgevonden binnen de exploitatiebudgetten. De hogere inkomsten uit houtverkoop dan begroot, wordt aan de reserve toegevoegd.

Omschrijving	Stand 1/1/24	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/24
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 209.007	€ 0	€ 0	€ 209.007

Speeltuinen en recreatieve voorzieningen

In december 2024 is het nieuwe 'Beheerplan openbaar groen en recreatieve voorzieningen 2025-2028' door de Raad vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat de instandhouding van kapitaalgoederen opgenomen is in de exploitatie. De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het Meerjarennvesteringsprogramma 2024-2027 Gemeente Maashorst.

Gemeente Maashorst

- Kwaliteitsniveau B (CROW)

- Gerealiseerd 2024: Regulier onderhoud. Vervangingen zijn verantwoord in het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Riolering en water

In de Wet Milieubeheer en de Waterwet zijn de algemene zorgplichten gescheiden in een afvalwater-, een hemelwater- en een grondwaterzorgplicht. Bij Raadsbesluit van 4 november 2021 is het rioleringsplan Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) vastgesteld voor de periode 2022 – 2024. Dit programma is op 14 november 2024 verlengd met één jaar tot 31 december 2025.

In het POW&R is veel aandacht besteed aan klimaatadaptatie en is een programma van hemelwatermaatregelen opgenomen, naast de noodzakelijke vervangingen en onderhoud aan de rioleringen. Bij vervanging en onderhoud vormen schadebeelden en restlevensduurbepaling het uitgangspunt. Bij hemelwatermaatregelen zijn bekende knelpunten aangepakt. Er is op verschillende niveaus samengewerkt met buurgemeenten en het waterschap Aa en Maas op het thema klimaatadaptatie, met name de in watersamenwerking As50+ en Regio Noordoost-Brabant.

Het POW&R voorziet in alle noodzakelijke rioleringswerkzaamheden ten behoeve van de drie gemeentelijke zorgplichten. Zowel beleids- en beheersmatig, als renovaties. De kosten worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie binnen de planperiode 2022-2024. Per 1 januari 2024 hanteren we een nieuw (geharmoniseerd) systeem dat de heffing per huishouden en bedrijf bepaald.

<u>Uitgevoerd programma, vervanging en verbetering 2024:</u>

- Circa 10% van het areaal geïnspecteerd met uitgangspunt kwaliteitsniveau NEN 3399 voor bepaling verbetermaatregelen en restlevensduurbepaling
- Rioolbuizen aan de binnenzijde vernieuwen (Relinen): Koopmansstraat en Msgr. Suisstraat
- Vervanging riolering binnen integrale projecten: Maasstraat en Sportlaan, Heuvelstraat (alleen huisaansluitingen) en minigemalen in het buitengebied
- Aanleg hemelwatermaatregelen: waterbergende fundering Sportlaan en drainage Stalreep - Gording

Onderhoud 6 rioolgemalen

Omschrijving	Stand 1/1/24	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/24
72003001 VZ Egalisatie riolering	€ 2.525.414	€ 882.758	€ 760.880	€ 2.647.292
VZ 72003002 Spaar riolering	€ 15.069.160	€ 0	€ 1.128.118	€ 13.941.041

Gebouwen

Het doel van de voorzieningen gemeentelijke gebouwen is het in stand houden van het gemeentelijk gebouwd onroerend goed door de planmatige uitvoering van groot onderhoud.

In 2024 zijn alle Meerjaren OnderhoudsPlannen (MJOP's) van de gemeentelijke onroerende zaken geactualiseerd en samengevoegd tot één MJOP Maashorst. Na deze actualisatie wordt nu gewerkt aan het opstellen van duurzaamheidsadviezen per gebouw. Deze zullen toegevoegd worden aan de betreffende MJOP's zodat er een DMJOP ontstaat: een Duurzaam Meerjaren OnderhoudsPlan.

In 2024 hebben we niet alle geplande grote onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Van de gebouwen waarvan we weten dat deze op korte termijn verduurzaamd worden hebben we de grote onderhoudswerkzaamheden zoveel mogelijk uitgesteld om deze gelijktijdig met de duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren.

Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelinstallaties

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. Hierin wordt opgenomen dat energie-onzuinige verlichting verder vervangen wordt door Ledverlichting welke gedimd kunnen worden.

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)

Doordat de afgelopen jaren veel armaturen voorzien zijn van ledverlichting is het areaal jong en is alleen jaarlijks onderhoud nodig. Daarom is middels vaststelling van het nieuwe onderhoudsplan openbare verlichting 2024-2027 (december 2023) besloten om de voorziening groot onderhoud openbare verlichting op te heffen. Er is alleen nog maar sprake van klein onderhoud dat bekostigd wordt uit de exploitatie.

De voorziening Groot Onderhoud Openbare verlichting van de voormalige gemeente Uden is vrijgevallen (€ 34.310 voordelig). Aan alle lopende, oude verplichtingen is inmiddels voldaan. Dit conform raadsbesluit d.d. 16 november 2023 m.b.t. vaststellen beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2027.

Civiele kunstwerken

De voorziening civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In het vigerend beleidsplan 2024-2033 is de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorziening bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van rationeel beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

<u>Gemeente Maashorst:</u>

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2024: In 2024 is klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd aan de hand van visuele inspecties en meldingen.

Omschrijving	Stand 1/1/24	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/24
Voorziening civiele kunstwerken	€ 0	€ 51.948	€ 0	€ 51.948

De voorzieningen Groot Onderhoud Civiele Kunstwerken van de voormalige gemeente Landerd en Uden hadden per 1 januari 2024 een saldo van respectievelijk €28.242 en €149.311. In 2024 is hiervoor nog €84.387 aan onderhoud gerealiseerd en het restant saldo van € 93.166 voordelig is vrijgevallen Aan alle lopende, oude verplichtingen is inmiddels voldaan. Dit conform raadsbesluit d.d. 14 december 2023 m.b.t. vaststellen beleidsplan Civiele Kunstwerken 2024-2033.

Sport en speelvelden

In oktober 2024 is het nieuwe beheer- en beleidsplan speelvelden door de Raad vastgesteld. Hierbij is opgenomen dat de instandhouding van kapitaalgoederen opgenomen is in de exploitatie. De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma 2024-2027 Gemeente Maashorst.

De voorziening Groot Onderhoud Sport/Speelvelden van de voormalige gemeente Uden is vrijgevallen (€ 113.416 voordelig). Aan alle lopende, oude verplichtingen is inmiddels voldaan. Dit conform raadsbesluit d.d. 10 oktober 2024 m.b.t. vaststellen beheer- en beleidsplan sportvelden 2025-2028.

Verbonden partijen

Inleiding Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.'

Wat is een bestuurlijk belang?

Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Wat is een financieel belang?

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in:

- publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- overige samenwerkingsverbanden. Vanuit het verleden is een aantal samenwerkingsverbanden in het overzicht gekomen die niet geheel aan de criteria voldoen. In het overzicht is bij de rechtsvorm opgenomen dat het geen verbonden partij betreft. Voorgesteld wordt om deze in een volgende versie van deze paragraaf te

verwijderen. Echter er zijn ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen:

- de naam en vestigingsplaats
- de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat erbij hoort
- het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar
- de risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente

Beleid Verbonden partijen

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen te bereiken.

Hoe kun je daar grip op krijgen?

De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

Waarom het adoptieproces?

Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:

- gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brenge
- de gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken
- de betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden

Daarnaast hebben de griffiers van Noordoost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd.

In het voorstel worden de presidia voorgesteld om een focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden te leggen. En voor deze samenwerkingsverbanden één of twee raadsrapporteurs aan te wijzen, die de besluitvorming procesmatig kunnen voorbereiden en de raad kunnen voorzien van informatie. Daarnaast wordt met een interactief proces eens per 4 jaar samen met de raden een concept meerjarig beleidsplan opgesteld.

Er wordt ook voorgesteld om de samenwerking tussen de raden onderling te verbeteren door een regionaal informatiesysteem voor de raden te ontwikkelen en de vergadercycli op elkaar af te stemmen. Tevens stelt men voor om tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst te organiseren om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Afsluitend wordt het introduceren van adoptiegriffiers voorgesteld om raden bij belangrijke beslissingen vroegtijdig in positie te kunnen brengen.
Tevens proberen de griffiers, na de implementatie, de raden in een positie te brengen waarin zij meer grip krijgen op de gemeenschappelijke regelingen. Dit gebeurt deels binnen de eigen gemeente, deels met elkaar. Zo proberen de griffiers ervoor te zorgen dat de planning van de raadsvergaderingen rondom de GR-en zo veel als mogelijk op elkaar is afgestemd. Tevens zijn er adoptiegriffiers voor een aantal regelingen: Jeugd, ODBN, Veiligheidsregio, Regio Noordoost Brabant en GGD.

Deze adoptiegriffiers hebben periodiek overleg over de stand van zaken m.b.t. de Gemeenschappelijke Regelingen. Zij bespreken of er zaken zijn waar de raad bij betrokken moet worden, en adviseren op welke wijze de raden het best betrokken kunnen worden. Dit om de raden in staat te stellen hun kaderstellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren.

Vooraf was afgesproken om na 2 jaar te evalueren, maar deze periode is helaas met een jaar verlengd vanwege corona. Hierdoor is de evaluatie begin 2021 gestart en afgerond in april 2021.
ln de evaluatie staan in principe twee vragen centraal:

1. ln hoeverre zijn de in GRIP voorgestelde maatregelen uitgevoerd?
2. Hebben de maatregelen bijgedragen aan de in GRIP gedefinieerde doelen?

Vraag is 1 is eenvoudig te beantwoorden, de genoemde maatregelen zijn allen uitgevoerd. De nadruk in de evaluatie ligt daarom op de tweede vraag, in hoeverre hebben de uitgevoerde maatregelen daadwerkelijk geleid tot verbeteringen?

De evaluatie is gebeurd door de drie doelgroepen: raadsleden, bestuurders/medewerkers van samenwerkingsverbanden en de griffiers. Er is destijds geen nulmeting uitgevoerd. dus het onderzoek was bij raadsleden vooral gericht op vaststellen hoe ze de huidige situatie ervaren en hoe de waardering is voor de op de raadsleden gerichte maatregelen. Daarnaast zijn enquêtes gehouden, aangevuld met verdiepende interviews. Het streven van de werkgroep is er met name op gericht om een indicatie te krijgen in welke richting verdere verbeteringen nog gezocht kunnen worden. Resultaten zijn in april 2021 opgeleverd.

Bevindingen

Op basis van het onderzoek wordt het volgende geconcludeerd:

1. De in GRIP voorgestelde maatregelen zijn allemaal uitgevoerd.
2. De beperkte deelname aan de enquête door raads- en commissieleden, geeft een indicatie dat regionale samenwerking nog steeds vooral interessant is voor een paar specialisten binnen de fracties.

3. De focus op een beperkt aantal regelingen heeft voor met name de regiosamenwerking Noordoost Brabant en de Veiligheidsregio geleid tot beter zicht op de te maken politieke keuzes. Voor de andere prioritaire samenwerkingsverbanden blijkt dat de informatiepositie nog niet voldoende is en daar nog wel een wereld is te winnen.
4. Van het regionale informatiesysteem wordt weinig gebruik gemaakt en in de praktijk zal de bijdrage van het systeem aan de informatievoorziening aan en informatie-uitwisseling tussen gemeenteraden dus beperkt zijn. Tegelijkertijd geven raads- en commissieleden aan zeker het nut van het systeem wel te zien. Dat laatste geldt dan met name voor informatievoorziening, voor de uitwisseling van standpunten vinden de respondenten het systeem minder nuttig. Doorgaan met het systeem op de huidige wijze is weinig zinvol.
5. De strakkere planning van zienswijzetrajecten hebben geleid tot een makkelijkere inpassing van raadsvoorstellen over regionale samenwerking in de raadscycli. Tot meer onderlinge uitwisseling van standpunten en moties heeft dit echter niet geleid. Ook al niet omdat het regionale informatiesysteem hier niet echt geschikt voor is.
6. Het is niet vast te stellen of de meerjarige beleidsplannen hebben bijgedragen aan de inhoudelijke betrokkenheid van raads- en commissieleden en de politieke discussie. Het experiment bij het nieuwe regioconvenant met het indienen van "regiomoties" is wat dat betreft waardevol. Hoewel juridisch allerlei haken aan ogen aan zitten, gaf dit wel voor het eerst gelegenheid tot een regionale politieke discussie en de mogelijkheid om op regionale schaal mee te praten over plannen en keuzes. Dit is ook iets waarvan uit de commentaren blijkt dat dit gemist wordt.
7. De regionale informatiebijeenkomsten zijn een succes, zowel qua deelname als waardering. Raads- en commissieleden vinden de bijeenkomsten en onderwerpen relevant en nuttig. Belangrijkste punten van kritiek zijn de locatie van de bijeenkomsten en het ontbreken van voldoende mogelijkheden om mee te praten. Het interactiever maken van de bijeenkomsten is een uitdaging.
8. Het systeem van adoptiegriffiers wordt zowel door de samenwerkingsverbanden als de griffiers gewaardeerd. Doordat er eenduidige aanspreekpunten zijn voor de hele regio. is het voor samenwerkingsverbanden makkelijker om afspraken te maken en om te polsen hoe bepaalde zaken regionaal besproken kunnen worden.

Met de komst van de nieuwe Gemeente Maashorst moest het ambtelijk proces rondom verbonden partijen opnieuw ingericht worden. Daarnaast is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Deze aangepaste wet is per 1 juli 2022 van kracht. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Als de gemeenteraad gebruik maakt van deze nieuwe mogelijkheden, dan leidt dit tot een gewijzigd kader waarbinnen de ambtelijke organisatie zal moeten werken
Eind 2022 is gestart met een project om een duidelijk ambtelijk proces voor besluitvorming rondom verbonden partijen op te stellen. Dit project is bijna afgerond waarna de resultaten en aanbevelingen aan de directie voorgelegd zullen worden en implementatie plaats kan vinden. Afgelopen jaren zijn er wel meerdere bijeenkomsten geweest met de coördinerende ambtenaren om vooruitlopend op de nieuwe werkwijze hen reeds mee te nemen in het proces, kennis en behoeftes te delen en eveneens om uniformering te bereiken. Hiermee zijn gedurende het project reeds stappen gezet richting de nieuwe werkwijze.

Overzicht verbonden partijen

De gemeente Maashorst kent de volgende verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
- GGD Hart voor Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant
- Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2020
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
- Afvalinzameling Oss

Vennootschappen en coöperaties

- Brabant Water N.V.
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)
- Dimpact
- Theater Markant N.V.

Stichtingen en verenigingen

- Natuurcentrum De Maashorst
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Museum Krona

Overige verbonden partijen

- AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!
- Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Een specificatie per verbonden partijen treft u hieronder aan:

Specificatie verbonden partijen

1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.
	Taken	Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om de toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeenten Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling. Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en het waterschap.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).

	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale exploitatie instelling: € € 6.494.000 • bijdrage Maashorst: € 245.000 • eigen vermogen per 1/1 € 1.397.000 en per 31/12 € 1.253.000 • vreemd vermogen per 1/1 € 4.077.000 en per 31/12 € 4.107.000 • zienswijze: Positief
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling: € 6.683.481 • bijdrage Maashorst € 245.000. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 1.621.476 en per 31/12 € 1.635.732 • vreemd vermogen per 1/1 € 5.052.854 en per 31/12 € 5.973.938 • resultaat (instelling) € 68.593
	Begroting 2025	• totale exploitatie instelling: € 7.181.300 • bijdrage Maashorst: € 274.100 • eigen vermogen per 1/1 € 1.477.000 en per 31/12 € 1.299.000 • vreemd vermogen per 1/1 € 5.225.000 en per 31/12 € 5.374.000 • zienswijze: Positief
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op de deelnemers afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja

	Risicobepaling	Risico's die van invloed kunnen zijn op toekomstige cijfers zijn o.a.: • vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau, • wijzigingen in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers • wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling • CAO aanpassingen • Wachtgeld verplichtingen • Verhoging huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW • Contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar • Wijzigingen in de hoogte van de bijdrage via DVO's • Geen volledige dekking van de kosten van het e-depot • Structurele stijging energiekosten Het begroot weerstandvermogen bedraagt ultimo 2028 € 433.000. De gemeenschappelijke regeling geeft aan dat de algemene reserve niet meer mag bedragen dan 10%. De algemene reserves staan in de begroting 2025 op 7,3% van de bijdrage van de deelnemers.

2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	In 2024 is de GR GGD Hart voor Brabant gewijzigd

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, Sint-Michielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2024	• totale exploitatie instelling € 80.274.000, na 1e en 2e wijziging begroting 2024 is dit € 94.855.000 • bijdrage Maashorst € 2.509.922 (Basistaken) + € 231.521 (incidenteel) als gevolg van begrotingswijziging 2024. • eigen vermogen per 01/01 € 5.316.000 en per 31/12 € 4.816.000 • vreemd vermogen per 01/01 € 15.407.000 en per 31/12 € 15.407.000 • resultaat € 0 • zienswijze Ja o kernpunten zienswijze: Voor de conceptbegroting 2024 'Wij maken gezond gewoon' vragen we aandacht voor: ▪ De berichtgeving rondom trends en ontwikkelingen (o.a. de uitslag van monitorenvragenlijsten) om daarbij niet alleen de negatieve resultaten te benoemen, maar daarbij ook aandacht te besteden aan (opvallende) positieve resultaten.
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling € 96.118.000 • bijdrage Maashorst € 2.741.000 (Basistaken) Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 01/01 € 4.024.000 en per 31/12 € 7.400.000 • vreemd vermogen per 01/01 € 17.769.000 en per 31/12 € 18.185.000 • Resultaat € 151.000
	Begroting 2025	• totale exploitatie instelling € 803.080.000 • bijdrage Maashorst € 2.509.922 (Basistaken) • eigen vermogen per 01/01 € 4.459..000 en per 31/12 € 3.980.000 • vreemd vermogen per 01/01 € 12.924.000 en per 31/12 € 13.174.000 • resultaat € 0 • zienswijze Ja • kernpunten zienswijze: -

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	De GGD HvB stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandvermogen liet zien hoe de GGD tegenvallers kon opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken de begroting sluitend te krijgen. Najaar 2023 is gebleken dat de algemene reserve van de GGD niet meer groot genoeg is, zij zijn gezakt onder de reserves. Dit betekent dat er in 2024 eenmalig een extra rekening naar de gemeenten zal worden gestuurd van € 74.610 (over 2023) om de algemene reserve aan te vullen tot de ondergrens. Daarnaast ligt er een voorstel om in te stemmen met een transitieplan met bijbehorende middelen vanaf 2024. Voor Maashorst gaat dit om € 147.186. Middels dit voorstel vraagt de GGD eenmalig om extra middelen waarmee ze in de komende 2-3 jaar de transitie doormaken, om daarna weer financieel fit en gezond te zijn, en structurele kostenstijgingen op te kunnen vangen in de eigen begroting. Beide begrotingswijzigingen zullen in 2024 worden voorgelegd aan de raad tegelijk met het zienswijzetraject voor de begroting 2025.

3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)
	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer

	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2024	• totale exploitatie instelling: € 4.943.382 • bijdrage Maashorst: € 525.112 • eigen vermogen per 1/1 € 812.527 en per 31/12 € 688.245 • vreemd vermogen per 1/1 € 380.273 en per 31/12 € 688.200 • zienswijze: Positief
	Jaarrekening 2024	*Op basis van voorlopige jaarstukken 2024* • totale exploitatie instelling: € 4.290.383 • bijdrage Maashorst € 562.283. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • Eigen vermogen per 1/1 € 812.527 en per 31/12 € 946.369 • vreemd vermogen per 1/1 € 380.273 en per 31/12 € 378.388 • resultaat (instelling): € 54.759 positief
	Begroting 2025	• totale exploitatie instelling: € 4.348.377 • bijdrage Maashorst: € 553.094 • eigen vermogen per 1/1 € 946.368 en per 31/12 € nog bijstellen n.a.v. realisatie 2024. • vreemd vermogen per 1/1 € 378.388 en per 31/12 nog bijstellen n.a.v. realisatie 2024. • zienswijze: Positief

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een openeind regeling die als gevolg van invoering transities opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren.

4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss) , maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)
	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen
	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstandenbeleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.
	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling) € 2.123.680 • bijdrage Maashorst € 146.859 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: positief
	Jaarrekening 2024	• totaal € 2.344.792 • bijdrage Maashorst € 146.859. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € NNB en per 31/12 € NNB • vreemd vermogen per 1/1 € 0 en per 31/12 € 0
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) € 2.321.558 • bijdrage Maashorst € 162.196 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: positief
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed. Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.

5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.

	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling) € 36.414.493 • bijdrage € 2.280.872 • resultaat instelling € 34.600 • - zienswijze: De gemeente Maashorst heeft geen zienswijze ingediend
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling) € 39.922.504 • bijdrage Maashorst: € 2.304.655. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € 9.262.000 en per 31/12 € 8.902.747 • vreemd vermogen per 1/1 € 3.713.000 en per 31/12 € 5.768.425 • resultaat voor bestemming (instelling) € 959.322
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) € 38.053.939 • bijdrage € 2.704.205 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: Er is geen zienswijze ingediend
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risicobepaling	De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.

6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
	Website	RAV Brabant Midden-West-Noord | Ambulancezorg vanuit het hart (ravbrabantmwn.nl)
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Levert Volksgezondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)
	Taken	• Het in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord; • Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;

		• Het vaststellen en (doen) uitvoeren van regionale ambulanceplannen voor Midden- en West-Brabant en voor Brabant-Noord; • Het (doen) leveren van een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Noord;
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2024	• totale exploitatie instelling € 90.670.000 na wijziging € 92.270.000 • bijdrage Maashorst € 0 • eigen vermogen per 01/01 € 16.918.000 en per 31/12 € 17.233.000 • vreemd vermogen per 01/01 € 26.153.000 en per 31/12 € 31.053.000 • resultaat (instelling) € 0 • zienswijze: Nee • kernpunten zienswijze: nvt
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling € • bijdrage Maashorst € • eigen vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 01/01 € en per 31/12 € • resultaat (instelling) €
	Begroting 2025	• totale exploitatie instelling € 96.113.000 • bijdrage Maashorst € 0 • eigen vermogen per 01/01 € 17.824.000 en per 31/12 € 17.824.000 • vreemd vermogen per 01/01 € 25.694.000 en per 31/12 € 24.923.000 • resultaat (instelling) € 340.000 • zienswijze: Nee • kernpunten zienswijze: nvt
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.

7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	www.vrbn.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer
	Doelstelling	De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop. De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a) brandweerzorg; b. geneeskundige hulpverlening; c. rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. bevolkingszorg.
	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.

		Het instellen en in stand houden van een brandweer. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand). Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen. Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorlichting van en op opvangen/verzorgen van de bevolking bij rampen en crisis. Het voorbereiden op crisis en rampen en het organiseren van de crisisorganisatie. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Hans van der Pas is lid van het Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Hans van der Pas
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling) € 56.520.000 • bijdrage Maashorst € 4.246.720 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: Positief

	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie € 52.544.000 • bijdrage Maashorst € Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • eigen vermogen per 1/1 € 17.627.817 en per 31/12 € 21.598.836 • vreemd vermogen per 1/1 € 66.847.876 en per 31/12 € 66.724.816 • resultaat € 1.939.947
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) € 58.440.000 • bijdrage Maashorst € 4.436.623 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: positief
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningsschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw
Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6
	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken binnen het Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant over uitvoering van de Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een Wsw-indicatie.
	Wijzigingen	Het werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant is een gemeenschappelijke regeling die voor de aangesloten gemeenten de dienstverbanden binnen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uitvoert. Het werkvoorzieningsschap is eigenaar van IBN Holding waar de WSW-ers werken. De uitvoering van de dienstverbanden binnen de WSW kent een uitsterfconstructie. Binnen de gemeenschappelijke regeling vindt daarom geen beleidsontwikkeling meer plaats.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Begroting 2024	• totale exploitatie (instelling ex. WSW) € 146.700 • bijdrage Maashorst € 15.920 • eigen vermogen per 01/01 € 27.004.900 en per 31/12 € 27.004.900 • vreemd vermogen per 01/01 € 2.837.200 en per 31/12 € 2.837.200 • resultaat (instelling) € 0 • zienswijze: nee
	Jaarrekening 2024	*Op basis van de concept jaarstukken 2024:* • totale exploitatie (instelling ex. WSW) € 103.400 • bijdrage Maashorst € 15.920. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 01/01 € 26.067.400 en per 31/12 € 25.090.900 • vreemd vermogen per 01/01 € 2.665.200 en per 31/12 € 3.962.600 • resultaat (instelling) € 0
	Begroting 2025	• totale exploitatie (instelling ex. WSW) € 133.000 • bijdrage Maashorst € 16.554 • eigen vermogen per 01/01 € 28.554.100 en per 31/12 € 28.554.100 • vreemd vermogen per 01/01 € 178.500 en per 31/12 € 178.500 • resultaat (instelling) € 0 • zienswijze: "In de begroting is voor de gemeente Maashorst een bijdrage opgenomen van € 16.554. Dit betekent een bedrag per inwoner van € 0,279 oftewel afgerond € 0,28 per inwoner. Dit is niet in overeenstemming met het vastgestelde bedrag van € 0,27 per inwoner in de Kadernota 2025. Om het bedrag per inwoner in overeenstemming te brengen met de Kadernota 2025 verzoeken wij u het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningsschap te bevorderen dat de bijdrage per inwoner uitkomt op € 0,27, met als voorwaarde een sluitende begroting".
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisatiereserve
	Risicobepaling	Het Werkvoorzieningsschap NO-Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico's in de holding worden genomen.

9. Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belastingsamenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten

	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelasting te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren:, taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting instelling € € 9.395.901 • totale bijdrage Maashorst € 1.157.813 exclusief invorderingsbijdrage van € 70.000 • zienswijze: Positief
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling € • bijdrage Maashorst € 1.361.910 excl. Btw en inclusief invorderingsopbrengsten ter grootte van € 70.100. Daarnaast € 63.089 extra kosten vanwege negatief resultaat 2023 van de BSOB. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € 626.000 per 31/12 € 1.325.000 • vreemd vermogen: Aangezien in de afgelopen jaren geen langlopend vreemd vermogen aan is getrokken, is het treasury risico nihil en zijn er geen kengetallen opgenomen met betrekking tot het renterisico en renteresultaat • resultaat (instelling): Het totaal saldo baten & lasten over 2024 bedraagt € 698.000, voor toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve. Na toevoeging en onttrekking bestemmingsreserve bedraag het resultaat € 715.000.
	Begroting 2025	• totale begroting instelling € 11.349.000 • totale bijdrage Maashorst €1.214.496 exclusief invorderingsbijdrage van € 69.000 • zienswijze: Positief
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: nee

	Risicobepaling	In het treasurystatuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven. In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risico's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risico's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld.

10. Centrumregeling Jeugd N.O. Brabant

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is 's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken
		• Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie • In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van JeugdzorgPlus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht

		• Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting € 2.514.972 • bijdrage Maashors € 238.922 • resultaat instelling € 0 • zienswijze n.v.t.
	Jaarrekening 2024	• bijdrage Maashorst € 199.457 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat € 0
	Begroting 2024	• totale begroting € 2.590.417 • bijdrage Maashors € 250.752 • resultaat instelling € 0 • zienswijze n.v.t.
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

11. Centrumregeling WMO Noordoost-oost 2020

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss

	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.
	Taken	De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo. Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn. Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2024	• bijdrage Maashorst € 261.461 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat instelling € 0
	Jaarrekening 2024	• bijdrage Maashorst 2024: € 238.013 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat € 0
	Begroting 2025	• bijdrage Maashorst € 216.405 • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. • resultaat instelling € 0
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

13. Afvalinzameling

Verband	Naam	Afvalinzameling Oss

	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
	Taken	Inzamelen van het huishoudelijk restafval, GFT en PMD bij de huishoudens in gemeente Landerd
	Wijzigingen	Maashorst heeft de GR eind 2022 opgezegd en treedt per 1-1-2025 uit.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Maashorst (Landerd) en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2023	• bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 432.662,09. het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage • eigen vermogen per 1/1 en per 31/12: Geen informatie ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier • vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12. een informatie ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier • resultaat € nvt
	Jaarrekening 2024	• bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 468.379.
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) nvt • bijdrage Maashorst (uittreedkosten) € 60.000 • resultaat instelling nvt
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	Het risico is beperkt.

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeente Maashorst neemt deel aan de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen.

<u>Vennootschappen en coöperaties</u>

1. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. Geen verbonden partij.
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Geen echte doelstelling. De gemeente Maashorst is alleen aandeelhouder.
	Taken	Door de fusie van de NV. WOB en NV Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant in Brabant Water NV per 1 januari 2002 heeft de gemeente Uden 39.044 nieuwe aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 3.904,40. Landerd heeft 12.712 aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 1.271.20. De gemeente Maashorst heeft dus 51.756 aandelen met een waarde van €5.175,60
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 50 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling) niet beschikbaar • bijdrage Maashorst € 0 • resultaat instelling niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2023	• bijdrage Maashorst € 0 • eigen vermogen per 1/1/2023 € 690.022.000 en per 31/12/2022 € 699.235.000 • vreemd vermogen per 1/1/2023 € 584.613.000 en per 31/12/2023 € 618.615.000 • resultaat 2023: € 9.213.000 • De cijfers 2024 zijn pas in juni 2025 bekend, daarom hierboven de cijfers van de jaarrekening 2023 gepresenteerd.
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) niet beschikbaar • bijdrage Maashorst € 0 • resultaat instelling niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risicobepaling	N.v.t.

2. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap Geen verbonden partij

	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.
	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Maashorst heeft 46.644aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 116.610. Door deze deelneming heeft de gemeente Maashorsteen direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling): niet beschikbaar • te ontvangen dividendbijdrage € 85.638 • resultaat instelling : niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.

	Jaarrekening 2024	• totale begroting (instelling): nog niet beschikbaar • ontvangen dividendbijdrage € 85.638 • eigen vermogen per 1/1 € 4,7 miljard / per 31/12 € 4,8 miljard • vreemd vermogen per 1/1 € 111 miljard per 31/12 € 124 miljard • resultaat- (instelling) € 294.000.000 (2023: € 254.000.000)
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling): niet beschikbaar • te ontvangen dividendbijdrage: € 66.515 • resultaat instelling : niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee
		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja
	Risicobepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

3. Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant
	Website	https://www.bizob.nl
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting

	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering
	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".

	Taken	Stichting levert advieswerkzaamheden ten behoeve van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en streeft naar het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied. Stichting Bizob pakt voorbereidende, coördinerende en uitvoerende taken met betrekking tot het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Maashorst en andere deelnemers op.
	Wijzigingen	Het college van de gemeente Maashorst, in acht nemende dat de gemeenteraad geen wensen en bedenkingen heeft geuit, heeft eind 2022 besloten aan te sluiten bij Stichting Bizob. Hier is de samenwerking die Bizob al had met de gemeente Uden voortgezet voor gemeente Maashorst.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost- en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangeslotenen in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Geen stemrecht in het bestuur, wel vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• bijdrage Maashorst € 315.609 • resultaat instelling : niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2024	• bijdrage Maashorst € 419.703 Dit is opgebouwd uit € 442.814 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 2023 van € 23.111. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € 1.302.202 en per 31/12 € 1.943.604 • vreemd vermogen per 1/1 € 1.973.315 per 31/12 € 1.831.769 • resultaat 2024: € 1.343.481
	Begroting 2025	• bijdrage Maashorst € 403.305 • resultaat instelling : niet beschikbaar • zienswijze: n.v.t.
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee
		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja
	Risicobepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

4. Dimpact

Verband	Naam	Dimpact
	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede
	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: "door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af. Er loopt een omvangrijk programma om de E-suite (veel functionaliteit in één applicatie) om te bouwen naar losse (flexibele) componenten volgens de Common Ground architectuur. Dimpact loopt hiermee voorop in landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke informatievoorziening.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaaksysteem.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledervergadering
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling): € 14.035.985 (totale omzet) • bijdrage Maashorst € 256.010 • resultaat instelling : • zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2024	• bijdrage Maashorst € 287.208. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € 2.991.464 en per 31/12 € 702.863 • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • resultaat: - € 2.288.601 (negatief resultaat als gevolg van ALV besluit tot eenmalige investering in lopend project vanuit eigen vermogen)
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling): € 14.981.031 (totale omzet) • bijdrage Maashorst € 271.653 • resultaat instelling : € 155.703 • zienswijze: n.v.t.
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee

	Risicobepaling	Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.

5. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	https://www.markantuden.nl/
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2e categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van "Theater Markant" te Uden.
Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.
	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant. N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Uden heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Uden enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling) € 607.650 • bijdrage Uden € 0 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2024	• eigen vermogen per 31/12 - € 3.062 • vreemd vermogen per 31/12 € 3.062 • resultaat € 0
	Begroting 2025	• totale begroting (instelling) € 617.654 • bijdrage Uden € 0 • resultaat instelling € 0 • zienswijze: n.v.t.

Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: ja
	Risicobepaling	De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.

Stichtingen en verenigingen

1. Natuurcentrum De Maashorst

Verband	Naam	Natuurcentrum De Maashors
	Website	www.natuurcentrumdemaashorst.nl
	Vestigingsplaats	Nistelrode
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3e categorie)
	Doel	Het vergroten van de waardering voor natuur en leefomgeving.
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en recreatie

	Doelstelling	Programma Sport, cultuur en recreatie. We houden voor de gemeenten Maashorst en Bernheze een recreatie- en natuureducatievoorziening in stand door het Natuurcentrum te subsidiëren. Hierdoor is de informatievoorziening over natuurgebied De Maashorst geborgd en wordt de natuurbeleving onder inwoners en bedrijven van de twee gemeenten gestimuleerd. Ook wordt de kennis over natuur (in breedste zin) vergroot onder inwoners en bedrijven in de twee gemeenten, in het bijzonder jeugd in de basisschoolleeftijd.
	Taken	Fungeren als recreatieve entree, verstrekken van informatie, vergroten van kennis over natuur, stimuleren van natuurbeleving en samenwerking met partners.
	Wijzigingen	In 2021 heeft de gemeente Oss de subsidierelatie met Natuurcentrum De Maashorst beëindigd. Ondanks dat het Natuurcentrum maatregelen heeft genomen om te besparen, is de exploitatie negatief. Het tekort bedraag meer dan €150.000. Het Natuurcentrum heeft Bernheze en Maashorst gevraagd om de jaarlijkse bijdrage fors te verhogen. Voor 2024 is hier eenmalig in voorzien. Maar voor de komende jaren is het reguliere subsidiebedrag uitgangspunt. Het Natuurcentrum werkt daarom aan een toekomstbestendige opzet van de organisatie. De gemeenten treden hierbij faciliterend op. In het tweede kwartaal van 2025 moet hierover duidelijkheid zijn.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Jaarlijks vindt er een bestuurlijk overleg plaats waar de gemeenten Maashorst en Bernheze.
	Vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte

Financiële positie	Begroting 2024	• Bijdrage Maashorst € 188.494
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling: € • bijdrage Maashorst € 182.406. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • Resultaat €
	Begroting 2025	• bijdrage Maashorst € 101.494
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	Formeel is het Natuurcentrum een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Gezien de resultaten en opgebouwde dotatie klein onderhoud was de risico bepaling gering, maar het wegvallen van de subsidie van de gemeente Oss betekent wel dat er een reorganisatie moet plaatsvinden om taken en middelen weer in balans te brengen.

2. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) Geen verbonden partij
	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen

	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt.
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting en afrekening 2024	€ . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.

3. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	www.museumkrona.nl
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3e categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, erfgoed en de Kunstcollectie van gemeente Uden, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea
	Doelstelling	Museum Krona wil door middel van haar vaste collectie, spraakmakende tentoonstellingen en educatie de waardering voor de religie bij een breed publiek bevorderen.
	Taken	Collectiebeheer, educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	Een aantal jaar geleden is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Museum Krona, met een profiel gericht op kunst, klooster en kruidentuin.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Maashorst.
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T. Evers als vertegenwoordigers namens de gemeente Maashorst als leden van het bestuur.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Begroting 2024	• Verleende bijdrage Maashorst € 352.944
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling: € • bijdrage gemeente Maashorst € Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • resultaat (instelling) € Conform de subsidiebeschikking – en dit geldt ook voor andere gesubsidieerde culturele organisaties – hoeven ze het voorafgaande jaar pas uiterlijk 1 juli te verantwoorden. Derhalve is van het museum de verantwoording en de aanvraag tot vaststelling nog niet ontvangen.
	Begroting 2025	Verwachte bijdrage Maashorst € 351.062
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is medeoprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijf het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en nevenomzet uit gastheerschap en merchandising en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.

Overige verbonden partijen

1. AgriFood Capital/ RNOB/ Noordoost Brabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!

	Website	www.rnob.nl) www.noordoostbrabantwerkt.nl www.agrifoodcapital.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Convenant. • Voor RNOB is het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost-Brabant opgesteld dat door alle deelnemers, 10 gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, 's-Hertogenbosch, Maashorst, Oss, Sint-Michielsgestel, Meijerijstad, Vught) en twee waterschappen (Aa en Maas en Dommel) door de gemeenteraden en AB Waterschappen is vastgesteld, eind 2024 is ondertekend en op 1 januari 2025 in werking is getreden. • Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen aan Agrifood Capital. Agrifood Capital is de samenwerking in een stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Agrifood Capital heeft een stichting en een B.V. RNOB heeft een afvaardiging in het stichtingsbestuur en zorgt voor een basisfinanciering. • NOB Werkt is eveneens een convenant. Voor Noordoost Brabant Werkt geldt een samenwerkingsovereenkomst welke in 2020 door alle deelnemers (gemeenten, UWV WERKbedrijf, Werk- en ontwikkelbedrijven, onderwijsinstellingen en werknemersorganisaties) is getekend. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2029. Conform BBV artikel 15, lid 1 sub b onder 4 valt deze samenwerking onder overige verbonden partijen.
	Doel	• Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een platform voor regionale afstemming. Hierdoor kunnen we samen optrekken richting Rijk, provincie, andere regio's en ook met onderwijs- en maatschappelijke instellingen en ondernemers. Ook kunnen we gezamenlijk een extra impuls geven aan de economische, ruimtelijke en ecologische ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant. Zie ook artikel 2 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. • Agrifood Capital is gericht op het stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord. Agrifood Capital organiseer een beweging van ondernemers, kennisinstellingen en overheden die werk maken van transities in het huidige voedselsysteem. Het agrifood cluster, dat in het DNA van de regio zit, wordt gecombineerd met kennis en expertise uit andere sectoren en branches, zoals de innovatieve maakindustrie, ICT en data. Daarmee draagt Agrifood Capital bij aan het behoud en waar nodig verbeteren van de brede welvaart in de regio met de keten van boer tot bord als katalysator. • NOW Werkt heeft als doel een goed functionerende arbeidsmarkt met: o Structurele verbetering van processen en dienstverlening voor werkgevers, werkenden, werkzoekenden en jongeren gericht op het voorkomen van werkloosheid en een duurzame plek op de arbeidsmarkt; o Opgaven, om als arbeidsmarktregio strategisch, flexibel en effectief in te spelen op snelle ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken; o Leven lang Ontwikkelen als de centrale opgave voor de komende jaren.

Inhoud	Taakveld	Bestuur
	Taken	• De RNOB is een overheidssamenwerking van 10 gemeenten en twee waterschappen in Noordoost Brabant met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak een lange adem en veel samenwerking met partijen vraagt. De samenwerking richt zich op vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio. De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' en de Prioriteitennota (2023) zijn leidend voor de activiteiten, zoals deze worden uitgewerkt in de jaar- en werkplannen. • De Stichting Agrifood Capital fungeert als platform voor de regionale ambitie koploper te zijn in slimme en duurzame voedselketens. De stichting bepaalt de strategie van Agrifood Capital en bestaat uit vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Agrifood Capital B.V, is de uitvoeringsorganisatie van de stichting. De B.V. helpt vernieuwers die werken aan de voedselsystemen van de toekomst. Hun rollen variëren van netwerkbouwer en matchmaker tot programmamaker en projectontwikkelaar. De activiteiten van Agrifood Capital zijn vastgelegd in de Strategische Agenda Agrifood Capital. • Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld.

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Zie onder 'rechtsvorm'.
	Vertegenwoordiging	• RNOB: De burgemeester is lid van de Algemene Vergadering. Wethouders nemen deel aan de portefeuillehouders-overleggen Duurzame Leefomgeving, Economie en Ruimte, Mobiliteit en Wonen. De voorzitters van de portefeuillehouders overleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant. Het overleg tussen de gemeentesecretarissen in het Secretarissenteam zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht. Raadsleden worden betrokken bij de samenwerking door: o Verenigde Voorbereidende Bijeenkomsten o Klankbordgroep Raadsleden o Lokale Regiotafel (in Maashorst gestart in 2025) • NOB Werkt: de wethouder neemt deel aan de portefeuillehouders overleggen van Arbeidsmarkt.
	Portefeuillehouder	Diverse portefeuillehouders zijn betrokken.
	Domein	Diverse
Financiële positie	Begroting 2024	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. o De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,62 voor RNOB en € 1,50 voor Agrifood Capital. o De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,04 voor NOB Werkt. Dit was in 2024 € 1.

	Jaarrekening 2024	RNOB: • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € • resultaat € NOB Werkt: De bekostiging van de samenwerking NOB werkt wordt in 2025 nog geïnd via RNOB. De raad heeft ingestemd met een financiële bijdrage 2025 aan de Strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' waarbij de financiële bijdrage van €1 per inwoner in 2024 geldt als basisjaar en dat dit bedrag per 1 januari 2025 wordt geïndexeerd, De bijdrage voor 2025 is vastgesteld op € 1,04 per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. In de loop van 2025 zal het convenant NOB werkt worden aangepast en zal de financiering van deze samenwerking hierin worden opgenomen.
	Begroting 2025	De bekostiging van de samenwerking is geregeld in artikel 11 van het convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant. De bijdrage vindt plaats op basis van een vast bedrag per inwoner waarbij het aantal inwoners wordt bepaald op basis van het CBS cijfer van 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor de bijdrage per inwoner geldt 2024 als basisjaar. Met ingang van 1 januari 2025 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. • De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,62 voor RNOB en € 1,50 voor Agrifood Capital. • De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner voor 2025 van € 1,04 voor NOB Werkt. Dit was in 2024 € 1. Voor 2025 is uitgegaan van ... inwoners.

Risico	Risicobeoordeling	Nihil. De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner. Het risico is dat Agrifood Capital B.V. in financiële problemen komt. In dat geval is de regio Noordoost Brabant als deelnemer in het stichtingsbestuur en daarmee de gemeenten als deelnemers in de regionale samenwerking (mede) verantwoordelijk. Het financiële risico is echter beperkt tot het bedrag van de inbreng. Dat geldt ook voor het financiële risico van RNOB. Voor NOB Werkt geldt dat het financiële risico beperkt is tot het bedrag van de bijdrage door de gemeente.
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risicobepaling	**Bijdrage wordt bepaald op basis van artikel 10 van het samenwerkingsconvenant** Artikel 10: Financiën 1. Partijen hebben een regiorekening, dat gevuld wordt met de door de partijen jaarlijks ter beschikking te stellen bijdragen en financiële bijdragen van derden. 2. De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. 3. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld: a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor Regio Noordoost Brabant b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt d. De gemeente Heusden zit in een andere arbeidsmarktregio en levert daarom aan Noordoost Brabant Werkt geen inwonersbijdrage. 4. De bijdrage van beide waterschappen gezamenlijk bedraagt 6,5% van het totaalbedrag ingebracht door de deelnemende gemeenten voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital. De waterschappen bepalen in onderling overleg de verdeling van dat totaalbedrag dat door hen wordt ingebracht. 5 Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024 5. Het dagelijks bestuur maakt met AgriFood Capital bindende afspraken, opdat

		geborgd is dat de bijdrage aan deze organisatie ten goede komt aan de realisatie van, ingevolge de Samenwerkingsagenda, overeen te komen tegenprestaties. 6. De vanuit de regiorekening betaalde compensabele BTW wordt jaarlijks in januari met toepassing van het transparantiebeginsel doorgeschoven naar de betreffende compensatiegerechtigde gemeente. 7. De gemeenten compenseren deze BTW bij het compensatiefonds en stellen dit volledige bedrag weer beschikbaar aan de regiorekening. Mocht de Belastingdienst haar zienswijze uit haar brief van 11 september 2015 om dit te ondersteunen herzien, zal de werkwijze daarop worden aangepast op een zodanige wijze dat het samenwerkingsverband hiervan geen financieel nadeel ondervindt. 8. Voor de berekening van deze bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers. 9. De regiorekening zal worden ingezet voor (co)financiering van projecten en/of programma's passend bij de samenwerkingsagenda en binnen de vastgestelde begroting. Maximaal 25% van de regiorekening is bestemd voor de algemene kosten (overhead), waaronder kosten voor het regiobureau, regiomanager, huisvesting, secretariële ondersteuning en communicatieondersteuning.

2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Door nu uit te gaan van de huidige samenwerkingsovereenkomst heeft ZVH geen rechtspersoonlijkheid (='geen zelfstandige organisatie' d.w.z. ZVH sluit geen overeenkomsten maar dat doet de "beheergemeente"). Die rechtspersoonlijkheid is nodig om hierin als gemeente een persoonlijk en financieel belang te hebben. Dus is ZVH geen verbonden partij
	Doel	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig
	Taken	1. Het voeren van procesregie; 2. Het adviseren van professionals; 3. Het signaleren en adviseren ten aanzien van kansen en knelpunten.
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught, Dienst Justitiële Inrichtingen, GGD Hart voor Brabant, GGZ Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Reinier van Arkel, Sociom, Stichting Jeugdbescherming Brabant, Stichting Ons Welzijn, Stichting Veilig Thuis Brabant Noordoost, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering.

	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Ramona Sour neemt deel aan stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost. (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Afdeling	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2024	• totale begroting (instelling): € 1.298.050 • bijdrage Maashorst: € 67.990 • resultaat instelling: € 0
	Jaarrekening 2024	• totale exploitatie instelling: € 1.372.643 • bijdrage Maashorst: € en daarnaast is een teruggave overschot reserve ontvangen ter grootte van € . Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. • eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans) • resultaat (instelling): €
	Begroting 2024	• totale begroting (instelling): € 1.358.040 • bijdrage Maashorst: € 73.400 • resultaat instelling € 0
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Staat niet in jaarverslag

Visie en doorkijk naar de toekomst van verbonden partijen

Visie

De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

Wet- en regelgeving

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een

adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV op 16 juli 2014 gewijzigd. Daarnaast zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen (PDF, 2.4 MB)d.d. oktober 2016 (PDF, 682.9 kB) vanaf 2018 in werking getreden. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

Doorkijk naar de toekomst
De laatste jaren is de aard en het aantal samenwerkingsverbanden sterk in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten. Als gevolg daarvan is de beheersing van verbonden partijen van belang. Daarnaast is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Maashorst. Zie hiervoor de risico inventarisatie in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

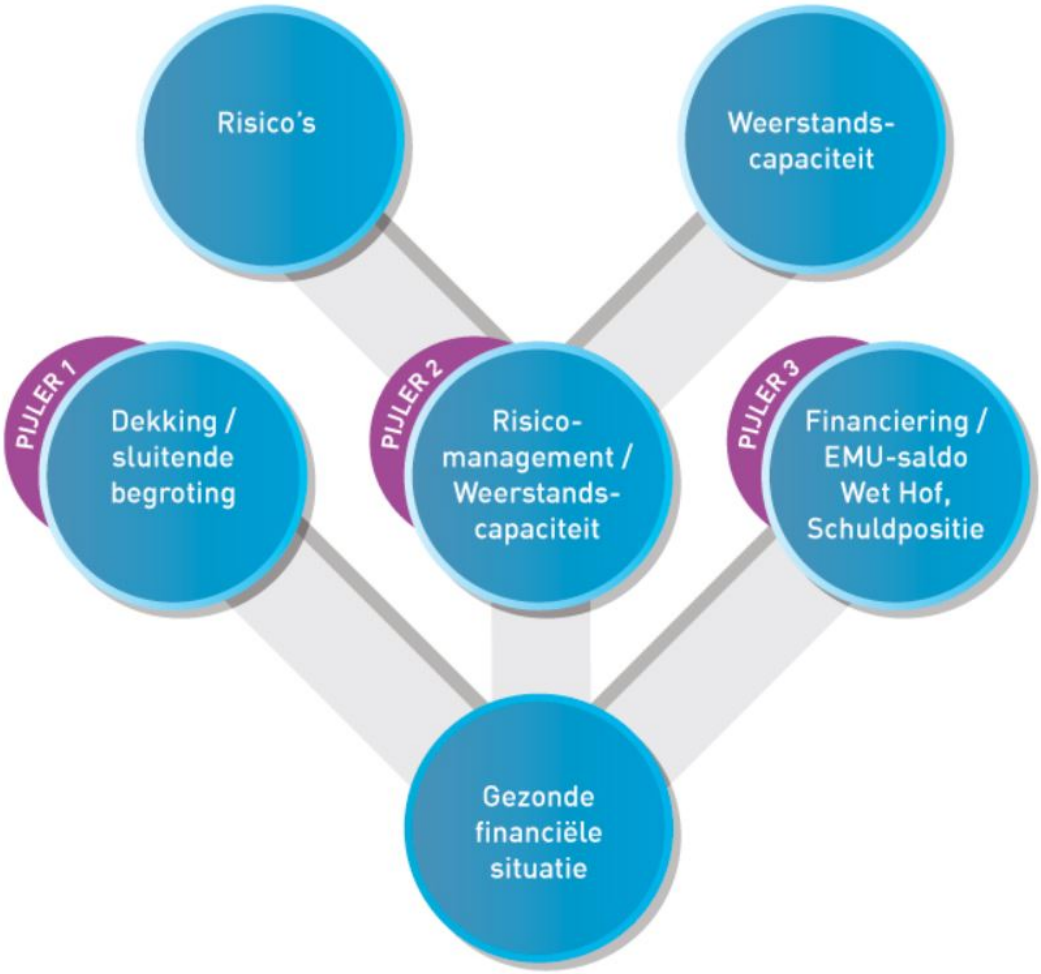
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

We vinden risicomanagement belangrijk in de gemeente Maashorst. Het heeft dan ook een prominente plek binnen de planning & control cyclus en we zien het als een continu proces.

Bij alle planning & control producten rapporteren we hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is risicomanagement bij gemeente Maashorst een manier van denken. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel de raad als het college.

Financiële strategie en beleid bij weerstandsvermogen en risicobeheersing

Zichtbaar is dat risicomanagement, het onderwerp van deze paragraaf, slechts 1 van de 3 pijlers is.

Beleid

Het beleid voor risicomanagement voor de gemeente Maashorst is vastgesteld in januari 2022. Dit beleid is de basis voor het schrijven van deze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Risico's weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Hierover wordt 4x per jaar (in de 1e Bestuursrapportage, Programmabegroting, 2e Bestuursrapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd. De financiële omvang van deze risico's brengen we op uniforme wijze in beeld, conform het vastgestelde beleid. De risico's worden alleen geactualiseerd bij het opstellen van de Programmarekening en de Programmabegroting. In de 1e en 2e bestuursrapportage wordt daarnaar verwezen.

Top 10 risico's

De risico-inventarisatie vindt plaats op basis van het inschatten van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren bij het bepalen van de kans, klassen van 1 tot 5.

Voor een verdere toelichting op dit systeem van risicobeoordeling, verwijzen wij naar het eerder genoemde beleid voor het risicomanagement dat is opgesteld voor de gemeente Maashorst. Hieronder is schematisch weergegeven wat de tien grootste risico's zijn voor de gemeente Maashorst.

Nummer	Risico	Omvang
1	Grondexploitatie	€4.786.000
2	Sociaal domein: gespecialiseerde jeugdhulp	€ 1.976.916
3	Stikstofproblematiek	€ 1.800.000
4	Sociaal domein: Wet Maatschappelijke Ontwikkelingen 2015 (Wmo dagbesteding, Wmo hulp bij het huishouden, Wmo individuele begeleiding, en Wmo voorzieningen)	€ 1.787.000
5	Overspannen arbeidsmarkt	€1.320.000
6	Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade als gevolg van niet nakomen van contractuele afspraken	€ 1.000.000
7	Sociaal domein: Participatiewet (Gebundelde uitkering, Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Loonkostensubsidies)	€ 803.997
8	Gemeenschappelijke regelingen	€ 700.000
9	Bedrijfsvoeringsrisico	€ 607.500
10	Sociaal Domein, Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeidsparticipatie)	€ 575.592
	Totaal	**€ 15.357.005**

Uitgebreide risicoanalyse

De risico's worden conform ons beleid voor risicomanagement periodiek geïnventariseerd. Hierdoor is op een gedetailleerd niveau inzicht in de risico's die de gemeente Maashorst loopt. Tevens wordt aangegeven op welke wijze de risico's beheerst worden.

Naast de bovenstaande tien grootste risico's zijn de volgende risico's in beeld:

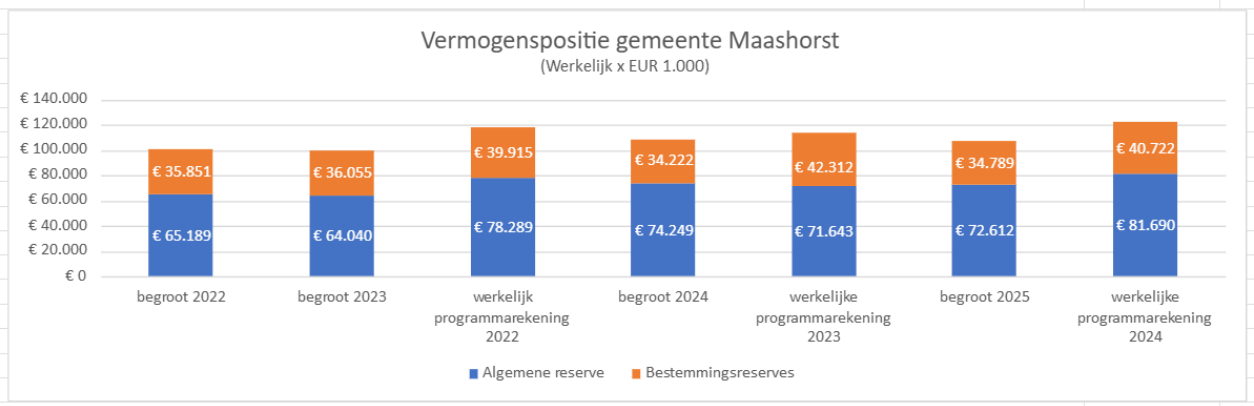
- Natuurrampen (denk hierbij aan schade door extreem weer of bestrijding van insecten
- Voorzieningen voor wethouderpensioenen en wachtgelden
- IT beveiligingsrisico's, stroomuitval en hardware risico's
- Gewaarborgde en verstrekte geldleningen aan derden
- Niet kostendekkende parkeerexploitatie
- Lagere legesopbrengsten (minder voorspelbaarheid) door de komst van de Omgevingswet
- Kostenoverschrijdingen in het sociaal domein (door open einderegelingen zoals bij het armoedebeleid en de realisatie van transformatieopgaven (Beschermd Wonen) of taakstellingen (Hervormingsagenda Jeugd)
- Treasury: rentestijgingen

- Planschade: vergoedingen
- Inkoop en aanbestedingen: risico op onrechtmatigheden met name op het vlak van ICT

Het financieel effect op de jaarrekening van deze overige risico's bedraagt 2,8 miljoen euro en dat is zo'n 15% van het totale risicobedrag 18,2 miljoen euro.

Ontwikkeling vermogenspositie weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente Maashorst stuurt op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt.

In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gemeente Maashorst redelijk stabiel is. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door enerzijds de inzet van de algemene reserves in de begroting ter dekking van het incidenteel en structureel tekort. De vermogenspositie is in 2024 ten opzichte van 2023 toegenomen met € 10 miljoen, door zowel een hogere algemene reserve als een hogere reserve van het grondbedrijf. Daarnaast is er sprake van een rekeningresultaat van ongeveer € 6,9 miljoen waardoor de stand van de algemene reserve toeneemt.

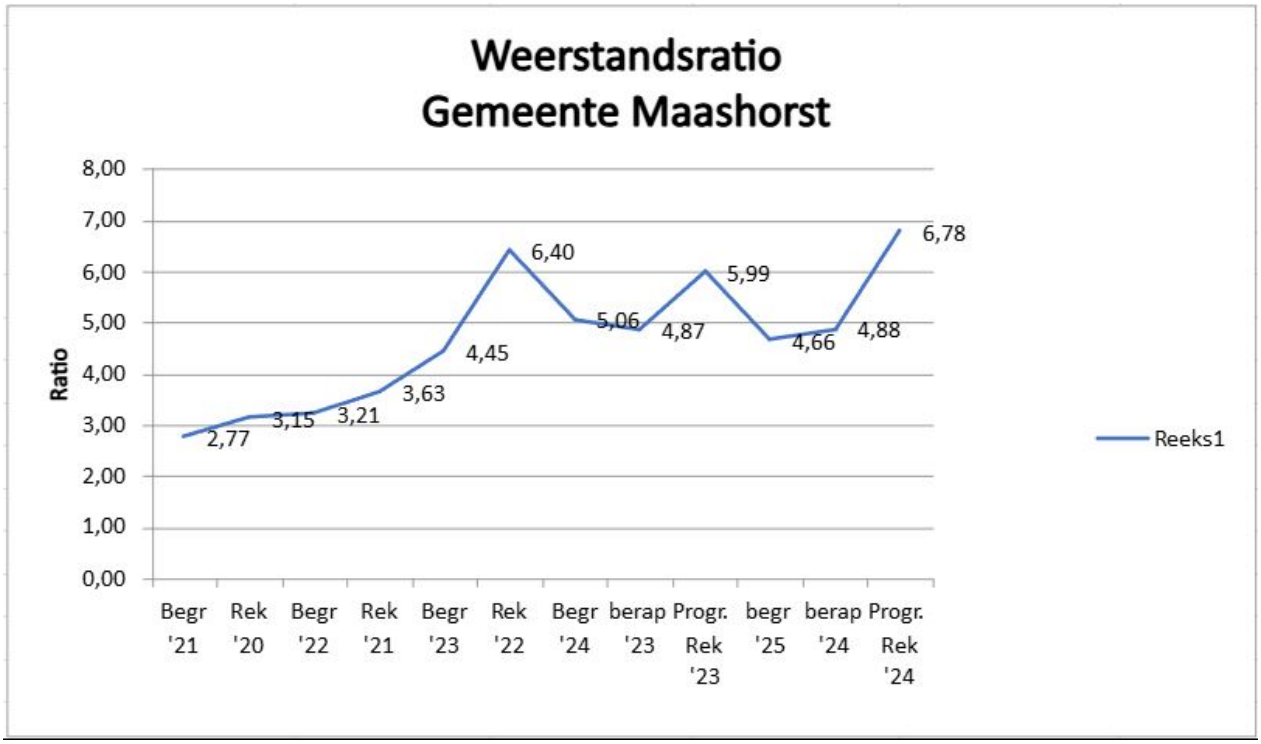
Weerstandsratio weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandsratio wordt als volgt berekend: weerstandscapaciteit gedeeld door de risico's.

Voor de programmarekening van 2024 is dat € 104.079.182/€ 15.357.005=6,78

De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Hierbij is met de Raad afgesproken dat de norm tussen 1 en 2 ligt. De ratio ligt ruim boven de norm.

De ontwikkeling van de weerstandsratio is zichtbaar in onderstaande grafiek.

De verbetering van de weerstandsratio wordt verklaard door de toename van de algemene reserve. Bij de toelichting op de vermogenspositie hierboven is hiervoor een verklaring gegeven.

Weerstandscapaciteit, weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Nummer	Onderdeel	Bedrag
1	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 71.429.572
2	Algemene reserve grondbedrijf	€ 10.260.306
3	Stille reserves	€ 8.415.204
4	Jaarrekeningresultaat	€ 6.956.871
5	Onbenutte belastingcapaciteit (Onroerende zaak Belasting)	€ 7.017.229
	Totaal	**€ 104.079.182**

1. Algemene reserve vrij besteedbaar
De algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt € 71,4 miljoen . Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij ontwikkeling vermogenspositie.

2. Algemene reserve grondbedrijf
Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf bedraagt € 10,3 miljoen.

3. Stille reserves
Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen volgens de nieuwe berekening aan het jaareinde 2024 € 8,4 miljoen.

4. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de overige heffingen wordt het verschil tussen 100% kostendekkendheid en de werkelijke inkomsten als onbenutte belastingcapaciteit aangemerkt.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit
Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

Volgens de hiervoor geldende wettelijke richtlijnen heeft de gemeente Maashorst een onbenutte belastingcapaciteit van € 7 miljoen.

Kengetallen financiële positie

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn gemeenten verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in programmabegroting en programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Op termijn is benchmarking met andere gemeenten op basis van deze getallen dan ook mogelijk. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij een vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken moeten worden. In overleg met het audit-commissie is afgesproken vooralsnog de cijfers te verzamelen zonder er concrete doelstellingen aan te verbinden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten.

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Rekening 2024
Netto schuldquote	28,6%	44,1%	35,1%

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Rekening 2024
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26,7%	43,0%	34,0%
Solvabiliteit	48,4%	47,4%	48,5%
Grondexploitatie	10,9%	14,3%	12,9%
Structurele exploitatieruimte	4,8%	0,5%	3,1%
Belastingcapaciteit	78,7%	79,3%	79,3%

Netto Schuldquote

Dit kengetal biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen en wordt uitgedrukt in een percentage. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Het kengetal is verslechterd ten opzichte van 2023 door een afname van de rekening-courantpositie. Per ultimo 2023 was er nog 13,7 miljoen bij de Rijks Schatkist gestald, nu is er een tekort op de banksaldi van 5,3 miljoen. Het kengetal is beter ten opzichte van de begroting 2024, doordat de verwachting was dat ultimo 2024 een groter financieringstekort zou resteren. Dit was uiteindelijk niet het geval, aangezien diverse onderhanden werken doorgeschoven zijn naar 2025. De verwachting is dat het financieringstekort in 2025 op zal lopen, omdat er een langlopende lening afgesloten zal moeten worden. Hierdoor zal het kengetal alsnog verslechteren.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal wordt berekend zoals de netto schuldquote, waarna leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen daar vervolgens op in mindering worden gebracht. Bij dergelijke leningen kan er onzekerheid ontstaan of ze allemaal terug worden betaald. Met de berekening van dit kengetal wordt duidelijk wat het aandeel van de versterkte leningen in de exploitatie is, en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in hoeverre we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen op lange termijn te voldoen. Het eigen vermogen wordt gedeeld door het totale vermogen, wat vervolgens wordt uitgedrukt in een percentage. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Het kengetal is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2023, doordat zowel het eigen vermogen als het totale balanstotaal beide zijn gestegen.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet-in-exploitatie-genomen gronden en de bouwgrond-in-exploitatie bij elkaar opgeteld, en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Het kengetal is hoger ten opzichte van 2023, doordat de boekwaarde van de bouwgronden-in-exploitatie met 5,5 miljoen is toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door een bedrag van 2,5 miljoen aan grondaankopen en 4,4 miljoen aan kosten van bouw- en woonrijp maken. Er zijn minder kosten gemaakt voor bouw- en woonrijp maken dan verwacht. Hierdoor is het percentage lager dan begroot. De boekwaarde zal in 2025 en verder naar verwachting weer afnemen, omdat verkopen gerealiseerd gaan worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal berekent de structurele baten minus lasten, gecorrigeerd met structurele mutaties in reserves. Dit wordt vervolgens gedeeld door de totale baten en gecorrigeerd met structurele mutaties in reserves. Deze verhouding wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, hoe meer ruimte er is voor het doen van structurele uitgaven. Het streven is om structurele lasten zoveel mogelijk af te dekken door structurele baten, wat zou resulteren in een percentage van 0%. Een positief percentage geeft aan dat er meer structurele baten zijn dan uitgaven. Dit zou een nog gezondere balans zijn.

Het kengetal is positief, doordat het structurele saldo van de 2e tussentijdse rapportage (3,0 miljoen) toegevoegd is aan de algemene reserve. Daarnaast zijn in de jaarrekening diverse voordelen op structurele budgetten opgenomen.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal vergelijkt de lokale lastendruk van een gezin met een gemiddelde WOZ-waarde voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing met de landelijke lastendruk van een gezin met een gemiddelde WOZ-waarde voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing . Deze verhouding wordt uitgedrukt in een percentage. Een percentage van minder dan 100% betekent dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk.

De belastingcapaciteit is hoger dan in 2023 doordat de lastenverhoging in Maashorst (ongeveer 4,22%) lager is dan het landelijk gemiddelde (6,1%).

Onderlinge verhouding kengetallen

Zichtbaar is uit bovenstaande presentatie dat de meeste kengetallen iets verslechterd zijn ten opzichte van 2023. De verslechtering komt in algemene zin doordat het financieringstekort behoorlijk toegenomen is door substantiële uitgaven aan investeringen aan de grondexploitaties, hetgeen ook begroot was. De verwachting is dat de kengetallen in 2025 nog iets meer verslechteren, doordat waarschijnlijk een langlopende lening afgesloten zal moeten worden vanwege de onderhanden werkenpositie van de investeringen.

De financiële positie kan worden bepaald met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, zouden we categorie A ambiëren en categorie B accepteren. In onderstaande tabel zijn de percentages, die voorvloeien uit deze Programmarekening weergegeven.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Rekening 2024
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	44,10%	35,10%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	43,00%	34,00%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	47,40%	48,50%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%	0,50%	3,10%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	14,30%	12,90%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	79,30%	79,30%

Kengetallen financiële verordening

Daarnaast presenteren we conform artikel 18 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

Omschrijving	Rekening 2023	Rekening 2024
1. Netto schuld per inwoner	€1.260,57	€1.141,26
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten(-=voordeel, +=nadeel)	-3,63%	-1,89%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	4,15%	3,30%

Wet open overheid

Inleiding Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo is een belangrijke stap in de ontwikkeling naar een open transparante overheid en een verbetering van de dienstverlening.
Deze openheid is essentieel voor het verhogen van het vertrouwen tussen de samenleving en de gemeente. Door het openbaar maken van informatie kunnen we het debat over onze keuzes eerder én beter voeren. Daar worden we niet alleen zelf beter van. Zo dragen we ook bij aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Beleid Woo

Het uiteindelijke doel van de Woo is het transparanter, beter en sneller beschikbaar stellen van informatie aan politiek en maatschappij. Er zijn twee manieren om dit doel te bereiken. Enerzijds via Passieve openbaarmaking (op verzoek), anderzijds vanuit Actieve Openbaarmaking (uit eigen beweging). Uiteindelijk draagt het project bij aan een betere dienstverlening, minder administratieve last, grip op processen, betere vindbaarheid van documenten en een optimaal archief.

Urgentie en Verbeteringen
Om te borgen dat informatievoorziening de komende jaren up-to-date blijft, en voldoet aan alle wet- regelgeving is focus op het 'project 'Woo' van groot belang. Op dit moment zijn we nog niet in staat optimaal te voldoen aan de wetgeving. Een duiding van het belang van voldoen aan de wet- en regelgeving komt vanuit interne rollen maar ook vanuit de accountant en de

provincie. Deze brede uitkomsten vanuit de Woo maakt dat het een impactvol project is, wat aansluit op de strategische ontwikkelingen binnen de gemeente Maashorst.

Doorkijk naar de toekomst Woo

Vanzelfsprekend heeft de Woo veel raakvlakken met de invulling van de bredere informatievoorziening binnen de gemeente. Daarom is ervoor gekozen om een overkoepelend project op te zetten, dat aansluit op de doelstellingen van de gemeente. Binnen het project is onder andere aandacht voor Privacy Wetgeving (AVG), Wet Digitale Overheid, de Archiefwet, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en uiteraard de Wet Open Overheid (WOO). We dienen onze informatiehuishouding verder op orde te brengen en onze werkprocessen scherper in beeld te krijgen. Het is voor ons als organisatie belangrijk om dit in beeld te hebben zodat we beter onze zaken documenteren en de vindbaarheid ervan verhogen. Daarnaast gaat dit inzicht bijdragen aan de uitrol van datagedreven werken. Weten waar gegevens worden vastgelegd zodat de kwaliteit van vastleggingen verbetert. Alleen met kwalitatief goede gegevens kunnen we deze informatie omzetten naar optimale kennis. Ter ondersteuning hiervan zal op termijn een centraal Woo-ondersteuningsteam worden ingericht.

Jaarrekening

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming 2024

De planning- en controlcyclus van de gemeente Maashorst is zo ingericht dat we jaarlijks 2 keer kritisch de budgetontwikkelingen beoordelen. Dit doen we bij de 1e tussentijdse rapportage (verantwoording over januari t/m maart) en bij de 2e tussentijdse rapportage (verantwoording over januari t/m augustus). Deze rapportages, voorzien van een aanpassing van de begroting, worden ter vaststelling aan de Raad aangeboden.

Bij ontwikkelingen met grote financiële gevolgen wachten we niet tot deze rapportage momenten, maar gaan we direct in gesprek met de Raad. Het jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt voor bestemming € 6.957.000 miljoen voordelig. In de analyse jaarrekeningresultaat vermelden we de belangrijkste mee- en tegenvallers met een toelichting.

Per programma is er ook een uitvoerige analyse beschikbaar. Deze is per taakveld opgenomen in het jaarverslag.

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 wordt voorgesteld een aantal budgetten te bestemmen voor 2025:

Omschrijving	**Bedrag**
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. GALA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. In 2024 is de planvorming voortgezet en is op onderdelen de implementatie opgestart. De komende jaren moet op onderdelen de echte verandering nog tot stand komen. In 2024 konden we onderstaande posten éénmalig financieren uit de specifieke uitkering voor GALA. • € 7.000 Welzijn op Recept, doordat deel van kosten van opbouwwerk éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA • € 14.000 Versterken Sociale Basis en Welzijn op Recept, doordat deel van de kosten van wijkondersteuners éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA • € 131.000 Valpreventie, doordat deel van de kosten van trapliften éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA • € 4.000 Versterken Kennis- en adviesfunctie GGD, doordat een deel van de kosten wijkscans STORM éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA • € 40.000 Aanpak Overgewicht & Obesitas, doordat inzet van de GGD, deel dat gefinancierd wordt uit middelen Ketenaanpak JOGG, éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA • € 129.000 Versterken Sociale Basis, Kansrijke Start en Terugdringen gezondheidsachterstanden, doordat deel van de kosten GGD éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA Totaal betreft het in het jaarrekeningresultaat een vrijval van € 325.000. Het behoud van middelen voor GALA draagt bij aan betere tot stand brenging en betere borging van de verandering die het Rijk beoogt met GALA. We voorzien dat we hiervan nog € 280.000 nodig hebben om de veranderopgave tot stand te kunnen brengen. Dit bedrag van € 280.000 willen we bij resultaatbestemming overhevelen naar 2025, voor de resterende projectperiode tot en met 2026.	280.000
Integraal Zorgakkoord (IZA): Het Integraal Zorgakkoord (IZA) gaat over zorg die geregeld wordt in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarin is vastgelegd wat er vanuit de basisverzekering wordt vergoed. IZA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. In 2024 is de planvorming voortgezet en is op onderdelen implementatie opgestart. De komende jaren moet op onderdelen de echte verandering nog tot stand komen. In 2024 konden we onderstaande posten éénmalig financieren uit de specifieke uitkering voor IZA. Nu willen we die vrijval bij resultaatbestemming overhevelen naar 2025. Zodat we die middelen in kunnen zetten voor de veranderopgave. • € 83.000 doordat kosten voor praktijkondersteuning POH GGZ éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA • € 118.000 doordat kosten inloopfunctie GGZ éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA Daarnaast is door een omissie het lokale projectbudget niet meegenomen in het overhevelingsvoorstel, voor overheveling naar 2025. Ook dit leidt tot een eenmalige vrijva. • € 344.000, zijnde het restant van het lokale projectbudget IZA 2023-2026 Totaal betreft het in het jaarrekeningresultaat een vrijval van € 545.000. Het behoud van middelen voor IZA draagt bij aan betere totstandbrenging en betere borging van de verandering die het Rijk beoogt met IZA en zorgt ervoor dat we aan (sub)regionale verplichtingen kunnen voldoen. We voorzien dat we in hiervan nog € 465.000 nodig hebben om de	465.000

veranderopgave tot stand te kunnen brengen. Dit bedrag van € 465.000 willen we bij resultaatbestemming overhevelen naar 2025, voor de resterende projectperiode tot en met 2026.	
Migratie Gemeente Maashorst staat voor een grote opgave op het gebied van migratie. We hebben een achterstand op het gebied van huisvesting statushouders en Oekraïners en de tijdelijke locatie van Der Valkhotel sluit per 1 oktober 2026. Het zoeken naar geschikte plekken en deze passend maken zal nog de nodige financiële inspanning kosten. Het overschot van 2024 van € 2.061.000 hebben we nog nodig om de migratieopgave verder vorm te geven. Dit bedrag willen we bij resultaatbestemming overhevelen naar 2025.	2.061.000
Onderhoud Vastgoed Maashorst heeft nog steeds een grote duurzaamheidsopgave. Bij het opstellen van de jaarrekening is gebleken dat ons onderhoudsplan gebouwen niet meer voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Hierdoor is deel van de onderhoudsvoorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Echter onze duurzaamheidsopgave is hiermee nog steeds urgent. In 2025 gaan we het onderhoudsplan actualiseren en verwachten we de vrijgevallen middelen alsnog nodig te hebben. We stellen dan ook voor om de middelen over te hevelen naar 2025 en te betrekken bij de actualisatie van het onderhoudsplan gebouwen.	542.000
Algemene Uitkering De meest actuele circulaire van het ministerie van BZK is de decembercirculaire. Aangezien deze circulaire dateert van 12 december 2024, was het niet mogelijk om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken, middels het budgetrecht van de raad. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2024 kunnen worden aangepast, is namelijk de decembervergadering van 12 december geweest. Dit deel van het rekeningsaldo kan nu als volgt verklaard worden: In de decembercirculaire is per saldo € 840.000 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering Van deze middelen dienen de volgende bedragen beschikbaar gesteld te worden in 2025: • €546.000 Erfgoeddeal: decentralisatie-uitkering om relatie te leggen tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving. De gemeente draagt hieraan bij middels cofinanciering.	546.000
Totaal	**3.894.000**

Na resultaatbestemming resteert er derhalve een saldo van € 3.063.000 dat toegevoegd zal worden aan de algemene reserve.

Analyse jaarrekeningresultaat in cijfers

Analyse jaarrekeningresultaat in cijfers

Het jaarrekeningresultaat over 2024 bedraagt € 6.957.000 voordelig.

Onderstaand een toelichting per programma met een overzicht van de grootste afwijkingen. Kleinere verschillen worden in principe hier niet toegelicht. Daarvoor verwijzen wij naar de analyse per programma onder "wat heeft het gekost". De toelichtingen zijn niet uitputtend maar geven een goed beeld van het resultaat.

1. VEILIGHEID	Resultaat	109.000 V
CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	**12.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	12.000	
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	**97.000 V**	
Door een administratieve omissie is een melding niet verwerkt in 2e afwijkingenrapportage 2024. Dit betreft het aframen van het beschikbare budget voor de projectleider wijkversterking.	61.000	
Diverse (kleine) afwijkingen (voordelig)	36.000	

2. VERKEER EN VERVOER	Resultaat	38.000 V
2.1 WEGEN, STRATEN EN PLEINEN	**10.000 V**	
Voorzieining groot onderhoud civiele kunstwerken en openbare verlichting van de voormalige gemeenten landerd en Uden zijn niet meer benodigd en kunnen vrijvallen (voordeel € 127.000), Straatwerkvergoeding levert meer inkomsten uit leges door nutsbedrijven (voordeel € 39.000), verhaal bij schades aan de openbare ruimte heeft een negatief effect (nadeel € 90.000). Door het vertraagd realiseren van verschillende investeringen (m.n. GVVP) resulteert er een lagere onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten nadeel (€ 149.000).	-73.000	
Diverse kleine afwijkingen	83.000	
2.2 PARKEREN	**28.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen	28.000	

3. ECONOMIE	Resultaat	141.000 V
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	**75.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	75.000	
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	**2.000 V**	
Minder winstneming bij bedrijventerreinnen, hierdoor ook minder dotatie aan voorzieningen en reserves.	0	
Diverse kleine afwijkingen (positief)	2.000	
3.3. ECONOMISCHE PROMOTIE	**64.000 V**	
Het gaat hierover de minderopbrengsten toeristenbelasting 2022. De begote opbrengst was hoger dan de werkelijke opbrengst. In 2023 heeft een areaalonderzoek plaatsgevonden. Prognose is dat de begrote opbrengst wel gehaald wordt.	59.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	5.000	

4. ONDERWIJS	Resultaat	291.000 V
4.1 ONDERWIJS ALGEMEEN	**184.000 V**	
In 2024 zijn de subsidies voor peuteropvang betaald uit de SPUK-regeling voor onderwijsachterstanden. Hierdoor hoefden wij deze subsidies niet uit ons eigen budget te betalen.	204.000	
Diverse kleine afwijkingen (nadelig)	-20.000	
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	**107.000 V**	
De afschrijving van kindcentra 't Mulderke en De Cirkel is aangepast vanwege optimalisatie van het schoolgebouw (verlenging van de levensduur). Deze was administratief niet juist verwerkt.	81.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	26.000	

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	Resultaat	812.000 V
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	**40.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen	40.000	
5.2 SPORTACCOMMODATIES	**190.000 V**	
Bij de sportaccommodaties in Schaijk en Zeeland is de afschrijvingstermijn verlengd van 15 naar 30 jaar. Deze wijziging sluit aan bij de financiële verordening van de gemeente Maashorst (Voordeel € 69.000).		
De voorziening Groot-onderhoud Sport- en speelvelden is per 31 december 2024 afgesloten. Dit besluit volgt uit het vaststellen van het beheer- en beleidsplan Sportvelden 2025-2028. Alle oude verplichtingen zijn inmiddels voldaan (Voordeel € 113.000)	181.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	9.000	
5.3 CULTUUR	**71.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	71.000	
5.4 MEDIA	**11.000 V**	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	11.000	
5.5 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	**500.000 V**	
Door het vaststellen van het beheerplan Openbaar Groen en Recreatieve Voorzieningen is de Voorziening Groot Onderhoud Groen afgesloten. In de 2e turap 2024 hebben we dit al verwerkt, echter door hogere kosten plantseizoen iets te optimistisch (Nadeel € 89.000). Daarnaast hebben we meer houtopbrengst (Voordeel € 30.000). In 2024 zijn een beperkt aantal speelplekken aangepast/vernieuwd. Alleen de urgente zaken zijn opgepakt door het ontbreken van een beleidslijn (Voordeel € 103.000)	44.000	
We hebben ten onrechte een bijdrage van derden opgenomen op een investeringskrediet. Het betreft een teruggevorderde verstrekte subsidie uit het verleden en geen bijdrage van derden.	400.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	56.000	

6. SOCIAAL DOMEIN	Resultaat	3.500.000 V
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	**2.581.000 V**	
Door de aanhoudende oorlog in Oekraïne is ook in 2024 de opvang huisvesting van Oekraïeners (als onderdeel van programma Migratie) aan de orde geweest. Door de Raad is in 2023 € 1.764.000 overgeheveld naar 2024. Hiervan is maar € 435.000 nodig geweest (Voordeel € 1.329.000). Verder hebben we het overgehevelde budget van € 500.000 niet benodigd. Daarnaast kunnen we de meerkosten nog declareren bij het Rijk (Voordeel € 232.000).		
In 2024 hebben we door projectvertraging geld uit GALA en het regionale IZA-budget ingezet voor reguliere taken binnen de doelen van deze regelingen. Zo voorkwamen we terugbetaling en inzet van eigen middelen (Voordeel € 382.000). Daarnaast waren er meevallers in het preventieve veld (Voordeel € 56.000) en is inburgering uitgevoerd met bestaand personeel en inhuur, waardoor het uitvoeringsbudget vrijkwam (Voordeel € 72.000).		
	2.571.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	10.000	
6.2 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN	**215.000 V**	
We behaalden een incidenteel voordeel doordat de kosten voor POH GGZ en de Wmo-inloopfunctie eenmalig zijn gedekt uit het regionale IZA-budget. Daarmee voorkwamen we terugbetaling en gebruik van eigen middelen (Voordeel € 203.000).	203.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	12.000	
6.3 INKOMENSREGELINGEN (INCLUSIEF ARMOEDEBELEID)	**445.000 V**	
Er zijn voordelen behaald bij minimabeleid - activiteitenfonds volwassenen, kindpakket en bijzondere bijstand (Voordeel samen € 178.000 waarvan € 80.000 structureel), project gedupeerde toeslagenproblematiek (Voordeel € 97.000), lokale uitvoering (Voordeel € 54.000) en WGS schuldhulpverlening (Voordeel € 117.000).	381.000	
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	64.000	

6.4 BEGELEIDENDE EN ARBEIDSPARTICIPATIE	**335.000**	V	
In 2024 ontvingen we van de Belastingdienst een teruggave van € 202.000 voor BTW op re-integratie over 2022 en 2023, omdat deze BTW alsnog compensabel bleek.	202.000		
In 2024 vonden meer mensen sneller werk door de krappe arbeidsmarkt, eigen initiatieven zoals 'Snelweg naar werk' en het 'Werkcafé'. Hierdoor waren minder re-integratietrajecten nodig (Voordeel € 111.000).	111.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	22.000		
6.5 MAATWERKVOORZIENINGEN WMO	**297.000**	V	
Een deel van de kosten voor Wmo-maatwerkvoorzieningen is in 2024 gedekt uit de specifieke uitkering GALA. Zo voorkwamen we terugbetaling aan het Rijk en bespaarden we op eigen middelen (Voordeel € 131.000).	131.000		
De uitgaven voor rolstoel- en vervoersvoorzieningen vlakken af (Voordeel € 135.000). In afwachting op het nieuw Wmo-beleid (Q3 2025) wordt het voordeel voorlopig als incidenteel aangemerkt.	135.000		
Diverse kleine afwijkingen (nadelig)	31.000		
6.6 MAATWERKDIENSTVERLENING WMO	**485.000**	V	
Sinds 1 januari 2024 geldt een nieuwe regionale overeenkomst voor Hulp bij het Huishouden (ZIN) met een lumpsum-afrekening. Bij meerdere aanbieders is meer dan 10% minder zorg geleverd dan afgesproken, wat leidt tot terugvordering van voorschotten (Voordeel € 531.000). Omdat dit het eerste jaar is, is nog onzeker of deze trend doorzet. De uitgaven aan PGB's nemen de laatste jaren licht af, waardoor het voordeel € 20.000 als structureel kan worden aangemerkt.	551.000		
Het aantal indicaties voor Wmo Begeleiding stijgt al enkele jaren, en inwoners maken hier steeds langer gebruik van. Ook de nieuwe doelgroep Beschermd Wonen draagt hieraan bij, omdat zij deels vanuit dit budget wordt ondersteund (Nadeel € 143.000).	-143.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	77.000		
6.7 MAATWERKDIENSTVERLENING JEUGDHULP	**-858.000**	N	
Binnen het regionaal budgettair kader is een incidenteel tekort van € 123.500 ontstaan. Dit komt door hogere kosten in JeugdzorgPlus (€ 55.000) en nagekomen posten (€ 398.500), deels gecompenseerd door een voordeel van € 330.000 uit lagere uitvoeringskosten, vrijgevallen middelen, Veilig Thuis/spoedzorg (Voordeel € 118.000) en solidariteitsafspraken (Voordeel € 212.000).	-123.000		
Op 19 december 2024 stemde het RBO in met de afronding van het transformatieprogramma 2022–2024. Het restantbudget van € 228.000 wordt eerst terugbetaald aan de gemeenten en daarna ingezet voor het uitvoeringsprogramma 2024–2028.	219.000		
In 2024 is het aantal jongeren in gespecialiseerde jeugdhulp gestegen van 1.401 naar 1.506 (+7,5%). De overschrijding van € 954.000 komt door meer jongeren in zorg, complexere casussen en langere inzet van hulp. Verblijfszorg daalt, ambulante zorg stijgt – een bewuste, maar duurdere verschuiving. Deze landelijke trend maakt het tekort zonder beleidsaanpassing structureel.	-954.000		
7. VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID	**Resultaat**		**679.000** V
7.1 VOLKSGEZONDHEID	**212.000**	V	
De inzet van de GGD op basis- en plustaken is in 2024 eenmalig gefinancierd via GALA. Daarmee voorkwamen we terugbetaling aan het Rijk en inzet van eigen middelen (Voordeel € 129.000). Daarnaast hebben we een voordeel op de doorschuifsystematiek van het Btw Compensatiefonds (BCF, Voordeel € 28.000).	157.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	55.000		
7.2 RIOLERING	**0**		
Per saldo laat de rioolexploitatie een voordeel zien van € 97.000 ten opzichte van de begroting. Het voordeel van € 63.000 is ontstaan door hogere opbrengsten. Dit komt hoofdzakelijk door een verschil in prognose van het aantal (niet-) woningen (27.672 geprognotiseerd, 28.390 cf. werkelijkheid BSOB). Behaald efficiency voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Egalisatie rioolheffing. Het resterende voordeel van € 34.000 is gestort in de voorziening egalisatie riolering.	0		

7.3 AFVAL	**0**		
Per saldo laat de afvalexploitatie een voordeel zien van € 317.000 ten opzichte van de begroting. Het voordeel van € 96.000 is ontstaan door hogere opbrengsten. Dit komt hoofdzakelijk door meer huishoudens en andere samenstellingen van huishoudens. Behaald efficiency voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Afvalstoffenheffing. Daarnaast is er een voordeel van € 221.000 door lagere kosten. Met het beëindigen van de gemeenschappelijke regeling milieustraat Oss, dalen structureel de personele en onderhoudskosten. Tevens is op de milieustraat in 2024 minder afval aangeboden en vallen de variabele kosten lager uit.	0		
7.4 MILIEUBEHEER	**571.000**	**V**	
Het werkprogramma is door het ODBN conform programmabegroting uitgevoerd. Een groot aantal verzoektaken die door de ODBN zijn uitgevoerd hebben we op basis van anterieure overeenkomsten kunnen doorberekenen.	151.000		
Het voordeel op duurzaamheid wordt veroorzaakt doordat een groot gedeelte van de kosten in 2024 ten laste gebracht zijn van rijksmiddelen (Sisa regeling CDOKE). Daarnaast zijn een een aantal projecten niet gerealiseerd. De planning van deze projecten (opstellen uitvoeringsprogramma's) bleek gaandeweg 2024 te voortvarend.	312.000		
Het jaar 2024 is benut om een plan van aanpak te maken en de contouren van het programma Transitie Landelijk gebied vorm te geven.	84.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	24.000		
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	**-104.000**	**N**	
Door teruglopende inkomsten voor de afkoop van onderhoud begraafplaats en relatief hoog blijvende kosten voor het onderhoud, blijkt bij doorrekening (20 jaren t/m 2044) dat de voorziening Afkoop Onderhoud Begraafplaats onvoldoende middelen bevat (negatief saldo op termijn). Een aanvullende storting van € 129.000 is noodzakelijk.	-129.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	25.000		
8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	**Resultaat**		**301.000 V**
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	**555.000**	**V**	
De overgebleven budgetten zijn toe te schrijven aan de omgevingsprogramma's. Eerder in 2024 was de impact onduidelijk, waardoor geen geld is uitgegeven aan dit onderwerp.	170.000		
Eind 2023 hebben we vele bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Dat heeft veel gevraagd van de capaciteit. Afronding van deze bestemmingsplannen in 2024 heeft zo mogelijk nog meer gevraagd van de capaciteit. Dat betekent dat minder capaciteit resteert voor het ontwikkelen van beleid en visie (Voordeel € 141.000).	141.000		
Vrijval voorziening bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk	215.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	29.000		
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJVENTERREINEN)	**-232.000**	**N**	
Betreft exploitatie mutaties grondbedrijf. Voormeer toelichting zie paragraaf Grondbeleid.	0		
Afwaardering grond Oosterensepad	-250.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	18.000		
8.3 WONEN EN BOUWEN	**-22.000**	**N**	
In 2024 is de omgevingswet van kracht geworden. Onduidelijkheden in de wet, onzekerheid over (gedeeltelijke) invoering van de WKB, onduidelijkheden over landelijke wetgeving (stikstof, Pfas) hebben geleid tot voorzichtigheid bij initiatiefnemers. Met name de grotere initiatieven (en daarmee grotere leges) hebben van deze ontwikkelingen last gehad.	-188.000		
De kosten voor een extra ingehuurde beleidsadviseur wonen en woningbouw regisseur zijn dit jaar per saldo lager uitgevallen, omdat we gebruik hebben kunnen maken van een provinciale subsidie versnelling woningbouw die per eind 2024 is afgewikkeld.	79.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	87.000		

9. BESTUUR EN DIENSTVERLENING	Resultaat	-946.000	N
9.1 BESTUUR	**-903.000**	**N**	
De storting in de pensioenvoorziening is substantieel, voornamelijk als gevolg van de gedaalde rekenrente (van 3,160% naar 2,325%) en de indexering van de pensioenen. Door de lagere rekenrente en de toegenomen pensioenuitkeringen is het noodzakelijk om nu al een grotere voorziening aan te houden.	-1.050.000		
De regionale samenwerking wordt intensiever. Over het bouwen van de benodigde woningen is meer afstemming op regionale niveau noodzakelijk. We hebben hiervoor structureel budget gereserveerd. Het budget is in 2024 niet besteed omdat we nog bezig om het budget optimaal in te zetten. Structureel hebben we dit budget wel nodig om hier capaciteit voor vrij te maken en de belangen van Maashorst in de regio te behartigen.	137.000		
Diverse kleine afwijkingen (voordelig)	10.000		
9.2 BURGERZAKEN	**-43.000**	**N**	
Diverse kleine afwijkingen (nadelig)	-43.000		

10. BEDRIJFSVOERING EN INKOMSTEN	Resultaat	2.032.000	V
10.1 OVERHEAD	**-43.000**	**N**	
Gedurende 2024 werd een fors tekort voorzien op de kosten voor de Wet Open Overheid. In de 2e afwijkingenrapportageis € 200.000 extra beschikbaar gesteld. De trend van de Woo-verzoeken is niet zo sterk doorgezet als was voorzien waardoor slechts de helft van deze extra toegekende middelen zijn besteed (Voordeel € 100.000).	100.000		
Door een efficiëntere inrichting van het ICT-landschap hebben we besparingen kunnen realiseren. Daarnaast hebben capaciteitsbeperkingen geleid tot vertraging in enkele implementaties (Voordeel € 163.000).	163.000		
Personeel: De cao-regelingen voor Spaarverlof en Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) bleken in de praktijk populairder dan vooraf ingeschat (Nadeel € 100.000). Daarnaast hebben we extra uitgaven voor werving en selectie, opleidingen en mobiliteit gedaan (Nadeel € 100.000). Ten slotte hebben we extra inhuur ingezet als gevolg van uitdagingen bij de invulling van vacatures en uitval van personeel (Nadeel € 111.000).	-311.000		
Diverse kleine afwijkingen (nadelig)	5.000		
10.2 TREASURY	**1.280.000**	**V**	
Treasury sluit het jaar af met een positief saldo van € 745.000. Bestaande uit: renteresultaat (Voordeel € 47.000), hogere huuropbrengsten (€ 51.000), diverse effecten op de z.g. kostenplaatsen (Voordeel € 613.000).	711.000		
Door het ontbreken van een actueel plan onderhoud gebouwen is een deel van de voorziening gebouwen vrijgevallen. Het voorstel is wel om dit deel over te hevelen naar 2025.	541.000		
Diverse kleine afwijkingen	28.000		
10.3 BELASTINGINKOMSTEN	**-129.000**	**N**	
De deelnemersbijdrage BSOB laat aan de kostenkant een overschrijding van € 75.000 zien, maar deze worden gecompenseerd door de € 70.000 invorderingsopbrengsten die ontvangen worden via de BSOB. Daarnaast parkeergarage Promenade wordt structureel minder gebruikt, dan de beschikbare openbare terreinen (Nadeel € 36.000 structureel).	-41.000		
Diverse kleine afwijkingen (nadelig)	-88.000		
10.4 GEMEENTEFONDS	**924.000**	**V**	
De meest actuele circulaire van het ministerie van BZK is de decembercirculaire. Aangezien deze circulaire dateert van 12 december 2024, was het niet mogelijk om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2024 kunnen worden aangepast, is namelijk de decembervergadering van 12 december geweest. In de decembercirculaire is per saldo € 840.000 extra middelen toegevoegd aan de uitkering gemeentefonds. Verder zijn er positieve verrekeningen uit voorgaande jaren geweest ter grootte van € 85.000.	924.000		

Totaal Jaarrekening gemeente Maashorst 2024	**€ 6.957.000**	**V**

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting

In onderstaand overzicht worden op basis van artikel 27 uit de BBV de gerealiseerde baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

	Rekening 2023			Begroting 2024 primitief			Begroting 2024 incl. wijzigingen			Rekening 2024		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Veiligheid	5.618	54	5.564	6.258	19	6.239	6.675	365	6.310	6.524	323	6.201
2. Verkeer en vervoer	8.723	1.121	7.602	9.958	561	9.397	9.875	1.289	8.585	10.054	1.632	8.422
3. Economie en toerisme	2.795	725	2.070	2.041	566	1.475	2.670	625	2.045	2.800	708	2.092
4. Onderwijs	5.963	1.265	4.698	6.870	1.465	5.405	6.207	1.422	4.785	5.908	1.414	4.494
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	19.740	3.738	16.002	21.970	3.488	18.482	23.702	3.553	20.149	22.849	3.599	19.251
6. Sociaal domein	87.944	27.175	60.769	80.825	18.620	62.205	94.493	26.912	67.581	92.470	28.367	64.103
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	20.563	15.212	5.351	22.748	16.583	6.165	25.749	17.739	8.010	24.761	17.612	7.150
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.663	5.006	3.657	3.544	1.268	2.276	8.305	3.478	4.828	9.433	4.954	4.479
9. Bestuur en dienstverlening	5.401	931	4.470	4.692	1.127	3.565	5.542	1.497	4.045	6.421	1.430	4.991
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	4.021	4.020	1	3.566	2.482	1.084	2.696	2.732	-36	3.336	3.905	-569
Subtotaal programma's	**169.430**	**59.246**	**110.184**	**162.471**	**46.177**	**116.294**	**185.913**	**59.612**	**126.302**	**184.557**	**63.944**	**120.613**
Algemene dekkingsmiddelen	0	138.133	-138.133	0	141.918	-141.918	0	147.422	-147.422	0	148.318	-148.318
Overhead	22.353	168	22.185	24.148	131	24.017	24.436	143	24.292	24.616	271	24.346
Heffing VPB	155	0	155	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Bedrag onvoorzien	-1.252	335	-1.587	45	0	45	45	0	45	-182	428	-610
Subtotaal overige baten en lasten	**21.256**	**138.636**	**-117.380**	**24.194**	**142.049**	**-117.854**	**24.482**	**147.565**	**-123.083**	**24.434**	**149.017**	**-124.583**
Gerealiseerde totaal van saldo baten en lasten (exclusief mutaties reserves)	**190.687**	**197.882**	**-7.195**	**186.665**	**188.226**	**-1.561**	**210.395**	**207.177**	**3.219**	**208.991**	**212.961**	**-3.970**
Toevoegingen / onttrekkingen reserves												
1. Veiligheid	0	34	-34	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	1.076	627	450	1.078	1.092	-15	5.143	5.420	-278	3.953	4.105	-152
3. Economie en toerisme	603	407	196	530	137	393	527	474	53	311	443	-131
4. Onderwijs	0	438	-438	0	186	-186	0	308	-308	0	308	-308
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	1.392	1.370	22	17	478	-460	1.456	2.309	-853	1.421	2.187	-766
6. Sociaal domein	2.940	4.483	-1.543	818	887	-69	3.643	6.991	-3.348	3.617	6.986	-3.369
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	567	884	-317	0	287	-287	0	1.118	-1.118	159	1.096	-937
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.445	3.675	770	3.014	1.191	1.822	2.615	2.901	-287	2.972	3.212	-240
9. Bestuur en dienstverlening	120	463	-343	0	0	0	0	120	-120	0	120	-120
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	8.897	11.907	-3.010	1.092	1.073	19	5.953	2.913	3.040	5.953	2.916	3.037
Subtotaal mutaties reserves	**20.040**	**24.288**	**-4.248**	**6.548**	**5.331**	**1.218**	**19.335**	**22.554**	**-3.219**	**18.386**	**21.373**	**-2.987**
Gerealiseerd resultaat	**210.726**	**222.170**	**-11.444**	**193.213**	**193.556**	**-343**	**229.731**	**229.731**	**0**	**227.377**	**234.334**	**-6.957**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Specificatie algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2023	Begroting 2024 incl. wijzigingen	Rekening 2024
Dividend	117	86	86
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	138	172	225
Totaal taakveld 0.5 treasury	**255**	**258**	**311**
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	**7.224**	**7.681**	**7.672**
Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen	**7.260**	**7.392**	**7.356**
Totaal taakveld 0.63 Parkeerbelasting	**2.287**	**2.398**	**2.362**
Reclamebelasting	186	214	210
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	**186**	**214**	**210**
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	**120.501**	**128.957**	**129.882**
Forensenbelasting	41	34	13
Toeristenbelasting	379	488	514
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	**420**	**522**	**527**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**138.133**	**147.422**	**148.318**

Specificatie overhead

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten en doorbelasting van overhead kan als volgt gespecificeerd worden (bedragen x €1.000).

	Rekening 2023			Begroting 2024 incl. wijzigingen			Rekening 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Lasten en baten overhead	23.982	168	23.814	25.543	143	25.400	25.690	271	25.420

Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.629	0	-1.629	-1.108	0	-1.108	-1.074	0	-1.074
Netto lasten en baten overhead	**22.353**	**168**	**22.185**	**24.436**	**143**	**24.292**	**24.616**	**271**	**24.346**

Voor een nadere specificatie van de onderdelen die onder overhead vallen wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Heffing van de Vennootschapsbelasting

In 2024 is er geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting en zijn daarom geen lasten verantwoord in het overzicht van baten en lasten.

Bedrag onvoorzien

Het bedrag onvoorzien bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Voordeel salarislasten direct productieve afdelingen €614.000
- Diverse kleinere onvoorziene uitgaven en inkomsten -€4.000

Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief wijzigingen

De verschillen tussen de rekening 2024 en de begroting inclusief wijzigingen 2024 worden toegelicht bij de analyse van het jaarrekeningresultaat. De analyse in de programmaverantwoording maakt tevens onderdeel uit van de jaarstukken.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2024 waren de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves als volgt:

Nummer	Naam Reserve	Saldo 01-01-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
103101 t/m 103119	Reserves dekking kapitaallasten	22.049.999	445.172	917.558	21.577.613
102003	Reserve Parkeerfonds	2.647.675	3.274.809	498.255	5.424.229
Totaal		**24.697.674**	**3.719.981**	**1.415.813**	**27.001.842**

Daarnaast zijn de reservemutaties gespecificeerd in de toelichting op de balans.

- De onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten dienen ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
- De storting in de reserve Parkeerfonds wordt gevoegd vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren. In bovenstaande dotatie van 3,3 miljoen is wel een incidentele storting van 2,9 miljoen opgenomen volgens besluit in de 2e tussentijdse rapportage 2024.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de "notitie structurele

en incidentele baten en lasten 2024" (gepubliceerd door de commissie BBV) als uitgangspunt genomen. Hierin zijn de volgende standpunten opgenomen.

- Een gemeente voert structurele taken uit. Daarom zijn structurele baten en lasten de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- Voor het bepalen of er sprake is van die uitzondering, wordt de aard van de raming beoordeeld. De aard van de baten en lasten betekent in het kader van deze notitie dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt
- Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).
- De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn. De materiële omvang is voor de gemeente Maashorst vastgesteld op €50.000 of hoger (opgenomen in onze financiële verordening). Baten en lasten onder deze grens beschouwen we altijd als structureel, ondanks dat deze wellicht wel aan bovenstaande voorwaarden voldoen. .

In onderstaande tabellen is het saldo van incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Binnen de gemeente Maashorst wordt de incidentele baten en lasten op de algemene reserve gemuteerd.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Begroot 2024	Werkelijk 2024
1. Veiligheid	0	0
2. Verkeer en vervoer	-259	-152
3. Economie en toerisme	-237	-166
4. Onderwijs	-122	-122
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	-257	86
6. Sociaal Domein	-2.491	-933
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-1.755	-1.940
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-782	-715
9. Bestuur en dienstverlening	0	-1.150
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	3.173	3.761
Totaal (dekking uit of storting in algemene reserve)	**-2.730**	**-1.331**
Mutaties algemene reserve	1.658	1.658
Totaal saldo incidentele baten en lasten	**-1.072**	**327**

Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Toelichting
Projectleider Weerbare Overheid	U	-178	-140	Door de basisteamdriehoek-plus van Maas & Leijgraaf is een voorstel ingediend ter bevordering van de interne en externe weerbaarheid en het versterken van de interventiekracht (en zichtbaarheid).
Subsidie projectleider Weerbare Overheid	I	178	140	Bijdrage van het Taskforce RIEC Brabant Zeeland voor de projectleider Weerbare Overheid
Wijkversterking	U	-72	72	Budget voor het doel het 'versterken van de gemeentelijke informatiepositie' op veiligheid.
Subsidie wijkversterking	I	72	-72	Incidentele gelden verkregen vanuit landelijke versterkingsgelden voor de wijkgerichte aanpak ILA (Intensieve Leefbaarheidsaanpak).
Totaal programma 1. Veiligheid		**0**	**0**	
Runstraat saneringskosten	U	-200	-220	Er is vervuilde grond ontdekt op Runstraat 12 te Schaijk. De kosten voor de saneringswerkzaamheden zijn uiteindelijk iets hoger uitgevallen dan begroot.
Dumping in openbare ruimte	U	-100	-96	Meerdere dumpingen van drugsafval/chemicalien zorgen voor onvoorziene kosten.
Dekking dumpingen in openbare ruimte door voorzieningen afval en riool	I	100	96	De kosten van dumpingen worden deels gedekt uit de voorziening afvalstoffenheffing en egalisatie rioolheffing (ieder 50%)
Aframing reserve Bovenwijkse voorzieningen	I	2.900	2.900	Het overschot aan middelen in deze reserve worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Parkeerfonds om daar in de toekomst mobiliteitsprojecten uit te dekken.
Storting reserve Parkeerfonds	U	-2.900	-2.900	Het overschot aan middelen in de reserve Bovenwijkse voorzieningen worden toegevoegd aan deze reserve om daar in de toekomst mobiliteitsprojecten uit te dekken.
Voorkeursalternatief N605	U	-59	-59	Het opstellen en optimaliseren van het voorkeursalternatief C van het verleggen van de N605. Op basis hiervan zullen de benodigde ruimtelijke procedures in gang gezet worden.
Vrijval voorzieningen civiele kunstwerken en openbare verlichting	I	0	127	De Voorzieningen Groot Onderhoud Civiele Kunstwerken en Openbare Verlichting van de voormalige gemeenten Landerd en Uden zijn niet langer benodigd en kunnen derhalve vrijvallen.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Totaal programma 2. Verkeer en vervoer		**-259**	**-152**	
Voorbereiding realisatie evenemententerreinen	U	-17	-5	Programmabegroting 2023: Uitwerking mogelijkheid van realisatie evenemententerrein aan de Zeelandsedijk. Restant budget is overgeheveld naar 2025.
Vitale vakantieparken en ommetjes Reek	U	-220	-161	Incidenteel budget voor de transformatie van vakantieparken en aanleg wandelroutes in Reek
Totaal programma 3. Economie en toerisme		**-237**	**-166**	
Nationaal programma Onderwijs (NPO)	U	-162	-162	Middelen om door COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen te bestrijden
Nationaal programma Onderwijs (NPO), bijdrage van het Rijk	I	162	162	Rijksbijdrage voor dit project
Inhaalafschrijving Cirkel en Mulderke	U	-122	-122	Via raadsbesluit in mei 2024 is besloten om de scholen Cirkel en Mulderke te optimaliseren middels enkele investeringen. Hierdoor moet de boekwaarde van diverse eerdere investeringen vervroegd afgeschreven worden.
Totaal programma 4. Onderwijs		**-122**	**-122**	
Dekking uit reserve groen voor lasten op de exploitatie	I	13	13	Een stimuleringsbijdrage om aan te kunnen haken op projecten van bijv. het Brabants Landschap die passen binnen de doelstellingen van ons Landschapsbeleidsplan gericht op biodiversiteit en/ of erfbeplanting.
Sport en spel Reek - vrijval voorzieningen	I	57	0	Naar verwachting was de nieuwe sport- en spelaccommodatie Reek in 2024 gerealiseerd en kunnen voorzieningen van huidige accommodaties (voetbalaccommodatie Achilles, Gymzaal en Jeugd Rekelhof) daardoor incidenteel vrijvallen. Doordat het project niet gerealiseerd is, zijn de voorzieningen niet vrijgevallen
Sport en spel Reek - sloop en tijdelijke huisvesting	U	-188	-215	Sloopkosten van de huidige gymzaal en voetbalaccomodatie + tijdelijke huisvesting.
Harmonisatie huur sportverenigingen	U	-60	-57	Kosten voor de inhuur van een projectleider voor de harmonisatie van de huur sport
Dotatie voorziening groot onderhoud groen	U	-289	-289	Eenmalige dotatie aan de voorziening Groot onderhoud Groen vanuit de resultaatbestemming van de programmarekening 2023. Deze voorziening moest in de jaarrekening 2023 vrijvallen vanwege het ontbreken van een actueel onderhoudsplan
Vrijval voorziening groot onderhoud groen	I	400	311	Aangezien er vanaf 2025 geen sprake meer is van groot onderhoud groen (alleen dagelijks onderhoud en vervangingsinvesteringen) kan de groot onderhoudsvoorziening vrijvallen
Dotatie voorziening groot onderhoud sportvelden	U	-112	-112	Eenmalige dotatie aan de voorziening Groot onderhoud sportvelden vanuit de resultaatbestemming van de programmarekening 2023. Deze voorziening moest in de jaarrekening 2023 vrijvallen vanwege het ontbreken van een actueel onderhoudsplan
Vrijval voorziening groot onderhoud sportvelden	I	0	113	Aangezien er vanaf 2025 geen sprake meer is van groot onderhoud sportvelden (alleen dagelijks onderhoud en vervangingsinvesteringen) kan de groot onderhoudsvoorziening vrijvallen
Natuurgebied de Maashorst	U	-74	-74	Besteding aan projecten in natuurgebied De Maashorst ten behoeve van de uitvoering van de Gebiedsvisie
Natuurgebied de Maashorst (bijdrage Stichting Maashorst in Uitvoering)	I	74	74	Besteding projecten natuurgebied de Maashorst wordt gedekt vanuit de liquidatie van Stichting Maashorst in Uitvoering
Motorcrossterrein De Peel	U	-17	-17	Hetontwikkeling en professionalisering van de regionale motorcross-sport. Restant budget van 183.000 is overgeheveld naar 2025.
Ondersteuning harmonisering beleid Flora en Fauna	U	-61	-61	Externe ondersteuning voor het harmoniseren van beleid (Uden en Landerd) met betrekking tot de gedragscode Flora en Fauna
Terugvordering subsidie Stichting Ark	U	0	400	In het verleden verstrekte subsidie aan Stichting Ark voor de aanleg van natuurterreinen is niet besteed teruggevorderd.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		**-257**	**86**	

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Terugbetaling regio Beschermd Wonen	I	1.431	1.431	Gedurende de jaren 2024-2028 ontvangen we van de Centrumgemeente Oss een jaarlijks uitvoeringsbudget van €817.903 om de 'Lokale basis op Orde' te brengen. Regionaal is afgesproken dat elke gemeente een lokaal uitvoeringsplan "Lokale Basis op Orde" opstelt voor besteding van de middelen aan de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners vanaf 2024. Op basis hiervan zal een voorstel incl. dekking t.l.v. de reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen ter besluitvorming worden voorgelegd. Daarnaast ontvangen we jaarlijks €613.427 voor de lokale randvoorwaarden Beschermd Wonen
Reserve Beschemd wonen	U	-2.435	-2.410	Het niet bestede budget in 2024 voor Beschermd Wonen wordt in de Reserve Beschermd Wonen gestort om te besteden in 2025 en verder.
Transformatieopgave Beschermd Wonen	U	-637	-662	De lokale ontwikkelagenda / transformatieopgave Beschermd Wonen is gerelateerd aan het regionaal Koersdocument Inwoners met een psychische kwetsbaarheid, onderdeel van de regionale kaders Wmo die voor de jaren 2024-2028 geactualiseerd zijn. Daarnaast is met de vaststelling van de Centrumregeling 2024-2028 is regionaal afgesproken dat de middelen die we vanuit de regionale reserve Beschermd Wonen ontvangen beschikbaar houden voor de transformatieopgave Beschermd Wonen.
Reserve Beschemd wonen	I	867	867	Dekking lasten transformatieopgave Bescherd Wonen door reserve Beschermd Wonen
Middelen migratieopgaven	U	-500	-291	Tijdelijke uitbreiding van ambtelijke capaciteit voor het realiseren van de migratieopgaven.
Hulp bij het huishouden	U	-183	-183	Implementatiekosten voor het nieuwe contract (nieuwe indicatiesystematiek en een nieuw basisproduct) met betrekking tot Wmo Hulp bij het Huishouden
Project Iedereen kans op werk	U	-356	-356	Mensen met een uitkering hebben in de huidige arbeidskrapte meer kansen op werk, en daar willen we optimaal gebruik van maken. Hiermee dienen we de lokale arbeidsmarkt, vergroten we de kansen op werk voor mensen in de uitkering, en bereiken we een besparing op de uitgaven aan de Participatie. Het project is daarmee een antwoord op de wens van het College om een plan op te stellen om het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand met 25% te verminderen in deze bestuursperiode.
Bijdrage Reserve Arbeidsmarktbeleid voor project Iedereen kans op werk	I	356	356	De kosten voor het project Iedereen kans op werk worden gedekt uit de reserve Arbeidsmarktbeleid
Beleidskader armoede en schulden	U	-65	-29	Eenmalige bewustwordingscampagne en deskundigheidsbevordering voor het nieuwe beleidskader Armoede en Schulden (raadsbesluit november 2023)
Integraal Zorgakkoord	U	-379	-316	Het Integraal Zorgakkoord (IZA) gaat over zorg die geregeld wordt in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarin is vastgelegd wat er vanuit de basisverzekering wordt vergoed.
Integraal Zorgakkoord - bijdrage gemeenten	I	0	281	Bijdrage van gemeente Den Bosch voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord
Huisvesting Oekraïnse vluchtelingen	U	-4.900	-4.120	Huisvestingskosten en leefgeld voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen
Bijdrage Rijk voor huisvesting Oekraïnse vluchtelingen	I	4.400	4.351	Bijdrage Rijk voor huisvesting en leefgeld van Oekraïnse vluchtelingen
Ondersteuning toeslagaffaire	U	-90	-54	Kosten voor de ondersteuning van de toeslagenaffaire
Teruggave btw op re-integratie	U	0	202	In 2024 heeft de gemeente een teruggave van de Belastingdienst ontvangen over de jaren 2022 en 2023 op het gebied van Re-integratie. Dit resulteert in een incidenteel financieel voordeel van €202.000.
Totaal programma 6. Sociaal Domein		**-2.491**	**-933**	
Duurzaamheid: onderzoek naar mogelijkheden energieneutraal gemeentelijk vastgoed	U	-60	0	programmabegroting 2023: in 2023 en 2024 wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een energieneutraal gemeentelijk vastgoed.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat	U	-1.090	-1.090	Uittreding uit de GR milieustraat (voormalig Landerd) met de gemeente Oss. 1 milieustraat voor de gemeente Maashorst is voldoende. Hiervoor moeten eenmalige uittreedkosten betaald worden.
Projectleiding Peel Natuurdorpen	U	-100	-64	Gemeente Maashorst is in gesprek met haar partners om gezamenlijk tot een intentieovereenkomst te komen, om te komen tot een pilot met een drietal initiatieven. Dit project is breder getrokken, omdat de verwachting is dat we d.m.v. een drietal pilots meer kwaliteitswinst kunnen behalen.
Aanpak energiearmoede	U	-395	-147	Het doel van deze specifieke uitkering is om de energierekening van huishoudens die kampen met energiearmoede nog voor komende winter te verlagen. Gemeenten bepalen zelf hoe ze de middelen besteden.
Bijdrage Rijk voor aanpak energiearmoede via specifieke uitkering	I	395	147	Bijdrage van het Rijk voor de aanpak van energiearmoede
Project eenmalige energietoeslag	U	-147	-163	Middelen om via de bijzondere bijstand een eenmalige energietoeslag te geven aan huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minium.
Klimaat en energiebeleid (CDOKE)	U	-1.353	-1.353	Met de regeling CDOKE krijgt de gemeente van het Rijk de tijd om de interne organisatie te versterken voor het uitvoeren van klimaat- en energietaken. Onder klimaat- en energiebeleid valt beleid dat bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de Klimaatwet (in 2050 klimaatneutraal).
Klimaat en energiebeleid (CDOKE) bijdrage Rijk	I	1.353	1.353	Bijdrage van het Rijk voor het Klimaat en Energiebeleid
Vrijval egalisatiereserve WSW	I	120	120	In 2024 ontvangt Maashorst € 120.488 (voordelig) vanuit de egalisatiereserve van Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant. Deze reserve werd in 2016 gevormd om over- en onderrealisatie van Wsw-budgetten op te vangen. Aangezien de reserve in 2024 het toegestane maximum van 2,5% overschreed, wordt ons aandeel in het surplus terugbetaald.
Bijdrage aan GGD Hart voor Brabant	U	-218	-232	Via raadsbesluit in juni 2024 is 218.000 euro gevoteerd voor een incidentele bijdrage aan de GGD om de algemene reserve aan te vullen (71.000) en voor transitiemiddelen van het programma financieel en gezeond (147.000)
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	U	-1.281	-1.278	Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Met het GALA wordt ook een substantiële financiële impuls gegeven aan gemeenten om de doelen van het akkoord te kunnen behalen. Deze kosten hebben ook deels betrekking op programma 5 en 6.
Specifieke uitkering GALA vanuit het Rijk	I	1.171	1.205	De kosten voor GALA worden gefinancierd door het Rijk middels een specifieke uitkering
Efficiencyresultaat afvalstoffenheffing	U	0	-96	Het efficiencyresultaat van het taakveld afvalstoffenheffing wordt o.b.v. BBV voorschriften gestort in de reserve afvalstoffenheffing
Efficiencyresultaat rioolheffing	U	0	-63	Het efficiencyresultaat van het taakveld riolering wordt o.b.v. BBV voorschriften gestort in de reserve afvalstoffenheffing
Pilot duurzame mobiele werktuigen	U	-150	-150	Pilot waarbij bouwbedrijven en gemeenten in Noordoost-Brabant gaan bouwen met mobiele werktuigen die nauwelijks of geen uitstoot hebben
Dotatie voorziening afkoop onderhoud begraafplaats	U	0	-129	Door teruglopende inkomsten voor de afkoop van onderhoud begraafplaats en relatief hoog blijvende kosten voor het onderhoud, blijkt dat de voorziening Afkoop Onderhoud Begraafplaats onvoldoende middelen bevat (negatief saldo op termijn). Een aanvullende storting van € 129.000 is derhalve noodzakelijk.
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		**-1.755**	**-1.940**	
Bijdragen vanuit Anterieure overeenkomsten	I	175	95	Bijdragen van derden vanuit anterieure overeenkomsten t.b.v. toekomstige ontwikkelingen.
Storting bijdragen anterieure overeenkomsten	U	-175	-95	De bijdragen vanuit derden worden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

in algemene reserve grondbedrijf				
Onttrekking bijdrage anterieur t.b.v. reserve Bovenwijks	I	175	85	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Storting bijdrage anterieur in reserve Bovenwijks	U	-175	-85	De bijdragen voor anterieure overeenkomsten wordt vervolgens onttrokken uit de algemene reserve en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	1.588	1.463	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2024
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-1.588	-1.463	De tussentijdse winstnemingen worden conform het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2024 gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Bijdrage aan reserve Landschapsfonds	U	-150	-65	Bijdrage aan de reserve Landschapsfonds voor diverse grondexploitaties o.b.v. het Meerjarenperspectief grondbedrijf 2024.
Dekking bijdrage reserve Landschapsfonds (reserve)	I	150	17	Dekking van de bijdragen aan de reserve Landschapsinvesteringsregeling door de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-338	-940	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b..v verwachte toekomstige verliezen.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	338	940	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie.
Vrijval voorzieningen grondbedrijf	I	0	524	Diverse voorzieningen (herwaardering, gerealiseerde complexen, exploitatienadelen) vallen deels vrij op basis van doorrekeningen
Storting vrijval voorzieningen grondbedrijf in ABR	U	0	-524	De vrijval van de voorzieningen worden gestort in de algemene reserve grondexploitatie
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-400	-731	Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	400	731	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2022 Uden)
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GVVP	U	-1.429	-445	Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur,Bovenwijkse Voorzieningen en Parkeerfonds. Volgens de BBV moet de investeringen bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten.
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	1.429	445	Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserve dekking kapitaallasten.
Implementatie Omgevingswet	U	-568	-400	Incidentele middelen voor de implementatie van de omgevingswet. Dit budget is met name bedoeld voor het inhuren van een programmamanager, het organiseren van diverse workshops/trainingen, invoeren van een VTH-systeem en beleid herzien.
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	0	Dekking algemene kosten restgronden vanuit de algemene reserve grondbedrijf
Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-232	-232	Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkst is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Onderzoek en rente Kastanjeweg Oost	U	-119	-36	De locatie Kastanjeweg Oost wordt aangekocht. Naar verwachting wordt dit in 2025 een grondexploitatie. De tijdelijke rente- en onderhoudskosten in 2024 worden gedekt door de algemene reserve.
Onderzoek en rente Kastanjeweg Oost	I	129	36	De locatie Kastanjeweg Oost wordt aangekocht. Naar verwachting wordt dit in 2025 een grondexploitatie. De tijdelijke rente- en

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

				onderhoudskosten in 2024 worden gedekt door de algemene reserve grondbedrijf.
Afwaardering grond Oosterensepad	U	0	-250	De geactiveerde grondaankoop Oosterensepad is afgewaardeerd op basis van een recente taxatie
Vrijval voorziening bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk	I	0	215	Een in het verleden getroffen voorziening voor verwachte uitgaven in het kader van een bestemmingsplanprocedure is vrijgevallen in de jaarrekening 2024 vanwege ontbinding van de overeenkomst.
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**-782**	**-715**	
Voorziening wethouderspensioenen	U	0	-1.050	De storting in de pensioenvoorziening is substantieel, voornamelijk als gevolg van de gedaalde rekenrente (van 3,160% naar 2,325%) en de indexering van de pensioenen. Door de lagere rekenrente en de toegenomen pensioenuitkeringen is het noodzakelijk om nu al een grotere voorziening aan te houden.
Voorziening spaarverlof en Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	U	0	-100	De cao-regelingen voor Spaarverlof en Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) bleken in de praktijk populairder dan vooraf ingeschat waardoor een aanvullende strorting in de voorzieningen nodig was.
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		**0**	**-1.150**	
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506	Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Uden)
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506	Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Landerd)
Cultuurtraject organisatie	U	-50	-8	Programmabegroting 2023: Een intern cultuurtraject starten ter ondersteuning van het doel om de vijf kernwaarden leidend te laten zijn in onze manier van (samen)werken. Dit hangt direct samen met, of is gevolg van, de herindeling per 1-1-2022 en de samenvoeging van de organisaties van Uden en Landerd.
Regeling Vervroegd Uittreden	U	-150	-194	Met deze regeling kunnen oudere medewerkers onder specifieke voorwaarden vervroegd uittreden. Wanneer hiervan gebruik wordt gemaakt zal de gemeente 2 jaar een uitkering betalen aan deze oud-medewerker. De instroom in de RVU is mogelijk vanaf 1-1-2024 en is mogelijk tot en met 31-12-2025.
Implementatiekosten vastgoedsysteem	U	-50	0	Eenmalige implementatiekosten voor de invoering van een nieuw vastgoedsysteem
Budgetoverheveling 2023 naar 2024	I	6.387	6.387	De budgetten die overgeheveld zijn van 2023 naar 2024 hebben betrekking op diverse programma's en worden onttrokken uit de reserve bestemde budgetten.
Budgetoverheveling 2024 naar 2025	U	-4.107	-4.107	De budgetten die overgeheveld worden van 2024 naar 2025 hebben betrekking op diverse programma's en worden toegevoegd aan de reserve bestemde budgetten.
Verkoop reststroken	I	131	129	Verkoop van diverse reststroken
Vrijval voorziening onderhoud gebouwen	I	0	542	Een deel van de voorziening onderhoud gebouwen is vrijgevallen in de jaarrekening 2024 aangezien hier geen actueel vastgesteld onderhoudsplan aan ten grondslag ligt.
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		**3.173**	**3.761**	
Totaal uitgaven en inkomsten excl. onttrekkingen algemene reserve		**-2.730**	**-1.331**	

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst

		Begroot 2024	Werkelijk 2024	

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Dekking inhaalafschrijving Cirkel en Mulderke	I	122	122	De inhaalafschrijving wordt volgens raadsbesluit van mei 2024 gedekt door de algemene reserve.
Totaal programma 4. Onderwijs		**122**	**122**	
Gunning hulp bij het huishouden	I	768	768	Dekking diverse kosten vanwege het nieuwe contract hulp bij het huishouden (raadsbesluit december 2024)
Beleidskader armoede en schulden	I	90	90	Eenmalige bewustwordingscampagne (raadsbesluit december 2024)
Totaal programma 6. Sociaal Domein		**858**	**858**	
Opheffen Gemeenschappelijke Regeling Milieustraat	I	263	263	Dekking uittreding uit de GR milieustraat (voormalig Landerd) met de gemeente Oss.
Bijdrage aan GGD Hart voor Brabant	I	218	218	Dekking raadsbesluit juni 2024 aanvulling algemene reserve GGD en bijdrage programma financieel fit en gezond.
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		**481**	**481**	
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-394	-394	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-506	-506	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 1e bestuursrapportage 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten laste van algemene reserve	I	4	4	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden)
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2022 ten gunste van algemene reserve	U	-192	-192	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023 ten laste van algemene reserve	I	348	348	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2024 ten laste van algemene reserve	I	563	563	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2024 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Structureel beeld programmabegroting 2024	U	-343	-343	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2024 (jaarschijf 2024) wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2023 ten laste van algemene reserve	I	420	420	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Structureel beeld 2e bestuursrapportage 2023 (jaarschijf 2024) ten laste van algemene reserve	I	272	272	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2023 (jaarschijf 2024) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst)
Resultaatbestemming programmarekening 2023	I	3.608	3.608	Diverse resultaatbestemmingen uit het raadsbesluit programmarekening 2023 (juli 2024)
Incidenteel beeld 2e tussentijdse rapportage 2024	U	-535	-535	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e tussentijdserapportage 2024 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.
Structureel beeld 2e tussentijdse rapportage 2024	U	-3.048	-3.048	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de 2e tussentijdserapportage 2024 (jaarschijf 2024) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.

Incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 (-/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Aanvulling algemene reserve grondbedrijf	U	-680	-680	Aanvulling van de algemene reserve grondbedrijf o.b.v. de herijking reserves en voorziening 2023
Dekking aanvulling algemene reserve grondbedrijf	I	680	680	Dekking aanvulling algemene reserve grondbedrijf door de algemene reserve
Totaal programma 10		**197**	**197**	
Totaal dekking algemene reserve		**1.658**	**1.658**	

Wet Normering Topinkomens

WNT Verantwoording 2024

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT heeft als doel de bezoldiging en de ontslagvergoedingen van topfunctionarissen binnen de (semi) publieke sector te normeren. De WNT bevat ook een openbaarmakingsverplichting van de bezoldiging van topfunctionarissen via de jaarrekening. Voor andere functionarissen geldt de publicatieplicht alleen bij overschrijding van de bezoldigingsnorm. Volgens de wet dienen bij een gemeente de bezoldiging van de gemeentesecretaris en de griffier toegelicht te worden. Het voor gemeente Maashorst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**N.E. Gradisen**	**J.A.G.M. van Aaken**
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	104.788	138.396
Beloningen betaalbaar op termijn	16.292	23.319
Subtotaal	*121.080*	*161.714*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**121.080**	**161.714**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**N.E. Gradisen**	**J.A.G.M. van Aaken**

Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/03 - 31/12	01/03 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	81.214	118.074
Beloningen betaalbaar op termijn	12.467	18.746
Subtotaal	*93.680*	*136.820*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**186.953**	**186.953**
Bezoldiging	93.680	136.820

Topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

Een goede vergelijkbaarheid van baten en lasten die verbonden zijn aan de verschillende taken van gemeenten is in het belang van de Raad, die dergelijke informatie kan benutten voor sturing op prioriteiten. Daarbij is het van belang dat de informatie van goede kwaliteit is en aansluit op de behoefte van gemeenten. Dit draagt bij aan een grotere transparantie van het proces rond begroting en verantwoording en een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden.

In artikel 66 van het BBV staat voorgeschreven dat een gemeente een indeling van taakvelden gebruikt voor de uitvoeringsinformatie. Artikel 71 stelt verplicht dat de aanlevering richting het ministerie van BZK en het CBS ook geschiedt volgens deze indeling op basis van taakvelden. In bijlage 1 van de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden staan tenslotte de voorgeschreven taakvelden opgesomd.

Bedragen x €1.000	Begroot incl. wijzigingen 2024			Rekening 2024			Verschil		
Omschrijving taakveld	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.1 Bestuur	3.265	43	3.222	4.166	41	4.125	-901	2	-903
0.2 Burgerzaken	2.277	1.454	823	2.255	1.390	865	22	64	-42
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.262	1.349	-88	1.311	2.000	-689	-50	-651	601
0.4 Overhead	24.436	143	24.292	24.617	271	24.347	-182	-127	-54
0.5 Treasury	510	453	57	542	525	18	-32	-72	40
0.61 OZB woningen	863	7.709	-6.846	978	7.742	-6.764	-115	-33	-82
0.62 OZB niet-woningen	208	7.392	-7.184	208	7.356	-7.148	0	36	-36
0.63 Parkeerbelasting	45	2.398	-2.353	45	2.362	-2.317	0	36	-36
0.64 Belastingen overig	16	214	-198	15	238	-223	0	-25	25
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	236	128.957	-128.722	235	129.882	-129.647	1	-924	925
0.8 Overige baten en lasten	45	1.592	-1.547	-182	2.020	-2.202	227	-428	655
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0.10 Mutaties reserves	19.335	22.554	-3.219	18.386	21.373	-2.987	949	1.181	-231
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-443	-432	-11	0	0	0	-443	-432	-11
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.290	2	4.288	4.279	2	4.277	11	0	11
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.385	363	2.022	2.246	321	1.924	139	42	98
2.1 Verkeer en vervoer	7.992	1.254	6.738	8.183	1.599	6.584	-191	-345	154
2.2 Parkeren	1.715	30	1.685	1.713	32	1.681	2	-2	4
2.5 Openbaar vervoer	168	5	163	158	1	157	10	4	6
3.1 Economische ontwikkeling	1.371	1	1.370	1.296	0	1.296	75	1	74
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-233	2	-234	46	99	-52	-279	-97	-182
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	228	274	-46	214	261	-47	14	13	1
3.4 Economische promotie	1.304	871	432	1.244	875	368	60	-4	64
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	2.687	0	2.687	2.579	0	2.579	107	0	107
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.520	1.422	2.098	3.328	1.414	1.915	192	8	184
5.1 Sportbeleid en activering	1.337	628	709	1.286	617	669	51	11	40
5.2 Sportaccommodaties	4.366	1.092	3.274	4.271	1.166	3.104	95	-75	170
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.670	653	3.018	3.596	653	2.943	75	0	75
5.4 Musea	602	0	602	601	0	601	1	0	1
5.5 Cultureel erfgoed	180	13	167	186	13	173	-5	0	-5
5.6 Media	2.111	393	1.718	2.114	406	1.707	-3	-14	11
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.436	776	10.660	10.796	743	10.054	640	33	607
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	17.217	6.068	11.148	15.401	6.838	8.563	1.816	-769	2.585
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.189	0	5.189	4.693	0	4.693	495	0	495
6.3 Inkomensregelingen	20.603	18.675	1.928	20.639	19.156	1.483	-36	-481	445
6.4 WSW en beschut werk	10.561	120	10.441	10.554	127	10.427	7	-6	14
6.5 Arbeidsparticipatie	2.216	0	2.216	2.090	196	1.895	126	-196	322
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.208	38	2.169	1.904	31	1.872	304	7	297
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	6.133	497	5.636	5.581	507	5.074	552	-10	562
6.71b Begeleiding (Wmo)	6.428	0	6.428	6.570	0	6.570	-143	0	-143
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.610	0	1.610	1.576	0	1.576	34	0	34
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	2.295	81	2.213	2.294	82	2.212	0	-1	1
6.72a Jeugdhulp begeleiding	2.882	0	2.882	3.282	0	3.282	-401	0	-401
6.72b Jeugdhulp behandeling	617	0	617	836	0	836	-219	0	-219
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.332	0	1.332	1.463	0	1.463	-131	0	-131

Bedragen x €1.000	Begroot incl. wijzigingen 2024			Rekening 2024			Verschil		
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.152	0	2.152	2.490	0	2.490	-338	0	-338
6.73a Pleegzorg	837	0	837	903	0	903	-66	0	-66
6.73b Gezinsgericht	1.152	0	1.152	1.457	0	1.457	-305	0	-305
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.789	0	1.789	1.409	0	1.409	380	0	380
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4.153	0	4.153	4.245	0	4.245	-93	0	-93
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.632	0	2.632	2.499	0	2.499	133	0	133
6.74c Gesloten plaatsing	509	0	509	564	0	564	-55	0	-55
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	647	1.431	-785	671	1.431	-760	-25	0	-25
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	50	0	50	20	0	20	30	0	30
6.82a Jeugdbescherming	1.179	0	1.179	1.219	0	1.219	-40	0	-40
6.82b Jeugdreclassering	104	0	104	109	0	109	-5	0	-5
7.1 Volksgezondheid	3.565	403	3.162	3.364	414	2.950	201	-11	213
7.2 Riolering	5.912	6.500	-588	5.913	6.586	-673	-1	-86	85
7.3 Afval	9.227	8.692	535	9.227	8.788	439	-1	-96	96
7.4 Milieubeheer	6.573	1.858	4.715	5.722	1.578	4.144	850	280	571
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	472	286	186	535	245	289	-63	41	-104
8.1 Ruimte en leefomgeving	5.356	1.108	4.248	4.718	873	3.845	638	234	403
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-685	0	-685	1.238	1.890	-652	-1.923	-1.890	-33
8.3 Wonen en bouwen	3.634	2.370	1.264	3.477	2.191	1.286	158	179	-22
Totaal taakvelden	**229.731**	**229.731**	**0**	**227.377**	**234.334**	**-6.957**	**2.354**	**-4.603**	**6.957**

Verdelingsprincipe baten en lasten per taakveld

De gemeente Maashorst kent in de begroting een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.
De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.
In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld.
• Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).
Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2024 x €1.000) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2024	Werkelijk 2024	Saldo 2024
Programma 1 Veiligheid			
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.288	4.277	11
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.022	1.924	98
Totaal programma 1 Veiligheid	**6.310**	**6.201**	**109**
Programma 2 Verkeer en vervoer			
0.10 Mutaties reserves	-278	-152	-126
2.1 Verkeer en vervoer	6.738	6.584	154
2.2 Parkeren	1.685	1.681	4
2.5 Openbaar vervoer	163	157	6
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	**8.308**	**8.270**	**38**
Programma 3 Economie en toerisme			
0.10 Mutaties reserves	53	-131	184
3.1 Economische ontwikkeling	1.370	1.296	74
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-234	-52	-182
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-46	-47	1
3.4 Economische promotie	432	368	64
Totaal programma 3 Economie en toerisme	**1.575**	**1.434**	**141**
Programma 4 Onderwijs			
0.10 Mutaties reserves	-308	-308	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	2.687	2.579	107
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.098	1.915	184
Totaal programma 4 Onderwijs	**4.477**	**4.186**	**291**
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			
0.10 Mutaties reserves	-853	-766	-87
5.1 Sportbeleid en activering	709	669	40
5.2 Sportaccommodaties	3.274	3.104	170
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.018	2.943	75
5.4 Musea	602	601	1
5.5 Cultureel erfgoed	167	173	-5
5.6 Media	1.718	1.707	11
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.660	10.054	607
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	**19.296**	**18.485**	**811**
Programma 6 Sociaal Domein			
0.10 Mutaties reserves	-3.348	-3.369	21
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.148	8.563	2.585
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.189	4.693	495
6.3 Inkomensregelingen	1.928	1.483	445
6.4 WSW en beschut werk	10.441	10.427	14
6.5 Arbeidsparticipatie	2.216	1.895	322
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.169	1.872	297
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	5.636	5.074	562
6.71b Begeleiding (Wmo)	6.428	6.570	-143
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.610	1.576	34
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	2.213	2.212	1
6.72a Jeugdhulp begeleiding	2.882	3.282	-401
6.72b Jeugdhulp behandeling	617	836	-219

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2024	Werkelijk 2024	Saldo 2024
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.332	1.463	-131
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.152	2.490	-338
6.73a Pleegzorg	837	903	-66
6.73b Gezinsgericht	1.152	1.457	-305
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.789	1.409	380
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4.153	4.245	-93
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.632	2.499	133
6.74c Gesloten plaatsing	509	564	-55
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-785	-760	-25
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	50	20	30
6.82a Jeugdbescherming	1.179	1.219	-40
6.82b Jeugdreclassering	104	109	-5
Totaal programma 6 Sociaal Domein	**64.233**	**60.734**	**3.500**
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			
0.10 Mutaties reserves	-1.118	-937	-180
7.1 Volksgezondheid	3.162	2.950	213
7.2 Riolering	-588	-672	84
7.3 Afval	535	439	96
7.4 Milieubeheer	4.715	4.144	571
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	186	289	-104
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	**6.892**	**6.213**	**680**
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
0.10 Mutaties reserves	-287	-240	-46
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.248	3.845	403
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-685	-652	-33
8.3 Wonen en bouwen	1.264	1.286	-22
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**4.541**	**4.239**	**302**
Programma 9 Bestuur en dienstverlening			
0.10 Mutaties reserves	-120	-120	0
0.1 Bestuur	3.222	4.125	-903
0.2 Burgerzaken	823	865	-42
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	**3.925**	**4.871**	**-946**
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-88	-689	601
0.4 Overhead	24.292	24.347	-54
0.5 Treasury	57	17	40
0.61 OZB woningen	-6.846	-6.764	-82
0.62 OZB niet-woningen	-7.184	-7.148	-36
0.63 Parkeerbelasting	-2.353	-2.317	-36
0.64 Belastingen overig	-198	-223	25
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-128.722	-129.647	925
0.8 Overige baten en lasten	-1.547	-2.202	655
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	1
0.10 Mutaties reserves	3.040	3.037	3
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-11	0	-11
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	**-119.557**	**-121.589**	**2.031**
Totaal generaal	**0**	**-6.957**	**6.957**

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2024	Werkelijk 2024	Saldo 2024

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 12 december 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Ter wille van de vergelijkbaarheid kunnen de vergelijkende cijfers als gevolg van presentatiewijzigingen in de detaillering en de toelichting van de posten enigszins zijn aangepast. De presentatiewijzigingen zijn in het geheel van de jaarrekening van de te verwaarlozen betekenis. Verder wijkt de presentatie in hoofdlijnen niet af van de jaarrekening 2023.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 4 april 2024 door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde €2.257.192) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van €50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans - Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.

- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd- collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > €20.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut >€50.000 worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en

afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening 2024 zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 12 december 2024. Uitgangspunt is de lineaire afschrijvingsmethode, die tot een evenredige spreiding in de tijd van de afschrijvingslasten leidt. De annuïtaire afschrijvingsmethode is toegestaan als er aan de investering een rijksvergoeding is gekoppeld (die berekend is op annuïteitenbasis) of als er een tarief of bijvoorbeeld een huuropbrengst op gebaseerd is. Afschrijving start in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen. In het 1e jaar wordt een half jaar afschrijving wordt berekend en een half jaar rente. Met ingang van het tweede jaar wordt de volledige rente en afschrijving berekend. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Schattingswijziging
Bij gemeente Maashorst is sprake geweest van schattingswijzigingen. Op basis van het raadsbesluit Cirkel/Mulderke optimalisatie schoolgebouw (23 mei 2024) is de boekwaarde van 5 activa volledig afgeboekt (inhaalafschrijving) en worden 6 bestaande activa over de langere resterende levensduur van 26 jaar afgeschreven. De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de langere verwachte gebruiksduur afgeschreven. Dit geldt ook bij twee sportaccommodaties in Schaijk en Zeeland, waarbij voor 4 activa de afschrijvingstermijn verlengd zijn van 15 naar 30 jaar (dit is in lijn gebracht met de financiële verordening).

De impact van de inhaalafschrijving betreft €122.205 voor 2024 en de impact van herziening afschrijvingstermijn voor 2024-2028 respectievelijk €101.254, €100.426, €99.598, €98.771 en €97.944.

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingstermijnen
De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening, zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 12 december 2024, zijn van toepassing:

Riolering		
1	Gemaal: pomp (2 per gemaal)	15 jaar
2	Gemaal: put	60 jaar
3	Gemaal: schakelkast	30 jaar
4	Persleiding	40 jaar
5	Minigemaal: pomp	15 jaar
6	Minigemaal: put	60 jaar
7	Minigemaal: schakelkast	15 jaar
8	Vacuümstationput	60 jaar
9	Vacuümpomp	20 jaar
10	Vuilwaterpomp	15 jaar
11	Vacuüm: schakelkast	30 jaar
12	Koelsysteem	20 jaar
13	Vacuüm: afsluiters	25 jaar
14	Vuilwaterverzameltank	30 jaar
15	Vacuüm- en persleiding	60 aar
16	Vacuümput	60 jaar
17	Vacuümput - mechanisch	30 jaar
18	Vrijval riolering	80 jaar
19	Gemalen, bouwkundig	60 jaar
20	Persleidingen en infiltratievoorzieningen, drainage/DT riolering	40 jaar
21	Drukriolering, elektrisch mechanisch, IBA's	20 jaar
Woonruimten		
22	Stichting	40 jaar
23	Renovatie	25 jaar
24	Verbouwing en uitbreiding	10 jaar
Gebouwen		
25	Nieuwbouw schoolgebouwen	40 jaar

26	Nieuwbouw gebouwen sport, MFA en cultureel	40 jaar
27	Nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen	40 jaar
28	Renovatie gebouwen (bij gebouwen sport, MFA, Cultureel, kantoren en bedrijfsgebouwen)	20 jaar
29	Voorzieningen aan gebouwen (semi-permanent/tijdelijk)	15 jaar
30	Technische installaties in bedrijfsgebouwen, veiligheidsvoorzieningen gebouwen	15 jaar
31	Inventaris en stoffering	10 jaar
32	Noodlokalen	10 jaar
33	Zonnepanelen	20 jaar
34	Publieksruimte gemeentehuis	10 jaar
Openbare ruimte		
Aanleg en rehabilitatie van grond-,weg-, en waterbouwkundige werken (inclusief de aanleg van parkeergarages/terreinen) gesplitst naar;		
35	-Totale constructie asfaltverharding inclusief fundering	40 jaar
36	-Asfaltverharding en dan sec de afvalt tussen- en deklaag	20 jaar
37	-ZOAB en geluidsreducerend asfalt	7 jaar
38	Fietspaden asfalt buitengebied	20 jaar
39	Totale constructie elementverhardingen inclusief fundering	40 jaar
40	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied	40 jaar
41	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied indien alleen ook een deklaagvervanging plaats vindt	20 jaar
42	Openbare verlichting (masten)	40 jaar
43	Openbare verlichting (armaturen)	20 jaar
44	Aanleg begraafplaats	40 jaar
45	Aanleg van parkeerterreinen/garages	40 jaar
46	Aanleg parkeervoorzieningen en bermenverharding middels grasbetonstenen	25 jaar
47	Parkeervoorzieningen (exclusief de aanleg en/of onderhoud en renovatie van parkeerterreinen/ garages	10 jaar
48	Groenvoorzieningen (bomen)	50 jaar
49	Groenvoorzieningen (beplanting)	25 jaar

50	Groenvoorzieningen (gras)	50 jaar
51	Plantsoenen en parken: aanleg en reconstructie	25 jaar
52	Sportterreinen, speelplaatsen en dierenparken	25 jaar
53	Recreatieve voorzieningen	15 jaar
54	Fitnesstoestellen	10 jaar
55	Afscheidingen/overig	30 jaar
56	Verkeersinstallaties, - borden en bewegwijzering	20 jaar
57	Hekwerken en toegangspoorten hondenuitlaatvelden	30 jaar
Overige		
58	Vervoersmiddelen	8 jaar
59	Personenauto’s	8 jaar
60	Tractoren	8 jaar
61	Bestelauto’ s en heftrucks	8 jaar
62	Vrachtauto’ s	10 jaar
63	Aanhangwagens	10 jaar
64	Sneeuwploegen	10 jaar
65	Werktuigen en gereedschappen	10 jaar
66	Maaimachines en maai eenheden	10 jaar
67	Natuurgrasveld (fundering/onderbouw)	30 jaar
68	Natuurgrasvelden toplaag	15 jaar
69	Kunstgrasvelden (fundering/onderbouw)	30 jaar
70	Kunstgrasvelden toplaag	10 jaar
71	Sportmeubilair en terreinafrastering	20 jaar
72	Beregening en drainage speelvelden	30 jaar
73	Kantoor- en schoolmeubilair	15 jaar
74	ICT-Telefooncentrale	5 jaar
75	ICT-Vaste telefoontoestellen	5 jaar
76	ICT-Smartphones (uitgaande van Mid end telefoon)	3 jaar

77	ICT: Bekabeling en communicatielijnen	10 jaar
78	ICT: Kooplicenties Beheer- en systeemsoftware en overige applicaties	5 jaar
79	ICT: Fat laptops, Mobile thin clients	4 jaar
80	ICT: tablets	4 jaar
81	ICT: Netwerkswitches, routers, WIFI e.d.	4 jaar
82	ICT: Werkplekken (thin clients)	5 jaar
83	ICT: Smartboards, schermen vergaderkamers	5 jaar
84	ICT: SAN	4 jaar
85	ICT: Hardware servers	4 jaar
86	Afvalbakken	15 jaar
87	Ondergrondse containers (glas)	15 jaar
88	Ondergrondse containers (restafval)	15 jaar
Aanvullingen (gemeente Uden en Landerd)		
89	Civiele kunstwerken (van voor 1980)	70 jaar
90	Civiele kunstwerken (van tussen 1980 en 2000)	80 jaar
91	Civiele kunstwerken van na 2000	100 jaar
92	Grond en sloopwerken	25 jaar
93	Openbare speellocaties (aanleg)	25 jaar
94	Speeltoestellen	10 jaar
95	Installaties m.b.t. verkeersbeheersing en verkeersregeltechniek (VRI)	10 jaar
96	Civieltechnische kunstwerken	30 jaar
97	Woonwagens	15 jaar
98	Woonwagenlocaties	25 jaar

(Het gebruiksrecht voor onbepaalde duur op) Software is als afzonderlijk actief opgenomen onder de materiële vaste activa als investering met economisch nut.
De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht
In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden
Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Balans - Vlottende activa

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.
De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én

3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op contante waarde. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2024: 2%).

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Balans – Vaste passiva

Eigen vermogen
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen

gewaardeerd. Ook de voorziening op grondexploitatienadelen is gebaseerd op de netto-contante waarde.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Balans – Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De balans

Balans per 31 december 2024

Onderstaand de balans per 31 december 2024 (bedragen x €1.000)

Activa	Ultimo 2024	Ultimo 2023	Passiva	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	232	132	Reserves:		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	402	372	Algemene reserves	81.690	71.643
Totaal immateriële vaste activa	**633**	**504**	Bestemmingsreserves	40.722	42.312
Investeringen met een economisch nut	145.201	133.259	Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	6.957	11.444
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.530	21.400	**Totaal eigen vermogen**	**129.369**	**125.399**
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	39.829	35.593	**Totaal voorzieningen**	**34.081**	**34.751**
Totaal materiële vaste activa	**206.560**	**190.252**			
Kapitaalverstrekkingen aan:			Onderhandse leningen van:		
- deelnemingen	118	118	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.113	67.587
- overige verbonden partijen	0	26	Waarborgsommen	53	51
Leningen aan:			**Totaal vaste schulden**	**61.165**	**67.639**
- woningbouwcorporaties	765	1.124			
- overige verbonden partijen	93	105			
Overige langlopende leningen	2.441	2.567			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	159			
Totaal financiële vaste activa	**3.417**	**4.098**			
Totaal vaste activa	**210.611**	**194.853**	**Totaal vaste passiva**	**224.616**	**227.789**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.493	22.111			
Totaal voorraden	**27.493**	**22.111**			
Vorderingen op openbare lichamen	16.847	12.198			
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	13.707			
Overige vorderingen	4.703	7.345			
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**21.550**	**33.250**	Banksaldi	5.359	0
Kassaldi	8	9	Overige schulden	11.013	7.519
Banksaldi	51	2.560	**Totaal netto-vlottende schulden**	**16.372**	**7.519**
Totaal liquide middelen	**58**	**2.568**			
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	11.159	12.109
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:			De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	1.319	588	- het Rijk	9.236	5.968
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	- overige Nederlandse overheidslichamen	1.635	2.658
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.645	6.315	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.658	3.644
Totaal overlopende activa	**6.964**	**6.903**	**Totaal overlopende passiva**	**25.689**	**24.378**
Totaal vlottende activa	**56.065**	**64.832**	**Totaal vlottende passiva**	**42.060**	**31.897**
Totaal activa	**266.676**	**259.686**	**Totaal passiva**	**266.676**	**259.686**
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat:	3.177	2.281	Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	276.111	252.032

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan conform de notitie grondexploitaties 2023 van de Commissie BBV. De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa.. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat.

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	231.616	131.712
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	401.677	371.924
Totaal	**633.293**	**503.636**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024. De investeringen in kosten van onderzoek en ontwikkeling hebben voor 141.764 betrekking op project Vluchtoordweg. Op ditzelfde project is voor €12.224 aan meer dan 5 jaar geleden geactiveerde voorbereidingskosten afgeboekt. De vermeerdering bij de bijdrage aan activa in eigendom van derden heeft voor €102.000 betrekking op een bijdrage aan Stichting Wapen van Reek voor de verbouwing van het foyer in het dorpshuis.

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	131.712	152.975	0	40.847	0	12.224	231.616
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	371.924	129.800	0	72.247	27.800	0	401.677
Totaal	**503.636**	**282.775**	**0**	**113.093**	**27.800**	**12.224**	**633.293**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa - Investeringen met een economisch nut

In onderstaande tabel is het verloop van de materiele vaste activa met economisch nut weergegeven. Daaronder een tabel met een specificatie van de gronden en terreinen.

Investeringen met een economisch nut	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Gronden en terreinen	26.364.961	5.508.706	0	0	49.985	-97.190	31.920.873
Bedrijfsgebouwen *	94.970.746	9.532.237	0	3.096.717	34.763	0	101.371.504
Grond, weg en waterbouwkundige werken *	5.906.723	217.230	0	302.025	19.964	0	5.801.964
Vervoermiddelen	686.912	298.483	0	138.663	0	0	846.733
Machines, apparaten en installaties	1.992.652	605.901	0	327.605	4.838	0	2.266.111
Woonruimten	631.200	1.283.460	0	0	1.283.460	0	631.200
Overige materiële vaste activa	2.705.506	507.581	0	644.378	205.899	0	2.362.810
Totaal investeringen met een economisch nut	**133.258.702**	**17.953.599**	**0**	**4.509.387**	**1.598.909**	**-97.190**	**145.201.194**

De gronden en terreinen kunen als volgt worden gespecificeerd:

Gronden en terreinen	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Gronden en terreinen algemene dienst	19.377.202	191.898	0	0	4.847	0	19.564.252
Locatie Kortestraat	803.934	0	0	0	0	0	803.934
Vluchtoordweg (Loopkant/Liessent)	1.640.000	0	0	0	0	0	1.640.000
Locatie Steunpunt/Kwekerij Hoeven	43.262	0	0	0	0	0	43.262
Locatie Wilgenstraat Volkel	760.000	0	0	0	0	0	760.000
Huren en Pachten	261.000	5.851	0	0	7.054	-81.190	340.987
Erfpachten Grondbedrijf	3.418.564	58.457	0	0	38.083	0	3.438.938
Ruilgronden	61.000	0	0	0	0	-16.000	77.000
Oosterensepad Volkel	0	1.310.000	0	0	0	250.000	1.060.000
Locaties Kastanjeweg Oost	0	4.192.500	0	0	0	0	4.192.500
Totaal gronden en terreinen met een economisch nut	**26.364.961**	**5.758.706**	**0**	**0**	**49.985**	**152.810**	**31.920.873**

*Bij 9 investeringen is er sprake van een schattingswijziging m.b.t. de afschrijvingstermijnen. Voor nadere toelichting zie de waarderingsgrondslagen.

Afwaarderingen betreffen de mutatie van de voorziening herwaardering. Deze voorziening dekt het verschil af tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat
de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

Een specificatie van deze voorziening herwaardering is hieronder opgenomen.

	Boekwaarde 1 januari 2024	Mutatie	Boekwaarde 31 december 2024
Vluchtoordweg (Loopkant/Liessent)	1.553.341	0	1.553.341
Locatie Wilgenstraat	21.186	0	21.186
Huren en Pachten	81.190	-81.190	0
Ruilgronden	21.820	-16.000	5.820
Totaal voorziening herwaardering	**1.677.536**	**-97.190**	**1.580.346**

In onderstaande tabel worden de investeringen, desinvesteringen en bijdrage derden van de materiële vaste activa met economisch nut nader gespecificeerd.

* In de afgelopen jaren zijn de investeringen in de bouw van het Dorpshuis en sporthal Zeeland op 1 investeringskrediet verantwoord. Deze zijn in 2024 gesplitst in 2 kredieten aangezien het 2 verschillende taakvelden betreffen. Daarom is er in de tabel sprake van een forse negatieve investering bij het Dorpshuis Zeeland.

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een economisch nut	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdragen derden
Aventurijn en Klimboom nieuwbouw	4.196.122	0	0
De Cirkel optimalisatie	136.805	0	0
Dorpshuis Zeeland *	-5.107.034	0	3.314
ICT Smartphones	135.551	0	0
ICT laptops/dockingstations/toetsenborden	241.894	0	0
IKC west commerciele kindfunctie	641.455	0	0
IKC west bewegingsonderwijs	1.412.850	0	0
Inventaris en meubels opvang Oekrainers	203.347	0	203.347
Gemeentehuis verbouwing	206.659	0	0
Gemeentehuis koppelen klimaatinstallatie	332.446	0	0
Gemeentewerf opslagruimte	125.864	0	0
Locaties Kastanjeweg Oost	4.192.500	0	0
MFA sport en spel Reek gebouw	271.560	0	27.567
Mulderke optimalisatie	241.195	0	0
Oosterensepad Volkel	1.310.000	0	0
Red Sox herhuisvesting	176.957	0	19.964
Sporthal Zeeland *	5.150.000	0	0
Transitiekosten Aldetienstraat 21a Uden (huisvesting Oekrainers)	570.153	0	570.153
Transitiekosten Kerkstraat 39 Zeeland (huisvesting Oekrainers)	713.308	0	713.308
Vervanging tractor	104.082	0	0
Wapen van Reek verbouwing foyer	165.786	0	0
Wijde Wereld aankoop grond	105.786	0	0
Wijde Wereld kinderopvang	438.000	0	0
Wijde Wereld uitbreiding basisschool	973.896	0	0
Ziekenhuis Bernhoven vervanging parkeerapparatuur	150.840	0	0
Overige (< € 100.000 per investering)	1.113.577	0	61.257
Totaal	**18.203.599**	**0**	**1.598.909**

Materiële vaste activa - Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

In onderstaande tabel is het verloop van de materiele vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geven weergegeven.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Gronden en terreinen	736.014	0	0	0	0	0	736.014
Bedrijfsgebouwen	659.530	0	0	52.468	0	0	607.062
Grond, weg en waterbouwkundige werken	17.623.498	1.517.730	1.128.118	486.940	0	0	17.526.170
Vervoermiddelen	41.148	0	0	0	0	0	41.148
Machines, apparaten en installaties	6.389	0	0	913	0	0	5.476
Overige materiële vaste activa	2.333.123	402.280	0	121.516	0	0	2.613.886
Totaal investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**21.399.702**	**1.920.010**	**1.128.118**	**661.838**	**0**	**0**	**21.529.756**

In onderstaande tabel worden de investeringen, desinvesteringen en bijdrage derden van de materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven nader gespecificeerd.

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdragen derden
Aanschaf minicontainers	366.587	0	0
Diverse locaties vervangen/relinen riolering	105.077	419.795	0
Maatregelen riolering	557.713	332.421	0
Onderhoud gemalen	251.128	251.128	0
Oude Maasstraat riolering	513.923	0	0
Overige (< € 100.000 per investering)	125.582	124.775	0
Totaal	**1.920.010**	**1.128.118**	**0**

Materiële vaste activa - Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

In onderstaande tabellen wordt het verloop van de materiele vaste activa met maatschappelijk nut weergegeven. Ook worden in de tabellen de investeringen, desinvesteringen en bijdrage derden van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut nader gespecificeerd.

Vanaf 1 januari 2017 is de keuzemogelijkheid ten aanzien van het wel of niet activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vervallen. Vanaf 1 januari 2017 dienen alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd te worden en over de gebruiksduur te worden afgeschreven. In deze toelichting op de balans zijn de investeringen die gestart zijn vanaf 2017 afzonderlijk gepresenteerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude" wetgeving)	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Gronden en terreinen	342.045	0	0	0	0	0	342.045
Grond, weg en waterbouwkundige werken	8.787.704	63.480	0	343.241	0	0	8.507.943
Machines, apparaten en installaties	109.051	0	0	5.316	0	0	103.735
Overige materiële vaste activa	600.109	0	0	41.358	0	0	558.750
Totaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude" wetgeving)	**9.838.908**	**63.480**	**0**	**389.915**	**0**	**0**	**9.512.473**

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude wetgeving")	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdragen derden
Overige (< € 100.000 per investering)	63.480	0	0
Totaal	**63.480**	**0**	**0**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut na 1-1-2017 ("nieuwe" wetgeving)	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Gronden en terreinen	80.000	65.315	0	0	0	0	145.315
Bedrijfsgebouwen	1.118.747	20.078	0	2.679	42.171	0	1.093.976
Grond, weg en waterbouwkundige werken	24.096.739	5.203.024	0	568.801	542.471	0	28.188.491
Machines, apparaten en installaties	73.686	0	0	11.484	0	0	62.202
Vervoermiddelen	90.501	0	0	15.665	0	0	74.836
Overige materiële vaste activa	294.596	471.600	0	14.168	0	0	752.028
Totaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut na 1-1-2017 ("nieuwe" wetgeving)	**25.754.270**	**5.760.017**	**0**	**612.797**	**584.642**	**0**	**30.316.849**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 (“oude” wetgeving)	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een maatschappelijk nut na 1-1-2017 ("nieuwe wetgeving")	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdragen derden
Armaturen vervanging	455.517		
Bevrijdingspark pumptrack	154.945		
Bevrijdingspark skatebaan	199.274		
Boekelsedijk / Maasstraat rehabilitatie	314.649		
Eikenheuvelweg rehabilitatie	591.566		
GVVP - fietststraat Volkelseweg	837.055		274.160
GVVP - Snelfietsroute De Corridor	160.718		
Heuvelstraat rehabilitatie	184.676		
IKC West herinrichting omgeving	359.436		
Lauwere rehabilitatie	303.457		
Liessent-/Erf-/Komstraat rehabilitatie	219.545		
Oude Maasstraat rehabilitatie	-500.882		
Recreatieve voorzieningen vervanging	100.050		
Schutsboomstraat rehabilitatie	120.061		
Sportlaan rehabilitatie	266.727		
Violierstraat rehabilitatie	229.551		229.551
Overige (< € 100.000 per investering)	1.763.672		80.931
Totaal	**5.760.017**	**0**	**584.642**

De afschrijvingslasten over de totale boekwaarde van de materiele vaste activa (206,6 miljoen per eind 2024) wordt voor 21,5 miljoen gedekt uit 18 bestemmingsreserves dekking kapitaallasten (zie eigen vermogen). De methode van activeren en afschrijven en de diverse afschrijvingstermijnen is opgenomen in de waarderingsgrondslagen behorende bij deze toelichting op de balans. In bovenstaande overzichten zijn de belangrijkste mutaties gedurende het boekjaar weergegeven. Het inzicht in de cumulatieve investeringen ten opzichte van het door de raad beschikbaar gestelde krediet is weergegeven in de bijlage 'Onderhanden werken inclusief MIP'.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven. Ook is een specificatie van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen opgenomen.

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	117.829	0	0	0	0	0	117.829
- overige verbonden partijen	25.555	0	0	0	25.555	0	0
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties	1.123.793	0	0	0	358.412	0	765.381
- overige verbonden partijen	104.924	0	0	0	11.602	0	93.322
Overige langlopende leningen	2.566.747	0	0	0	126.232	0	2.440.515
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	159.254	0	0	0	159.254	0	0
Totaal financiële vaste activa	**4.098.101**	**0**	**0**	**0**	**681.055**	**0**	**3.417.046**

Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	31 december 2024	31 december 2023
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	112.554	112.554
Aandelen Brabant Water	5.175	5.175
Aandeel Gasnetwerk Oost-Brabant (vh Obragas)	100	100
Aandelenkapitaal gestort Theater Markant NV	0	0
Totaal	**117.829**	**117.829**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Theater Markant NV: Het betreft hier een 100% deelname. De gemeente Maashorst is enig aandeelhouder en oefent dus via de algemene aandeelhoudersvergadering de volledige zeggenschap uit betreffende het Theater Markant NV. In 1996 is met een bedrag van € 181.512 (Fl 400.000) het maatschappelijk kapitaal volgestort tot 100 % € 226.890 (Fl 500.000). Aangezien het eigen vermogen voor Theater Markant NV momenteel licht negatief is, is een voorziening ingesteld ter hoogte van de waarde van het oorspronkelijke aandelenkapitaal ad. €226.890.

Verstrekte leningen

Voor een specificatie van de leningen aan woningbouwcorporaties en overige verbonden partijen wordt verwezen naar bijlage "Staat van verstrekte geldleningen".

Overige langlopende leningen

Dit betreffen met name de verstrekte startersleningen via het Stimuleringsfonds Volkshuivesting (SVN).

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vermindering van €159.254 betreft periodieke aflossing van huurkoop.

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:	31 december 2024	31 december 2023
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.493.304	21.569.563
Totaal	**27.493.304**	**21.569.563**

Verloopoverzicht complexen grondexploitaties:	Boekwaarde 31 december 2023	Voorziening 2023	Balanswaarde 31 december 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2024	Voorziening verlieslatend complex 2024	Balanswaarde 31 december 2024
De Ruiter	-2.041.752		-2.041.752	2.986.216	1.739.406	798.048	3.106		3.106
Hoenderbos/Velmolen	-1.204.477		-1.204.477	257.759	66	186.586	-760.197		-760.197
Uden-Noord 1	12.781.973	9.338.150	3.443.823	1.011.514	364.060		13.429.427	9.001.054	4.428.373
Eikenheuvel	8.346.384	28.782	8.317.602	686.310	20.741		9.011.953	21.010	8.990.943
Velmolen-Oost	-654.967		-654.967	287.060	110.083	477.990	0		0
Uden-Noord 2	3.231.236	1.958.143	1.273.093	96.799			3.328.035	1.965.946	1.362.089
Hoogveld Zuid	10.378.207		10.378.207	414.738	0		10.792.945		10.792.945
Hoevenseweg	163.032		163.032	26.262	0		189.294		189.294
Leeuwerikseweg	1.074.627		1.074.627	218.328	40.950		1.252.005		1.252.005
Reek-Zuid	6.446.299	4.692.950	1.753.349	297.323	25.875		6.717.747	5.484.551	1.233.196
Bedrijventerrein Voederheil	-263.326		-263.326	199.046	0		-64.281		-64.281
Repelakker II	-127.834		-127.834	79.957	18.168		-66.046		-66.046
Kerkstraat Oost	327.212	327.212	0	231.912	0		559.124	559.124	0
Dierenparkje Volkel	0	0	0	131.876	0		131.876	0	131.876
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**38.456.613**	**16.345.237**	**22.111.376**	**6.925.100**	**2.319.348**	**1.462.624**	**44.524.989**	**17.031.685**	**27.493.304**

In de totale uitgaven van € 6.925.100 is €668.808 (met renteopbrengst gesaldeerd) aan geactiveerde rente opgenomen.

De waardering van de gronden in betreft de beste inschatting omgeven door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek ((2-)jaarlijks) zullen worden herzien. Deze periodieke herziening kan - mede gezien de huidige onzekere marktomstandigheden – leiden tot een aangepaste waardering van de gronden en de hiermee samenhangende voorziening voor negatieve grondexploitaties en voorziening herwaardering. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen in het jaarverslag.

Methodiek winstnemingen: Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarvoor voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat de winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient de winst ook tussentijds te worden genomen. Voor winstneming geldt de Percentage Of Completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst op basis van de eindwaarde worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt hieraan een aantal voorwaarden. In 2024 is er een winstneming gedaan van in totaal afgerond € 1,46 miljoen. Voor het grootste gedeelte betreft dit een tussentijdse winstneming op basis van de POC. Deze is in 2024 vooral gerealiseerd door de grondverkopen in het project de Ruiter. In de eind 2024 afgesloten grondexploitatie Velmolen-Oost is € 477.990 winst genomen.

Voorziening exploitatienadelen: Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verliesgevende exploitaties. Dit moet op basis van de Netto-Contante-Waarde-methode. De voorziening is per saldo met afgerond € 686.000 toegenomen naar aanleiding van de actualisaties van de in het bovenstaande overzicht vermelde grondexploitaties. Daarnaast is onder de voorzieningen nog een aanvullende voorziening voor Kerkstraat Oost opgenomen van €450.000. De voorziening voor Kerkstraat Oost is per ultimo 2024 namelijk groter dan de balanswaarde, waardoor deze conform BBV onder de overlopende passiva gepresenteerd moet worden.

Een specificatie van deze voorziening exploitatienadelen is hieronder opgenomen

Bouwgronden in exploitatie	Saldo 1 januari 2024	Mutatie	Saldo 31 december 2024
Uden-Noord 1	9.338.150	-337.096	9.001.054
Uden-Noord 2	1.958.143	7.803	1.965.946
Reek Zuid	4.692.950	791.601	5.484.551
Eikenheuvel	28.782	-7.772	21.010
Kerkstraat Oost	327.212	231.912	559.124
Totaal	**16.345.237**	**686.448**	**17.031.685**

Het BBV verplicht in de toelichting op de balans voor de complexen een verloop te geven van de boekwaarde en een onderbouwing te geven voor de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten. Dit is in onderstaande tabel weergegeven.

- = positief resultaat, + = negatief resultaat
Het geraamde eindresultaat per complex wordt als volgt berekend: Boekwaarde ultimo 2024 (exclusief voorziening exploitatienadeel) +/+ nog te maken kosten -/- nog te realiseren opbrengsten

Omschrijving grondexploitatie	Balanswaarde 31 december 2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
De Ruiter	3.106	4.963.785	6.102.005	-2.166.838	-2.080.393
Hoenderbos/Velmolen	-760.197	513.589	11.420	-16.175.200	-16.165.181
Uden-Noord 1	4.428.373	5.326.894	8.619.673	10.136.649	9.001.054
Eikenheuvel	8.990.943	17.913.365	26.901.656	23.661	21.010
Uden-Noord 2	1.362.089	568.528	1.726.000	2.170.563	1.965.946
Hoogveld Zuid	10.792.945	4.082.795	20.445.257	-5.569.518	-5.248.281
Hoevenseweg	189.294	75.081	503.234	-238.860	-229.585
Leeuwerikseweg	1.252.005	1.137.255	3.234.080	-844.820	-780.483
Reek-Zuid	1.233.196	2.227.195	3.008.288	5.936.654	5.484.551
Bedrijventerrein Voederheil	-64.281	3.755.084	5.633.054	-3.182.776	-2.999.682
Repelakker II	-66.046	10.251	187.380	-1.623.081	-1.618.313
Kerkstraat Oost	0	1.137.161	646.162	1.050.124	1.009.346
Dierenparkje Volkel	131.876	397.450	546.087	-16.761	-15.485
Totaal	**27.493.304**	**42.108.433**	**77.564.296**	**-10.500.203**	**-11.655.496**

Toelichting gehanteerde uitgangspunten

De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we zorgvuldig en hebben grote invloed op het resultaat. De te hanteren disconteringsvoet is conform de BBV regelgeving gelijk gesteld aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB), te weten 2%. De rente in de grondexploitaties is momenteel gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, gemiddeld 0,9%%. Bij het bepalen van de te hanteren parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Met behulp van deze cijfers wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Het voorgaande leidt tot de volgende in de grondexploitaties te hanteren parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar aanleiding voor is. In enkele projecten is daarvan sprake. Dit is bijvoorbeeld het geval als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan doorgaans geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een specifieke contractuele bepaling in de overeenkomst.

Parameters	2025	2026	2027	2028>
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Kostenstijging (Grond-, Weg-, Waterbouw)	4,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Kostenstijging (plankosten)	5,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw vrije sector	9,50%	6,50%	6,50%	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw betaalbare koop	3,50%	3,00%	3,00%	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw middenhuur en sociale huur	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijven	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%

Rente	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

	Stand 31 december 2024	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Vorderingen op openbare lichamen	16.889.839	43.310	16.846.529	12.197.570
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	13.707.243
Overige vorderingen	5.947.454	1.244.069	4.703.385	7.345.208
Totaal	**22.837.293**	**1.287.379**	**21.549.914**	**33.250.021**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Maashorst geldt voor 2024 een drempelbedrag van € 3.733.000.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2024 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2024 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2024			
(1)	**Drempelbedrag**	**3.733**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**1.588**	**1.271**	**1.219**	**1.007**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.145	2.462	2.515	2.727
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2024			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	186.665			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	186.665			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3.733			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	144.514	115.648	112.123	92.605
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.588	1.271	1.219	1.007

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt hieronder nader gespecificeerd. Het saldo van de bankrekeningen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is 5,4 miljoen negatief en daarom gepresenteerd onder de 'netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar'.

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kassaldi	7.646	8.576
Banksaldi	50.802	2.559.599
Totaal liquide middelen	**58.447**	**2.568.175**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- te ontvangen van het Rijk	1.318.656	588.144
Overige nog te ontvangen bedragen	2.181.720	3.250.828
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.463.290	3.063.806
Totaal	**6.963.666**	**6.902.778**

In onderstaande tabellen worden de 'nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel' en de 'overige nog te ontvangen bedragen' nader gespecificeerd.

SISA-regeling B2: De specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek zijn middelen voor de gemeente ter ondersteuning van gedupeerden in de toeslagenproblematiek voor hulpvragen op de vijf primaire
leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Ook deze bijdrage is opgenomen in de SISA-bijlage (regeling B2)
SISA-regeling C62: betreft de kwijtschelding van vorderingen gemeentelijke belastingen voor gedupeerde ouders en
toeslagpartners.

S

ISA-regeling M16: betreft de verordening op het Rijk m.b.t. de transitiekosten voor de opvang van Oekraïnse vluchtelingen

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:	Saldo 1 januari 2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december 2024
Het Rijk				
Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenprolematiek (SISA-regeling B2)	123.258	228.876	123.258	228.876
Specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen (SISA-regeling C62)	0	750	0	750
Specifieke uitkering opvang Ontheemden Oekraïne (SISA-regeling M16)	0	509.052	0	509.052
Bijdrage COA noodopvang asielzoekers	464.886	579.978	464.886	579.978
Overige Nederlandse overheidslichamen				
	0	0	0	0
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	**588.144**	**1.318.656**	**588.144**	**1.318.656**

De overige nog te ontvangen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Transitorische rente verstrekte geldleningen	11.353	16.670
Verhaalbare kosten grondexploitatie	244.001	488.905
Nog te verhalen kosten grondexploitatie	433.547	857.754
Overige nog te ontvangen posten	1.492.819	1.887.499
Totaal overige nog te ontvangen bedragen	**2.181.720**	**3.250.828**

Eigen vermogen

Het eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Reserves, gespecificeerd naar:		
- Algemene reserve	81.689.878	71.642.960
- Bestemmingsreserve	40.721.987	42.312.202
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	6.956.871	11.443.855
Totaal eigen vermogen	**129.368.737**	**125.399.018**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve.
Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2024:

Naam reserve	Reservenummer	Saldo 1 januari 2024	Resultaat-bestemming 2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2024
Algemene reserve	101000	62.322.902	11.443.855	5.018.000	7.355.185	0	71.429.572
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf	101001	9.320.058	0	2.760.339	1.820.091	0	10.260.306
Totaal algemene reserves		**71.642.960**	**11.443.855**	**7.778.339**	**9.175.276**	**0**	**81.689.878**
Reserve dekking kapitaallasten t/m 2016	103101	5.427.570	0	0	0	505.112	4.922.457
Reserve dekking kapitaallasten 2017-2019	103102	5.151.055	0	130.633	0	146.048	5.135.640
Reserve dekking kapitaallasten 2020 ev	103103	2.720.708	0	314.539	0	500	3.034.748
Reserve DKU Centrumplan Zeeland	103104	895.204	0	0	0	0	895.204
Reserve DKU Rotonde Peelweg/Langenboomseweg	103105	278.092	0	0	0	10.300	267.792
Reserve DKU Centrumplan Schaijk	103106	417.521	0	0	0	11.761	405.760
Reserve DKU Nieuwbouw Den Omgang	103107	161.991	0	0	0	7.535	154.456
Reserve DKU Nieuwbouw De Regenboog	103108	389.071	0	0	0	15.560	373.511
Reserve DKU Kindcentrum Zeeland	103109	4.603.223	0	0	0	149.294	4.453.929
Reserve DKU Frisse Scholen Oventje	103110	7.700	0	0	0	963	6.738
Reserve DKU Frisse Scholen Kreek'l	103111	59.410	0	0	0	7.427	51.984
Reserve DKU Frisse Scholen Vlinder	103112	42.907	0	0	0	5.364	37.543
Reserve DKU Herontwikkeling DAW	103113	1.214.280	0	0	0	41.808	1.172.472
Reserve DKU EVZ Melkpad/ Graspeelloop	103114	56.400	0	0	0	0	56.400
Reserve DKU EVZ Munse Wetering	103115	144.272	0	0	0	0	144.272
Reserve DKU Gemeenschapshuis Zeeland	103116	317.498	0	0	0	7.502	309.996
Reserve DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	103117	135.865	0	0	0	5.661	130.204
Reserve DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	103118	27.231	0	0	0	2.723	24.508
Totaal reserves voor dekking kapitaallasten		**22.049.999**	**0**	**445.172**	**0**	**917.558**	**21.577.614**
Reserve Doorontw maatschap.locaties	102001	248.532	0	0	20.047	0	228.485
Reserve Parkeerfonds	102003	2.647.675	0	3.274.809	498.255	0	5.424.228
Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden	102004	356.277	0	0	356.277	0	0
Reserve Buitengebiedinontwikkeling 2010	102005	509.500	0	0	0	0	509.500
Reserve Landschapsfonds	102006	580.478	0	65.705	0	0	646.183
Reserve leefbaarheid	102007	290.570	0	0	0	0	290.570

Naam reserve	Reservenummer	Saldo 1 januari 2024	Resultaat-bestemming 2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2024
Reserve Bovenwijkse infrastructuur-ge	102008	168.078	0	0	33.010	0	135.068
Reserve Bovenwijkse Voorzieningen	102009	6.816.060	0	84.588	3.105.319	0	3.795.329
Reserve bestemde budgetten	102010	6.387.176	0	4.106.906	6.387.176	0	4.106.906
Reserve openbare verlichting	102011	74.775	0	0	0	0	74.775
Bestemmingsreserve bomen	102013	68.523	0	45.000	0	0	113.523
Reserve groen	102014	807.705	0	17.400	13.259	0	811.846
Reserve Bossen	102015	209.007	0	0	0	0	209.007
Reserve afvalstoffenheffing	102016	230.647	0	95.668	0	0	326.315
Reserve egalisatie rioolheffing	102017	0	0	63.123	0	0	63.123
Transformatieopgave Wmo Beschermd wonen	102019	867.199	0	2.409.514	867.199	0	2.409.514
Totaal overige bestemmingsreserves		**20.262.203**	**0**	**10.162.713**	**11.280.543**	**0**	**19.144.374**
Totaal reserves		**113.955.162**	**11.443.855**	**18.386.225**	**20.455.819**	**917.558**	**122.411.865**

Resultaatbestemming 2023

Het voordelig exploitatieresultaat van 2023 ad. €11.443.855 is op grond van het raadsbesluit van 4 juli 2024 (Programmarekening 2024) toegevoegd aan de vrij inzetbare reserve. Hierop is volgens datzelfde raadsbesluit voor €3.607.859 aan resultaatbestemmingen in mindering gebracht (onderdeel van de onttrekkingen uit de algemene reserve)

Toelichtingen stortingen en onttrekkingen

- Algemene reserve: het incidentele beeld uit de begrotingsnotitie 2021 (0,4 mln), 1e bestuursrapportage 2021 (0,5 mln), begroting 2022 (0,2 mln) en de 2e tussentijdse rapportage 2024 (0,5 mln) is op basis van onderliggende raadsbesluiten in de algemene reserve gestort.Daarnaast is het structureel beeld van de 2e bestuursrapportage 2023 (0,3 mln) en de 2e tussentijdse rapportage 2024 (3,1 mln) in deze reserve gestort. Onttrokken uit de algemene reserve zijn het incidentele beeld uit de begroting 2023 (0,3 mln), 2e afwijkingenrapportage 2023 (0,4 mln) en begroting 2024 (0,6 mln) en de resultaatbestemming van de programmarekening 2023 (3,6 mln)
  Daarnaast is het structurele beeld van de 2e afwijkingenrapportage 2023 (jaarschijf 2024 ad. 0,3 mln) uit deze reserve onttrokken. Verdere enkele onttrekkingen o.b.v. losse raadsbesluiten zoals Raadsbesluit minimabeleid (0,1 mln), Gunning HBH (0,8 mln), inwonersbijdrage GGD (0,2 mln), opzegging GR Milieustraat (0,3 mln), optimalisatie Cirkel/Mulderke (0,1 mln) en de aanvulling van de algemene reserve grondbedrijf (0,7 mln).
- Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf: de winstnemingen vanuit de bouwgronden in exploitatie van 1,5 mln zijn o.b.v. het Meerjarenperspectief Grondbedrijf 2024 (MJP 2024, raadsbesluit) in deze reserve gestort. Dat geldt ook voor de fondsbijdragen vanuit anterieure overeenkomsten voor 0,1 mln. Op basis van de herijking reserves en voorzieningen 2024 (raadsbesluit 2e tussentijdse rapportage 2024) is de reserve met 0,7

mln aangevuld ten laste van de algemene reserve.
Daarnaast zijn de voordelen in de vrijval voorzieningen exploitatienadelen, herwaardering en gerealiseerde complexen teruggestort in deze reserve (0,5 mln). De fondsbijdragen van 0,1 mln zijn vervolgens ook weer onttrokken uit deze reserve ter doorstorting in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen. Verder wordt o.b.v. het MJP 2024 de aanvulling voorziening exploitatienadelen (0,9 mln) en niet te verhalen plankosten (0,8 mln) uit deze reserve gedekt.

- Reserves dekking kapitaallasten: er is voor 0,4 mln in deze reserves gestort ter dekking van toekomstige kapitaallasten (voor diverse kleinere investeringen). Vervolgens is er voor 0,9 mln uit de verschillende reserves onttrokken ter dekking van afschrijvingen op activa. Deze dekking hebben voornamelijk betrekking op de investeringen Theater Markant (0,3 mln), gemeentehuis (0,2 mln) en kindcentrum Zeeland (0,1 mln)
- Reserves doorontwikkeling maatschappelijke locaties: er is voor 0,02 mln uit deze reserve onttrokken ter dekking van de nieuwbouw van een keuken (storting in reserve dekking kapitaallasten)
- Reserve Parkeerfonds: o.b.v. de nota reserves dient deze reserve als egalisatiereserve voor de parkeerexploitatie en is de reserve gevoed met 0,4 mln vanuit de parkeerexploitatie. Om toekomstige projecten uit het GVVP (Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan) deels uit te dekken is 0,5 mln onttrokken. Daarnaast is 2,9 mln gestort in deze reserve als aanvulling voor toekomstige projecten middels onttrekking uit de reserve Bovenwijkse voorzieningen (raadsbesluit 2e tussentijdse rapportage 2024)
- Reserves Arbeidsmarktbeleid: er is 0,4 mln uit deze reserve onttrokken ter dekking van incidentele kosten voor het project Iedereen kans op werk
- Reserve landschapsfonds: er is voor 0,1 mln aan externe bijdragen ontvangen die gestort zijn in deze reserve ter dekking van toekomstige projecten genoemd in het Landschapsbeleidsplan en de geldende structuurvisie/omgevingsvisie
- Reserve Bovenwijkse infrastructuur-ge: er is voor 0,03 mln onttrokken ter dekking van het project Verlengde Noordlaan (storting in reserve dekking kapitaallasten)
- Reserve Bovenwijkse Voorzieningen: er is voor 0,1 mln vanuit fondsbijdragen in deze reserve gestort ter dekking van toekomstige projecten. Er is 0,2 mln onttrokken uit deze reserve ter dekking van diverse projecten (storting in reserve dekking kapitaallasten). Daarnaast is 2,9 mln uit deze reserve onttrokken en gestort in de reserve Parkeerfonds als aanvulling voor toekomstige projecten (raadsbesluit 2e tussentijdse rapportage 2024)
- Reserve bestemde budgetten: o.b.v. het raadsbesluit budgetoverheveling 2024 naar 2025 van 12 december 2024 is 4,1 mln in deze reserve gestort. Dit betreft diverse incidentele budgetten die in 2025 of later gerealiseerd gaan worden. De onttrekking van 6,4 mln betreft de budgetoverheveling 2023 naar 2024 (raadsbesluit 14 december 2023)
- Reserve bomen: storting van bijdrage derden van 0,05 miljoen voor toekomstige herplant verplichtingen
- Reserve groen: storting van 0,02 mln ter dekking van toekomstige uitgaven voor het LandschapsBeleidsPlan (LBP). 0,01 mln ontrokken ter egalisatie van onderhoudslasten groen.

- Reserve afvalstoffenheffing: het efficiencyresultaat op de afvalexploitatie 2024 is gestort in deze reserve.
- Reserve egalisatie rioolheffing: het efficiencyresultaat op de rioolexploitatie 2024 is gestort in deze reserve.
- Reserve transformatieopgave Wmo Beschermd wonen: ontvangen middelen van de gemeente Oss voor het project Transformatieopgave / Lokale ontwikkelagenda WMO Beschermd Wonen van 2,4 mln zijn in deze reserve gestort. Er is 0,9 mln uit deze reserve onttrokken obv het raadsbesluit Lokale Ontwikkel Agenda - Transformatieopgave Beschermd Wonen (22-09-2022)

Aard en reden van de reserves

- Algemene reserve: het opvangen van onvoorziene uitgaven voorvloeiende uit opkomende verplichtingen en calamiteiten en het dekken van gekwantificeerde risico's
- Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf: het opvangen van nadelen/risico's en dekken van bepaalde kosten binnen het grondbedrijf.
- Reserves dekking kapitaallasten: 18 reserves worden ingezet ter dekking van de afschrijvinglasten van diverse investeringen.
- Reserve Doorontw maatschappelijke locaties: het inzetten van het verkoopresultaat van af te stoten maatschappelijke locaties om de realisatie van MFA’s te realiseren
- Reserve Parkeerfonds: egalisatiereserve voor de parkeerexploitatie en daarnaast wordt de reserve structureel gevoed vanuit de parkeerexploitatie om toekomstige projecten uit het GVVP (Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan) deels uit te dekken.
- Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden: voor- en/of nadelen op ESF (Europees Sociaal Fonds) projecten worden op deze reserve gemuteerd en aan de arbeidsmarkt gerelateerde projecten besteed.
- Reserve Buitengebiedinontwikkeling 2010: dekking van projecten ter versterking natuur en landschap en sloop van ongewenste bebouwing in het buitengebied.
- Reserve Landschapsfonds: dekking van projecten genoemd in het Landschapsbeleidsplan en de geldende structuurvisie/omgevingsvisie
- Reserve leefbaarheid: uitvoering van het programma “Samen Bouwen aan Uden” dat in samenwerking tussen Area en gemeente is opgesteld en waarvoor een gezamenlijk programmabureau is opgericht.
- Reserve Bovenwijkse infrastructuur-ge: de reserve is bedoeld voor de realisering van bovenwijkse (buiten plangebied / gebiedsoverstijgende) infrastructurele voorzieningen. Alleen oude projecten worden nog uit deze reserve gedekt.
- Reserve Bovenwijkse Voorzieningen: de reserve is bedoeld voor de realisering van bovenwijkse (buiten plangebied / gebiedsoverstijgende) infrastructurele voorzieningen.
- Reserve bestemde budgetten: reserve die jaarlijks gebruikt wordt ter overheveling van niet bestede budgetten (raadsbesluit december).
- Reserve openbare verlichting: dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. de vervanging van openbare verlichting met het doel fluctuaties in de exploitatie op te vangen.

- Bestemmingsreserve bomen: dekking van uitgaven ter verbetering en instandhouding van het bomenbestand.
- Reserve groen: Vormen van een reserve ter dekking van uitgaven voor het Landschaps Beleids Plan (LBP).
- Reserve Bossen: dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. instandhouding bossen, met het doel fluctuaties in de exploitatie op te vangen.
- Reserve afvalstoffenheffing: dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. de afvalverwerking en –verwijdering, ter egalisatie van de tarieven.
- Reserve egalisatie rioolheffing: dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. de riool- en waterzorgheffing, ter egalisatie van de tarieven.
- Reserve transformatieopgave Wmo Beschermd wonen: dekking t/m 2028 voor het project Transformatieopgave (doordecentralisatie) WMO Beschermd wonen

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)	7.180.017	6.274.182
Voorzieningen risico's (44.1b)	878.353	966.780
Voorzieningen ter egalisering van kosten (44.1c)	7.316.564	7.605.960
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)	14.260.446	15.069.160
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)	4.446.038	4.834.892
Totaal voorzieningen	**34.081.417**	**34.750.974**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2024:

Naam voorziening	Voorziening-nummer	Saldo 1 januari 2024	Toevoegingen	Aanwendingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31 december 2024
Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	101002	213.576	11.457	194.587	0	30.447
Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	101003	4.818.297	1.050.462	137.284	0	5.731.475
Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen	400000	298.424	194.592	0	0	493.016
Voorziening Regeling vervroegd uittreden (RVU)	400001	0	193.584	36.275	0	157.309
Voorziening Bovenwettelijk verlof	400002	728.697	39.073	0	0	767.770
Voorziening Best planprocedure Zeelandsedijk	8101001	215.188	0	0	215.188	0
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)		**6.274.182**	**1.489.168**	**368.145**	**215.188**	**7.180.017**
Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	8202001	424.967	117.500	32.767	81.569	428.131
VZ Voorziening exploitatierisico's	8202003	541.813	0	0	91.591	450.222
Totaal Voorzieningen risico's (44.1b)		**966.780**	**117.500**	**32.767**	**173.160**	**878.353**
Voorziening Onderhoud gebouwen Maashorst	303100	5.007.045	967.848	775.304	541.523	4.658.066
Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	2103001	519.169	179.000	229.438	0	468.731
Voorziening Groot onderhoud wegen Landerd	2103002	1.862.938	0	0	1.862.938	0
Voorziening Groot onderhoud wegen Maashorst	2103025	0	3.454.718	1.142.844	179.000	2.132.874
Voorziening Groot onderhoud openbare verlichting	2103201	34.310	0	0	34.310	0
Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Uden	2103401	149.311	0	84.387	64.924	0
Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Landerd	2103402	28.242	0	0	28.242	0
Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Maashorst	2103410	0	51.948	0	0	51.948
Voorziening Verkeer en Parkeren Landerd	2103501	4.946	0	0	0	4.946
Voorziening Groot onderhoud sport /speelvelden	5203001	0	145.053	31.637	113.416	0
Voorziening Groot onderhoud groen	5703001	0	483.240	172.392	310.848	0
Totaal Voorzieningen ter egalisering van kosten (44.1c)		**7.605.959**	**5.281.806**	**2.436.002**	**3.135.199**	**7.316.564**
Voorziening Spaarvoorziening riolering	7203002	15.069.160	319.404	1.128.118	0	14.260.446
Totaal Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)		**15.069.160**	**319.404**	**1.128.118**	**0**	**14.260.446**
Voorziening Legaat van Cooth	4304001	28.306	0	0	0	28.306
Voorziening Egalisatie Riolering	7203001	2.525.414	688.130	760.880	0	2.452.664
Voorziening Afvalstoffenheffing	7303001	1.527.005	1.412.466	1.840.446	0	1.099.025
Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	7503001	754.168	226.027	0	114.152	866.043
Totaal Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)		**4.834.892**	**2.326.623**	**2.601.326**	**114.152**	**4.446.038**
Totaal voorzieningen		**34.750.974**	**9.534.501**	**6.566.358**	**3.637.699**	**34.081.417**

Toelichtingen stortingen en onttrekkingen

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)
Onder deze categorie zijn een aantal voorzieningen opgenomen die gerelateerd zijn aan arbeidsgerelateerde kosten. Voor deze kosten wordt (conform BBV) een voorziening gevormd omdat sprake is van een niet jaarlijks gelijkblijvend volume.
Het gaat dan met name om de kosten van (voormalig) personeel/ bestuurders. De werkelijke kosten worden per jaar ten laste van de voorziening gebracht.

- Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel: er is voor 0,2 mln aan wachtgeld uitbetaald aan voormalig bestuur en personeel. Er is 0,01 mln toegevoegd om de voorziening toereikend te houden.
- Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders: Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks worden de verplichtingen op basis van nieuwe actuariële berekeningen herijkt middels een door het ministere van BZK voorgeschreven wettelijke overdrachtsrente en is een aanvullende storting nodig van 1,1 mln. Ultimo 2024 zijn er 33 huidige en voormalige bestuurders, die pensioenrechten hebben opgebouwd. De aanwending van 0,1 mln de uitbetaling van pensioenen.
- Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen: storting van 0,2 mln ter dekking van toekomstige opname van bovenwettelijk spaarverlof door diverse werknemers
- Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden: storting van 0,2 mln voor medewerkers die de komende jaren gebruik willen maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). Er is in 2024 reeds voor 0,04 mln gebruik gemaakt van deze regeling.
- Voorziening Bovenwettelijk verlof: storting van 0,04 mln ter dekking van toekomstige opname van bovenwettelijk verlof door diverse werknemers
- Voorziening Best planprocedure Zeelandsedijk: de voorziening blijkt per ultimo 2024 niet meer benodigd, waardoor het volledige saldo vrijvalt ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Voorzieningen risico's (44.1b)
Van deze voorziening is sprake van een verplichtingen/ verlies waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Voor die risico’s is deze voorziening bedoeld.

- Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC): er is 0,1 mln in deze voorziening gestort voor risico's omtrent laatste werkzaamheden bij de in 2024 administratief afgesloten complexen/grondexploitaties. Voor eerder afgesloten grondexploitaties is in 2024 0,03 mln besteed en blijkt voor een bedrag van 0,08 mln geen risico meer aanwezig te zijn en is dat saldo uit deze voorziening vrijgevallen.
- Voorziening Exploitatierisico's: Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verliesgevende exploitaties. De voorziening is grotendeels in mindering gebracht op de boekwaarde van de voorraden. Echter is voor complex Kerktraat Oost nog een aanvullende voorziening opgenomen van €450.000. De voorziening voor Kerkstraat Oost is per ultimo 2024 namelijk groter dan de balanswaarde, waardoor deze conform BBV onder de overlopende passiva gepresenteerd moet worden.

Voorzieningen ter egalisering van kosten (44.1c)
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud van verschillende kapitaalgoederen te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven in de exploitatie voorkomen.

- Voorzieningen groot onderhoud gebouwen: obv het onderhoudsplannen gebouwen wordt er 1,0 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud gebouwen. In totaal is er 0,8 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Voor een saldo van 0,5 mln is geen actueel onderhoudsplan aanwezig, waardoor dit saldo vrijgevallen is het jaarrekeningresultaat 2024.
- Voorzieningen groot onderhoud wegen (Uden, Landerd en Maashorst): obv het onderhoudsplannen wegen wordt er 1,6 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud wegen. In totaal is er 1,4 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. De aanwening van 1,9 mln uit de voorziening wegen Landerd betreft een overboeking naar de voorziening wegen Maashorst. De aanwending van 0,2 mln uit de voorziening wegen Maashorst betreft een overboeking naar de voorziening wegen Uden.
- Voorziening onderhoud openbare verlichting: aangezien er geen sprake meer is van toekomstig groot onderhoud is het restant saldo in de voorziening conform BBV vrijgevallen.
- Voorzieningen groot onderhoud civiele kunstwerken (Uden, Landerd en Maashorst): obv het onderhoudsplannen civiele kunstwerken wordt er 0,05 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud civiele kunstwerken. In totaal is er 0,08 mln aan groot onderhoud gerealiseerd en 0,1 mln vrijgevallen vanwege een overschot in de voorzieningen.
- Voorzieningen groot onderhoud sport en speelvelden: obv het onderhoudsplan Sport en speelvelden Uden wordt er 0,04 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud speelvelden. Daarnaast is 0,11 mln aanvullend gestort o.b.v. het raadsbesluit programmarekening 2023 (resultaatbestemming). In totaal is er 0,03 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Aangezien er geen sprake meer is van toekomstige groot onderhoud, en er ook geen nieuw onderhoudsplan voor Maashorst vastgesteld is, moet het restant saldo (0,1 mln) van de voorziening obv de BBV vrijvallen.
- Voorzieningen groot onderhoud groen: obv het onderhoudsplan Groen wordt er 0,2 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud groen. Daarnaast is 0,3 mln aanvullend gestort o.b.v. het raadsbesluit programmarekening 2023 (resultaatbestemming). In totaal is er 0,2 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Aangezien er geen sprake meer is van toekomstige groot onderhoud, en er ook geen nieuw onderhoudsplan voor Maashorst vastgesteld is, moet het restant saldo (0,3 mln) van de voorziening obv de BBV vrijvallen.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)
Deze voorziening is gevormd vanuit de rioolheffing en daaruit worden toekomstige vervangingsinvesteringen m.b.t. het riool gefinancierd.

- Voorziening Spaarvoorziening riolering: obv het rioleringsplan 'Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R 2022-2024)' is t.b.v. diverse vervangingsinvesteringen 0,3 mln toegevoegd en 1,1 mln onttrokken.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)
Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.

- Voorziening Egalisatie Riolering: het saldo van de rioolexploitatie van 0,7 mln is toegevoegd aan de voorziening. Obv de nota voorzieningen wordt uit voorziening gedekt diverse exploitatiekosten riool (0,1 mln),
kosten bestrijding zwerfvuil (0,3 mln), kwijtschelding belastingen (0,05 mln), kosten reiniging winkelcentra (0,2 mln) en kosten vegen wegen (0,1 mln)
- Voorziening Afvalstoffenheffing: het saldo van de afvalexploitatie van 1,4 mln is toegevoegd aan de voorziening. Obv de nota voorzieningen wordt uit voorziening gedekt diverse exploitatiekosten afval (1,0 mln), kwijtschelding belastingen (0,2 mln) kosten bestrijding zwerfvuil (0,3 mln), kosten reiniging winkelcentra (0,2 mln) en kosten vegen wegen (0,1 mln).
- Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats: het door burgers afgekochte onderhoud van graven (periode van 5 tot 20 jaar) is voor een bedrag van 0,07 mln gestort is in deze voorziening. Aangezien deze voorziening gewaardeerd is op contante waarde heeft een rentetoevoeging van 0,03 mln plaatsgevonden en is 0,1 mln aanvullend incidenteel toegevoegd vanwege een ontoereikendheid van de voorziening. Verder is er voor 0,1 mln aan in het verleden afkochte onderhoud vrijgevallen uit deze voorziening.

Aard en reden van de voorzieningen

- Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel: deze voorziening is ingesteld om verplichtingen aan (oud)werknemers en bestuurders meerjarig na te kunnen komen.
- Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders: pensioenverplichtingen aan (oud)wethouders. Op basis van de wet (APPA) bouwen zij pensioenrechten bij de gemeente op.
- Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen: voorziening ter dekking van opname gespaarde bovenwettelijk verlof door medewerkers
- Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU): Deze voorziening is ingesteld om de verplichtingen aan oud medewerkers, die gebruik maken van de RVU, meerjarig te kunnen nakomen.
- Voorziening Bovenwettelijk verlof: voorziening ter dekking van opname bovenwettelijk verlof door medewerkers
- Voorziening Best planprocedure Zeelandsedijk: uitvoeren vaststellingsovereenkomst d.d. 4-12-2009 inzake procedure Zeelandsedijk, bekrachtigd door de Raad op 6 maart 2012.
- Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC): deze voorziening is nodig ter dekking van de kosten van de laatste werkzaamheden bij de al administratief afgesloten complexen/grondexploitaties.
- Voorziening exploitatierisico's: deze voorziening is nodig ter dekking van geprognotiseerde verliezen voor grondexploitaties.

- Voorzieningen groot onderhoud (egalisatiefunctie): de diverse voorzieningen groot onderhoud (gebouwen, wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, sport- en speelvelden en groen) worden gevoed middels een vaste jaarlijkse dotatie. Onttrekkingen zijn gebaseerd op onderhoudsplannen.
- Voorziening Verkeer en Parkeren Landerd: het realiseren van parkeerplaatsen uit voor dat doel ontvangen bijdragen van derden.
- Voorziening Spaarvoorziening riolering: voorziening ter vervanging van investeringen in riolering en klimaat adaptieve maatregelen, op basis van het Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R 2022-2024).
- Voorziening Legaat van Cooth: nalatenschap van een notaris dat besteed moet worden aan activiteiten gericht op het bevorderen van de schoolloopbaan van kansarme jongeren.
- Voorziening Egalisatie Riolering: egalisatie van de rioolexploitatie om de tarieven stabiel te houden
- Voorziening Afvalstoffenheffing: egalisatie van de afvalexploitatie om de tarieven stabiel te houden
- Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats: voor de onderhoud van graven is het mogelijk om de jaarlijkse laten van onderhoud af te kopen voor een termijn van 10 of 20 jaar. Jaarlijks wordt een gedeeelte van de afkoopsommen uit deze voorziening onttrokken.

Vaste schulden

De post vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar worden hieronder gespecificeerd.

Een specificatie van de leningen blijkt uit de bijlage "staat van opgenomen geldleningen".
De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 2.046.993.

De post vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar wordt onderscheiden in:	**Boekwaarde 31 december 2024**	**Boekwaarde 31 december 2023**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	61.112.672	67.587.488
Waarborgsommen	52.712	51.217
Totaal	**61.165.384**	**67.638.705**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2024:

	Saldo 1 januari 2024	**Vermeerderingen**	**Aflossingen**	**Saldo 31 december 2024**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	67.587.488	0	6.474.816	61.112.672
Waarborgsommen	51.217	7.875	6.380	52.712
Totaal	**67.638.705**	**7.875**	**6.481.196**	**61.165.384**

Netto vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De post netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Banksaldi	5.359.261	0
Overige schulden	12.545.720	7.518.957
Totaal	**17.904.981**	**7.518.957**

Overlopende passiva

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	9.626.184	12.108.509
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruitontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
– het Rijk	9.236.215	5.967.896
– overige Nederlandse overheidslichamen	1.635.401	2.657.719
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.657.620	3.643.892
Totaal	**24.155.421**	**24.378.016**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	SISA-regeling	Saldo 1 januari 2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31 december 2024
Het Rijk						
Ventilatie in scholen	C32	150.000	0	0	0	150.000
Aanpak energiearmoede	C55	934.823	0	146.552	0	788.271
Informatiepunten digitale overheid	C92	10.920	59.360	59.360	0	10.920
Lokale aanpak isolatie	C94	1.317.673	2.002.525	0	0	3.320.198
Onderwijsachterstandenbeleid	D8	678.507	1.382.299	1.189.562	0	871.244
Nationaal Programma Onderwijs	D14	515.487	0	161.838	0	353.649
Sanering verkeerslawaai	E3	294.830	0	0	0	294.830
Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	F28	1.021.406	1.212.109	1.353.451	0	880.064
Participatiewet	G2	0	15.991.304	15.991.304	0	0
Wet inburgering	G10 en G13	557.689	1.262.660	624.545	436.790	759.014
Sanering varkenshouderijen	L6	94.183	0	0	0	94.183
Stimulering sport	H4	0	907.191	323.813	583.378	0
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	H30	159.801	1.051.159	1.205.267	5.693	0
Woningbouwimpuls 6e tranche	J9	0	499.469	0	0	499.469
Opvang ontheemden Oekraine	M16	0	5.614.500	5.614.500	0	0
Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers	n.v.t.	0	626.760	85.961	0	540.799
Regeling Beter Aanbesteden 2023/2024	n.v.t.	25.000	0	25.000	0	0
Duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)	n.v.t.	207.577	465.997	0	0	673.573
Totaal Rijk		**5.967.896**	**31.075.333**	**26.781.154**	**1.025.861**	**9.236.215**
Overige Nederlandse overheidslichamen						
Provincie - stimulering woningbouw	C41B en C210B	250.000	0	250.000	0	0
Provincie - mensgerichte maatregelen	n.v.t.	22.210	0	22.210	0	0
Provincie - bijdrage verduurzaming	n.v.t.	90.358	0	75.606	14.752	0
Gemeente Meierijstad - impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	E44B	573.554	0	0	0	573.554
Gemeente Den Bosch IZA doelen 2023-2026	H35B	0	281.127	281.127	0	0
Taskforce RIEC - Wijkversterkingsplannen	n.v.t.	203.660	90.000	218.232	23.690	51.738
Taskforce RIEC - regionaal versterkingsplan aanpak ondermijning	n.v.t.	0	31.100	27.217	0	3.883
Provincie - investering GVVP Openbaar vervoer	n.v.t.	10.301	0	0	0	10.301
Provincie - bijdrage Muzemobiel	n.v.t.	8.000	0	8.000	0	0
Provincie - investering Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	n.v.t.	100.000	0	0	0	100.000
Provincie - investering fietsstraat Volkelseweg	n.v.t.	274.160	0	274.160	0	0
Provincie - investering Rehabilitatie Violierstraat	n.v.t.	1.125.476	0	229.551	0	895.925
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen		**2.657.719**	**402.227**	**1.386.103**	**38.442**	**1.635.401**
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		**8.625.615**	**31.477.560**	**28.167.256**	**1.064.302**	**10.871.616**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

1) Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren. afgegeven. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen
2) Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten. In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Er zijn in 2024 geen betalingen gedaan inzake de borg- en garantstellingen. De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024	Toelichting
4	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,49%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,72%	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32%	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	3,92%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,96%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,08%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,12%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	8.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,03%	5.066.667	4.800.000	achtervang na wsw (max. 50%)
113	418.449	ING Bank	Gemeente Maashorst	divers	201.479	36.914	1) 100% garantstelling
140	384.579	Stater	Gemeente Maashorst	divers	160.857	40.711	1) 100% garantstelling
142	19.173	Rabobank	Gemeente Maashorst	divers	14.157	14.157	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,19%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,11%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	127.512	Woonfonds Hypotheken	Gemeente Maashorst	divers	63.983	63.983	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,79%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
147	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,20%	10.000.000	0	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,03%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,24%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,80%	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	NWB Bank	Stichting Area	0,51%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
152	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,68%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024	Toelichting
153	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,58%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
154	13.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,66%	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
156	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	115.534	108.538	1) 100% garantstelling
157	129.526	Rabobank	Tennis- en padelvereniging De Witte Schare	3,70%	115.534	108.538	1) 100% garantstelling
158	2.728.000	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	1.955.162	1.799.500	achtervang na wsw (max. 50%)
160	10.744.000	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	8.243.831	8.078.807	achtervang na wsw (max. 50%)
161	48.600.000	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	47.261.667	46.807.500	achtervang na wsw (max. 50%)
162	75.000	Rabobank	Park Hoeven	3,05%	67.500	67.500	1) 100% garantstelling
n.v.t.	1.455.149	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	128.767	1.455.148	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	13.121.800	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	2.252.583	3.258.312	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	10.787.652	NWB Bank	Stichting Area	divers	5.893.326	10.787.652	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	59.056.269	BNG Bank	Stichting Area	divers	38.602.313	59.056.269	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	4.306.186	Stg Pensioenfonds Werk- en Reintegratie	Stichting Area	divers	0	4.306.186	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	3.832.142	NWB Bank	Stichting Brabantwonen	divers	1.514.536	3.747.316	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.684.149	BNG Bank	Stichting Brabantwonen	divers	1.374.260	2.574.074	2) o.b.v. verdeelsleutel
Totaal	**305.599.111**				**252.032.156**	**276.111.105**	

Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Voor de grondexploitaties van de voormalige gemeente Landerd is nog recht op een verliescompensatie van €120.973 (boekjaar 2021). Vanuit boekjaar 2022 en 2023 (Maashorst) is daar een aanvullend recht van €3.055.623 bijgekomen. Het totale toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bedraagt dus €3.176.596.

Rechten grondexploitatie

Er is voor een drietal mogelijke ontwikkelingen een overeenkomst gesloten met een te betalen exploitatiebijdrage. Het al dan niet doorgaan van deze ontwikkelingen en daaraan gekoppelde exploitatiebijdragen is afhankelijk van de nog op te starten en te doorlopen planologische procedures. Het is nog niet bekend wanneer we deze exploitatiebijdragen ontvangen, maar de verwachting is dat dit binnen 10 jaar zal plaatsvinden.

Langlopende financiële verplichtingen (>€100.000)

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. In onderstaande tabel zijn deze verplichtingen boven €100.000 per jaar gespecificeerd.

	Contract t/m datum	Jaarbedrag 2025
Centric - E-HRM	31-12-2026	151.630
Van Driel vervoersdienst - leerlingenvervoer	31-7-2027	991.276
Flynth accountants - accountantscontrole	1-7-2026	140.798
Mandatis - aansprakelijkheidsverzekering	1-1-2026	136.813
Engelen Groen - water geven openbaar groen	31-12-2025	189.893
Gebr. Vd Brand en Van Oort - gronddepot	31-8-2025	123.833
Remmits BV - onderhoud asfaltverhardingen	31-12-2025	507.238
Gispen BV - kantoormeubilair	29-2-2028	111.496
Sulo Nederland - levering minicontainer	1-7-2026	296.940
Engelen Groen - onderhoud sportvelden	31-12-2025	379.786
Konings Verlichtingstechniek - onderhoud openbare verlichting	27-9-2026	423.357
Amarillo Care - Re-integratie productenboek	30-9-2026	600.000
Incident Management Services (IMS) - calamiteiten dienst	31-1-2028	127.745
VGN security BV - beveiliging opvanglocaties Oekraïners	16-9-2026	227.000
Dimpact - burgerzaken applicatie	1-6-2028	335.000
Greenchoice - energie	31-12-2025	1.771.884
Van Kaathoven Nederland B.V. - luierinzameling en verwerking	31-12-2025	163.998
Van Kaathoven Nederland B.V. - afvalinzameling	30-11-2028	3.285.995
Remonidis - afvalverwerking Milieustraat	31-10-2025	773.338
Raetsheren - brandverzekering	31-12-2025	431.150
Aansluitovereenkomst Stichting Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	onbepaalde tijd	315.000
Van der Ende - onderhoud drukrioolpompen	31-7-2026	150.000
Oostendorp - Voertuigen wagenpark	31-8-2027	625.000
Snoeien bomen, Van Weert Rondhout	31-12-2026	170.000
J Bouw BV - onderhoud bermen	31-12-2026	145.000
De Jonge Zuurmond - onderhoud bermen	31-12-2026	140.000
WMO Hulpmiddelen, Medipoint en Kersten	1-4-2030	1.048.000
Travelcard - brandstof	1-5-2026	115.481
Aanleg en onderhoud riool, huis- en kolkaansluitingen, André Weijers GWW	1-4-2025	148.537

Sociaal Domein 2024

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

De gemeente Maashorst is samen met 4 gemeenten uit Noordoost Brabant Oost een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen van een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo (ZIN). Hiertoe is de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost Oost 2020-2023 ingesteld, welke door de gemeente Oss is uitgevoerd. Per 1 januari 2024 is de nieuwe Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost Oost 2024 van kracht.

Jeugdwet

Voor de uitvoering van de Jeugdwet is de gemeente Maashorst samen met 10 gemeenten uit

Noordoost Brabant een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdhulptaken (ZIN). Hiertoe is de Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2020-2023 ingesteld, welke door de gemeente Den Bosch is uitgevoerd. Per 1 januari 2024 is de nieuwe Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024 van kracht.

Sociale Verzekeringsbank (SVB)
De uitvoering van het PersoonsGebonden Budget (PGB) voor zowel de Wmo als de Jeugdwet is landelijk door gemeenten bij de Sociale Verzekeringsbank belegd.

Bij het opmaken van jaarrekening 2024 van de gemeente Maashorst zijn van de centrumgemeente Den Bosch m.b.t. de regionale uitvoering specialistische Jeugdhulp (ZIN) en van de Sociale Verzekeringsbank voor wat betreft de persoonsgebonden budgetten nog geen definitieve eindafrekeningen 2024 met bijbehorende accountantsverklaringen ontvangen. De in de jaarrekening 2024 van de gemeente Maashorst opgenomen kosten voor Wmo (PGB) en specialistische Jeugdhulp (ZIN Regionaal en PGB) zijn daarom gebaseerd op de beschikbare voorlopige eindafrekeningen.

Centraal Administratiekantoor (CAK)
Indien een voorziening of persoonsgebonden budget in het kader van de Wmo is toegekend kan een eigen bijdrage (abonnementstarief) verschuldigd zijn. De wetgever heeft bepaald dat de oplegging en incasso van deze bijdrage wordt uitgevoerd door het Centraal Administratiekantoor.

Het Centraal Administratiekantoor verstrekt aan de gemeente een totaaloverzicht waarbij maandelijkse afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Door het ontbreken van individuele gegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdragen voor gemeenten ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

De wetgever heeft door het kiezen van deze systematiek bepaald dat de verantwoordelijkheid van de juistheid en de volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent ook dat de gemeente Maashorst geen zekerheid over de omvang en de hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau. Dit is een onzekerheid die voor alle gemeenten geldt en niet alleen voor de gemeente Maashorst.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheids-verantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-,

voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 april 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.273.772. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 7.384K bedraagt. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college een bedrag van € 1.982K acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Het totaal aan niet acceptabele afwijkingen bedraagt € 5.402K. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.273.772.

Begrotingscriterium	**bedragen x €1.000**
1A. Overschrijding lasten programma's	2.908
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	309
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	3.217
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverordening wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	1.982 1.235
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	4.167
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden (3.217 + 4.167)	**7.384**
Waarvan acceptabel	1.982
Totaal van niet acceptabel	**5.402**

Onduidelijkheden

Onduidelijkheden verwijzen naar situaties waarin onvoldoende informatie of bewijs aanwezig is om de juistheid en rechtmatigheid van financiële transacties of verslaggeving te bevestigen. Dit

kan ontstaan door incomplete of inconsistente gegevens, beperkte toegang tot noodzakelijke documenten, of complexe omstandigheden die een eenduidige conclusie bemoeilijken.
Bij de controle op de aanbestedingsrechtmatigheid binnen het voorwaardencriterium kon een bedrag van € 196.812 niet volledig verantwoord worden door incomplete gegevens. Het bedrag blijft binnen de gestelde grenzen (3% = € 6.821.314), waardoor het geen invloed heeft op de rechtmatigheidsverantwoording.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het college onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage Sisa

Voor een aantal specifieke uitkeringen geldt dat de verantwoording hiervan plaatsvindt middels de SISA-bijlage. De onafhankelijke accountant neemt de controle voor de betreffende regelingen mee in de jaarrekeningcontrole. Een aantal gegevens over de regelingen wordt opgenomen in de verplichte SISA-bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage wordt aangeboden aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit instituut zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgestuurd naar de belanghebbende ministeries. De vorm van de bijlage is wettelijk voorgeschreven. Er mag niet worden afgeweken van het achterliggende model.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			8	64	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€133.028	€ 187.594			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€3.128	€24.408	€28.552	€139.528	€14.776	€72.216
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€49.392	€97.392	€0	€ 0	€228.876	
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 59.360	€ 10.920	4	606	183	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159,	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			eerste lid WPO)		kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	*Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05*		
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 618.136	€ 370.356	€ 198.967	€ 2.100	€ 676.407	€ 871.244
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	*Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

				Indicator: D14/01	*Indicator: D14/02*	*Indicator: D14/03*						
				€ 161.838	€ 0	€ 0						
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*					
				€ 0	€ 515.487	€ 353.649	Nee					
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*					
			1									
			2									
			10									
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen			
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	*Aard controle R* *Indicator: E3/02*	*Aard controle R* *Indicator: E3/03*	*Aard controle R* *Indicator: E3/04*	*Aard controle R* *Indicator: E3/05*	*Aard controle R* *Indicator: E3/06*			
			1	BSV/22/00273	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
			2									
			100									

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*BSV/22/00273*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2						
			100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2						
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	Nee		
			2					
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*	
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871			
			2			Schutsboomstraat Schaijk. Water bergen (capaciteitsvergroting). Aanleg HWA riool en verbinding HWA-riool met overstort naar vijvers Moesbos. Locatie Schaijk.	Nee	
			3			HWA structuur Zoggel West Uden. Vergroten afvoercapaciteit. Aanleg HWA structuur, bovengronds berging in groenzones en nieuwe afvoerroute watersysteem naar Leijgraaf. Locatie Uden.	Nee	
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen

		lichaam opgericht op grond van de Wgr			werknemers (IOAW)			zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 11.012.069	€ 131.431	€ 430.355	€ 37.914	€ 87.778	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 126.777	€ 55.647	€ 0	€ 2.532.529	€ 56.216	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) _gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01* € 0 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07* € 0	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02* € 5.241 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08* € 0	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03* -€ 26.532 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09* € 0	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04* € 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10* € 0	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05* € 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11* Ja	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06* € 0
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

(Tozo)_gemeentedeel 2024

Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr

		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 67.192	€ 10.514
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 16.221	€ 1.769
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.498	-€ 414
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.521	€ 424
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.728	€ 357
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 104.160	€ 12.650

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021	0	0	Ja

tot 1 juli 2021)				
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6 Totaal	0	0	N.v.t.	

Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
	Gemeente	Gemeente	Gemeente

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)			
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
				€ 614.056	€ 0	Ja	
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 10.489	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 907.191	€ 323.813				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Crossterrein De Peel	€ 3.144	€ 3.144			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			2	Nieuwbouw accommodatie Sport en Spel Reek	€ 49.665	€ 27.679	€ 21.986		
			3	Nieuwbouw sporthal Zeeland	€ 3.314	€ 3.314			
			4	Red Sox	€ 19.964	€ 19.964			
			5	De Wervel	€ 1.405	€ 1.405			
			6	FC De Rakt	€ 1.257	€ 1.257			
			7	FC Uden	€ 3.321	€ 3.321			
			8	Groot onderhoud sportaccommodaties	€ 27.023	€ 27.023			
			9	Hockeyclub	€ 4.398	€ 4.398			
			10	Overige diverse investeringen	€ 19.669	€ 19.669			
			11	Udi'19	€ 3.892	€ 3.892			
			12	Gymzaal Hoenderbos	€ 1.027	€ 1.027			
			13	Diverse sportmaterialen	€ 5.135		€ 5.135		
			14	Dagelijks onderhoud sportaccommodaties	€ 133.545		€ 133.545		
			15	Groot onderhoud sportaccommodaties	€ 1.951		€ 1.951		
			16	Onderhoud sportvelden	€ 2.469		€ 2.469		
			17	Schoonmaak sportaccommodaties	€ 18.513		€ 18.513		
			18	Faciliteren binnensport	€ 109		€ 109		
			19	Nutsvoorzieningen en vaste lasten	€ 24.012			€ 24.012	
			20						
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 46.198	€ 54.919	€ 80.657	Ja	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 316.269	€ 337.916	€ 628.237	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 71.073	€ 84.467	€ 139.300	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 56.859	€ 66.778	€ 108.029	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 17.768	€ 22.454	€ 41.647	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 62.189	€ 74.127	€ 87.821	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 168.797	€ 203.675	€ 353.436	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 35.536	€ 42.336	€ 69.649	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 8.884	€ 8.884	€ 18.197	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 127.930	€ 152.194	€ 252.444	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 35.536	€ 42.283	€ 69.649	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 35.536	€ 47.286	€ 74.713	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 33.759	€ 29.775	€ 44.849	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 8.884	€ 14.481	€ 19.526	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 25.941	€ 23.692	€ 50.753	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
				Nee					
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
				Aard controle n.v.t. *Indicator: H35B/01*	*Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 281.127				
			2						
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten		Projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1	Woningbouwimpuls 6e tranche - Bitswijk Uden	Nee	Nee	0	0	0
			2						
				Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1	Woningbouwimpuls 6e tranche - Bitswijk Uden	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2						
				Kopie projectnaam/ nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J9/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*			
		1	Woningbouwimpuls 6e tranche - Bitswijk Uden	Ja		Nee			
		2							
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*	
		1	SUVIS21-2-02391197	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
		2							
		100							
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*				
		1	SUVIS21-2-02391197	N.v.t.					
		2							
		100							
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			445	€ 86.955	€ 278.120	114	€ 23.388	€ 178.327
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			589	€ 35.340	€ 140.628			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			1.353	1.258	0	0	589	78
VRO	**J75B**	**Regiodeals 3e tranche**	Hieronder per regel één code selecteren en in de	Kenmerk/ beschikkingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		SiSa tussen medeoverheden	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/02*	Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/03*	*Aard controle R* *Indicator: J75B/04*	*Aard controle R* *Indicator: J75B/05*	
		1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	443419	Fijn wonen	€ 26.161	€ 0	
		2	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20001552	Goed Leven	€ 0	€ 0	
		100						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J75B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/09*		
		1	*060796 Gemeente 's-Hertogenbosch*	€ 65.411	€ 51.500			
		2	*060796 Gemeente 's-Hertogenbosch*	€ 109.420	€ 7.839			
		100						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J75B/10*	*Aard controle R* *Indicator: J75B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/12*				
		1	€ 26.161	€ 0	Ja				
		2	€ 0	€ 24.232	Ja				
		3							
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03619221*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		2	*LAI24-03761521*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
				Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 0	€ 0	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			100						
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**		Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/01*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	*Aard controle R* *Indicator: J209/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	*Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
			1	*RHA2023-03498230*	*Herinrichting voormalige gemeentewerf Schaijk*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			2						
			10						
				Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	*Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
			1	*Herinrichting voormalige gemeentewerf Schaijk*	5	Ja	Ja	Nee	
			2						
			10						
VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
				Aard controle n.v.t. *Indicator: J210B/01*	*Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	*Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 250.000	€ 581.711	6	976	Ja
			2						
			3						
			4						
			5						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
				€ 377.675	€ 418.065	€ 557.709	€ 1.353.451	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
				Nee					
LVVN	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden		Gebiedsnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			Indicator: L7B/01	*Indicator: L7B/02*	*Indicator: L7B/03*	*Indicator: L7B/04*	*Indicator: L7B/05*	*Indicator: L7B/06*
		1	8. Zo zandgronden	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 26.518	€ 500.000	Ja	
		2						
		10						
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 4.055.890			€ 98.025	€ 1.342.797	€ 166.688
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 18.676	€ 5.460	€ 5.676.616	€ 16.380.490	

Overige gegevens

Controleverklaring onafhankelijke accountant

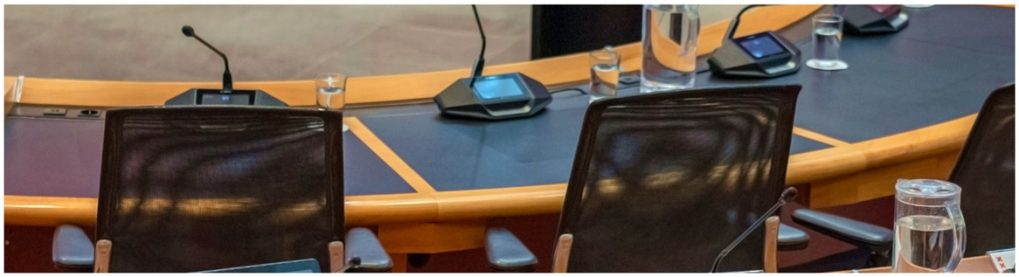
Bijlagen

BBV Beleidsindicatoren

Tabel BBV Beleidsindicatoren 2024

In deze programmarekening is een verplichte set indicatoren toegevoegd, zoals opgenomen in het BBV (Besluit begroting en verantwoording Gemeenten en Provincies). De bedoeling hiervan is de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. In het BBV is geen normering opgenomen voor deze indicatoren. Daarom zijn in deze begroting bij de BBV-indicatoren ook geen streefwaarden en begrote of gerealiseerde waarden opgenomen.

Onderstaande tabel geeft de verplichte BBV indicatoren weer (datum export 8 maart 2025).

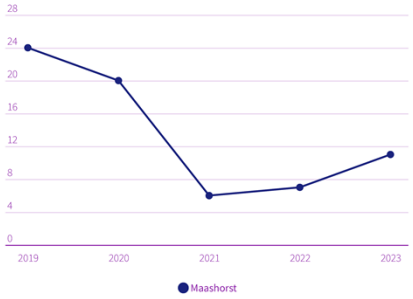

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

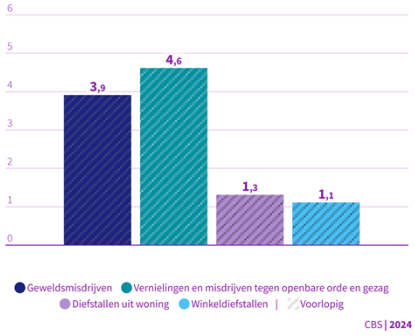
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | **2019 - 2023**

Misdrijven
Maashorst, per 1.000 inwoners

CBS | **2024**

Economie

Functiemenging

56,4%
Maashorst

Meerdere bronnen | **2023**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

182,8
Maashorst

LISA | **2023**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

9,3
Maashorst

DUO/Ingrado | **2023**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

21
Maashorst

DUO/Ingrado | **2023**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,1% *
Maashorst

DUO/Ingrado | **2023** | *Voorlopig

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

44,1%
Maashorst

Meerdere bronnen | **2022**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | **2021**

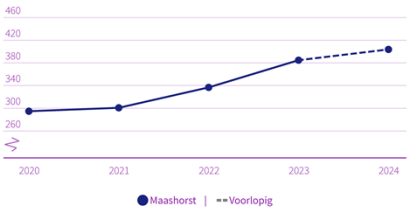
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

25,5%
Maashorst

berekening | **2022**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | **2020 - 2024**

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

917,7
Maashorst

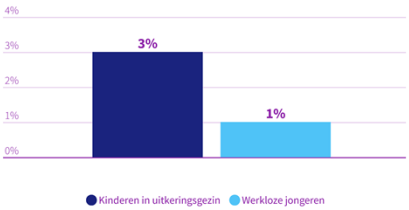
Meerdere bronnen | **2023**

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Maashorst

CBS | **2023**

Achterstand onder jeugd
Maashorst

CBS | **2023**

Netto arbeidsparticipatie

74,4%
Maashorst

CBS | **2023**

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | **2024**

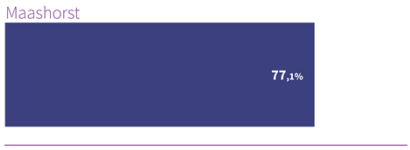
Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen
11,5
Maashorst

BAG/ABF | **2023**

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar
170,0
Maashorst

CBS | **2022**

Demografische druk

CBS | **2024**

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | **2024**

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 737
Maashorst

COELO | **2024**

Jongeren met jeugdbescherming

1,1% *
Maashorst

CBS | **2024** | *Voorlopig

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 844
Maashorst

COELO | **2024**

Jongeren met jeugdreclassering

0,2% *
Maashorst

CBS | **2024** | *Voorlopig

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners
600
Maashorst

CBS GMSD Wmo | **2024**

Geldleningen

De gemeente Maashorst kent een drietal soorten geldleningen:

1. Opgenomen geldleningen; dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d.
2. Verstrekte geldleningen; het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor de inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse Rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstrekte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.
3. Gewaarborgde geldleningen, zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie. Een overzicht van de gewaarborgde leningen is volgens verplichting in de BBV opgenomen in de toelichting van de balans.

Staat van opgenomen geldleningen 2024

Nr	Oorspronkelijk Bedrag	Jaar laatste aflossing	Rente %	Stand 01-01-2024	Opgenomen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024
1	8.000.000	2024	1,44	800.000	0	5.728	800.000	0
15	15.000.000	2038	4,552	7.125.000	0	312.002	500.000	6.625.000
27	15.000.000	2032	3,31	6.750.000	0	204.255	750.000	6.000.000
30	20.000.000	2033	2,81	9.250.000	0	245.173	1.000.000	8.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	8.000.000	0	345.543	500.000	7.500.000
99	1.888.179	2032	3,75	779.143	0	26.661	74.381	704.762
101	3.495.651	2033	4,81	1.566.963	0	71.844	125.690	1.441.273
116	3.076.630	2033	4,81	1.424.045	0	65.292	114.226	1.309.819
122	6.352.923	2026	4,45	1.123.793	0	44.692	358.412	765.381
123	6.352.923	2027	4,62	1.485.071	0	57.938	346.507	1.138.564
135	6.806.703	2026	5,575	816.804	0	32.888	272.268	544.536
136	10.000.000	2034	4,45	3.666.667	0	159.417	333.333	3.333.333
137	15.000.000	2035	3,635	6.000.000	0	212.042	500.000	5.500.000
155	20.000.000	2047	1,44	18.800.000	0	263.520	800.000	18.000.000
Totaal	**145.973.009**			**67.587.485**	**0**	**2.046.993**	**6.474.816**	**61.112.669**

Staat van verstrekte geldleningen 2024

Nr	Verstrekt aan	Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2024	Verstrekt	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2024
275	Stichting Area	6.352.923	4,45%	1-9-1994	32	1.123.793	0	44.692	358.412	765.381
Totaal woningbouwcorporatie		**6.352.923**				**1.123.793**	**0**	**44.692**	**358.412**	**765.381**
115	Harmonie en drumband st Caecilia	124.790	6,00%	31-12-1996	30	4.738	0	4.191	1.579	3.159
311	Stg eigen herd	726.000	5,50%	31-12-2003	30	100.230	0	39.930	10.023	90.207
Totaal derden		**850.790**				**104.968**	**0**	**44.121**	**11.602**	**93.366**
Totaal		**7.203.713**				**1.228.761**	**0**	**88.813**	**370.014**	**858.747**

Onderhanden werken inclusief MIP

Inleiding Onderhanden werken inclusief MIP 2024

In dit overzicht presenteren we alle lopende investeringen. Deze staat geeft op programmaniveau inzicht in de nog uit te voeren werken per ultimo 2024

Verloop onderhanden werken 2024			
Lasten			
Programma	Begroot krediet (per 1 jan 2022 of later)	Uitgaven 2022 t/m 2024	Restant uitgaven per 31-12-2024
1. Veiligheid	84.000	0	84.000
2. Verkeer en vervoer	43.874.051	13.346.609	30.527.442
3. Economie en toerisme	30.284	0	30.284
4. Onderwijs	10.196.255	9.988.495	207.761
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	20.431.738	7.468.906	12.962.832
6. Sociaal domein	2.961.617	2.815.798	145.819
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	14.635.701	2.917.838	11.717.863
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.932.936	116.604	4.816.332
9. Bestuur en dienstverlening	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	12.497.272	12.131.327	365.945
Totaal lasten	**109.643.854**	**48.785.577**	**60.858.277**
Baten			
Programma	Begroot krediet (per 1 jan 2022 of later)	Inkomsten 2022 t/m 2024	Restant inkomsten per 31-12-2024
Bijdragen van derden			
2. Verkeer en vervoer	5.192.870	1.650.071	3.542.798
4. Onderwijs	52.824	0	52.824
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	1.823.247	127.994	1.695.253
6. Sociaal domein	1.374.885	1.557.509	-182.624
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	2.670	0	2.670
Bijdragen riolering			
2. Verkeer en vervoer	595.000	0	595.000
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	9.281.204	1.542.639	7.738.565
Totaal baten	**18.322.700**	**4.878.214**	**13.444.486**
Saldo	**91.321.154**	**43.907.363**	**47.413.790**

Staat van onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma programmarekening 2024

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nog uit te voeren werken per ultimo 2024 en de afgesloten kredieten 2024 per programma.
Toelichting:

- Alle kredieten groter dan €100.000 zijn gepresenteerd voor zover deze nog een restant krediet hebben van meer dan € 25.000.
- Daarnaast zijn alle kredieten gepresenteerd in het geval sprake is van een kredietoverschrijding van meer dan €25.000. Deze overschrijding betekent niet per direct een onrechtmatigheid. In veel gevallen dienen meerdere kredieten als één geheel bezien te worden. Pas bij het afsluiten van de kredieten vindt onderlinge verrekening plaats.
- De kredieten lager dan €100.000 of met een restantkrediet lager dan €25.000 zijn opgenomen onder "Overige kredieten".

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Programma 1 Veiligheid					
Overige kredieten	U		84.000	0	84.000
Totaal programma 1 Veiligheid			***84.000***	***0***	***84.000***
Programma 2 Verkeer en vervoer					
Aalstweg rehabilitatie	U	2018	298.155	0	298.155
Boekelsedijk (sportpark) rehabilitatie	U	2024	138.684	0	138.684
Boekelsedijk rehab. (Hoge Randweg-Morgenweg)	U	2020	474.924	27.498	447.426
Boekelsedijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2021	468.039	376.646	91.392
Bogerd rehabilitatie	U	2024	162.765	8.380	154.385
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2017	189.861	8.975	180.886
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2022	100.000	0	100.000
Efferen rehabilitatie	U	2022	735.309	41.578	693.731
Eikenheuvelweg rehabilitatie	U	2020	806.262	605.793	200.469
Groenewoud rehabilitatie	U	2022	307.183	1.898	305.286
GVVP proj. Liessent/Erf/Komstr tweez trottoir	U	2022	332.000	2.260	329.740
GVVP proj. Velmolenweg fietsvoorzieningen	U	2024	260.000	0	260.000
GVVP proj. Velmolenweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	2024	-260.000	0	-260.000
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	2023	106.875	0	106.875
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	2023	-106.875	0	-106.875
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2021	1.076.216	1.339	1.074.877
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I bijdrage derden	2021	-250.000	0	-250.000
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	U	2021	699.999	880.921	-180.921
GVVP projecten. fietsstraat volkelseweg	I bijdrage derden	2021	-292.500	-292.500	0
GVVP projecten. fietsvoorz. liessentstraat	U	2021	210.000	0	210.000
GVVP projecten. fietsvoorz. liessentstraat	I bijdrage derden	2021	-105.000	0	-105.000
GVVP projecten. landbouwvriendelijke route	U	2019	129.841	0	129.841
GVVP projecten. openbaar vervoer	U	2018	146.341	5.886	140.455
GVVP projecten. openbaar vervoer	I bijdrage derden	2018	-58.851	-16.801	-42.050
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	U	2018	2.688.155	1.500.877	1.187.278
GVVP projecten. snelfietsroute de corridor	I bijdrage derden	2018	-1.330.600	-756.573	-574.027
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2019	116.656	194.158	-77.502
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	2021	1.471.299	10.209	1.461.090
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	2020	948.933	173.873	775.060
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2023	493.540	48.360	445.180
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	U	2021	101.298	176.066	-74.768
Hoevenseweg bushaltes verplaatsen	I bijdrage derden	2021	0	-24.366	24.366
Hurk rehabilitatie	U	2018	538.393	102.811	435.582
Hurk rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-250.000	0	-250.000
IKC west herinrichting omgeving	U	2022	459.340	363.489	95.851

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Investeringen element en asfaltverharding	U	2022	1.589.068	219.327	1.369.741
Investeringen element en asfaltverharding	U	2023	739.889	48.977	690.912
Investeringen element en asfaltverharding	U	2024	664.844	18.242	646.602
Investeringen element en asfaltverhardingen	U	2021	250.001	40.277	209.724
Krijten rehabilitatie	U	2018	698.031	16.887	681.144
Krijten rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-310.000	0	-310.000
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2022	669.492	245.882	423.610
Maashorst Fietspad	U	2021	282.000	35.447	246.553
Markt aanpassen fiets-/voetpad	U	2024	190.000	118	189.882
Meerkensweg rehabilitatie	U	2020	759.059	21.332	737.727
N264 doorstroming verbeteren	U	2021	3.555.999	1.670.071	1.885.928
N605	U	2027	250.000	81.734	168.266
Oud Moleneind rehabilitatie	U	2022	456.884	59.523	397.361
Petruskerk aanlichten	U	2021	450.000	141.337	308.663
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	2024	445.000	35.551	409.449
Schutsboomstraat parallelweg rehabilitatie	U	2024	108.780	0	108.780
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2023	528.274	124.763	403.511
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2019	303.000	6.797	296.203
Stadsrijk rehabilitatie	U	2019	453.880	27.834	426.045
Stoffels rehabilitatie	U	2019	752.878	50.661	702.217
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2024	1.132.684	59.293	1.073.391
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	U	2016	2.323.799	315.178	2.008.621
Verlengde noordlaan met bijkomende werkz.	I bijdrage derden	2016	-1.328.000	-130.207	-1.197.793
Vervanging armaturen	U	2022	176.832	137.224	39.608
Vervanging armaturen	U	2023	1.902.496	1.722.853	179.643
Vijfhuizerweg/morel rehabilitatie	U	2017	1.100.653	917.329	183.324
Violierstraat rehabilitatie	U	2018	3.077.625	490.903	2.586.722
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage derden	2018	-1.290.750	-394.825	-895.925
Voederheil herinrichting	U	2024	400.000	47.569	352.431
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2022	151.560	24.014	127.546
Wislaan rehabilitatie	U	2024	109.348	0	109.348
Zeeland centrumplan	U	2016	323.034	206	322.828
Zeeland centrumplan	I bijdrage derden	2016	24.706	0	24.706
Zeeland inrichting gebied bij dorpshuis / sporthal	U	2019	384.072	0	384.072
Zeelandsedijk (N264-Kromstraat) rehabilitatie	U	2024	330.000	0	330.000
Zeelandsedreef/Schaijkseweg rehabilitatie	U	2023	1.653.679	52.230	1.601.450
Afgesloten kredieten 2024	U		1.689.809	1.244.722	445.087
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage riolering		-35.000	0	-35.000
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage derden		-80.000	-34.800	-45.200
Overige kredieten	U		2.511.313	959.310	1.552.003
Overige kredieten	I bijdrage derden		-115.000	0	-115.000
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer			***38.086.182***	***11.696.538***	***26.389.644***

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Programma 3 Economie en toerisme					
Overige kredieten	U		30.284	0	30.284
Totaal programma 3 Economie en toerisme			***30.284***	***0***	***30.284***
Programma 4 Onderwijs					
Camelot en palster nieuwbouw	U	2018	190.784	85.269	105.515
Camelot en palster nieuwbouw	I bijdrage derden	2018	-52.824	0	-52.824
Afgesloten kredieten 2024	U		10.005.471	9.903.226	102.246
Totaal programma 4 Onderwijs			***10.143.431***	***9.988.495***	***154.937***
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
Bevrijdingspark skatebaan uitvoeringskrediet	U	2024	350.000	199.274	150.726
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	2024	107.500	0	107.500
De Maashorst rolstoelpaden	U	2023	100.000	42.578	57.422
De Rakt extra kleedkamers	U	2018	234.372	0	234.372
De Rakt extra kleedkamers	I bijdrage derden	2018	-39.949	0	-39.949
De Stigt sporthal Zonnepanelen	U	2024	137.000	0	137.000
De Stigt sporthal Zonnepanelen	I bijdrage derden	2024	-52.500	0	-52.500
De Wervel renovatie	U	2023	423.500	12.110	411.390
De Wervel renovatie	I bijdrage derden	2023	-73.500	-1.208	-72.292
Fietspad Maashorst	U	2024	328.000	10.795	317.205
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	2018	396.383	47.000	349.383
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I bijdrage derden	2018	-396	-1.759	1.363
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	U	2019	184.477	16.976	167.501
Germenzeel (v&k) nieuwbouw turnhal	I bijdrage derden	2019	170	-635	805
hoevenseveld fase 2 bomenstructuur	U	2023	190.000	0	190.000
Hoevenseweg bomen	U	2023	125.000	10.920	114.080
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	2013	222.741	105.863	116.878
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I bijdrage derden	2013	-61.000	0	-61.000
Maashorst IUP	U	2009	435.741	0	435.741
Maashorst IUP	I bijdrage derden	2009	-400.000	0	-400.000
Maashorst uitkijktoren frame	U	2021	222.693	0	222.693
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	2015	117.500	0	117.500
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I bijdrage derden	2015	-58.750	0	-58.750
Moleneind omzetten velden	U	2020	114.042	13.233	100.809
Moleneind omzetten velden	I bijdrage derden	2020	-22.558	-2.316	-20.242
Moleneind parkinrichting	U	2020	-7.149	41.720	-48.869
Munsche Wetering EVZ	U	2017	460.484	0	460.484
Munsche Wetering EVZ	I bijdrage derden	2017	-354.200	0	-354.200
Naat Piek buitenruimte	U	2023	300.000	0	300.000
Palmstraat Entree	I bijdrage derden	2014	-300.000	0	-300.000

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Palmstraat recreatieve poort	U	2022	115.001	11.634	103.367
Red Sox herhuisvesting	U	2024	2.050.000	176.957	1.873.043
Red Sox herhuisvesting	I bijdrage derden	2024	0	-19.964	19.964
Rksv volkel renovatie kleedlokalen	U	2018	290.820	0	290.820
Rksv volkel renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	2018	-40.638	0	-40.638
Sacramentsweg/Mondriaanplein groen	U	2024	220.000	0	220.000
Schutsboomstraat bomen	U	2024	195.000	0	195.000
Sport en Spel Reek gebouw	U	2019	611.620	580.796	30.824
Sport en Spel Reek gebouw	I bijdrage derden	2019	-47.185	-50.589	3.405
Sport en Spel Reek Investeringssubsidie	U	2024	3.920.000	0	3.920.000
Sport en Spel Reek verlichting	U	2024	145.000	0	145.000
Sport en Spel Reek verlichting	I bijdrage derden	2024	-25.000	0	-25.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	U	2024	187.000	0	187.000
Sporthal de Stigt dakisolatie	I bijdrage derden	2024	-72.000	0	-72.000
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	U	2024	153.000	0	153.000
Sporthal de Stigt mechanische ventilatie	I bijdrage derden	2024	-58.500	0	-58.500
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	U	2022	203.680	0	203.680
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	I bijdrage derden	2022	-41.680	0	-41.680
Zeelandsedreef bomen	U	2023	150.000	0	150.000
Afgesloten kredieten 2024	U		5.651.800	5.628.263	23.537
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage derden		-14.975	-31.316	16.341
Overige kredieten	U		2.096.533	570.786	1.525.747
Overige kredieten	I bijdrage derden		-160.585	-20.205	-140.380
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			***18.608.491***	***7.340.912***	***11.267.579***
Programma 6 Sociaal domein					
Wijk-/gemeentelijke accomm. isoleren gevels	U	2023	131.000	80.676	50.324
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	U	2019	-391.014	-622.142	231.128
Zeeland bouw dorpshuis en sporthal	I bijdrage derden	2019	-257.085	-199.240	-57.845
Afgesloten kredieten 2024	U		2.936.554	3.127.019	-190.465
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage derden		-1.117.800	-1.316.098	198.298
Overige kredieten	U		285.077	230.244	54.832
Overige kredieten	I bijdrage derden		0	-42.171	42.171
Totaal programma 6 Sociaal domein			***1.586.731***	***1.258.288***	***328.443***
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
Aanschaf minicontainers	U	2024	460.000	366.587	93.413
Bossestraat riolering	U	2024	850.000	0	850.000
Bossestraat riolering	I bijdrage riolering	2024	-850.000	0	-850.000
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	2020	1.644.539	417.335	1.227.205

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-1.647.000	-419.795	-1.227.205
EVZ 2014-2016 hw	U	2014	367.701	451	367.250
GFT+e container hoogbouw	U	2021	106.978	16.809	90.169
Gruunsel aanleg HWA	U	2025	366.942	0	366.942
Gruunsel aanleg HWA	I bijdrage riolering	2025	-366.942	0	-366.942
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	2021	952.600	0	952.600
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	I bijdrage riolering	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	2021	347.400	0	347.400
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	I bijdrage riolering	2021	-100.000	0	-100.000
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	2021	440.001	2.865	437.136
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	I bijdrage riolering	2021	-440.000	-2.865	-437.135
Hurk riolering VW	U	2019	250.000	0	250.000
Hurk riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-250.000	0	-250.000
Krijten riolering VW	U	2019	309.195	193	309.002
Krijten riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-310.000	-193	-309.807
Maasstraat vervangen riolering	U	2022	100.000	65.100	34.900
Maasstraat vervangen riolering	I bijdrage riolering	2022	-100.000	-58.425	-41.575
Maatregelen riolering vw	U	2019	406.336	341.792	64.544
Maatregelen riolering vw	I bijdrage riolering	2019	-862.000	-733.137	-128.863
Ondergrondse restafvalcontainers	U	2020	213.943	764	213.179
Onderhoud gemalen E/M	U	2022	540.543	252.508	288.035
Onderhoud gemalen E/M	I bijdrage riolering	2022	-540.543	-252.508	-288.035
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	2022	623.388	9.618	613.770
Onderhoud randvoorzieningen E/M	I bijdrage riolering	2022	-623.388	-9.618	-613.770
Oude maasstraat riolering vw	U	2018	379.705	159.373	220.332
Sacramentsweg/Mondriaanplein riool	U	2024	410.000	0	410.000
Schutsboomstraat riolering	U	2023	906.612	0	906.612
Schutsboomstraat riolering	I bijdrage riolering	2023	-906.612	0	-906.612
Violierstraat herinrichting riolering	U	2021	999.001	4.025	994.976
Violierstraat herinrichting riolering	I bijdrage riolering	2021	-330.000	0	-330.000
Vlasroot riolering	U	2024	750.000	0	750.000
Vlasroot riolering	I bijdrage riolering	2024	-750.000	0	-750.000
Voederheil riolering	U	2024	650.000	0	650.000
Voederheil riolering	I bijdrage riolering	2024	-650.000	0	-650.000
Vrachtwagen riolering	U	2023	200.000	41.148	158.852
Afgesloten kredieten 2024	U		1.694.437	992.973	701.464

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven / inkomsten	Startjaar	Begroot krediet per 1 jan 2022 of later	Uitgaven/ inkomsten 2022 t/m 2024	Restant uitgaven/ inkomsten per 31-12-2024
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage riolering		-285.000	0	-285.000
Overige kredieten	U		666.380	246.297	420.083
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-169.719	-66.098	-103.621
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			***5.354.497***	***1.375.199***	***3.979.298***
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Startersleningen gemeenterekening vrom	U	2018	2.500.000	0	2.500.000
Strategische grondaankopen	U	2022	2.218.815	37.939	2.180.876
Afgesloten kredieten 2024	U		207.864	77.140	130.724
Overige kredieten	U		6.257	6.225	32
Overige kredieten	I bijdrage derden		0	-4.700	4.700
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			***4.932.936***	***116.604***	***4.816.332***
Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering			***0***	***0***	***0***
Programma 10 Bestuur en dienstverlening					
Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	2022	228.817	0	228.817
Afgesloten kredieten 2024	U		10.277.411	10.252.449	24.962
Afgesloten kredieten 2024	I bijdrage derden		-2.670	0	-2.670
Overige kredieten	U		1.991.044	1.878.878	112.166
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten			***12.494.602***	***12.131.327***	***363.275***
Totaal generaal			***91.321.154***	***43.907.363***	***47.413.790***

Nieuwe investeringen 2025 t/m 2028

Voor het inzicht wordt onderstaand een uitputtend overzicht van de nieuwe geraamde investeringen 2025 t/m 2028 gepresenteerd.

Omschrijving	Uitgaven / Inkomsten	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028
Programma 1 Veiligheid					
Cameratoezicht	U	0	20.000	0	0
Cameratoezicht	U	0	0	20.000	0
Totaal programma 1 Veiligheid		***0***	***20.000***	***20.000***	***0***
Programma 2 Verkeer en vervoer					
A50 afrit Uden noord (oostzijde) turborotonde	U	0	0	677.548	0
Batenburglaan rehabilitatie	U	723.512	0	0	0
Beukenlaan rehabilitatie	U	951.910	0	0	0
Bossestraat rehabilitatie	U	64.773	0	0	0
Brand rehabilitatie	U	78.950	0	0	0
Brouwerspad rehabilitatie	U	9.945	0	0	0
Duifhuizerweg rehabilitatie (grasbetontegels)	U	244.650	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	U	0	1.755.000	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdrage derden	0	-877.500	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	0	825.000	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdrage derden	0	-200.000	0	0
GVVP proj. Overstapvoorziening realiseren	U	375.000	0	0	0
GVVP proj. Overstapvoorziening realiseren	I bijdrage derden	-75.000	0	0	0
GVVP proj. scheiden fietsverkeer rouwstraat	U	0	344.500	0	0
GVVP proj. Wilhelminastr vrijliggende fietsvo	U	420.000	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	U	0	399.657	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	I bijdrage derden	0	-200.000	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	U	560.000	0	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	I bijdrage derden	-280.000	0	0	0
GVVP projecten. bewegw. hoofdfietsstructuur	U	0	74.588	0	0
GVVP projecten. fietsoversteek boekelsedijk	U	0	30.000	0	0
GVVP projecten. fietsoversteek boekelsedijk	I bijdrage derden	0	-15.000	0	0
GVVP projecten. fietspad Zeelandsedijk	U	0	86.000	0	0
GVVP projecten. fietspad Zeelandsedijk	I bijdrage derden	0	-43.000	0	0
GVVP projecten. fietsstraat zoggelstraat	U	70.000	0	0	0
GVVP projecten. fietsstraat zoggelstraat	I bijdrage derden	-35.000	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz industrielaan	U	0	0	0	895.719
GVVP projecten. fietsvoorz. cimbaallaan	U	0	0	225.000	0
GVVP projecten. fietsvoorz. cimbaallaan	I bijdrage derden	0	0	-112.500	0
GVVP projecten. fietsvoorz. loopkantstraat	U	0	600.000	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. pres kennedylaan	U	0	0	0	985.662
GVVP projecten. fietsvoorz. pres kennedylaan	I bijdrage derden	0	0	0	-495.000
GVVP projecten. rotonde wilhelminastraat	U	74.889	0	0	0
GVVP projecten. rotonde wilhelminastraat	I bijdrage derden	-30.000	0	0	0
GVVP projecten. trottoir oudedijk/beukenlaan	U	17.500	0	0	0
GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	682.161	0	0	0

Omschrijving	Uitgaven / Inkomsten	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028
Helenastraat rehabilitatie	U	0	306.200	0	0
Hemelrijk rehabilitatie	U	164.832	0	0	0
Kroatenstraat rehabilitatie	U	236.845	0	0	0
Mgr. Borretstraat rehabilitatie	U	672.129	0	0	0
Moleneind rehabilitatie	U	130.188	0	0	0
Morene rehabilitatie	U	266.865	0	0	0
N264 doorstroming verbeteren	U	775.000	0	0	0
N605	U	0	0	13.000.000	0
Parkeerdek CPHP apparatuur vervangen	U	0	0	340.000	0
Parkeerverwijssysteem	U	0	300.000	0	0
Peelweg parallelweg rehabilitatie	U	891.345	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	0	32.000	0	0
Schuifelenberg rehabilitatie	U	552.930	0	0	0
Uitkijktoren	U	180.000	0	0	0
Veghelsedijk vervangen rasters stadsweide	U	55.000	0	0	0
Velmolenweg rehabilitatie	U	259.616	0	0	0
Verganging armaturen	U	380.000	0	0	0
Vervangen faunarasters buitengebied	U	65.000	0	0	0
Vervangen Gladheidsmaterieel Schuitemakers	U	0	0	0	310.000
Vervanging automaten rtp	U	0	0	345.000	0
Vervanging masten	U	0	20.000	0	0
Vervanging masten	U	20.168	0	0	0
Vlasroot rehabilitatie	U	29.926	0	0	0
Wislaan rehabilitatie	U	1.039.926	0	0	0
Wolfstraat rehabilitatie	U	279.972	0	0	0
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer		***9.853.032***	***3.437.445***	***14.475.048***	***1.696.381***
Programma 3 Economie en toerisme					
Evenemententerrein inrichting	U	202.000	0	0	0
Totaal programma 3 Economie en toerisme		***202.000***	***0***	***0***	***0***
Programma 4 Onderwijs					
Herstel constructiefout dak Den Omgang	U	188.484	0	0	0
Uitbreiding onderwijsruimte De Morgenzon	U	338.951	0	0	0
Totaal programma 4 Onderwijs		***527.435***	***0***	***0***	***0***
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
Aanschaf wagen toezichthouder 2	U	0	0	0	22.000
Aanschaf wagen toezichthouder	U	0	0	0	22.000
Afroven en afvoeren toplaag gazons	U	90.000	0	0	0
Batenburglaan bomen	U	75.000	0	0	0
Beplanting vervangingen	U	50.000	0	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	50.000	0	0
Beplanting vervangingen	U	0	0	50.000	0
Beplanting vervangingen	U	0	0	0	50.000
Beukenlaan bomen	U	100.000	0	0	0
Bogerd beplanting	U	0	60.000	0	0
Bogerd bomen	U	0	85.000	0	0
Bomen vervanging	U	100.000	0	0	0
Bomen vervanging	U	0	100.000	0	0
Bomen vervanging	U	0	0	100.000	0
Bomen vervanging	U	0	0	0	100.000

Omschrijving	Uitgaven / Inkomsten	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028
Bossestraat bomen	U	0	150.000	0	0
Case Luxxum 100	U	0	0	0	130.000
Eiment ophoging geluidswal	U	150.000	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	50.000	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	0	50.000	0	0
Gras vervangingen	U	50.000	0	0	0
Gras vervangingen	U	0	50.000	0	0
Gras vervangingen	U	0	0	50.000	0
Gras vervangingen	U	0	0	0	50.000
HCU kunstgrasveld 2 toplaag	U	425.000	0	0	0
HCU kunstgrasveld 2 toplaag	I bijdrage derden	-73.800	0	0	0
Moleneind bomen	U	0	50.000	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	75.000	0	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	0	75.000	0	0
Pastoor Van Winkelstraat Bomen	U	0	0	75.000	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	100.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	0	100.000	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	0	0	100.000	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	0	0	0	100.000
Sportvelden verledden	U	600.000	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	75.000	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	0	75.000	0	0
Stadt-Land verharding	U	50.000	0	0	0
Stadt-Land verharding	U	0	50.000	0	0
UDI'19 kleedlokalen	U	0	230.000	0	0
UDI'19 kunstgras 6 toplaag	U	0	0	430.000	0
UDI'19 kunstgras 6 toplaag	I bijdrage derden	0	0	-74.600	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen	U	266.200	0	0	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	-46.200	0	0	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen 7 tm 12	U	0	0	210.000	0
Vervangen Case Luxxum 100 sport TRK-38-H	U	0	0	0	130.000
Vervangen Case Luxxum 100 trek TRK-29-H	U	0	0	0	130.000
Vervangen JCB graaflaadcombinatie	U	0	0	0	230.000
Vijfhuis bomen	U	0	0	50.000	0
Wijstherstel aankoop grond	U	55.000	0	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	0	55.000	0	0
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur		***2.191.200***	***1.180.000***	***990.400***	***964.000***
Programma 6 Sociaal domein					
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	600.000	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	0	600.000	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	U	0	0	0	600.000
Totaal programma 6 Sociaal domein		***0***	***600.000***	***600.000***	***600.000***
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
Begraafplaatsbeheersysteem	U	0	24.000	0	0
Beukenlaan-Wolfstraat riolering	U	0	1.330.000	0	0
Beukenlaan-Wolfstraat riolering	I bijdrage riolering	0	-1.330.000	0	0

Omschrijving	Uitgaven / Inkomsten	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028
Borretstraat Reek riolering VW	U	140.000	0	0	0
Borretstraat Reek riolering VW	I bijdrage riolering	-140.000	0	0	0
Brouwerspad Zeeland riolering VW	U	0	220.000	0	0
Brouwerspad Zeeland riolering VW	I bijdrage riolering	0	-220.000	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	1.040.366	0	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	1.040.366	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	0	70.980	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	U	0	0	0	45.113
Gemalen, drukriolering, IBA's	I bijdrage riolering	-1.040.366	0	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	I bijdrage riolering	0	-1.040.366	0	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	I bijdrage riolering	0	0	-70.980	0
Gemalen, drukriolering, IBA's	I bijdrage riolering	0	0	0	-45.113
Gruunsel aanleg HWA	U	2.600.000	0	0	0
Gruunsel aanleg HWA	I bijdrage riolering	-2.600.000	0	0	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	U	0	0	850.000	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	I bijdrage riolering	0	0	-850.000	0
Netjeshof eo riolering	U	0	0	450.000	0
Netjeshof eo riolering	I bijdrage riolering	0	0	-450.000	0
Odiliapeel Afr dubbelfunctie gemaal	U	0	0	0	35.000
Odiliapeel Afr dubbelfunctie gemaal	I bijdrage riolering	0	0	0	-35.000
Odiliapeel afr dubbelfunctie gemaal	U	0	0	35.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	U	0	0	1.000.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	I bijdrage riolering	0	0	-1.000.000	0
Relinen riolering	U	250.000	0	0	0
Relinen riolering	I bijdrage riolering	-250.000	0	0	0
Schutsboomstraat riolering	U	600.000	0	0	0
Schutsboomstraat riolering	I bijdrage riolering	-600.000	0	0	0
Vervangen pompen drukriolering	U	0	0	0	24.000
Vervangen pompen drukriolering	I bijdrage riolering	0	0	0	-24.000
Vervangen pompen drukrkiolering	U	0	0	986.000	0
Voorbereidingskrediet grote reconstructies	U	100.000	0	0	0
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		**100.000**	**24.000**	**1.021.000**	**0**
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Realisatie nieuwe woonwagenlocatie	U	0	770.000	0	0
Realisatie woonwagenlocatie grond	U	0	250.000	0	0
Uitbreiding bestaande woonwagenlocatie	U	325.000	0	0	0
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**325.000**	**1.020.000**	**0**	**0**

Omschrijving	Uitgaven / Inkomsten	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027	Nieuwe kredieten 2028
Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
Apparatuur gemeenteraad	U	0	45.000	0	0
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering		**0**	**45.000**	**0**	**0**
Programma 10 Bestuur en dienstverlening					
Aanschaf trekker	U	0	0	120.000	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	20.000	0	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	384.997	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	0	0	0	20.000
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	20.000	0	0	0
Gemeentehuis lamellen	U	0	0	0	93.000
Gemeentewerf aanpassingen	U	0	695.000	0	0
Gemeentewerf veldschuur	U	0	30.000	0	0
ICT laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	143.713	0	0
ICT pinautomaten	U	0	43.000	0	0
ICT servers	U	95.000	0	0	0
ICT servers	U	0	165.000	0	0
ICT servers	U	0	0	430.000	0
ICT servers	U	0	0	0	71.000
ICT smartphones	U	0	165.600	0	0
ICT Smartphones	U	0	0	165.600	0
ICT smartphones	U	165.600	0	0	0
ICT Smartphones	U	0	0	0	165.600
ICT tablets	U	6.267	0	0	0
ICT tablets	U	0	6.267	0	0
ICT tablets	U	0	0	6.267	0
ICT tablets	U	0	0	0	6.267
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	143.713	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	143.713	0	0	0
laptops/dockinst/toetsenborden	U	0	0	0	143.713
Nieuwe Markt 3bc verbouwing	U	0	0	0	57.000
Tractor vervanging	U	0	110.000	0	0
Vervanging DAF 75	U	0	0	230.000	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	0	0	235.742	0
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten		***430.580***	***1.378.580***	***1.716.319***	***556.580***
Totaal generaal		**13.629.247**	**7.705.025**	**18.822.767**	**3.816.961**